

ALEXANDRU CETĂȚEANU	1
GEORGE BACIU	4
MARIAN BARBU	6
NICOLAE BĂLAȘA	8
ADRIAN BOTEZ	13
SORIN CERIN	16
DORU CETĂȚEANU	18
MONICA-LIGIA CORLEANCA	20
MAIA CRISTEA-VIERU	26
ION CRISTOFOR	27
MELANIA CUC	29
RITA DAHL	31
ION ANTON DATCU	33
DOINA DRĂGUȚ	36
ȘTEFAN DUMITRESCU	37
EUGEN EVU	39
GEORGE FILIP	42
GEORGE GEORGESCU	45
DANIELA GÎFU	47
ION C. HIRU	49
CORNELIU LEU	52
IONEL MAGLAVITEANU	55
POMPILIU MĂNEA	56
CLAUDE MĂTASA	59
NICOLETA MILEA	63
KAE MORII	67
GHEORGHE NEAGU	69
MIRUNA OGNĂRESCU	71
ȘTEFANIA OPROESCU	72
LICĂ PAVEL	73
MIRCEA POPA	76
THEODOR RĂPAN	77
VIRGIL SACERDOȚEANU	80
GEORGE SARRY	85
CRISTINA SAVA	87
DOREL SCHOR	89
CĂTĂLINA STROE	91
GEORGE TUZLEANU	93
DUMITRU VELEA	97

2001-2011

10

ACSR

Destine Literare

ÎPS Bartolomeu Anania și Alexandru Cetățeanu, la Cluj-Napoca

15 iunie 2011 - Lângă Eminescu din Montreal

ÎPS Bartolomeu Anania - un sfânt al neamului românesc

ALEXANDRU CETĂȚEANU (CANADA)

ÎPS Bartolomeu Anania - s-a ridicat la Ceruri și acum se află cu certitudine undeva, în apropierea lui Dumnezeu, acolo unde puțini pământeni pot ajunge.

În ciuda patimilor, chinurilor și persecuțiilor prin care a trecut, viața pe pământ i-a fost lungă și plină de înfăptuiri. L-am cunoscut din copilăria mea, l-am admirat și l-am iubit din tot sufletul. Tristețea și regretul că nu mi-am găsit timp să mă duc mai des și mai pe îndelete la Cluj pentru a "sorbi" vorbele înțelepte ale marelui cărturar oltean și mai ales consătean, mă vor urmări toată viața.

Am auzit vorbindu-se de Valeriu Anania de cum am deschis ochii și am început să înțeleg lumea - iată cum, ce, și de ce:

Mama mea, Elisabeta Gh. Costeanu era vecină și prietenă cu Lenuța Anania, sora celui care avea să devină marele scriitor - Valeriu Anania, iar eu eram prieten la "catarama" cu Veronica și mai ales cu Valeriu Diaconescu, cei doi copii ai ei, rămași fără tată, așa cum de altfel eram și eu. Tanti Lenuța - eu așa îi spuneam - locuia deci la Amărăști, la 4-5 Km de comuna Glăvile, în casa bunicului ei, popa Ion. Acest preot iubit de amărășteni era finul și vecinul lui Dumitru Costeanu, primarul de atunci al Amărăștiului, bunicul mamei mele.

Ghița Popii, (așa îi ziceau amărăștenii) și popa Mitrică erau frați, copiii lui popa Ion. Valeriu, Dumitru și (Elena) Lenuța Anania erau copiii Ghitei, care s-a măritat cu un ardelean - băiat de prăvălie la Drăgășani, pe nume Anania. Popa Ion le-a cumpărat casa de la Glăvile, unde au copilărit cei trei frați Anania și unde locuiește în prezent Valeriu, prietenul meu din copilărie, nepotul de sora al lui ÎPS Bartolomeu.

Tanti Lenuța, fusese căsătorită cu un "nemernic" (cum ziceau mama și bunica mea), profesor pe undeva, într-o comună peste dealuri, care a părăsit-o pentru altă femeie, iar mama mea a divorțat de tatăl meu când eu aveam numai un an. Deci ...două femei fără bărbați, speriate de viitorul sumbru care se prevedea la orizontul roșu și trei copii (ba chiar patru, dacă o punem la socoteală și pe verișoara

mea Rodica Popescu) puși numai pe joacă și năzbătii, în ciuda sărăciei de care nu eram conștienți - cam acesta era mediul în care trăiam și creșteam mari zi cu zi.

Din când în când mama mea și cu tanti Lenuța își găseau timp să stea de vorbă, uneori ore întregi. Ce aveau să-și spună? Curios din fire cum eram, trăgeam cu urechea. Vorbeau în șoaptă și nu prea înțelegeam mare lucru din ce șușoteau, dar îmi amintesc cu precizie că repetau numele celor doi frați - Mitica și Valeriu, care nu o duceau prea bine. Înțelegeam că li s-a întâmplat ceva rău, că nu se știa unde sunt și cum o duc. Era vremea represaliilor comuniste împotriva celor care se ridicaseră împotriva ciumei roșii care venea dinspre răsărit și mulți tineri anticomuniști dispăreau fără urmă. De multe ori, mama mea nu-și putea stăpâni plânsul când venea vorba de prietenii ei cei nefericiți. Îmi amintesc asta foarte bine, probabil plânsul mamei mă afecta și pe mine, așa copil neștiutor cum eram.

După mai mulți ani, lucrurile s-au mai schimbat spre bine, deținuții politici au fost eliberați și am aflat că unchiul Valeriu a ajuns în America. Ce grozav era în mintea noastră ca cineva de-al nostru să ajungă în America! Veronica era fericită că unchiul ei, atașat de familia săracă rămasă la Amărăști nu a uitat-o și i-a trimis o frumoasă haină de blană. Era o imitație de blană, dar era deosebit de frumoasă - tot ce venea din America ni se părea grozav pe vremea aceea! Veronica era tare mândră de haină și de unchiul ei. Apoi am mai aflat de succesele literare ale unchiului Valeriu și toți ne bucuram să aflăm că un amărăștean cunoscut avea talent și se remarcă puternic în domeniul literar. Spun "amărăștean" deoarece așa cum se poate înțelege și din rândurile de mai sus, Valeriu Anania se trage în realitate din Amărăști - mama lui fiind amărășteancă sută la sută. Este adevărat că în copilărie a păscut vaca pe dealurile Glăvilor. Mătușa mea, nașa Marioara Samochiș, fostă Cetățeanu - de-o seamă cu Bartolomeu Anania și care este în viață, cu o memorie

excelentă - își aduce aminte și acuma cum ea păștea un cal - Suru, iar el păștea o vacă frumoasă - Joiana. Aveau în jur de 10 ani după cum spune mătușa mea și erau prieteni.

Au trecut anii. Eu am reușit să scap din RSR în anul 1984 și să ajung în Nord America, mai exact la Montreal. O perioadă de timp nu am mai știut nimic de acasă, de Amărăști. Toată grija mea era să-l scot din țară pe copilul nostru Dragoș, ținut "zălog" ca să fiu nevoit să mă întorc în România.

Un "trădător" nu mai putea comunica acasă fără să le facă rău celor cu care ar fi încercat să comunice. Mama mea îmi scria rar, numai să mă certe că am lăsat-o singură, fără nimeni apropiat în Amărăști - dar eu știam că o avea pe vecina ei cea bună, tanti Lenuța Anania.

La Montreal, de cum am ajuns, m-am apropiat de anticomuniștii de la biserica "legionară" Buna Vestire, unde era preot marele patriot român Petre Popescu. Din vorbă în vorbă, am aflat că Bartolomeu Anania a fost la Montreal cu numai câțiva ani înainte și s-au cunoscut bine. Părintele Popescu avea numai vorbe de laudă despre Bartolomeu - dar era dezamăgit că nu i-a urmat sfatul de

a nu se mai întoarce în România comunistă și de a rămâne în lumea liberă, eventual chiar la Montreal. Mai târziu, cred că în anul 2006, l-am întrebat pe ÎPS Bartolomeu dacă își aduce aminte de acea discuție cu părintele Popescu și mi-a confirmat că își aduce aminte - așa a fost. Însă ne-a explicat (mai erau de față - prietenul meu bun, prof. Manea Pompiliu și câțiva foști deținuți politici) că el nu a putut să rămână departe de pământul țării în care s-a născut și a suferit, singurul pământ care îi aduce și îi va aduce căldură pe această planetă. Oare câți romani iubesc pământul țării așa cum l-a iubit marele Valeriu Anania?

Am avut fericirea să stau de vorbă cu ÎPS Bartolomeu de mai multe ori, odată chiar la Glăvile și în mod cu totul neprevăzut. Era a doua zi după Sf. Ilie, respectiv 21 iulie, 2006. În ziua de Sf. Ilie - ziua Amărăștilor, am avut onoarea să fiu numit Cetățean de Onoare al comunei și la marele spectacol din zăvoi am întâlnit-o pe fata lui Valeriu, (nepotul lui Bartolomeu) prietenul meu din copilărie de care am pomenit mai sus. I-am

promis că voi merge la Glăvile să îl văd pe tatăl ei și așa am făcut. Eram împreună cu poetul George Filip, care trebuie să spun că i-a încântat pe amărășteni cu poemele lui, iar mama mea îi recita poeziile și îl considera ca și pe mine, băiatul ei. Ajunși acolo, lucru ciudat: multe mașini, parcate pe o parte și alta a șoselei.

L-am strigat pe Valeriu (îl porecleam File-rul, nu mai știu de ce) care a ieșit să ne spună că unchiul Valeriu este acolo, împreună cu suita lui de preoți. Am vrut să plecăm să nu deranjăm - era chiar ora mesei, dar ÎPS ne-a invitat înăuntru și apoi ne-a invitat la masă (a fost și pomană pentru nenea Mitică - Dumitru Anania, fratele mai mare care plecase spre Ceruri cu un an înainte), iar pe mine m-a așezat în dreapta sa. Ce

rușinat m-am simțit - eram în pantaloni scurți ca în vacanță, la țară. Mi-am adus aminte de copilăria mea, când o iarnă întregă am mers la școală în pantaloni scurți din doc, albaștri, în opinci și cu ciorapi "mercerizați" de care purtau femeile, deoarece mama mea nu a avut bani să-mi cumpere o pereche de pantaloni, așa de rău ajunsese ca chiaburoaică. Pe vremurile acelea nu mă simțeam rușinat să merg așa la școală iarna, chiar dacă unii copii râdeau de mine, dar în fața marelui Bartolomeu parcă nu m-am simțit în largul meu.

Ghicindu-mi gândurile, scumpul de el m-a încurajat să nu-mi fie jenă - și așa cum am spus, m-a așezat la

masă în dreapta lui, simbol de mare onoare. Și câte nu am discutat! Cu ce glume și cu ce vorbe înțelepte ne-a încântat și luminat! Ce nu aș da să îl ascult din nou! Mâncarea de țară a fost la înălțime, iar țuica bună și vinul bun de Drăgășani nu au lipsit. Oare se pot uita vreodată acele momente sublime?

De câte ori drumurile m-au dus la Cluj-Napoca, mergeam cu drag să-l întâlnesc pe ÎPS Bartolomeu, împreună cu prietenul meu de o viață, prof. dr. Manea Pompiliu și câteodată cu ing. George Șchiopu, venit de la Iași. Ne întâlneam la Episcopia din Cluj-Napoca, unde am întâlnit și alți oameni deosebiți - pe prof. Raoul Volcinschi și pe Marcel Petrișor de exemplu, foști "colegi" de suferință în pușcăriile comuniste.

Întotdeauna ne primea cu dragoste - întotdeauna am simțit ceva sfânt în aer, parcă o forță nevăzută ne lumina sufletele. În anul 2008, pe 5 aprilie, la 7 luni de la moartea mamei mele pentru care avea o stimă deosebită, i-am dus o sticlă de 2.5 litri de vin de la Amărăști. Era un vin special, iată de ce: de 7 ani, via mamei mele nu a mai fost muncită și totuși în acel an de pomină, anul 2007, parcă să-i mulțumească stăpânei care placa spre alte tărâmurii cu vie veșnice, a făcut mai mulți struguri decât viile din preajmă, muncite și stropite cu chimicale din belșug. Ciudat! Adevărați struguri organici, greu de cules din buruienile care năpădiseră via, dar dulci și parfumați cum nu mai văzusem niciodată. Vinul acela, fetească regală, era atât de aromat, parcă era făcut din flori, nu din struguri. Cred că numai dacii aveau parte de așa licori bune, deoarece nu cunoșteau chimicalele otrăvitoare care se folosesc în zilele noastre.

După ce a gustat vinul, ÎPS a exclamat: - Acesta este cu adevărat vin de la Dumnezeu! Ce mult m-am bucurat că i-a plăcut acel vin "natal", adus - în gândul meu, din partea prietenei lui din tinerețe, Elisabeta Gh. Costeanu!

În luna martie 2010, m-a sunat la București să-mi mulțumească pentru revista Destine literare, care i-a plăcut foarte mult. Mi-a mai mulțumit pentru urările mele de ziua sa de naștere și am vorbit mai multe. Recenzia excelentă făcută de Prof. univ. dr. Marian Barbu la cunoscuta sa carte - Memorii, publicată în D.L. l-a

bucurat și ne-a urât să continuăm cu succes revista. Așa vom face și promit că voi reveni și cu alte informații despre ÎPS Bartolomeu. A fost ultima dată când i-am auzit vocea caldă, cu vibrații inconfundabile, iar scrisoarea pe care mi-a trimis-o tot anul trecut, o voi pune în ramă, pentru rugăciune.

Câte nu ar fi de spus, câte învățături nu se vor trage din cărțile marelui cărturar în anii care vor urma!

ÎPS Bartolomeu a plecat dintre noi, dar va rămâne nemuritor în sufletele noastre. Iar Fundația Mitropolitului Bartolomeu (www.fundatiabartolomeu.ro) de care mi-a vorbit cu entuziasm, fundație pentru ajutorarea tinerilor săraci, inteligenți și studioși (așa cum a fost ÎPS), se va impune cu siguranță ca o instituție românească de prestigiu, precum Fundația Alexander von Humboldt din Germania!

Fii bun și îngăduitor cu românii, de acolo, din Eternitate, luminat Patriarh sfânt al neamului românesc!

N.B.: *O întrebare mă frământă: În zilele noastre, oare câți arhiepiscopi cărora ne adresăm și de care vorbim respectuos cu ... Înalt Prea Sfinția Sa - sunt într-adevăr devotați slujitori ai Bisericii așa, cum a fost ÎPS Bartolomeu Anania? Câți Înalți Prea Sfinții Lor, stau departe de ispitele lumești, sunt cinstiți și demni, exemplu de urmat pentru toți supușii lor cu sutană, până la credințioșii de rând?*

Aflăm cu tristețe și regret fapte surprinzătoare în care este implicat ÎPS Irineu Popa, mitropolitul Olteniei. Să sperăm că va regreta amestecul într-o încurcătură (să o numim așa) cu "miros" penal, în care l-a băgat o avocată din București, cu care colaborează, suspectă și urmărită penal. Vom reveni cu detalii incredibile și îi vom ține la curent pe cititorii noștri cu evoluția cazului, ajuns deja la tribunale. Sunt însă mereu nedumerit, unde să încadrez această istorie tristă - în ce gen literar: poveste, dramă, melodramă, nuvelă...?!?

A.C.

ERATĂ:

Rugăm cititorii revistei DESTINE LITERARE, numerele 18-19 din martie-aprilie 2011, ca la pagina 4 să relectureze corect: "...s-a ținut în foaierul Teatrului Național Marin Sorescu. "; la pagina 8 se va citi: "...vedeți cazul scriitorului Günter Grass, Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1999."; la pagina 3 - a se nota că Cenaclul condus de scriitorul Iulian Neacșu se numește LITERATORUL și nu are legătură cu Cenaclul "Marin Mincu", iar în poza de la aceeași pagină, în dreapta lui Iulian Neacșu se află scriitoarea Passionaria Stoicescu, care a contribuit magistral la completarea imaginii regretatului poet Grigore Vieru.

Din volumul de versuri
„ÎN VESTIARUL INIMII”

(Editura Tiparg, 2011)

ÎN VESTIARUL INIMII

Mă uit la tine anonim
 și mă povestesc.
 Mai eram eu în preajmă,
 prăfuit ca un ceas
 din magazinul cu antichități,
 numai duminica,
 în vestiarul inimii.

PORTRET

Ea era părul de lângă fereastra lumii mele,
 bătrân, aplecat spre răsărit,
 devastat din când în când de copiii vecinului de
 Rai,

Vasile Mic

mângâiat în toamnele târzii de lumina felinarului
 de pe digul din coasta inimii.

Cu frunzele încă ruginii,
 atârând între diminețile ochilor,
 își zornăie tăcerea în clopotnița buzelor
 aruncate-n suspin de fiecare pântec
 însămânțat pe muchia de lut
 a rădăcinii.

Ea era părul de lângă fereastra lumii mele,
 bătrân, aplecat spre răsărit,
 ca o cruce strivită de lehuzia
 Mariei, înainte de facere.

DE DIN TINE

De din tine am picurat a rai
 pe muntele de turcoaz,
 când soarele mucegăise de singurătate,
 proptit în diminețile ochilor tăi
 curgând spre obârșii.

De din tine mi-am ivit rostirea
 buzelor - două corăbii naufragiate
 pe țărmul lutului tău, cu fiori de sirene
 și dezmăț de îmbrățișări.

De din tine mi s-au clădit zilele,
 ca o clipă ce n-are chip,
 peste care Dumnezeu și-a așezat oasele,
 nemurind-o.

IARNĂ

Albise carnea copacilor.
 Prin însingurarea mea trece iarna,
 plimbându-și gleznele,
 scârțâind a îngheț.

Stelele, crăpate pe buzele cerului
 înzăpezit de dimineți neîncepte,
 îmi aruncă-n vertebre guturaiuri,
 de parcă zilele mele s-ar soarbe
 în însetarea pământului,
 ca într-un cimitir obosit.

Poate că sunt un om de zăpadă
 în care iarna-și taie venele,
 sinucigându-se.

PREZENT

a.
 între noi faptele
 și pleoapa căzută a istoriei
 peste mâinile întinse
 căutând drumul

b.
 sufletul,
 ultima draperie
 în spatele căreia memoria
 caută sensul gramaticii

c.
 genunchii striviți
 de tăcerea pietrelor
 cu care alungăm cuvintele
 mușegăite pe buze

d.
 noaptea își frânge gâtul
 șlefuiind isteria gesturilor
 cu care ne mângâiem
 trecerea

e.
 o insuportabilă impresie
 că fiecare sânge
 își desface încheieturile
 până la lacrimi.

SOLDAȚI

Își mângâiau sufletele
 aproape metalizate de obișnuință,
 în timp ce umbra buzelor
 semăna cu o creangă de măslin.

UMBRĂ

Îmi stătea alături
 mai sfioasă decât prelungirea
 ritmului unei zile intacte.

Se dizolva în linii -
 un luciug fugar -,
 scormonind echilibrul
 dintre mine și cer.

O copie nemărginită,
 sfărâmându-se
 sub încordarea naturii.

VARIAȚIUNE DESPRE IDEE

O auzeam în reflexul sângelui,
 înălțată-n febra schimbărilor,
 domesticită-n smârcul curgerii naufragiate.

Pe argintul închipuirii
 se întindea inventând emoții,
 ca și cum ar fi emigrat
 dinspre un zbor spre celălalt.

Numai dezmațul singurătății
 îi atingea sufletul.

ÎMI LĂSAM TÂMPLA

Îmi lăsam tâmpla pe umărul ploii
 ce sughița mut, în melancolia înclinată
 a zilei, fugărită pe străzi
 de copacii cu trotuarele în gură...

Și cădea sânge din coasta sărutului
 cu care ți-am îndrăgostit umbra
 atârnată într-un plisc de pasăre
 prelinsă spre cer.

Se udaseră sentimentele,
 că le picurau trupurile subțiri
 ca un gând.
 Și ploua răsturnat, despletit, fără margini,
 și te ștergeam cu prosopul inimii,
 bucată cu bucată.

DINCOLO DE CONTINGENTUL 2010

VIRGIL DUMITRESCU

MARIAN BARBU (ROMÂNIA)

Urmărind periplul editorial al scriitorului Virgil Dumitrescu, se constată că el a fost extrem de parcimonios față de gazetarul prolific, temperamental și divers, însumând câteva sute de texte, risipite mai ales prin presa zonală a Olteniei sau prin reviste indicate tematic chiar din titlu.

Poetul, cu o cultură stabilizată în domeniu – din timpul și după absolvirea Institutului de Limbi Străine din București –, n-a pregetat să ucenească asupra cuvântului din lexicul românesc, pândindu-i mereu polisemantismul degajat în varii contexte. Așa încât Cuvântul a devenit punct de plecare în combinațiile morfo-sintactice ale unei gândiri exprimate pe structuri lirico-epice. Depun mărturie, în această privință, cele trei volume de versuri apărute până mai ieri: **Fiul soarelui** (1975), **Mai mult de cât cuprinde ochiul** (1988), amândouă la Editura „Scrisul Românesc”, din Craiova, și **Iulie Patru** (1998), tipărit la Editura „Aius”, tot din Craiova.

Acestora, li s-a alăturat al IV-lea volum: **Van Gogh, poetul** (2010), editat la „Aius”.

Printr-o compunere de tip ludic, am zice că două cărți la „Scrisul Românesc”, două la „Aius” pun în cumpană inspirația și formele ei de manifestare. În aparență, un echilibru, în realitate, Virgil Dumitrescu fuge de sub modele – clasice și moderne și într-un caz și în celălalt. Devierea începe de la volumul din 1988. Creditul acordat cunoașterii prin simțuri, ochiul deținând primatul (83%, după J.A.Comenius), nu i se arată îndeajuns pentru ceea ce ar vrea să exprime autorul. Și atunci, începe interogarea aceluia *psyché*, pe

care nici explicațiile triadei freudiene nu-l suplinesc. Numai cazna cuvântului, cum ar fi zis învățatul brâncușolog V.G. Paleolog, nu ne lasă niciodată la răspântia întrebărilor.

Leșirea în larg, așadar, începe de la imperceptibilul *sine*, care, la poetul Virgil Dumitrescu, începe firesc cu ziua lui de naștere – iulie 4. De aici, până după 12 ani, apare **Van Gogh, poetul**.

Cum nu în puține cazuri omul-gazetar s-a arătat tranșant, aproape devorator, cu argumente irefutabile, când a fost cazul de instalarea adevărului, tot așa își apără subiectul ales într-un *pro-domo* deconcertant prin substituirea *el vs. eu*.

De precizat – deloc în treacăt – că viața lui Vincent van Gogh (1853-1890), pictor, desenator și gravor olandez, încărcată de întrebări și privațiuni, ba în Olanda, Belgia, nenumărate în Franța, i-a oferit prea puține momente de glorie, cât a trăit, aceasta instaurându-se în postumitate (ca în mii de cazuri ale lumii).

Faima (nefastă, de fapt) din timpul vieții a fost legată de gestul său de automutilare – prin tăierea unei urechi. Cum senzaționalul negru, impus brutal prin fantome și crime, începând din cea de-a doua jumătate a secolului al XVIII-lea (în Anglia și Franța), mărșăluind în creștere până în zilele noastre (în întreaga lume euroasiatică și africană, fără a se ști când i se va pune capăt!), artele ca și literatura mai cu seamă nu le-au ocolit, dar nici nu le-au explicat pe deplin, justificativ, nici atât.

La centenarul morții lui Van Gogh (în 1990), în revista „Journal of the American Medical Association” – pe baza unor analize atente ale celor

796 de scrisori ale pictorului, în care și-a descris în detaliu simptomele apărute în perioada șederii la Arles –, un vestit orelist și o pictoriță au pus diagnosticul: *sindromul Ménière*. La vremea aceea – tulburare nevindicabilă!

Dezastrul pe care și l-a înfăptuit pictorul, început se pare după o ceartă cu Gauguin, i-a impus numele în toate mediile artistice și lumești, care, iată, găsește în Virgil Dumitrescu un poet cultivat, cu simțul rafinat al culorii și al cuvântului. De aceea, spuneam că poemul de gardă este un... relevant *pro-domo*. Iar cele *Șapte schițe la „Autoportret cu urechea tăiată”* se constituie în depoziții de antologie, prin alternanța limbajului poetic la marginea și pe suprafața tablourilor de pictură. Aci, în cele *șapte schițe* (o, câte semnificații și simboluri cunoaște cifra șapte în culturile, religiile și mitologiile planetei!), se revarsă atât informația poetului în domeniu, cât și marea realizare narativă, rostită când liric, când retoric, când din interiorul gândului de înălțare și desăvârșire. Există o grație de sunete și culori, ca la un pian bine acordat, în fața căruia Virgil Dumitrescu trece când grav, când incantatoriu, de la o partitură la alta. Biografia subiectului său se strevede prin chinurile creației devoratoare, începută timid de Van Gogh din familie, apoi prin tentativele sale de a deveni misionar protestant în Belgia, în zona minieră Borinage. Din această perioadă, cromatica tablourilor, spun specialiștii, este „sumbră și tristă, anunțând expresionismul”. Din 1885, se află la Anvers, „cunoscând creația lui Rubens și gravuri japoneze din școala Ukiyo-ye”, viu colorate.

Apoi, la Paris, din 1886, întâlnește picturile impresionistilor și neoimpresionistilor.

Abia în 1888, Van Gogh s-a stabilit la Arles, având o activitate febrilă de 15 luni, pictând peste 200 de tablouri. Este perioada în care lumina îi poposește în mai toate tablourile.

Poetul român trăiește revelația „luminozității meridionale a regiunii”. Zice Virgil Dumitrescu: „Orchestrații rafinate îmi / scaldă sufletul cum valurile mării nisipul. / Fir cu fir aleg din natură – pietricele de râu, / solzi de păstrăv zglobiu, irizări de pădure. Ca un / japonez la marginea apei. Cred că dacă nu m-aș fi / îndeletnicit cu șevaletul, aș fi făcut-o la fel de / potrivit cu pana înmuiată-n cerneală. M-aș fi întrecut / în haikuuri precum în stampe străvezii același nipon / inspirat”.

Din aceleași surse, Virgil Dumitrescu pune accent, chiar surclasează informația că Vincent van Gogh ar fi consumat peste măsură absint: „S-a mai întâmplat că rația / de absint zilnică / între timp o dublasem. / Vezi bine, trepidam ca un motor din toate / încheieturile. / Aveam să constat în curând ce va să zică „efectul de galben”. (Deh! – Efectul Coandă, Efectul Sorescu, între altele !).

Aceeași sursă americană, citată mai înainte, a atras atenția că pictorul „nu a fost nebun, nici alcoolic, cum s-a presupus până acum”.

Comparatistul Virgil Dumitrescu stăruie, în timp și în spațiu, asupra diferitelor maladii pe care le-au încorporat doar... geniile. Documentarea făcută de poet este de tot respectul, mai cu seamă că se încorporează printr-un limbaj distributiv vizând poeți, pictori, muzicieni, compozitori, sculptori. Adică, arte vizuale și arte scripturale!

Altfel spus, Virgil Dumitrescu studiază portrete, tabieturi, ecouri în posteritate și ca într-un *puzzle* de expoziție propune variante de limbaj adecvate să-și poată înrâma fiecare dintre noile gânduri durabile, în consens sau în replică.

Până aici, poemele (și nu poeziile!) de o stringentă modernitate, prin cadență și limbaj studiat îndeaproape, îl recomandă pe Virgil Dumitrescu drept... pictor în vorbe, din școala caligrafilor persani.

Toate cuvintele din această carte răspund unor horațiene epistole. Extrag (sincopat) dintr-o *ars poetica* : „Oricât ai

fi de pornit pe cuvinte /.../ ai grijă de ele ca de ochii din cap /.../ învață – de vrei să forezi mai departe / să le rabzi, să le crezi pe cuvânt”.

Așa arată pe podiumul poeziei de referință, în lirica actuală, Virgil Dumitrescu, născut în 4 iulie, sub zodia Racului.

S-a întors în trecut ca să se găsească pe sine – poetul de mari viziuni romantice, nu cosmice, ci doar terestre, în spațiul cărora concretul despăturit chirurgical impune marea artă.

Al doilea departament l-ar constitui *iubirea* – nu exaltată, dar vibrantă, pulsatorie. Cândva, instalată normal și dispărută fără urmă, impune prin reverberație mlădieri de gând și zâmbete cu ochi luminoși: „număr în transă: dimineți, boabe de rouă / apusuri de soare // atâta distanță-ntre noi și atâta uitare” („Pescăruși în furtună”). Idem poeziile: „Azi nu te mai privesc, frumoaso, în ochi”, „Nedumerire” („Mă-ntreb și azi de te-am aflat vreodată / deși la braț am mers în necuprins / de chipul tău cu irizări stelare / nici glonțul nopții nu s-ar fi atins”).

Alt nivel tematic se organizează din poezie cu tentă chistică nu întotdeauna vizibilă, dar mereu angajantă printr-o subtilitate ori câte un cuvânt pilduitor.

În linia cotidianului prea des invocat de mulți poeți contemporani, până la a compromite nivelul creației cu lucrătură estetică, Virgil Dumitrescu se detașează cu bunăvoință de toți, nu cântând călinescian lucrurile din casă, nici reluând nota blestemelor argheziene ori derizoriul mironparaschivesc. El este mai precaut în această privință. În schimb, pe canavaua jocului barbian, a poeziei frigide, gen Mallarmé sau Șerban Foarță (născut și el tot în iulie (8, 1942, la Tr. Severin), Virgil Dumitrescu a compus *Poeme în licanta veche*, în număr de... cincii!

Pe o metrică de tip folcloric (andaluz sau românesc), Virgil Dumitrescu se răsfată gongoric, ca un reflector supra-realist, fiind *el* și *eu*, *narat* și *narator*. Puse sub semnul corzilor de chitară (spaniolă, mexicană, chiar portugheză), catrenele din primele trei componente ar ridica lumea de pe scaunele unei săli de spectacole. Ori cântate în piețe publice, ar smulge ropote de aplauze, dezvoltând un șir de conexiuni în „alchimia limbajului”. Doar două strofe : „Te văzui

de-argint cătare / în bătaia lunii clare / lunămind și înstelând / ce am scrinuit în gând // Și-a zărit în patru zare / cocoloș de miere-n sare / și cum zdrână glosa- ceea / mi-a fost dat să-nhap femeia”.

Din loc în loc, jocuri de limbaje, metafore adesea, capătă turnura paradoxului, oximoronului sau a paronimiei – toate fiind, în plan stilistic și gramatical, figuri ale ambiguității.

Pe un plan subțire, al subtilităților, poetul, în libertatea lui de grafolog al gândurilor (personale), dezleagă înțelegerea cititorului să asocieze, să grupeze și să-și decidă singur înțelesurile care-i convin. El i-a dat punctul din univers, lectorul să facă bine și să se orienteze (Ehe, Ehe, a trecut vremea cu mură-n gură!): „Genunchii văzului tău / care mereu își schimbă culoarea / ca un spărgător avizat / apasă pe grumazul ochilor mei închiși / deși pentru o perioadă / au scris pe ei NUP // Diminețile apar ca eșarfe *contre-nuit* / serile se suprapun tăcerilor / legate de mâini / și legate de mâine / cât de clar te zăresc în acest început / care se devoră pe sine / și tot așa prisosește” („Semiotică”).

Toate volumele de poezii durabile trebuiau să poarte un titlu. Și acesta al lui Virgil Dumitrescu poartă un titlu. Acesta rămâne învingător și peste celelalte nișe tematice pe care le-am consemnat.

La cercetări în retortă, se poate dovedi că acestea intră în rezonanță cu supratitlul, dar că fiecare în parte are altă construcție și alt lexic. Semn clar de unitate în diversitate. Ba că Virgil Dumitrescu și-a organizat întreg volumul (inclusiv reluările) să-l reprezinte nu numai pe el, la vârsta creației de azi, ci să fixeze o altă bornă de grafeme și lexeme ale limbii române care ne stăpânește pe noi toți.

Oricât am insista în comentarii pentru fiecare creație în parte din volumul **Van Gogh, poetul**, amprenta absolventului Institutului de Limbi Străine din București rămâne vizibilă ca o parafă de legalizare notarială, situându-l pe Virgil Dumitrescu dincolo de contingentul local al creatorilor, chiar și al celor ziți de zile mari. Olă!

Anduranța lui din gazetărie i-a sporit încrederea în Poezie, unde înălțimea sensurilor reprezintă și decodare asumată pe cont propriu.

Când ai pierdut și ultimul tren, după el, cu siguranță, dricul!

NICOLAE BĂLAȘA (ROMÂNIA)

Promiteam, cu ceva timp în urmă, într-un articol, că voi reveni asupra unei chestiuni umane ce ține de prețuirea aproapelui, în condițiile în care iubirea sa, în sensul biblic al cuvântului, nu ne stă la îndemână. Oricum am face, ori de unde am începe, tot peste comunicare și înțelegere dăm, iar de aici, un fel de Izvor al Tămăduirii, curge totul. Printre altele, transpunerea și empatia. Înainte de a ajunge la aceste concepte, pentru ca firul discuției să aibă și logică și sens, trebuie să-l punem în capul mesei, de data aceasta, pe Kant, cel din *Critica rațiunii practice*, lucrare în care ne-a arătat că sunt domenii de investigație intelectuală care au o funcție vitală în organizarea înțelegerii umane, în corespondență cu trei idealuri sau „idei reglatoare”. Aceste domenii și ideile lor corespondente, le-a numit: 1) ontologia, care studiază Ființa, 2) psihologia, care studiază sinele și 3) teologia, care-l studiază pe Dumnezeu. Acum să nu credeți că autorul amintit sau noi, cu aproape cu 300 de ani mai deștepți decât el, putem formula domeniile anterioare într-o structură ermetică. Mie personal mi-ar fi chiar frică. Nu de alta, dar Apocalipsa, după Biblie, un fel de purificare prin foc, prin ardere, fie ea și doar interioară, ar căpăta doar nuanța cenușii (de care oricum suntem sătui), provocat de plictisul omului scârbit de orice, până și de cer. Totuși, trebuie să menționăm faptul că, deși cele trei idei reglatoare ale metafizicii kantiene acoperă domeniul investigațiilor posibile, există și alte investigații din metaștiință ce pot fi structurate în funcție de alte concepte ideale, universale și non-empirice, iar scopul lor, evident, extra-științific, măcar creionează ideea de dezvoltare și articulare a înțelegerii, de organizare a acesteia în forme comprehensive și holistice de gândire, și apoi exprimarea lor (a formelor), în limbaj. Cu alte cuvinte, investigațiile extra-științifice ne sugerează ideea conform căreia înțelegerea nu s-ar limita doar la gândirea mentală, deoarece ea include multe feluri de identificare cu alte persoane și popoare, prin experiența activă de viață.

Altfel spus, dintr-o perspectivă holistică a cunoașterii umane, meta-știința ar orienta studiile din cadrul fiecărei științe sociale, analizând funcțiile potențiale și actuale în societatea ca ansamblu (lume și lumi posibile), ținând cont, în primul rând, de tot ceea ce este îndoielnic sau de-a dreptul suspect.

Revenind, și sinceri cu noi, mai trebuie să spunem că, indiferent ce spații de explorare ne-ar oferi meta-știința, fără o coerență a abordării, orice spusă, din interiorul oricărui domeniu, șchioapătă, iar la transpunerea lingvistică, patologia, prin cele enunțate, este mai mult decât evidentă. Filosofia științei și analitică, în special, vine, parcă, să completeze, într-un fel, ideile kantiene, adăugând acestora teoriile coerentiste ale opiniei, ale adevărului și ale cunoașterii..

În loc de concluzie la cele enunțate mai sus, putem spune că stă la îndemâna oricui (specialist sau nu) cel puțin ideea conform căreia abordarea meta-științifică trebuie să fie extrem de prudentă, să nu respingă informațiile sau mărturiile care nu sunt la îndemână, să aibă rezerva în judecată și să lase porțile deschise mai ales acolo unde nu există soluții disponibile. Mai mult, îndeamnă la răbdare și, pe cât posibil, la înțelepciune.

Dacă în logica anterior expusă, adăugăm, fie și numai de dragul de a adăuga (nu însă oricum), conceptul de consens, calitativ și cantitativ (adică interesul comun care unește), logica exprimării deja cucerește, iar dacă vrei să faci manipulare, nici dracu (cât ar fi el de experimentat) nu te mai oprește! Să nu credeți că vreau să vă învăț la prostii! M-ar bucura să știți însă, măcar cum să vă păziți de ele.

Acum, pentru că tot am tras, cumva, focul pe turta noastră, ne întoarcem la transpunere, la empatie, nu de alta, dar ele, în special, trimit la OM, OM fără de care lumea, omenirea, nu prea (ca olteanul!) există. Lăsând gluma la o parte, trebuie spus că orice act de înțelegere prin transpunere presupune o anume „trăire”, o participare (chiar și de natură subiectivă), condiționată ontologic de „o stare particulară a ființei, situată într-o dispoziție favorabilă de receptivitate și cunoaștere reciprocă” (A. Marino, *Hermeneutica lui Mircea Eliade*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, p. 64).

După cât se vede, procesul înțelegerii are ca statut esențial raportul existențial cu obiectul înțelegerii, cu prinderea din interior a fenomenelor, a celuiilalt (a unui Eu-Altul, cu particularități). A-l înțelege (mai ales pe semenul meu) înseamnă a-l implica în propriul meu mod de a fi. Această chestiune echivalează cu „a vorbi întru ceva”, după zisa lui C. Noica, și presupune, cel puțin două existențe de aceeași disponibilitate și de aceeași identificare. Trăirea din interior înseamnă, în termenii lui Hans-Georg Gadamer, în primul rând, „re-situare”, fără a accepta intropatia (empatia), apoi, după alți autori (de exemplu, Mircea Eliade), retrăire în sens experimental, concret, autentic și nu simplă acceptare

teoretică. Transpunerea presupune în același timp, implicare, intuiție, afinitate reciprocă, uneori credință, într-un cuvânt mobilitate într-un proces „de re-creere” a lui, a celuilalt ca sinteză a tuturor întrepătrunderilor, asimilărilor și totalizărilor de semnificații.

Altfel, sau cel puțin la limită, stau lucrurile în privința empatiei care poate fi văzută și ca un „*produs psihic* concretizat prin starea de retrăire a vieții subiective a celuilalt” (R. Gherghinescu, *Anotimpurile empatiei*, Editura Atos, București, 2001, p. 19).

G. H. Mead, de exemplu, este unul din gânditorii care concep empatia ca pe o capacitate de „a prelua rolul celuilalt”, însă în planul social existent și, doar imediat. El percepe această „capacitate” a individului ca pe o formă a „inteligenței sociale”. În acest caz, trăirea interioară vizează o lume cotidiană și contingentă, în care apare raportul „eu-celălalt”, raport ca experiență și modalitate de înțelegere reciprocă orientată, fie spre cunoaștere psihologică (a celuilalt: el, ei etc.), fie spre comunicare.

Pentru a puncta a doua mare formă a empatiei, trebuie să apelăm la cuvântul *intropatie* (cuvânt francez propus de Flournoy ca echivalent al empatiei, folosit pentru prima dată de către Titchener), cuvânt ce se definește ca „o specie de comuniune afectivă prin care cineva s-ar identifica cu o altă persoană, măsurându-se în acest fel sentimentele” (R. Gherghinescu, *op. cit.*, p. 30) și de la ideea conform căreia comunicarea îl conține pe om, iar omul se înfățișează sau se ascunde în și prin comunicare. Comuniunea, în acest caz, este echivalentă cu comunicarea, câtă vreme, prin transpunere, se realizează o identificare parțială ce duce la comunicare implicită.

Toate bune și la locul lor, numai că „celălalt” (fie el, individul, fie grupul din viața cotidiană, are mai multe „imagini”, mai multe „fețe” (aș aminti și teoria idolilor la Francis Bacon, filosof englez, apoi teoria imitației la Gabriel Tarde, sociolog francez) și anume: imaginea cu care vrea să apară în ochii altei persoane, imaginea cu care realmente apare în ochii altei persoane, imaginea cu care își apare sieși, imaginea lui cea adevărată etc., în consecință mai multe stări ascunse.

Pentru a le depista, Kenneth Bullmer propune două căi:

1. Clarificarea conduitelor „celuilalt”, potrivit unghiului nostru propriu de vedere, pe baza cunoașterii factorilor care influențează percepțiile făcute de persoana respectivă, adăugând însă că doar simpla cunoaștere a percepțiilor făcute de persoana în cauză nu aduce după sine și înțelegerea.

2. A doua cale se referă la preluarea fenomenelor așa cum persoana studiată le percepe interpretând deci prin optica persoanei respective. Această modalitate este mai greu de realizat, însă ea vizează explicit conduita empatică.

Principala problemă care se pune este legată de capacitatea de comprehensiune, de înțelegere din punct de vedere psihologic, înțelegere care să fie legată doar de abilitățile empaticice, de transpunere în psihologia celuilalt.

Din perspectiva acestei chestiuni, au fost date diverse definiții empatiei și anume:

R. Dymond spune că empatia este un proces care presupune un „transport” prin intermediul imaginației în gândirea, sentimentele sau acțiunile altora (R. Dymond, „Personality and Empathy”, în *Journal of Consulting Psychology*, no 14, 1950; apud R. Gherghinescu, *Anotimpurile empatiei*, Editura Atos, București, 2001. p. 27).

J. P. Guilford consideră empatia ca o abilitate de precizie, de recunoaștere a dispozițiilor psihologice ale unei alte persoane, a percepțiilor, gândurilor, sentimentelor și atitudinilor sale (J. P. Guilford, *Personality*, McGraw Hill Book Company, Inc., New York, 1959; apud R. Gherghinescu, *op. cit.*, p. 27).

Conform teoriei lui P. Maucorps și R. Bassoul, empatia nu este nici cunoaștere deductivă abstractă și nici intuiție impresionistă, ci o intenție cognitivă, o voință participativă, un efort imaginativ, o tentativă de anticipare vizând înțelegerea „eului” altuia, o previziune a potențialelor sale, fără însă a deveni o fuziune afectivă de tipul identificării emoționale totale (P. Maucorps, R. Bassoul, *Empathies et connaissance d'autrui*, Éditions du CNRS, Paris, 1960; apud R. Gherghinescu, *op. cit.*, p. 27).

La rândul său, Kenneth B. Clark definește empatia ca „o capacitate a unui individ de a simți trebuințele, aspirațiile, frustrările, bucuriile, supărările, anxietățile, durerile, foamea altora, ca și cum ar fi ale lui proprii” (K. B. Clark, „Empathy. A Neglected Topic in Psychological Research”, în *American Psychologist*, vol. 35, 1980; apud R. Gherghinescu, *op. cit.*, p. 28).

Toate definițiile anterior enumerate au în comun transpoziția în psihologia altuia prin intermediul căreia apare un anumit tip de înțelegere atitudinală. Prin transpunerea cuiva în situația unei alte persoane, în viața de zi cu zi, este evident că persoana respectivă dobândește acel mod de cunoaștere și de înțelegere a acelei persoane față de care se va comporta într-un anumit fel.

În urma transpunerii, obiectul cunoașterii devine modalitatea de a gândi, de a simți, de a se comporta, al celuilalt. Trebuie precizat că la acest obiect al cunoașterii se ajunge cunoscut tot prin gândurile, emoția etc., unei ființe umane, fapt nemăiîntâlnit la alte forme de cunoaștere. „Identificându-se rațional și afectiv cu partenerul, prin raportarea comportamentului obiectiv al acestuia la propria experiență verificată și ea obiectiv, în practica socială, individul dobândește acel tip specific de înțelegere a semenilor” (R. Gherghinescu, *op. cit.*, p. 30).

În studiile de specialitate, s-au distins autori care au considerat empatia ca fiind, fie mai mult un fenomen cognitiv, fie unul mai mult afectiv, fie un fenomen inconștient cu implicații strict fiziologice. Unilateralitatea abordărilor este dată de separația dintre intuitiv și rațional, afectiv și intelectual, separație provenită din dualitatea gnoseologică (intuiție-rațiune) și dualitatea psihologică (cunoaștere-trăire; intelect-afect) și făcută de susținătorii uneia sau alteia dintre idei.

Domnilor, toată polologia de mai sus rămâne, cel mult o selecție de idei cu structură teoretică incitantă, dar care nu se poate aplica în cazul angrenajului patologic „EU-TU”, Eu-Celălalt. Bolnavul e însă bolnav. Regretăm și-i trecem manifestările

(chiar odioase), cu vederea. Ce ne facem în chestiunile limită, în care medicul nu poate diagnostica simplu: „sindrom maniacal cu puseuri...” sau „schizofrenie de tip paranoid”.

Cum putem să-l înțelegem pe narcisist, pe cel pentru care legea juridică (raport interuman) nu există? Despre cea morală, de sub cupola creștinismului sau a oricărei alte religii, nici că a auzit.

Cum să-l înțelegem pe cel care, în rătăcirea sa (bahică), doar cuvântul lui contează?

Cum putem să-l înțelegem pe frustratul, care crede că nu s-a realizat din cauza poetului „X” sau a scriitorului „Y” ?

Cum putem să-l înțelegem, de exemplu, pentru că tot l-am citat, în articolele anterioare, pe „Ion de la gară, poet adevărat”, care a tot pierdut trenurile vieții arătându-și sexul, acum sex-amintire, proslăvit în instituții cu renume, în bălmăjeli de tipul **„Și-l arăta el domnișoarelor/Dar numai așa ca să le sperie cu mărimea lui colosală/Nu-i trecea prin cap să și-l pună în versuri/ Și, probabil, nici în practică/Ion de la gară a fost poet adevărat.../ (...)** Nu e așa, doamnelor și domnișoarelor, care i-ați văzut sexul din greșeală și v-ați speriat/Vai de mine e cât o pisică!...”: (<http://www.youtube.com/watch?v=DEnVVC07mQ>).

Cum să-l înțelegem pe cel care, un neisprăvit al vieții, dă vina pe vremuri, uitând că, mai mult de jumătate din timpul său l-a petrecut la „Cățeaua leșinată”, cârciuma de pe peronul vieții, iar acum... **„Noi, cei care am avut marele noroc de a nu face pușcărie la comuniști, am fost, totuși, închiși între zidurile unei culturi imbecile, am fost opriți de la lectura marilor cărți, pe care le vedem astăzi și ne gândim unde, cine am fi fost, dacă le-am fi citit la timpul potrivit”**, (<http://prelipcean.ablog.ro/2009-02-05/nicolae-prelipceanu.html>).

„Oameni și oameni” ar zice un nepăsător... De, fie! „Fiecare pacient un caz”, ar spune psihologii, neuropshiatrilor etc. Eu cred altceva: când ai pierdut și ultimul tren, după el, cu siguranță, dricul! Regretabil că între una și alta, ești umbră pământului degeaba!

Teză, antiteză și sinteză în poezia cu iz prepușian

Deși nu suntem niște fani declarați ai Internetului, totuși trebuie să-i recunoaștem utilitatea. Cu un calculator în față, cât am bate din palme, tastăm ceva și aflăm... Uneori chiar și ce nu ne trebuie. Pe de altă parte, în ziua de astăzi, niciunde și nicicând nu am putea fi atât de repede, ca text, imagine și sunet, pentru oricine, oriunde pe fața pământului. În consecință, din câte se pare, Internetul, este cea mai rapidă modalitate de a ne face cunoscuți, ce-i drept, uneori oameni în lume, alteleori, un fel de răs al ei. Ultima variantă, categoric, nu ține de tehnologie, ci de propria noastră structură (în care colcăie, de cele mai multe ori, țuicile îngurgitate, iar din ele, evident, nebunia și nesimțirea ce iese pe obraz și în frunte, ca păduchele, tocmai când ne este lumea mai dragă). Cu alte cuvinte, a fi de râsul lumii ține de gramul de minte, după caz, lipsă, sau, în plus, minte ce-și are rădăcinile în structura genetică, de cele mai multe ori, contextual, alterată la bodega din colț, singurul loc unde ne lucrește genialitatea. Spunem și subliniem această chestiune, fie și numai pentru a nu-l mai amesteca pe Dumnezeu în orice fel

de lipsă, sau a-l face vinovat pentru toate tâmpeniile noastre.

Revenind la Internet și avantajele lui, îl mărturisim și noi, citând astăzi, 25.04.2011, adresa: <http://www.youtube.com/watch?v=DEnVVC07mQ>, pe „Ion de la gară”. Da, Ion de la gară, despre care se știe „sigur” (conform aceleiași surse), că scria (și, probabil, încă mai scrie) poezii. Până aici, totul lăudabil. Regretăm însă faptul că, în aleasa noastră democrație, nu s-a păstrat obiceiul vremurilor trecute, vremuri în care culturnicii neamului promovau, cu îndârjire, în pagini cu renume, când poetul țăran, când țăranul poet. Pentru a nu da liber interpretărilor jechoase, vă avertizăm că nu despre el, Țăranul român, este vorba în expresia de mai sus. În fața lui, noi, cei care punem pe hârtie rândurile, stăm în poziția de dreptși și-i prezentăm onorul.

O dată cu această precizare, ne exprimăm iarăși regretul pentru faptul că aceeași culturnici nu au militat pentru permanentizarea Cântării României, manifestare („culturală”, nu glumă!), demnă de cel puțin un Nobel, dacă nu mai multe, având în vedere generoasă adunătură de creatori. Cântarea Româ-

niei, ce vremuri! Unii se pare însă că au uitat-o, alții, nu! Generația mai tânără nici măcar nu-i știe gustul! Din acest motiv, pentru toți, vă propunem un exercițiu, desigur, la nivel mental. În consecință, imaginați-vă o actuală finală a Cântării României pe marele stadion (la vremurile de atunci, 23 August), unde, la tribuna oficială, musai, „conducătorul iubit”, guvernul, iar pe gazon, în fața lor, creatorul recitând:

„Cât despre sex (sexul lui Ion de la gară), ce să mai vorbim?!/Și-l arăta el domnișoarelor/Dar numai așa ca să le sperie cu mărimea lui colosală/ Nu-i trecea prin cap să și-l pună în versuri/Și, probabil, nici în practică/Ion de la gară a fost poet adevărat.../ (...) Nu e așa, doamnelor și domnișoarelor, care i-ați văzut sexul din greșeală și v-ați speriat/Vai de mine e cât o pisică!...” „Ptiu! Om bătrân, și o așa nărozie, mai rar!... Muică, sfârșitul lumii!...” – a zis și baba Floarea, trăgând cu urechea și coada ochiului la adresa <http://www.youtube.com/watch?v=DEnVVC07mQ> deschisă de nepotul său, copil ce repeta, în șoaptă, versurile (de mai sus), versuri pe care urmează

să le recite, pe scenă, la serbarea acestui sfârșit de an.

Mda! Reflectăm asupra „versurilor”, presupuselor aplauze de la tribună, asupra reverenței creatorului și, mai conservatori din fire, ne facem cruce, apoi scuișăm. Scuișăm și în sân, nu de alta, dar la vremuri noi, tot ei, cu re-creații noi!

Fără a fi istorici sau critici literari în domeniu, totuși, fie și numai din motivul de a ne băga singuri în vorbă (nu de alta, dar nu ne mai rabdă gura!), ne dăm și noi cu părerea și întrebăm:

1. cam pe unde ar fi versurile, apoi ideea în înșiruirea de cuvinte: „Melcul e un tanc mai mic cu două mitraliere/tancul e un melc mai mare/mult mai periculos/Și unul și altul înaintează spre o viață mai bună/...” poemul „Melcul și alte idei” – aceeași adresă <http://www.youtube.com/watch?v=DEnVVC07rnQ> – Zilele scriitorilor români 13-16 decembrie 2010. Lăsând la o parte faptul că înaintarea tancului spre o viață mai bună poate fi interpretată, așa cum e spusă aici, și ca o incitare la violență (incitare pe care noi, „cei săraci cu duhul”, o detestăm), recomandăm creatorului, pentru început, cel puțin, teoria cunoașterii la Platon, locul în care lumea ideilor este și lumea formelor pure, lume din care, zice-se că am veni spre întrupare și din care am învăța, prin reamintire (anamnesis, în greaca veche).

2. în ce măsură noțiunile de „*Ființă*”, „*Lucru*” chiar și cea de „*Infini*” îi sunt clare „versificatorului” în rândurile: „Am tot încercat să perfecționez frunza/Să storc marea din bobul de nisip/Să fac din *ființa* mea o zburătoare cu chip (...)/Degeaba vrei să perfecționezi *lucrurile* și chiar pe tine/...” (poemul „La infini” – <http://www.youtube.com/watch?v=DEnVVC07rnQ>).

Despre „*Ființă*”, oricum ai da-o, fie științific, fie metafizic, fie filosofic, în general (chiar și în abordarea materialist-dialectică), greu de vorbit! În istoria gândirii omenirii, doar doi înțelepți s-au încumetat să rostească, nu întâmplător, cuvântul și să spună câte ceva despre el. Primul, Parmenide născut la Elea, la începutul secolului V î.Hr.:

„*Vreau să-ți vorbesc (ci tu fii acuma cu luare aminte)/Câte drumuri se pot gândi spre-a afla adevărul:/Unul, că este Ființa și nici va putea să nu*

fi;/Asta e drumul crezării (și lui îi urmează-adevărul);/Celălalt - că nu e Ființa, că trebuie nici să nu fie./Calea aceasta (ți-o spun) cercetată nu poate să fie./Căci Neființa nu poți s-o cunoști (să încerci e zadarnic)/Nici să vorbești despre ea.” (Fragmentul 4, Diels, Vorsokratiker 4, I, 152 – redat în traducere proprie de Șt. Bezdechi în Introducerea sa la Parmenide, ediția 1943, p. 9)

Într-o reformulare a noastră, celebra frază a gânditorului eleat ar suna astfel: *Ființa este și nu poate să nu fie!* Nu vom aduce argumente pro sau contra ei, a expresiei, și nici a lui Parmenide, nici din logică, conform căreia negarea negației ar fi însuși adevărul, nici din alt domeniu, însă nimeni nu ne oprește să atribuim expresiei atât profunzimea, cât și universalitatea kantiană picurată de autor, de Kant, în Imperativul absolut.

Al doilea mare gânditor care a cutezat să redeschidă, după aproape 2000 de ani, problema „*Ființei*”, cu tendințe chiar de conceptualizare (în ontologic) a fost **Martin Heidegger** (născut 26 septembrie 1889, Meßkirch/Baden - decedat 26 mai 1976, Freiburg im Breisgau). **Martin Heidegger**, în celebra lucrare „*Sein und Zeit*” „*Ființă și timp*”, 1927! Ce să facem, vrem sau nu, neamțul, tot neamț!

Dar pentru că, indirect, cu câteva rânduri mai sus, am pomenit numele lui Kant, reamintim tuturor (mai mult sau mai puțin deștepți, mai mult sau mai puțin instruiți), că „*Lucrul*” din perspectivă kantiană (și nu numai a sa, aproape toată filosofia continentală modernă pune sub semnul întrebării cuvântul „*lucru*”), are și o altă conotație total diferită de utilizarea lui întâmplătoare de către un fiștecine, ca la începutul alfabetizării.

Cât despre „*Infini*”, după știința noastră, oricum inițiată și în ale matematicii, omenirea, până în prezent, încă nu i-a găsit subtilitatea nici în micro- și nici în macro-cosmos. Din acest motiv, dar și pentru a nu fi ridicoli sau taxați drept babe ce își dau cu părerea despre orice pe marginea șanțului, ne abținem.

Ca să mai destindem puțin atmosfera, într-un anume fel, parcă prea didactică, trebuie să recunoaștem, sincer, frumusețea expresiei „... *Să storc marea din bobul de nisip*”, expresie care însă ne-a amintit de un comentariu pe

blog, comentariu apărut la publicarea pamfletului Cinzeaca „*Omul de cultură*” și noua ordine universală:

„Domnilor, stau aci, aproape de căsuța asta în care a fost concepută ani de zile revista „*X*”. Mi-a fost dat să văd oameni de cultură și „oameni de cultură”. „*Ăștia, ultimii, mi-au oferit ani de zile un spectacol gratis. (...) Păi, cum altfel, câtă vreme dacă cineva i-ar băga la un teasc și i-ar storce, s-ar inunda Valea Vlăicii cu alcool 100%*”. Asta apropo de stors!

Nu putem încheia cu părerile noastre înainte de a mai cita poemul „*Adam și Eva*”, poem aflat la aceeași adresă <http://www.youtube.com/watch?v=DEnVVC07rnQ>.

„*Nu credeam că bătălia dintre creaționiști și evoluționiști va ajunge intactă până la noi/ (...) Sunt un evoluționist/Mă trag din două maimuțe/Adam și Eva*”

Asta da „*poezie*”! Numai că, Doamne, iartă-ne, Adam și Eva (fără gram de misticism!), sunt personaje biblice! Sunt Dumnezeu întruchipat, pus în capul mesei (ca să-l amintim pe Țuțea), sunt Dumnezeu bărbat și femeie ce vine să explice nu evoluția omenirii, ci sensul ei. ...Și nu numai atât! Greu însă de înțeles! Și mai ales greu, de către cei care, ani și ani au servit cu pocalul doar dialectică marxist-leninistă la bodegile totalitarismului de tip comunist.

Ce să mai spunem? După atâta *poezie*, ne simțim și noi o idee mai instruiți, și, de ce nu, o alta, mai nobili. Că doar asta e menirea artei și a poeziei cu iz prepuțian, în special! De aici, din deșteptăciune și noblețe, parcă văd întreg poporul român pus la patru ace, cu papion și frac, oricând și oriunde zâmbind! De! Bine ar fi! Cum însă stăruie în noi Toma Necredinciosul, solicităm, din nou, public, Parlamentului României, reintroducerea articolului 400, cel care interzicea, pe vremuri, înainte de '89, consumul de alcool mai devreme de orele 10 și în timpul programului. La început (pentru a nu fi acuzați de măsuri radicale și antisociale), măcar în instituțiile de cultură, unde vrei, nu vrei, producția de falusuri, după cum se vede, pe toate gardurile! În caz contrar, avertizăm Ministerul Sănătății, chiar și Guvernul României să mărească numărul de paturi în spitalele de profil.

Apocalipsa, în varianta de mâine

(după Nicolae Bălașa)

Zi de zi, pentru a fi cu ochii în lume, dar mai ales pentru a fi informat, privesc la televizor, ascult un post de radio sau răsfoiesc unul sau altul dintre tabloidele încă reavăne, gata să îmi mânjească degetele cu cerneală. Și asta nu ar fi mare dandana! Săpun, slavă Domnului, este! Apă, la robinet, mai limpede, mai cu rugină, dar este! Așa că, fără prea mare efort, în măsura în care vrei să fii sănătos, te speli și mâinile îți sunt iar curate. Plumbul, otrava nevăzută din cerneală, se duce pe apa sămbetei. E, nu chiar pe-acolo, câtă vreme circuitul existenței noastre înseamnă, în mare parte, recircuit. Apa mea reziduală e captată, mai la vale, de o instituție, să-i zicem, primăria cutare, (în al cărei statut de funcționare stă grija față de om!) primărie care ți-o toarnă din nou, val –vârtej, pe gât că vrea, domnule, parale! În ziua de azi, mai ales de bani, foame mare! Mă întorc la cuvânt. Nu fiți așa de pretențioși, nu despre cel Biblic e vorba, ci de cele de mai sus, „circuit” și „recircuit”, în care, chior să fii și tot nu pot sări peste grupul de litere „c”, „i”, „r”, „c”. Fără ghilimele, virgule și o idee mai alăturate, adică puse în rândul lumii, literele, bineînțeles, (științific s-ar chema într-o logică a limbajului) și spectacolul e la el acasă. Nu vă grăbiți, nu e pe gratis! Plătim cu vârf și îndesat. „Lucru dracu, bă nene!”, vorba lui Moș Gogu, unul de pe la mine din sat, „e că circuitul noi l-am vrut, noi îl avem! Iar după aceea, ce să mai zici?”. Problema se complică rău, dar rău de tot, când, vorba aceluiași galbejit, fără dinți și cu gândul dus la ștreangul deja pregătit în podul casei: „vai de mamă de om, când alegi până culegi!”. Doamne ferește! Piei, satană, și lasă-ne măcar nădejdea, că ea, nădejdea, nu e de la pământeni, ci de la Cel de Sus, îmi zice și eu cu gândul la un alt fel de mâine.

Cine mai are încă gramul de minte dat de Dumnezeu (restul cică ar fi un fel de materie bună de pus în tigaie), gândește, cine nu, pune de o mămăligă și întinge cu cocoloșul în obiectul sugerat, că timp, după aceea, de înghițit în sec, slavă Domnului, patru ani, berechet!

Acum, de ce să nu fii sincer, cam fac din țânțar armăsar, invocând otrava din cine mai știe care jurnal intrată, prin buricul degetelor, în sufletul omului. Lumea nu prea mai citește. Moș Gogu, cu jurnalul adus de poștaș, minus, fără voia sa, din pensie, aprinde focul, câtă vreme gaz ia dacă ai de unde!

Ce ne facem însă cu imaginea și trănăneala (veșnicul fel de a bate câmpii), de pe micul ecran, unde otrava are și nuanță („Filosofia nuanțelor” - Țuțea) și culoare. Făcând abstracție de gânditorul român, nu mă judecați greșit! Semantica celor două cuvinte, chiar tautologie dacă ar fi, tot ar spune ceva. Ba chiar mai mult decât vă închipuiți. Nu degeaba se zice: „ați prostit poporul cu televizorul”, iar de aici telebizarea, ca maladie cu formă de manifestare, la nivel național, nu este o glumă. „Lucru dracu în casa popii!” - îmi zice iar Moș Gogu, „câtă vreme nu mai e vaccinul. Pe vremea mea, când dădea boala în tine, venea unul, Gorici, făcut sanitar pe front, îți arunca, din pragul ușii, o seringă plină cu penicilină, în cur, și te vindecai. Toți, de toate! Mai puțin ăia, îi știi dumneata, activiștii, securiștii... Ai focului, dar nici că se îmbolnăveau de ceva! (La Lilieci, Marin Sorescu). Astăzi, nici ierburile nu mai dau rezultate. Faci un ceai și... neam! Doar te umfli în burtă. L-au otrăvit și pe ăstea! Peste tot, otravă!” Otravă, îl aprob și eu, până și în sufletul omului, numai că, el, omul, este și producătorul și negustorul. Culmea, inconștient, și consumatorul! Circuitul (circ-uitul) în forma sa naturală sau în alt fel, tot circ se cheamă!

Să nu credeți că sunt atât de ipocrit încât să mă exclud din lanțul anterior expus. Gluma lui Caragiale „ori toți să trăim, ori toți să muriți”, în cazul de față, e bună cât să mai facem haz de necaz. Și asta în măsura posibilului. În rest, doar ștreanguri pregătite în podul casei și punere pe gânduri! Pentru că tot am rostit cuvântul „gînd”, mă instalez în el, („din ce este cel mai mult gândul este” - Socrate, concept cu greutate pentru care nici măcar Albert Einstein nu a găsit o formulă matematică de exprimare) și dau o clipă fuga la

începuturile decăderii umane. Evident în Biblie, însă nu la izgonirea din Rai, întâmplare ce vine să exprime și să explice în același timp, conceptul de existențialism formulat în secolul trecut (în special de către Jean-Paul Sartre), ci în capitolul Cain și Abel. Chiar dacă, să zicem, tot omul cunoaște povestea, o reamintesc fie și numai pentru împropățarea memoriei.

„Adam s-a împreunat cu nevastă-sa Eva; ea a rămas însărcinată și a născut pe Cain” (...) A mai născut și pe fratele său Abel. Abel era cioban, iar Cain era plugar” Ambii au adus lui Dumnezeu o jertfă pentru viață (sau una pentru păcat, cu sau fără conștiința lui. Încă nu se știe!). Jertfa celor doi, evident diferită, (Cain, lucrător al pământului, a adus o jertfă de bucate din roadele lui, ale pământului, Abel, păstor, adus o jertfă din oile întâi născute), nu este privită în același fel de către Dumnezeu. De aici, din această pildă a unei inegalități de tip moral, (să nu vă imaginați că așa vrea să reinventez comunismul!), mai întâi mâniarea, apoi frământarea (în ziua de astăzi, frustrarea etc.), și, în ultimă instanță, omorul. Prima crimă din istoria omului și, cred eu, prima cădere din îndumnezeire, cădere ce stă sub semnul întrebării lui Dumnezeu către Cain: „unde este fratele tău Abel?”. Cu alte cuvinte, într-un plan mai pământean, unde este aproapele tău, omule? Surprinzător însă, pentru oricine își apleacă mai mult fruntea asupra textului, este faptul că Dumnezeu nu-l pedepsește imediat pe criminal. El are răbdare și speră că omul va fi om.

A doua cădere a noastră vine din nerecunoaștere, din minciună, din lipsa de responsabilitate sub acest „Nu știu” și fals și ipocrit și perfid etc. <<Domnul a zis lui Cain: „unde este fratele tău Abel?” El a răspuns: „Nu știu. Sunt eu păzitorul fratelui meu? Și Dumnezeu a zis: „Ce ai făcut?” Glasul sângelui fratelui tău strigă din pământ la Mine.”

Cum era și firesc, când responsabilitatea pentru aproapele tău stă sub semnul unui „nu știu”, cu alte cuvinte sub semnul indolenței, nepăsării și mai ales a minciunii, iar glasul sângelui să strigă, vrei sau nu, pedeapsa! „Acum blestemat ești tu, izgonit din ogrorul acesta, care și-a deschis gura ca să primească din mâna ta sângele fratelui tău.”

Nu este cazul să mai nuanțez acest „nu știu”. Îl gustați, (dulcea otravă!) inconștient, de la tribună, de la cine mai știe ce întâmplare cu aleșii, dar, mai ales, îl savurați seară de seară, de pe ecran, spus în fel și chip: nu eu, ci el, nu noi, ci ceilalți, nu noi, ci toți (mai ales când vorbitorul e de pe tărâmurile neoliticului) etc. Cu alte cuvinte nu noi, ci poporul, pentru că el, săracul, poporul, ca noțiune, concept, chiar și la o analiză mai riguroasă, tot gol de conținut e! Iar de aici, din lipsa de conținut, spânzură dacă ai pe cine!

Înainte de a-mi pune singur ștreangul, că doar asta mi-a mai rămas, ca nu cumva să ajung năuc pe lumea cealaltă (oricum nu știm de unde venim și încotro o luăm, dar mai știi că mă ia ăia la rost?!), mă întreb:

1. dacă obrazul celui de la tribună, celui pus în pagina de ziar, celui de la radio sau de pe micul ecran, drept „personalitate”, a devenit mai gros decât șoricul porcului scăpat netăiat la primul Ignat? Întrebarea e valabilă și pentru cei ce o fac.

2. dacă nu cumva ar trebui reînviat Gorici, sanitarul de pe vremea lui Moș Gogu, și seringă lui? (Doamne, fă o minune și pentru noi, păcătoșii! Poate ne-o mai veni mintea la cap!)

3. În condițiile re-circ-ulării, dacă a mai rămas ceva din mine, omul căzut din dumnezeire?

Mda! Greu de răspuns, mai ales la ultima întrebare și mai ales când „oginda retrovizoare a unui eu” (ca să amintim de AMURGUL ZEILOR... OLOGRAFI – Marian Barbu, Ed. SITECH, Craiova, 2011), versativ, mai tot timpul, îmi refuză imaginea. Greu de răspuns și câtă vreme omenirea ar număra vreo 6,5 miliarde, însă în ea, Oamenii mai rar. Pe alocuri, chiar neam! Adică, de niciun fel, ca să le înțelegeți oful și ăstora de pe la mine din sat. Dar mai ales greu, câtă vreme Apocalipsa e în noi și o trâmbițăm care mai de care și pe unde apucăm.

CARTEA VESTIND DIN TRECUT, DESPRE VIITOR: „AMINTIRI DIN SAMSARA”,

de DAN SANDU¹

Apărută la Editura Ateneul Scriitorilor, Bacău, în 2011, cartea lui **DAN SANDU**, „*Amintiri din Samsara*” (cu o întâmpinare prefațatoare uluit-strategic așteptătoare, a lui Calistrat Costin) stârnește, ca mai toate cărțile sale, probleme și, deci, exerciții de inteligență, de conștiință - și problematizări deosebit de grave. Motto-ul, extras din **Oana Orlea**² (cea care „*a învățat meseria de deținută!*” – cf. Ioan Câdea, *Mântuirea prin suferință*, Alba Iulia, 2009), este sugestiv, în acest sens: „*Mă îngrozește uita-rea colectivă. A ține minte nu înseamnă a te da cu capul de pereți în fiecare dimineață. A ține minte înseamnă a-ți trăi viața firesc, fără a pierde vreo fărâmă din marile și micile bucurii pe care ți le oferă ea, dar și a ști, în sinea ta, că știi și a transmite mai departe. A poseda trecutul e o formă de bogăție care ne împiedică să pierdem sau să ne stricăm viitorul*”. Capcană: viitorul vine, legic, peste puterile noastre de a întrerupe comunicarea temporalităților. Viitorul osmozează, treptat, cu trecutul, peste capetele noastre – prin legea cosmică a **Samsarei** indice.

Numai un ignorant și un om lipsit complet de spirit de observație, nu-și dă seama că volumul „*Amintiri din Samsara*” se aseamănă, într-un anume sens, cu... „*Amintiri despre viitor*”, al lui Erik von Däneken. Acolo se vorbea despre civilizații terestre (cu obârșia în extraterestricitate, probabil...), aparent, dispărute - dar cu elemente reiterate, parțial, în civilizația așa-zis „modern-contemporană”. Aici, în cartea lui **DAN SANDU**, se semnalează, cu o subtilitate amară, elemente reiterate (ba,

chiar hiperbolizate!), în prezentul „contemporan”, ale unei „civilizații” pe care doar fraierii o mai consideră ca fiind „definitiv revolută”...

...Definiția pentru **Samsara** sau **samsăra** : „*ciclul de reîncarnări sau renașteri din hinduism, budism, jainism, și alte religii înrudite cu acestea. Termenul de „samsara” este strâns legat de noțiunile de „avidya” și „karman”. Samsara desemnează circuitul existenței în lume pe baza formulei naștere-moarte-renaștere. Potrivit faptelor din viața anterioară, omul se reîncarnează, urmând ca și după această viață să urmeze o alta*” – cf. Mircea Eliade, *Alchimie asiatică (Alchimia chineză și indiană, Cosmologie și alchimie babiloniană)*, Humanitas, 1991.

...Începutul volumului (volum de 86 pagini, cu 75 de poeme) conține versuri original-pregătitoare, pentru o parte a doua, care dă impresia de postmodernism, de citare din presa antedecembristă...

De fapt, sunt mesaje de avertisment, pentru nu doar o societate românească, în care toate o iau razna, spre paleoliticul inferior al istoriei... – ...ci, mai ales, pentru o lume terestră contemporană, care se întoarce tot mai indiferentă și iresponsabilă, să deschidă și să accepte noi temnițe, noi posibilități de univers concentraționar, “la lumina zilei” – în spatele acestor “realizări” fiind forțe uluitoare de lucide și îmbinând fățărnicia cu o strategie cinico-sadică, distructiv-apocaliptică de Duh, inversând, cu voluptate infernală, toate preceptele creștine, primul și cel mai important fiind însuși conceptul de “**mântuire a omului**”, după care urmează cel de... “**facere a lumii**”

(mereu, dracul proclamă “**Lumea Nouă!**” – a se vedea și porecla Americii/SUA...): “*Din școlile elementare/din licee și/ facultăți/trebuie înlăturați profesorii/de valoare/care se bucură de popularitate.../ Locurile lor trebuie ocupate/de oameni numiți de noi,/având un nivel de pregătire slab/sau mediocre*” (*Mântuirea omului*, p. 40) – sau: “*Trebuie ca la facultăți/să ajungă cu prioritate/sau în mod exclusive,/ cei care nu sunt interesați/să se perfecționeze//la nivel înalt,/ci doar să obțină/o diplomă*” (cf. *Facerea lumii*, p. 43) – adică, **ATUNCI**, Petre Roman ori Samuel Bruckner-Silviu Brucan – iar azi, **EBELE** și “anastasele”, “tălmăcenii” și “botișii”, “ialomițenii” și “tineii” (toți având, în spate, pe “**bacii isăresc**”, pe **Cel cu Ochi de Sticlă!**) . Da, noi, subsemnatul, dăm mărturie că ultimii ani, cei din “noul mileniu”, înseamnă desfășurarea, cu deplin succes (nici inițiatorii lui nu sperau la așa “hal” de success... la conștiințe atât de obediente și handicape/lipsite grav, de orice rest de morală!) – la toate nivelurile învățămîntului actual, a acțiunii “**Impostura națională și globalistă**”, a sclavagismului intelectual, prin extirparea sau marginalizarea brutală a valorilor autentice, și promovarea nulităților servile, perfect adaptate la a deveni gardienii și călăii, cinici și sadici, ai celor pe care-i înlocuiesc, întru triumful nonvalorii naționale și mondiale! **Non/Anti-Axiologia Rediviva!** – ... “**curat întru samsara!**”

...Pentru ca, dincolo de școală, să se obțină lipsa totală de profesionalism, care înlesnește și întreține, perfect, șantajul și corupția și haosul

social-moral, întru Gloria... **PĂPUȘA-RILOR** (României și Lumii: să ne detașăm, încât să privim către “competența distructivă” a lui ...Jeffrey Franks sau “inteligența” și moralitatea unor lideri mondiali, precum Clinton, Bush, Berlusconi, Sarkozy sau... D.T.K.-ul FMI-ului! - ...și a atâtor altora, ieșiți “din aceeași fabrică” de obrăznicie și agresivitate impostural-infernala!

...Întru triumful hărțuirii, supra-vegherii draconice și, în cele din urmă, al arestării Duhului (din cărți, din biserici/religie – “ecumenismul” masonic fiind principala cale de năuceală spirituală terestră!, din mass media etc. – până la “mântuirea” prin mancurtizare și îndobitocire perfectă): “**E necesar să fie puse/sub observație tipografiile/bisericești,/ arhivele,/ conținutul predicilor,/ cântecelor,/ al educației religioase,/ dar și cel al ceremoniilor/de înmormântare...**” (cf. Ochiul Lui Dumnezeu, p. 38). Și, evident, nu sunt sub supraveghere continuă doar “predicile bisericești”, ci sunt urmărite, cu înverșunare necruțătoare, și cursurile-“predici”, de la catedrele de orice specialitate, din licee și universități...Orice instituție are camere de supraveghere, iar distrugerea intimității, a nevoilor libertății Duhului s-au dovedit (prin **Big Brother**-ul mondialist) cumplite hiperbole: ceea ce, în comunismul stalinist, era doar testare a **Estului European** - prin globalism - devine “**Politia Terrei!**” Comunismo-stalinismul a existat, în secolul XX, ca experiment local, **REUȘIT** (prin martirizarea, exterminarea, “frângerea cerbiciei”, în lagărele și temnițele României Crucificate), pentru ca în veacul XXI, “mengelii” omenirii să aibă curajul de a ieși...întru aplicarea terestră a celor învățate, testate și “reuite”, în special în “**poligonul românesc**”.

...Firește, zona spirituală cel mai greu de învins este aceea religioasă (a se vedea, în zilele noastre, “experimental lui Moise din Buzău, cu “scoaterea icoanelor din mediul public”) – de aceea, și conținutul agresiv mai mare, în ce-i privește pe “activiștii” de serviciu (dar saurienii, bolnavi de agramatism, ai politicii stalinist-globaliste, “miros” faptul că lupta este nu izolată, ci...cu “**gemenii Duhului** – “cultura” provenind din placenta “cultului!”): “**Din lipsa muncii culturale /asociații religioase, mai**

ales Oastea/Domnului, care sub influența religiei/atrăgea masele largi ale țărănimii/muncitoare pe calea bisericii/și abonamentele erau tot religioase...” (cf. **Cultul liber**, p. 39). A se observa că sintagma “**abonamente religioase**” nu caracterizează limbajul stalinist (pseudo-revolut...), ci cel al **globalismului ecumenist**, unde, spre pildă, la **bisericile scientologice și umaniste**, se intră pe bază de... **ABONAMENT!!!**

...De la înălțimea “**Porții Raiului**” (“**Sus la poarta Raiului**” – metafora incipitului de volum, însemnând perspectiva normalității sacrale, de dincolo de “**tusea muscălească**” – cf. **Taximetrie**, p. 7 – “**taxiul**” fiind “vehicolul provizoriu” poetic, precum “**Iuntrea lui Charon**” - pentru dobândirea **PERSPECTIVEI ASUPRA ISTORIEI UMANITĂȚII!**), precum și a “**plămânilor**”, sufocați de istorie și de interdicțiile adevărului istoric - se “**scuipă adevăruri**” (“**alte versuri negre și parșive/își trimit plămâni/la plimbare/scuipă adevăruri**”). Pe lângă și complementar cu cele care țin de asfixia “dăscăliei” oneste, terorizarea și desființarea Misiunii de Ravvi (“**...la anu’ poate vreo cruce/servind drept material didactic**” – **Angusta, Sfântă Tristețe**, p. 9 – “**angusta**” sugerând, dublu: și “**augusta**”, Imperiala și Demiurgica Misiune a Învățătorului Hristic - dar, pe cealaltă față a simbolului, fiind înscrisă “**man-gusta**”, cea care ucide Șarpele Înțelepciunii: “**Să fiți înțelepți precum șerpilor și blânzi precum porumbeilor**”, se adresează Hristos, către Sfinții Apostoli, trimiși întru Misiune!) – se produce catastrofa continuității generațiilor, cu automatisme fie tiranice, fie înregimentat-iresponsabile: “**Recrutarea elevilor se va face/prin grija organizațiilor de partid/sindicate și a conducătorilor de întreprinderi, instituții...**” – ieri, pentru a striga: “**Stalin și poporul rus libertate/ne-au adus...**”, azi, pentru a slăvi Unicul Partid, dimpreună și în frunte cu, neînvinși...Cârmaciul său “traian” (a cărui “**gândire transcende Galaxia**”... - declară tuțerul Traian Ungureanu...: “**are mama trei căței,/ cine-i pupă-n cur pe ei?**” – cf. **Chirilice**, p. 20).

...Și, pentru a liniști spiritele neliniștite ori cărtitoare, vom zice că, și stalinis-

mul dejist (și, parțial, ceaușist), și americanismul globalist, au “glorioase realizări”: “**glorioasa Armată Roșie/după lupte eroice, a eliberat/Câmplungul**” (că-i trebuia!, ca și bazele americane de azi, că-s de la Deveselu ori de la M. Kogălniceanu, ce importanță mai are?!), sau: “**nu poți fi comunist** (n.n.: azi, globalist!) /**adevărat/nu poți îndeplini sarcini bune/de răspundere/-fără a învăța** (n.n.: azi, după manualele alternative, care-ți distrug discernământul și identitatea multimilenară!)/-**fără a studia** (n.n.: ieri, cât de intangibilă era Armata Sovietică, binecuvântată de “Țarii Kremlinului” - azi, cât de deștept și invincibil e americanul, binecuvântat să crape, din ordinul Casei Albe și a... petroliștilor și negustorilor de armament!)... - cf. **Tov (1)**, p. 10.

...Și, pentru că nu e nicio diferență esențială, între o ocupație și... următoarea, poporul român, după ce și-a rupt palmele ovaționând tot ce i-a stat în fața ochilor, adoarme, ostenit de atâta... paradă! ... - uitând că ar mai fi o a treia soluție: să-și construiască și rezolve **SINGUR** destinul, nici după indicații de la Kremlin, nici de la Casa Albă, ci din... mintea și bunul-simț și din geniul lui... tustrele anesteziate, azi: “**Nu-i nevoie de educație/ne-am săturat de știință/dar ne trebuie docilitatea.../...Este nevoie de șefi și/de sclavi.....**” (cf. **Lumina vine de la Răsărit**, p. 83).

...Și asta, **TOTDEAUNA!**

...În definitiv, lumea, de ieri sau de azi, nu-i nici bună, nici rea (la modul absolut și incomentabil): este... “**istorie!**” Atât! Dar, spune Blaga, românul a tot sabotat-o (pe “doamna” asta Istorie), pentru că nu i-a plăcut duhoarea ei...Va mai reuși, oare - din nou și din nou?! Sau ar trebui, poate, ca “**mămăliga să explodeze**”, și să devenim, în mic, ceea ce China este în mare: o existență terestră nu doar remarcabilă (deci, bună de furat și de sclavaj...“modern!”), ci și respectabilă, dacă nu chiar temută...?!

...Tot istoria, ca fiind “**urmele pașilor Lui Dumnezeu pe Pământ**”, își va spune ultimul cuvânt, și în ce privește România, și în ce privește avertismentele, extrem de grave și inteligent încifrate, ale lui **DAN SANDU**. ...Un lucru rămâne, însă, cert: dacă, din nou, scriitori de o remarcabilă inteligență și rafinată intuiție, precum este și **DAN**

SANDU - simt nevoia, din nou, iar și iar, să încifreze (ca pe vremurile considerate, naiv, ca..."definitiv revoluate"!), pentru a nu le fi azvârlite cărțile în cel mai groaznic coș "cenzurativ" ("coșul" imperturbabil al **UITĂRII/IGNORĂRII DEPLINE**, conforme cu..."political correctness"!...și, azi, știm, din "cazul Eminescu", "cazul Blaga", "cazul Radu Gyr", "cazul Dan Botta" etc. etc. - cât de îngrozitor de eficiente sunt aceste metode ale "**asasinatului în viață**") - înseamnă că aburii infernali ai tiraniei deja ne-au cuprins și lucrează (cum

altfel decât îndârjit-destructiv!), asupra ființei și fibrei personalității noastre! "**Deșteaptă-te, omule!**" - ...sau, dacă istoria rămâne un dat implacabil, "**samsaric-renăscător**" - "**NAȘTERE-MOARTE-RENAȘTERE**" (de fapt, stimulat de forțe occult-infernale terestre, să re-nască și să prolifereze și să se fortifice - aparent... întru veșnicie!) care trebuie judecat în toată complexitatea lui și "la rece": "**Sculați, voi, oropsiți ai vieții**" ...și ai destinului impus de alții, mereu de alții...și nu mai..."vegetați blandianic"!

...Altfel...ia ascultați ce scrie autorul, pe **Coperta a IV-a**: "**...addig kell utni az olahot a mig var csepeg csontjabal...**" (**ADICĂ**): "**...valahul trebuie atâta bătut, până îi curge sânge din ciolan...**".

Mda. Chiar așa! De **AICI** încolo (dacă nu vom fi atenți) va începe, prin Tragedia Uitării - **TRAGEDIA NEAMULUI ȘI A OMENIRII - ...CĂLĂII LUMII (MEREU..."RE-NĂSCUȚI!") ABIA AȘTEAPTĂ!!!**.

1. Dan Sandu, **Amintiri din Samsara**, Editura Ateneului Scriitorilor, Bacău, 2011.

2. „**Oana Orlea, născută Maria-Ioana (Oana) Cantacuzino** (născută la 21 aprilie, România), este scriitoare și fostă deținută politică, aflată în exil în Franța, unde locuiește din anii 1980.

Oana Orlea este pseudonimul literar al Mariei-Ioana Cantacuzino, fiica aviatorului legendar Constantin "Băzu" Cantacuzino și a Ancăi Diamandy. Este nepoata prin alianță a lui George Enescu și legatară sa testamentară.

În 1952, la numai 16 ani, ca elevă în clasa a X-a, este arestată și condamnată la patru ani de închisoare, sub acuzația de complot și acțiune subversivă împotriva statului, pentru că a distribuit manifeste anticomuniste și execută pedeapsa de închisoare până în 1954. În această perioadă fost deținută la Văcărești, la Jilava, într-un lagăr de muncă la Pipera, în croitoria pușcării Târgșor, în pușcăria de la Mîslea, la Malmaison etc.

În timp ce Oana se afla în închisoare, George Enescu este invitat de primul ministru Petru Groza să susțină un concert la București. Enescu respinge această invitație atâta vreme cât Oana nu va fi eliberată de acest regim.

După ce a ieșit din închisoare, nu i s-a permis să-și continue studiile și a trebuit să-și câștige existența ca sudor pe șantier, ca taxator de autobuz, să spele pe cap clientele unui coafor. A fost mereu supravegheată de Securitate și, în 1960, a fost arestată din nou pentru câteva luni în procesul atacării furgonului de bani al BNR.

În perioada de relativă deschidere din a doua parte a anilor '60, Ioana Cantacuzino a reușit să publice șapte cărți - proze scurte și romane - sub pseudonimul Oana Orlea.

În anul 1980 se stabilește în Franța.

Cele îndurate în închisoare au ajutat-o să scrie o carte autobiografică despre tinerețea sa furată publicată la Editions Seuil, din Paris. Ea își semnează cărțile cu numele său de căsătorie, Oana Orlea" - cf. Orlea, Oana, "**la-ți boarfele și mișcă!!**" - interviu realizat de *Mariana Marin*, Editura Cartea Românească, București și cf. **wikipedia**.

E-O VREME

e-o vreme pe placul meu: ploioasă
cu blesteme: ghirlande de voci de păsări
frământă și neliniștesc aerul - la
culme

spinările cerului se freacă - una de
alta - gata să scoată fum și
scânteii - să ia
foc

e cazul de multă - de mult
mai multă furie - în această lume - jalnică
lume - pe care nu o luminează
nimic

STRĂINĂTATEA DE-ACASĂ

iarbă - terciuită de praf - motorină și
funingini

în șanțul drumului - urma de roată -

trecută prin
carne de câine

câțiva scheletici copaci cerșesc -
zadarnic
pe deasupra inimilor de
fier - ale mașinilor

Dumnezeu - aruncat de suflul aroganței
TIR-urilor - dimpreună cu
cadavrul de câine -
în șanțul șoselei - stă
cu aureola prăfuită - între
palme: se întreabă - ca-ntr-un bocet
ce caută El - în această strivitoare
străinătate de-acasă

INSTABILITATE

niciun lucru nu e la locul lui
mi-e teamă să-mi spun chiar
numele - ca nu cumva - cât

timp îl rostesc - să se schimbe - și
de tot să mă rățălesc

masa la care scriu are - mereu
alte dimensiuni - patul - în care
dorm - mă trezește - mereu
spre alte puncte cardinale - decât
cele patru - pe care le
știam - cândva

soarele este într-un continuu
apus - indus - iar luna a dispărut - a
renunțat la identitate - de mult

am învățat să-mi smulg
cojile de pe rănile în curs de
cicatrizare: durerea - modulată
permanentizată - îmi deturneză
atenția de la
groaza - de
morișca lumii - de morișca asta a
dracului

(*urmare din numărul trecut*)

1001. Forma este fulgerul Iluziei Vieții ce reflectă o frântură din adevărul luminii.
 1002. Privirea luminii din noi nu poate fi umbră decât de roua cuvintelor iubirii.
 1003. Ce altceva poate să fie apa vieții decât o lacrimă a acestei lumi?
 1004. Numai visul poate să-ți povestească realitatea luminii din iubire.
 1005. Cel ce nu poate visa își irosește clipele vieții degeaba.
 1006. Oricâte vieți ai primi în dar tot ți-ar mai trebui una pentru ați alege clipa eternă a morții dacă nu iubești.
 1007. Viața este cea mai mare risipă de cuvinte.
 1008. Rostul morții este să moară înviind astfel.

1009. Lacrima cuvântului este lipsa de înțelegere și de aceea vă rog nu faceți cuvintele să plângă.
 1010. Doar norii viselor pot umbri soarele speranțelor ce vor cădea din cerul inimii în țărâna ce a mai rămas din cuvintele noastre oboseite de vremea fiecărui Destin în parte.
 1011. Cine poate ruga fulgerul inimii să lumineze adevărul vieții?
 1012. Cine poate întreba, întrebarea de:"a fi" ca să-și obțină un răspuns?
 1013. Nu-ți acoperi privirea cu viitorul ce-ți va aduce moartea ci vezi trecutul ce-ți uită viața.
 1014. Care pană nu-și are aripa ei spre a zbura dincolo de orice gând amar al acestei lumi?
 1015. Ce ne-am face fără verbul a vrea în această lume cu voință iluzorie?
 1016. Cel ce-și pierde amintirea uitării se pierde pe sine.
 1017. De ce pașii norilor devin ploaia de vise ce ne spală orizontul acestei lumi?
 1018. Câtă nevoie am de petala trandafirului umezit cu lacrima privirii tale ce a încolțit în inima iubirii noastre.
 1019. Lasă orice gând atunci când îți vorbește sufletul.
 1020. Furtuna a fost creată pentru a spăla timpul de păcatele greșelii Lui Dumnezeu de a face această lume murdară.
 1021. Orice viață înseamnă limite în afară de iubire.
 1022. Poezia este fructul Luminii Divine din noi.
 1023. Sărutul este inima ce șterge lacrima depărtării dintre două suflete.
 1024. Care tren nu-și are calea lui sau Destin viața sa?
 1025. Pacea inimii stă în steaua sa.
 1026. Forța apei vieții se regăsește în vuietul cascadei ce cade odată cu noi spre moarte.
 1027. Îndoiala este o clipă ruptă de fiecare dintre noi.
 1028. Lacrima este rugul aprins al simțirii.
 1029. Întreaga viață s-a născut din furtuna de a fi noi înșine dar condamnați să ne căutăm mereu.
 1030. Numai dorul poate ști cât de mare poate fi clipa.
 1031. Fulgeră-mi uitarea cu amintirea luminii din tine spre a-mi redescoperi ființa pierdută.
 1032. Nebunia este surâsul unicului adevăr ce poate exista în această lume.
 1033. Nu obose Cuvântul Lui Dumnezeu cu întrebări despre El și creație fiindcă oricum nu-ți va răspunde.
 1034. Alungă depresia, absurdul și deșertăciunea din lume și vezi ce rămâne în locul lor? Nimic!
 1035. Ar mai exista pietre prețioase de nu ar fi iubirea?
 1036. Nu există valoare fără adevăr.
 1037. Care adevăr poate sta la masa acestei lumi, cel al vieții sau cel al morții?
 1038. Minciuna este unicul adevăr cunoscut!
 1039. Care stradă nu-și are pașii ei și care pași nu-și au lumea lor?
 1040. Îmbrățișarea este mântuirea prafului stelar din noi.
 1041. Divinul din noi își cere sufletul său pereche.
 1042. Prin Cuvânt și Dumnezeu am făcut legământul cu țărâna din noi pentru care ne-am născut spre a putea muri.
 1043. Nimeni nu poate pierde nimic în această lume în afară de iluzie fiindcă marile iubiri îl vor însoți mereu.
 1044. Toți sculptorii din lume nu ar putea sculpta lumea așa cum a făcut-o Dumnezeu.
 1045. Iubita mea ești un poem de lumină scris de taina iubirii noastre și dăruit stelei în care ne vom regăsi eternitatea.
 1046. A trăi înseamnă ori a vegeta ori a iubi. Alege!
 1047. Xenofobia este arta prostiei adusă la rang de perfecțiune fiindcă nimeni nu este mai străin de tine decât sufletul tău.
 1048. Cartea este odiseea prin care poate trece un cuvânt.

1049. Norocul este fața descoperită a Destinului.
1050. Libertatea este măsura trasată de moarte vieții.
1051. Nu există nimic mai important pe lume decât inima clipei în care îți este dat să mori.
1052. Trăim într-o lume bolnavă de boala prețului fiindcă se dorește neapărat prețioasă.
1053. Care iubire există fără cerul sentimentelor brăzdat de nopțile înstelate ale farmecului?
1054. Dacă ai fi infinitul aș sta până l-aș cuprinde pentru tine.
1055. Rămâi cumva cu viața ta la nesfârșit?
1056. Singurătatea este o limită a bunul simț lăsat de Dumnezeu.
1057. Morala este ceea ce nu trebuie să faci din ceea ce își dorește majoritatea.
1058. Oprește timpul și simte-i clipa fiindcă doar în ea trăiești.
1059. Între nume și renume stă Iluzia Vieții.
1060. Cine știe care biserică este mai apropiată Lui Dumnezeu?
1061. Nu te limita la a vrea să cunoști ci treci dincolo la a vrea să simți dacă vrei să cunoști cu adevărat.
1062. Ura este fața palmuită a iubirii.
1063. Diferența dintre o iluzie și alta stă doar în visul ce se va destrăma odată cu venirea zorilor morții.
1064. Ascultă ploaia de suflete a stelelor ce-și părăsesc bolta spre a se naște aici, ascultă cum se lovesc de asfaltul neputinței noastre de a fi eterni.
1065. Numai moartea poate evalua nepărtinitor viața.
1066. Doar Dumnezeu poate beneficia de toate scuzele fiindcă El este Totul.
1067. Te rog toamnă lasă-mi primăvara amintirii să-mi inunde ruginiul uitării tale.
1068. A fi înseamnă ați aminti.
1069. Care speranță în ruină nu a fost cândva un edificiu semeț?
1070. Orice întrecere cu natura deșertăciunii acestei lumi este o deșertăciune și mai mare.
1071. Numai somnul îți poate spune că mai există și vise reale.
1072. Rămâi în afara lumii și nu o lua în seamă dacă nu vrei să devii la fel de nebun ca și ea.
1073. Lumea este un ospiciu unde fiecare nebun își impune norma sa de normalitate.
1074. Bisericile sunt simbolul absurd al umilinței.
1075. Omul trebuie să-și caute neapărat un mântuitor fie el luat și la preț de speculă, după câte păcate se săvârșesc zilnic.
1076. Unde ești înger al amintirii și durerii ce-mi spui că de fapt trăiesc prin tine?
1077. Ce-i poate lipsi Lui Dumnezeu dar nouă? Poate de aceea avem atât de mare nevoie de El fiindcă nu-l lipsește nimic.
1078. Orice părăsire este o regăsire tardivă a unui altceva.
1079. Ziua este absurdul nopții iar noaptea somnul unde își visează ziua viața.
1080. Împlinirea este o fărâmə din ceea ce ar trebui să devină un adevăr.
1081. Fără muncă întregul vis al vieții s-ar năru sub cupola grea a realității.
1082. Odihna este un spațiu dintre două respirații ale Iluziei Vieții.
1083. Doar cel fără noroc poate spune că a avut noroc.
1084. Pacea este o îndoială acceptată de ambele părți.
1085. Lupta este o încercare de mântuire a păcatului propriei tale nașteri.
1086. Limba unei națiuni este patosul prin care sufletele acelei națiuni își strigă dorul, fericirea și disperarea în fața vieții.
1087. Sufletul este o fărâmə din neputința Lui Dumnezeu.
1088. Durerea este oglinda prin care trebuie să ne vedem puțința de a schimba ceva pe fața ridată a lumii.
1089. Focul este forma cea mai superioară a purității țărâni din noi ce ajunge cenușă.
1090. Puterea este o culme măcinată mereu de viscolul păcatului până ce dispăre definitiv.
1091. Orgoliul este supunerea oarbă în fața speranței.
1092. Trufia este un șomaj al gândirii.
1093. Banii sunt modul cum percepem lumea. În cazul de față fără nici o valoare spirituală sau sacră ci doar profană și mercantilă.
1094. Absurdul este unica pată de culoare a adevărului absolut lăsată acestei lumi.
1095. Mânia este o notă dezacordată a gândului.
1096. Jocul este cauza pentru care viața este așa cum este fiindcă se joacă cu noi de la început și până la capăt.
1097. Cearța este o isterie regizată pe acordurile dorințelor neîmplinite.
1098. Prostia este unica descoperire demnă de luat în seamă a Iluziei Vieții.
1099. Oare dacă am afla că speranța este de fapt o legumă ne-am mai dori să o cultivăm?
1100. În somnul gândirii ar fi putut fi viața fără de păcat?

(continuare în numărul viitor)

Interviu cu medicul scriitor Ciprian Popescu - realizat de Doru Cetățeanu

DORU CETĂȚEANU (USA)

Doru Cetățeanu: Domnule Doctor, ce vă place mai mult în prima dumneavoastră profesie, de doctor, și apoi spuneți-ne ceva și despre a doua dumneavoastră profesie, cea de scriitor?

Ciprian Popescu: De fapt, eu am vrut să mă fac de la început scriitor. În liceu scriam poezii, le publicam la gazeta de perete, că așa era pe vremea aceea. Mi-aduc aminte că, pe scurt, am scris odată o compunere despre cum am petrecut 1 Mai, pentru că am fost pedepsit fiindcă nu m-am prezentat la manifestație și am vrut să arăt că am fost bolnav iar din cauza asta nu m-am putut prezenta la manifestație. Bineînțeles că eu nu am scris nimic pe paginile alea și am „citat” din imaginație, iar profesorul a zis: „Foarte frumos, ai fost la manifestație, te-ai sculat de dimineață, ai participat la defilare... Dă-mi, te rog caietul, să-ți pun nota zece.” Când a privit în caietul meu, totul fusese spus din imaginația mea, ad-hoc, deci eu am avut mai mult aptitudini în domeniul literar decât în domeniul științific. Chit că se spune că și medicina este o artă. Dar, trecând vremea și dându-mi seama că, printre alții, am avut coleg și pe un oarecare Ion Mustață, care a absolvit „Limba română” și a ajuns reporter la radio, mi-am dat seama că se trăia foarte greu dintr-o literatură cinstită, fără să te pleci în fata puternicilor vremii. Și atunci am abandonat, pentru o „scurtă” perioadă de... 40 de ani, literatura, și m-am dedicat medicinei. Am avut și șansa să lucrez la unul dintre spitalele excepționale din București - Spitalul de Urgență, din 1966 până în 1996, ca după aceea să revin la prima mea iubire, literatura. Mai scrisesem când eram la spital două cărți. Una chiar o publicasem pe vremea comuniștilor, „Nopti fără înger”, și după aceea am început să public anual câte o carte, de când am ieșit la pensie.

D.C.: Ce frumos !...

C.P.: Adică, asta ar însemna reîntoarcerea la prima iubire... „On revient toujours au premier amour”, spune francezul...

D.C.: Bun, dar acum vin cu o altă întrebare. Ce vă place cel mai puțin în această a doua meserie, începută încă de când practicați medicina?

C.P.: Îmi place mai puțin faptul că sunt strecurați printre scriitori, și acum, ca și pe vremea comunismului, oameni care urmăresc doar funcții în Uniunea Scriitorilor, care doresc doar să aibă în mână pâinea și cuțitul și care să accepte doar pe cine doresc ei în Uniunea Scriitorilor.

Ba mai mult decât atât, ei te privesc cu o oarecare sfidare, în momentul în care vrei să discuți cu ei probleme de literatură, să adâncești anumite întrebări. Din nefericire, printre ei se află și foarte mulți tineri, deja plini de suficiență. Au aranjat între ei să-și publice la diferite ziare sau edituri unele cărți, și atunci ei se consideră deja niște clasici în viață...

D.C.: Ce bine spus. Apreciez răspunsul ăsta, și scurt și cu bătaie lungă. Dacă ar fi să vă întoarceți în timp, de pildă, ce v-ar place să faceți diferit?

C.P.: Dacă m-aș întoarce în aceleași timpuri, aș face din nou la fel. Mi-aș asigura, în primul rând, traiul. Deci, aș face medicină ca să am o situație materială bună, iar în timpul liber aș crea literatură. Dar dacă timpurile ar fi fost altfel, aș fi făcut literatura din primii ani ai vieții, în așa fel, încât să devin un scriitor format încă de tânăr. Stilul, concizia, frumusețea cuvântului, trebuie să le cauți, chiar dacă ai aptitudinea scrisului și trebuie să te lupți ca să le găsești... Mie mi-au trebuit câțiva ani buni ca să le redescopăr, la vârsta tardivă la care m-am apucat de literatură, dar asta, ucenicia asta, aș fi vrut s-o fi început pe la 20-30 de ani.

D.C.: Cum vedeți Dvs. viitorul tinerilor artiști, în general, și scriitori, în special, mai ales acum...?

C.P.: Eu nu pot să fac generalizări... Nu pot spune despre un popor că este sălbatic, în timp ce altul ar fi civilizată, pot să spun despre indivizi, că sunt civilizați, violenți - la fel pot să spun despre tineri sau despre oamenii care lucrează în domeniile amintite, în funcție de valoarea lor. Cei care vor avea valoare se vor impune, dar să se afirme așa cum trebuie, nu prin aranjamente, în cadrul Uniunii Scriitorilor. Cei care au valoare, se vor impune de la sine...

D.C.: Care este partea nevăzută sau necită, a scriitorului din dumneavoastră?

C.P.: Arta însăși este sinceritate. Dacă nu există sinceritate, arta nu are valoare. Deci, nu pot avea o parte nevăzută. Cel mult o parte prost exprimată, dar am încercat să mă exprim cu sinceritate în tot ceea ce am scris, fără să mă menajez, chiar uneori fiind acuzat că exagerez cu denigrarea unor aspecte din jurul meu.

D.C.: Cum vedeți rețeta succesului în meseria de scriitor, de artist și cum vedeți rețeta succesului, în general?

C.P.: Succesul ține, în primul rând, de limbă. Dacă te

exprimi într-o limbă cunoscută și ajunge cartea respectivă la cei care citesc în această limbă, și care pot pune un diagnostic al valorii, atunci ești avantajat. Vă dau un exemplu: Herta Muller, atâta timp cât a stat în România, era o necunoscută. Acuma, cartea laureatei, care vorbește exact despre ceea ce vorbesc și eu în cartea mea - despre samavolnicia regimului comunist și arestările făcute numai pentru intimidarea populației etc. ...ei bine, în limba română nu este citită pe planetă. Iar în limba română nu poți avea decât un succes regional cel mult, un succes pe țară. Așa cum a irupt acum, să spunem, Cărtărescu, dar succesul lui este local, ca un soare palid care străbate printre nori... Cărțile mari se exprimă în limba engleză, franceza, germană sau spaniola și uneori în italiană. Rareori într-o limbă ca poloneza sau...am omis rusa, în care au strălucit scriitori ca Soljenițan sau Pasternak.

D.C.: Vă provoc cu altă întrebare. Ați scris „Excursii studentești în Europa” și veți scrie sau aproape ați terminat „Excursii în Statele Unite”?

C.P.: Nu, abia am scris primele zece pagini. Dar anul acesta, până în octombrie, sper să o dau la imprimare...

D.C.: ...Deci, eu vin din California - Hollywood, și editorul meu de ziar locuiește în Montreal - Canada. Suntem acum aici, dar asta e ca o paranteză, pentru că vreau să vă provoc, mai ales că veți scrie această carte cu excursii în America, incluzând și Canada...

C.P.: Mexic, Statele Unite și Canada... Excursii studentești pe continentul nord american...

D.C.: ...Mesaje pentru viitorii cititori?

C.P.: Statele Unite și Canada reprezentau pentru mine o oarecare necunoscută. Plecam de la ideea că ei au profitat de materia cenușie a Europei, așa cum românii au profitat de materia cenușie a grecilor, de cultura grecească, și au împins-o mai departe, aducând-o la apogeu. Dar, ca și românii, Statele Unite și Canada au creat o nouă civilizație, ceea ce grecii nu reușiseră... juridic, administrativ, în domeniul infrastructurii etc. Vreau să spun că mergând acolo, mi-am dat seama de gradul de civilizație care există în aceste două state. Îmi aduc aminte că în 2001 oamenii erau deosebit de triști, pentru că pierduseră, - vorbesc de Canada - locul întâi în lume în domeniul gradului de asigurare socială. Îl luase Norvegia. De asemenea, la americani am văzut o extraordinară dorința de a nu deranja, de a fi civilizați, de a se exprima permanent cu grijă față de celălalt...

D.C.: Este interesant faptul că, atât eu, care sunt și american, precum și prietenii mei din Statele Unite sau reîntorși din Statele Unite, simțim un fel de antiamericanism din partea unor categorii de români, mai puțin „citiți”, și umblați prin lume sau neumblați...

C.P.: Antiamericanismul nu este o stare de spirit foarte extinsă în România, dar există, pentru că, așa cum se știe dintotdeauna, ceea ce nu cunoști, respingi... Numai după ce te duci și vezi și îți dai seama de gradul de civilizație la care au ajuns aceste două state, abia atunci începi să le apreciezi...

D.C.: Deci criticile nu-și au rostul dacă nu ai trăit pe acolo...Dar eu, după 20 de ani de America, consider că nu este normal să critici o țară, numai ca turist... Criticile nu sunt

Dr. Ciprian Popescu și Doru Cetățeanu

bine venite la colț de stradă, ca să spun așa...

C.P.: Eu am fost profund impresionat de ceea ce au făcut americanii, în toate domeniile, în tehnică, în muzeele americane și canadiene, care sunt de un tip deosebit. Muzeele lor nu sunt îmbăcșite, nu sunt muzee în care tablourile sunt atârinate unul peste altul, ca la noi, ...acolo muzeele sunt puse în parcuri speciale. San Francisco, Vancouver și Sidney concurează și câștigă, pe rând, locul întâi în lume...Am văzut multe parcuri în America, că am vizitat 25 de state din cele 50, câte au Statele Unite...Iar în Canada am vizitat vreo cinci...

D.C.: Atunci urmează să vă mai provoc o dată la un interviu, când va fi gata cartea...

C.P.: Să dea Dumnezeu să fim sănătoși și să putem publica...

D.C.: Un mesaj scurt pentru americani și canadieni, să fie tari, să nu se întoarcă în țară...

C.P.: Doamne ferește! Să vină, să ne ajute, să-i ajungem cât de cât pe americani din urmă.

D.C.: Dar nu prea se bucura cei de aici, când ne întoarcem...

C.P.: Invidia...Invidia celui ce n-a văzut suficient de mult, sau a înțeles prea puțin din ceea ce a văzut - poate sporadic, fără profunzime...

D.C.: Va mulțumesc domnule doctor-scriitor!

C.P.: Pe curând!

Interviu cu domnul Neculai Popa

L-am întâlnit pe domnul Neculai Popa din Los Angeles la Congresul CMR - *Consiliul Mondial Român* - de la Vatra Dornei, în 2004, când am remarcat că era bine cunoscut și prețuit de frații noștri din Basarabia, unde fusese de nenumărate ori pentru a cinsti memoria ostașilor români uciși în timpul războiului și pentru alte ajutoare importante.

Acolo și atunci am aflat că domnul Neculai Popa a fost deținut politic vreo paisprezece ani, iar când a reușit să ajungă în afara țării și-a promis să facă orice îi va sta în putință pentru frații lui în suferință și pentru țară.

În timpul congresului de la Vatra Dornei m-am apropiat mai mult de dumnealui fiindcă mi-a stârnit respect și admirație pentru entuziasmul adolescentin cu care aborda toate problemele, pentru generozitatea și firescul cu care tot dădea bani în dreapta și în stânga numai să prindă viață proiectele propuse acolo și să se treacă la fapte concrete de ajutorare. În fața mea a dat bani pentru transportul a trei oameni la congres și erau necesari atunci cam \$500 de persoană ca să acopere drumul din Basarabia și taxa de

participare, apoi tot scotea bani cash pentru orice altă nevoie.

În primăvara anului 2005 am participat la o întrunire de lucru a executivilor CMR, în Atlanta, unde domnul Popa s-a întors special din Basarabia pentru a colabora cu noi toți la redarea noului statut și punerea la punct a unui plan concret de ajutorare a basarabenilor și românilor, plus tematica congresului următor. Tot atunci am hotărât să strângem bani pentru manuale și cărți în limba română care să fie trimise copiilor din nordul Bucovinei, zonă ocupată acum de ucrainieni. Eu am adunat ceva bani de la prieteni, dar domnul Popa a sărit imediat și a adăugat vreo \$1, 000 ca să rotunjească suma și tot dânsul a făcut toate conexiunile la Chișinău ca să fie livrate manualele la școlile respective.

Abilitatea dumnealui de a-și face relații pentru urmărirea și distribuirea la fața locului a ceea ce se procura din România sau USA a fost cheia succesului în toate acțiunile. Aproape toți cei care au făcut organizații de ajutorare nu s-au ostenit să vadă ce se întâmplă mai departe decât laudele pe care și le-au trâmbițat cu voce sonoră.

Domnul Popa cu firea lui caldă, foarte politicos și măsurat la vorbe, dar categoric în fapte, a deschis ușile pe unde s-a putut pentru a obține rezultatele dorite numai întru binele altora, mișcând munții din loc dacă a fost nevoie.

Nu știam mai nimic despre trecutul dramatic care i-a format personalitatea acestui om și cum a putut substitui ura ce putea fi stârnită de suferințele anilor grei de pușcărie comunistă, cu iertare și dragoste de oameni; cum i-a rămas neatins sufletul, această nestemată pe cale de dispariție la oamenii acestui secol.

Suferința l-a înnobilit în loc să-l înrăiască.

Cu orice fel de stavile dânsul a mers înainte, uneori singur, numai pentru a duce la îndeplinire idea inițială de a sprijini efectiv pe românii din ambele părți ale Prutului. Evident că eforturile au fost îndreptate mai mult spre Basarabia fiindcă acolo erau și sunt încă presiuni pentru dispariția limbii, culturii și populației românești decimată destul în ultimii șaptezeci de ani de ocupație rusească, plus sărăcia.

M-am gândit că românii nu știu prea mult despre domnul Neculai Popa din Los Angeles,

care a făcut și face în continuare fapte de laudă mobilizând și pe alții, cu multă dăruire, cu eforturi financiare, cu destule riscuri, modest și cinstit, fără a aștepta laude sau recompense, astfel că l-am solicitat pentru un interviu ca să aflăm mai multe chiar din relatările dumnealui.

Monica L. Corleanca: V-aș ruga să ne spuneți ce v-a determinat să plecați din țară și cum a fost drumul spinos al înstrăinării?

Neculai Popa: Doamnă dragă, eu nu aș fi plecat din țară, am fost obligat să iau drumul emigrării după ce am fost arestat în 1951 și eliberat 1964 - însă din 1964 până în 1979 am mai fost arestat de încă cinci ori și permanent tracasat și amenințat la fiecare pas. Am făcut paisprezece ani de pușcărie ca deținut politic, plimbat prin mai toate închisorile grele ale țării și am suferit ca toți cei condamnați, cu sau fără motive serioase, după cum veți fi știind că s-au desfășurat evenimentele din acei ani de grea obidă pentru români, într-o propășire a comunismului bolșevic și distrugerea țării.

Povestea mea este asemănătoare cu a multor deținuți politici și mai curând am vrut să uit decât să-mi amintesc suferințele prin care am trecut. Pușcăria m-a învățat multe, însă odată scăpat, mi-am promis că voi face totul pentru a împiedica răspândirea molimei comuniste și voi încerca să ajut pe cei în nevoie, drept mulțumire că am rămas în viață.

Eliberat din închisoare am vrut să-mi continui studiile, dar nu mi s-a permis.

A trebuit să rămân muncitor, fără a mi se da voie să frecventez măcar o școală de maiștri. Am dat apoi examen la școală de subingineri electrici, unde mi s-a spus că dosarul meu a fost pierdut. În tot acest timp eram urmărit, mi-era ascultat permanent telefonul, așa că fiecare zi devenise un coșmar. Niciunul dintre bieții deținuți politici nu a fost încadrat undeva în meseria pe care o aveau, ci trimiși numai la munca de jos, necalificată.

Ca să repet descrierea torturilor aplicate deținuților politici din închisorile comuniste, nu ar avea rost, au fost descrise de alții înaintea mea în mii și mii de pagini ale cărților publicate despre holocaustul comunist.

Trecând prin toate închisorile românești nu am scăpat de tratamentele barbare aplicate de bătaușii criminali, fiindcă trebuia să ni se imprime *frica* și *îndoiala*, dar noi intuim că vom fi exterminați într-o bună zi. Trăiam de azi pe mâine, ne rugam, speram, ne ajutam între noi și ne plâneam morții care erau aruncați la nime-reală în gropile comune.

Genocidul românesc instaurat de comunism, sub oblăduirea bolșevicilor, nu cred că va putea fi evaluat vreodată integral din cauza formelor mârșave în care au fost ascunse dovezile numărului imens de oameni lichidați în toate închisorile, dar cel mai trist al marilor noștri gânditori și intelectuali din elita țării.

MLC: Cum a fost începutul, pe pământ străin și cum v-ați adaptat la viața Americană?

NP: Am ajuns în America în anul 1979 prin emigrare legală, împreună cu soția și copiii mei.

Începutul a fost foarte greu, până am reușit să intrăm pe welfare. Mergeam să adunăm alimente aruncate de la magazine ca să punem ceva pe masa copiilor: pâine, cartofi, varză, salate, ceapă.

După aceea am închiriat o casă, dar nu aveam pe ce dormi, nici pe ce sta.

Norocul nostru a fost directorul școlii unde am înscris copiii pentru anul în curs, care, aflând că suntem noi veniți, a convocat comitetul de părinți și în 24 de ore ne-a fost mobilată casa cu tot ceea ce avem nevoie, desigur lucruri uzate, dar în condiții bune. Acest om de mare suflet a făcut același lucru pentru mulți alți emigranți și are un loc aparte în inimile tuturor celor ce l-au cunoscut.

În țară lucrasem ca electrician ceea ce aici mi-a fost de mare ajutor. După cinci-șase ani am reușit să-mi iau permisul de *Contractor Electrician* și atunci am deschis compania mea de instalații electrice, fiind astfel capabil să asigur o viață prosperă familiei mele numeroase.

MLC: Cum v-a venit ideea de a crea o organizație fără profit care să aibă rolul de a ajuta pe frații români din România și Basarabia?

NP: La venirea preotului Gh. Calciu în Los Angeles s-a înființat organizația „Libertate și Credință” unde am avut funcții de conducere tot timpul. Rolul acestei organizații a fost de a grăbi demolarea regimului comunist din România și de a arăta lumii întregi adevărata față „raului comunist”; am fost motorul tuturor demonstrațiilor anticomuniste din

Los Angeles. Aproape nu era lună să nu ieșim în stradă să denunțăm regimul comunist din țară, grăbind astfel sfârșitul de loc previzibil pentru acele vremuri.

Comunitatea românilor din Los Angeles a fost una dintre cele mai active din Statele Unite și nu degeaba - cum mi-a mărturisit un funcționar al administrației românești - s-a înființat un consulat în acest oraș care avea deja, la acea dată, trei ziare românești. Los Angeles devenise centrul fierbinte al emigranților români din America.

Așa a început lanțul marilor demonstrații anticomuniste, pe coasta de vest a Americii.

Până după așa zisa revoluție din 1989 am ocupat diferite funcții de conducere în organizația „Libertate Credință” a regretatului preot Gh. Calciu.

Anul 1992 a marcat începutul altui tip de organizații și începutul colaborării noastre cu

„Fundația Pentru Democrație” a profesorului Emil Constantinescu, viitorul președinte al României. Astfel am demarat colaborări cu investiții pentru tineretul studios din România, asigurându-le prin fundații burse și ajutoare lunare pentru studii.

Am mai făcut parte din „Comitetul International Romfest”, organizând Romfestul 1994 la Los Angeles. Festivalurile Romfest 1998 și 2000 au avut loc la Sibiu unde eu am aflat mai mult despre problemele grave ale fraților noștri din Basarabia, în speță despre zeci de mii de români uciși în timpul războiului de apărare în 1941 aruncați într-un loc uitat de toți. Acest lucru m-a făcut să decid a merge la fața

locului să văd realitatea și am făcut-o în anul următor, 2001. De atunci am mers în România și Basarabia în fiecare an.

În 1998 înființasem *Consiliul Român-American*, împreună cu Mircea Popescu, instituție ce s-a vrut „organizație umbrelă” în scopul implicării și mai mult în viața socio-politică a țării. Noi suntem cei care am lansat ideea înființării „*Circumscripției Electo-*

ună cu doamna Smaranda Livescu au înființat *Consiliul Mondial Român* cu sediul la Atlanta. A urmat demisia lui M. Popescu din funcția de președinte al CRA, unde am rămas eu, conform statutului noii organizații. La Atlanta se vizualizase un program larg de ajutorare al basarabenilor cu promisiunea doamnei S. Livescu de a obține granturi de la statul Georgia și împreună cu

Troița de la Țiganca

rale 43 diaspora”, din 2008, dar și cei care am luptat pentru schimbarea legilor electorale. Am reușit, dar niciodată nu ne-am gândit că partidele vor beneficia de această realizare impunând-și candidații pe criteriile lor politice.

Anul 2001 a fost anul unei scindări, când M. Popescu împre-

eventualul sprijin al guvernului român, plus contribuții benevole ale românilor din USA să se treacă la fapte. Veniseră și participanți români din Germania și se pregătea o mișcare de amploare pentru ajutorarea fraților noștri, mai ales a celor risipiți prin îndepărtata Rusie, Transnistrie, Basa-

rabia și Ucraina

Organizația creată inițial sub numele de *Consiliul Român-American* a rămas în funcțiune, așa că eu mi-am putut continua proiectele de ajutorare în mod legal, cu participarea unor oameni de suflet, plus contribuția mea și a copiilor mei.

MLC: Iertați-mă, sunteți basarabean?

NP: Da de unde, nici vorbă, însă român fiind mă doare ceea ce se întâmplă cu frații noștri rămași în zona unde rușii au făcut totul ca să distrugă cultura românească, depopulând regiunea prin ucidere și înfometare, apoi deportând forțat în Kazahstan și Siberia pe cei rămași.

Nu trebuie să fii basarabean ca să reacționezi la măcelul care s-a făcut cu bieții români din zona aceea, la momentul cedării forțate a Basarabiei. Ce s-ar fi întâmplat dacă eram eu în locul lor?

MLC: Cum ați demarat acțiunea, concret? Ați putea să ne spuneți mai multe detalii despre „aventura” călătoriilor în Basarabia?

Cum a fost cu instalarea troițelor la Țiganca și cu ajutorul călugărilor care dormeau într-un vagon părăsit și un cosciug în frig și ploaie?

NP: Am plecat în 2001 în Basarabia, la Țiganca și de atunci m-am dus acolo în fiecare an, pentru o sacră misiune.

Vagonul de care pomeniți nu era chiar părăsit. Până nu de mult fusese folosit de preotul Vasile Burduja drept biserică, unde se aduna satul duminica la Sf. Liturghie, apoi a fost donat celor doi călugări.

Țiganca, este un loc de îngropăciune a mii de ostași români aruncați de-a valma în 1941, în timpul războiului de apărare al Basarabiei. Aici am cules oase de pe câmp cum culegi ciupercile, gropile fiind făcute în grabă, la suprafață, iar cimitirul ridicat pe un dâmb, a făcut ca ploile să spele în timp pământul și oasele să răsară ici-colo, precum ghiociei.

Cu o pungă de oase, culeasă practic din gura câinilor (la acel timp cimitirul era loc de adăpostire și pășune pentru două turme de oi), am alergat prin București la mai marii zilei, până ce am aflat un departament care abia se înființase, numit

„Oficiul Național pentru Cultul Eroilor” unde am găsit oameni de mare ispravă, în special colonelul Scarlat.

Cu ajutorul lor s-a reconstruit Cimitirul de Onoare al Ostașilor Români de la Țiganca, apoi la Cania, la Nicolaeuca - la nord de Chișinău - și un început de cimitir la Ialoveni, în sud de Chișinău.

Prin intervenția lui Florin Săsărman de la Bistrița s-au confecționat la Reghin niște impunătoare și frumoase troițe maramureșene care au fost aduse, sfințite și instalate în memoria celor căzuți pentru apărarea pământului românesc.

A fost pentru prima oară de la război când s-a pus o cruce pe pământul Basarabiei.

Meritul lui Florin Săsărman este incontestabil fiindcă el a fost de mare ajutor cu executatul troițelor la Reghin și efortul de a le căra peste graniță, din România în Basarabia.

Părintele Nifon și părintele

Casian au rămas să păzească locul de atacurile frecvente ale bulgarilor din satele vecine (Stoianovca), care veneau beți provocând scandaluri ca să oblige pe români să plece din zonă. La Cania rămăsese părintele Buduja să aibă grijă de cimitir.

Inaugurarea oficială a cimitirului de la Țiganca s-a făcut în anul 2006. Sfințirea troițelor s-a făcut de către ÎPS Petru, Mitropolitul Basarabiei, iar la eveniment au fost prezenți delegați ai Ambasadei Române al Chișinău și foarte mulți cetățeni basarabeni veniți să-și aducă salutul eroilor căzuți pentru țară, cu steaguri, cu lumânări aprinse, cu colaci și vin, cu coliva, ca la un parastas.

Problema presei de informare în satele din Basarabia am soluționat-o cumpărând sute și sute de abonamente la ziare românești în așa fel ca cel puțin câteva numere să ajungă și în cel mai îndepărtat cătun. M-am gândit că acest lucru va menține spiritul bieților frați basarabeni izolați și fără speranță.

Tot din banii noștri, mai ales ai mei și contribuții ale copiilor mei, am ajutat în 2003 pe basarabeni care demonstrau împotriva conducerii comuniste, la momentul când l-au susținut pe Roșca (cu lozinca „Nu ne furați istoria”), reprezentatul de atunci partidului creștin. Manifestanților din stradă li s-au distribuit ceaiuri calde, mâncare, cafele, sandwich-uri, ca să reziste la frig și represalii, numai că spre dezamăgirea noastră acest Roșca nu a meritat suportul oamenilor de bună credință.

Eu mi-am făcut datoria de om care-și iubește frații, dar nu

aveam și controlul asupra naturii duplicitate a unor candidați la alegeri.

MLC: Cum ați reușit să vă strecurați printre cei care nu văd cu ochi buni ajutorarea bieților noștri români de dincolo de Prut?

Cum a reacționat guvernul român la aceste acțiuni, ați avut probleme, sau ajutoare?

NP: Ceva îmi spunea că lucrurile complică, nu înțelegeam de ce se păstrează tăcere și nimeni nu a scos un cuvânt până acum despre existența acestui mare osuar lăsat uitării în mod deliberat. Atunci m-am înarmat.

Am invitat ziariști și reporteri de la ziarele și televiziunea pro-românească de atunci, oameni care s-au dovedit a fi nu numai buni profesioniști, dar foarte buni români, precum Zina Cerchez, Aneta Grosu, Dina Pripa, Aliona Avram, și alții.

În urma unei campanii de presă, Ambasada Română din Republica Moldova a rupt tăcerea și a recunoscut existența acestui cimitir și a multor altora din Basarabia.

Un cercetător istoric mi-a mărturisit că el deține mărturii ale țăranilor care confirmă existența a peste trei sute de cimitire ale ostașilor români căzuți pentru apărarea pământului românesc din Basarabia.

Dacă nu am avut probleme mari cu autoritățile românești, ne-am lovit însă de inerția unor funcționari, ca de exemplu cei de la Ambasada Română.

Eu însă nu m-am lăsat învins și am mers înainte, continuând lupta.

MLC: Ce implicații ați avut la

întâlnirea de la Luxembourg din 2005?

NP: Acolo am răspuns unei invitații primite din partea Ambasadei Române din Washington DC de a participa la un eveniment unic la Luxembourg: ridicarea României la rangul de candidat pentru a deveni membru al Uniunii Europene, ceea ce mai târziu s-a și întâmplat.

Am participat împreună cu mulți români veniți din toate colțurile lumii la acest mare eveniment de unde, majoritatea dintre noi, am plecat profund dezamăgiți.

Sala în care urma să aibă loc întrunirea, la care fusesem invitați să luăm parte, s-a dovedit neîncăpătoare deoarece oficialitățile române, sosite cu două chartere din țară și-au adus prietenii, soții și iubitele, care practic au ocupat locurile invitaților oficiali ai Ministerului de Externe. Așadar ei au avut întâietate, iar noi am rămas pe din afară. Am întâlnit acolo români entuziaști veniți din Australia, Canada, America, America de Sud și Europa care au înțeles că nimic nu s-a schimbat în mentalitatea românească alterată de comunism. A fost trist, foarte trist!

MLC: Am auzit că mai de curând ați fost implicat în construirea unei biserici ortodoxe românești la Hagi Curda, pe teritoriul ocupat acum de ucrainieni, care-i iubesc pe români ca sarea-n ochi. Îmi puteți da mai multe amănunte despre acest lăcaș căruia i-am văzut pozele trimise pe internet?

NP: Hagi Curda sau Camasovca, cum i se mai spune, este un sat românesc cu o populație

de 4.600 de suflete, situat dincolo de Galați, în fostul județ Ismail, unde au avut loc până nu demult scene de barbarism comise de către ortodocșii ucrainieni.

Din *Romanian Global News* am aflat că în timpul postului de Paște li s-a pus foc, altă dată s-a aruncat gaze lacrimogene în micuța cameră pe care o foloseau românii drept loc de închinăciune, apoi tot felul de șicanii care să exaspereze oamenii ca să plece sau să renunțe la slujbele lor creștine.

La o ceremonie de la Țiganca cunoscusem pe Vasile Iordăchescu, român din Ucraina, care mi-a confirmat ce se petrece la Hagi Curda și am înțeles că numai cumpărând o bucată de pământ care să fie proprietatea noastră se poate construi o biserică ortodoxă, care să fie afiliată Mitropoliei de la București.

Am decis pe loc să dăm niște bani, eu și fiul meu Mihai Popa, pentru a se cumpăra pământ la Hagi Curda; eu am dat imediat 5.000 \$, la care am adăugat mai târziu încă 3.000 \$, apoi Statul Român a pus 200.000 \$ pentru a se începe construcția bisericii.

S-au mai adunat încă 46.000 \$ de la românii din Los Angeles (dintre care vreo 38.000 \$ de la fiul meu), iar când locul a devenit proprietatea noastră în anul 2006 s-a pus temelia bisericii. La ora actuală biserica este gata, mai sunt necesari banii pentru altar și picturile sfinților ca să fie totul în ordine.

Departamentul Românilor de pretutindeni a avut merite deosebite în construcția acestui lăcaș de cult ortodox și sperăm să fie sfințit de către PSS Mitropolitul

Petre al Basarabiei afiliat Patriarhiei Române.

Ceea ce aş vrea să subliniez este că acţiunile anterioare, printre care şi congresul CMR, cel mai reuşit de la Vatra Dornei - 2004 -, au fost ajutate cu bani şi de către Departamentul Românilor de Pretutindeni, însă banii se returnau după un anumit timp, deci trebuia ca cineva să fi avansat *bani cash* pentru a demara acţiunile, ca de exemplu transportul oamenilor din Basarabia şi Kazastan la congres, cazarea şi plata meselor celor aduşi. Acest cineva am fost eu, care am dat cu toată inima fără să fi ştiut sigur dacă mai primesc banii înapoi sau nu. Am plecat întotdeauna cu bani cash la mine, ai mei, plus cei adunaţi de la copiii mei; numai aşa am putut acţiona rapid în locurile unde trebuia plătit pe loc ca să meargă treaba.

În anul 2010 am participat la dezvelirea la Iaşi a statuii marelui poet basarabean Grigore Vieru, unde românii-americani au dat cam 20% din valoarea lucrării, iar restul de 80% a fost plătit de primăria oraşului Iaşi. Poetul Vieru a fost mare patriot şi o lumină a neamului nostru; a participat în 2004 la congresul CMR de la Vatra Dornei şi cred l-aţi cunoscut.

Aş vrea să mai adaug că în primăvara 2010 au avut loc mari inundaţii pe ambele maluri ale Prutului când noi am ajutat la mobilarea grădiniţei şi scolii elementare din comuna Antoneşti cu \$3, 000 strânşi de românii din Los Angeles.

Acum se va retipări o cartedocument scrisă de Vaculovski despre foametea organizată în

Basarabia când au murit mii şi mii de români. Împreună cu doamna Flori Bălănescu de la Institutul pentru Cercetarea Crimelor Comuniste se vor edita 600 exemplare, plătite de noi, cu 1.600 \$ colectaţi tot de românii din Los Angeles, dintre care 200 exemplare vor rămâne la institut, iar 400 la noi, pentru a fi distribuite la bibliotecile din Basarabia.

Tot acum, la începutul lunii iunie, va avea loc şi lansarea cărţii la Institutul de Istorie.

MLC: Sunteţi un neobosit soldat în aceste misiuni de a ajuta efectiv pe cei din Basarabia şi a demonstra celor ce ne-au luat pământul că fraţii lor din afara graniţelor nu dorm, ci le pasă de cei rămaşi „orfani de ţară”. Din păcate nu toţi, dar un om ca dumneavoastră este un imbold pentru ceilalţi şi cum spun americanii „one single person could make a huge difference”.

Pot să vă întreb dacă mai aveţi şi alte proiecte pe viitor, acum aproape de aniversarea „fragedei vârste” de opt zeci de ani?

NP: Da, aş mai avea un proiect important după care, dacă reuşesc, pot închide ochii mulţumit că n-am făcut umbră pământului de pomană!

Cred că vă mai amintiţi de grupul venit din Kazahstan la Congresul din 2004, toţi îmbrăcaţi în costume naţionale, de la mic la mare, care ne-au cântat româneşte ca şi cum de-abia coborâseră din inima munţilor Moldovei?!

Este impresionant să vezi cum toţi copiii vorbesc limba română şi nu poţi crede că părinţii şi

bunicii lor au fost transmuţaţi în mijlocul Rusiei acum şaptezeci de ani.

MLC: „Ţara mea este limba română”, spunea poetul Nichita Stănescu.

NP: Da, aşa este! Atunci am înţeles că neamul românesc nu piere, „*nu mor caii, când vor câinii*”, spune înţeleptul nostru proverb.

Dorinţa mea ar fi să construim în Kazahstan o biserică ortodoxă românească, care să fie subordonată Patriarhiei de la Bucureşti. Cu donaţii de la noi toţi şi cu ajutorul Departamentului Românilor de Pretutindeni trebuie să reuşim.

Dumnezeu lucrează prin oameni.

MLC: Vă mulţumesc şi vă felicit din toată inima domnule Popa, dorindu-vă sănătate multă pentru îndeplinirea acestui proiect. Am dori să avem cât mai mulţi români ca dumneavoastră angajaţi în asemenea misiuni, ca să nu dispară neamul acesta vechi, deştept şi viteaz călcat în picioare de toţi nechemaţii lumii.

Cu forţa celor care au cunoscut o Românie intelectuală şi prosperă, cu dârzenia celor care au stat în puşcăriile comuniste, poate că vom fi inspiraţie pentru cei tineri care cântă acum manele şi pocesc limba cu inserţii stâlcite englezeşti fără a mai purta spiritul patriotic în sânge.

Ţara are nevoie de modele pozitive pentru a spăla spurcăciunea devastatoare cu care a fost impregnată de către comuniştii bolşevici şi KGB-ul cu slugile lui.

P O E Z I I

Incompatibil

Mareea-și atinge azi plinul
alai de cochilii se-adună
împinse de val.
Îndrăgostit de dresoare, delfinul
ar vrea s-o atragă-n străfunduri adânci,
diadema de melci sedefii
cu iubire să-i așeze pe frunte,
păduri de corali, purpura lor dintre stânci
perle din scoici pe umerii goi.
Ea-l cheamă la mal,
mângâieri și-alge proaspete-i aduce
cu jocuri gingașe făptura ei caldă
delfinul atinge,
alunecă-alături, pe spate o duce,
pești colorați îi oferă în dar
Să vină-n cetatea cu porți de cleștar
recifi de corali o așteaptă-n zadar
ea nu poate ajunge.
Visul frumos rămâne-o năluca
mareele urca, tot urcă.....

În împletirea de mister

Pe brațul tău ocrotitor
direct din vis,
încrezătoare,
ca să te-ador am poposit
ca-ntr-o poveste,
că raza de lumină
aerian sfioasă,
cu-nvăluiri febrile
și-n tandre legănări de cer
mistuitor de dragoste cuprinsă
inima ta
cu frenezie
intonă ritmuri și candori
din alte ireale sfere
În împletirea de mister

vibra o caldă adiere
și ne-am trezit - fără să știm
două făpturi
marii iubiri, suav prizoniere.

În vechea Lipsca

Nu prea departe de bătrânul Dom
în vechea și vestita Lipsca
la Thomas Kirche,
unde celebra orgă
de secol
mai răsună încă,
umbrele noastre îmbrățișate
a mea și a ta
printre uimitele tăceri,
din alte neuitate - amurguri,
sfielnic vor vibra,
enigme vechi s-or decanta
interogând aducerile-aminte.

Puțin mister

Te invit în cântec
vrajă și descântec
în nemărginire și în nemurire
unde e posibil
să țeșem iluzii
ce din viață pier
pe Terra- e nevoie
și de imponderabili,
văpaie de astre
de mult inefabil
și puțin mister
Te invit în spații hipersiderale
omul meu iubit,
fermeceți de-acorduri
de orgi din catedrale
să reținem clipa....
timpul prea grăbit.

POEZII

O poveste de demult

O cadă mare de baie în curtea spitalului
și câteva ciori zgomotoase au fost de ajuns
să-mi aduc aminte de sfârcurile ei rozalii
de rochia ei albastră aruncată în grabă pe covor

E o poveste de demult petrecută sub luna roșie
carnivoră
luna ce îți devoră toate cuvintele
pe măsură ce le rostești
și mai cu seamă cele în care evoci părul ei de aur
acoperindu-i sânii
cum cuvântul pisică devoră la colțul clădirii
porumbelul

Și mâinile mele devin deodată albastre
în apropierea mării
în care am înotat cândva
în altă viață poate
cu femeia aceea

Un buchet de cuvinte

În fiecare seară poetul îi duce femeii
un buchet de cuvinte roșii

un buchet de trandafiri carnivori
care-i devoră sânii și buzele

I-aud în fiecare seară pe poet
e trecut cred de prima tinerețe
i-aud pașii urcând spre apartamentul vecin
și ușa deschizându-se ca un val marin
care-i înhață pe amândoi

și nu peste multă vreme
acoperind hula mării
o aud pe femeia agitându-se-n rut

strigând cuvinte voluptoase ca și când un înger
și-ar prinde aripile în ușa ruginită a tramvaiului

Papagalul

Stau în fața acestei păsări ciudate
amintindu-mi copilul cel mut
pe care mi l-a dăruit cândva femeia aceea lipsită de
glas

era una din acele stranii femei
capabile să zboare ca un înger
în absența mea
peste toate prăvăliile și maghernițele periferiei
în timp ce toate corăbiile
se adunau la geamul albastru
cu roșiile mușcate cu panseluțele
căsuței mele de pământ

În urma lor nu mi-a rămas decât acest papagal
albastru
poliglot vorbind o mie de limbi
neînțelese de mine

pentru papagalul acesta
nu sunt decât un biet arbore cu fructe
sau o piatră ce mișcă farfuria de semințe
sub strălucirea cosmică a penajului său

Vocea îngerului

Sunt seri în care pe deasupra mahalalei în care
trăiesc
zboară toate femeile pe care le-am iubit cândva
în altă viață sau în tinerețe

atunci se-aude vocea îngerului șoptindu-mi din
frunzare

de aici începe tinere domn
ținutul translucid al neantului

la început n-a fost cuvântul
ci visul și somnul
și marea ce s-a retras furioasă
în albastru sângele tău

luna trece atunci cu o femeie neagră în brațe
peste o punte subțire în hău

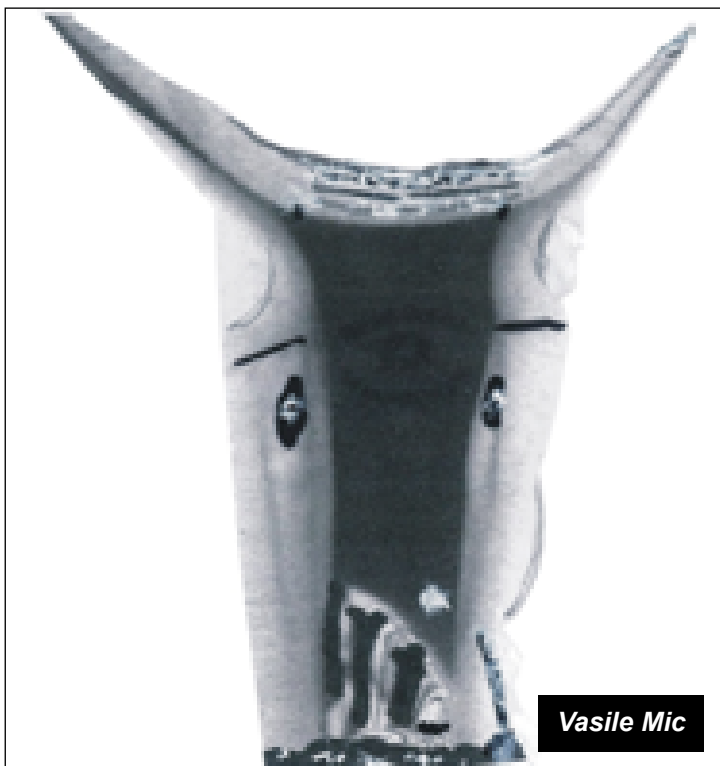
Fluturile negru

În ungherele netrebniciei noastre se sapă din greu
cu mâhnire cu furie se sapă o adâncă întunecată crevasă

așteptat sunt să spintec bezna cu buzele cu silabele mele
primejduit ca și tine fluture negru
odihnindu-te în lumina mâinilor

în timp ce hei rup hei rup oasele noastre lingușesc
brazdele proaspăt întoarse peste cei morți
în timp ce bem în tăcere vinul aproape înghețat

primejduit sunt ca și tine fluture
când iată trandafirul ne străpunge cu spinii calvarului
când iată ca un munte se prăbușește
petala trandafirului peste noi

Vasile Mic

Flautul

Adeveriți suntem de firava lumină
de palidele aureole ale florilor pregătite să moară
de cucernicele găze
de rădăcinile arborilor frământând în pământ
istoriile celor tăcuți

prin somn taurul roșu intră în zodia nașterii tale
femeie proaspătă ca iarba primăvara
un ciorchine de strugure mai strălucește
pe ultima ramură în ger

cu dulceața lui amăgește flautul
ultima ceată de îngeri din cer

Arborele genealogic

Și iată cum pe nesimțite întunericul se înmulțește ca
erizipelul
și iată cum se înmulțește scânteuța de baltă

Cum floarea soarelui devine mai roșie în apus
decât urechea tăiată a lui Van Gogh

Pe mâinile noastre ca o pulbere fină
rămășițele pământestești ale stelei
dau de gândit vecinei noastre de palier

Cineva demontează în umbră mașinăria fină a viselor
noastre
ca pe un ceasornic cumpărat
de la târgul de vechituri într-o vară

Ce ne mai pregătește oare melancolia ta Doamne
cu valurile ei negre putrezind ușa de la intrare

Ce ne pregătește negresa acesta
săpunindu-ne de zor în leșia întunecată
ca și când ar vrea să ne curețe barba cu briciul
bunicului mort în copilărie

În jur întunericul se înmulțește ca lintița
în albastrul ochilor noștri se ivește deodată un zeu cu
arcu întins

și noi stăm ascultând vântul ce freamătă
cum împrăștie zvonuri și cântece
în ramurile arborelui nostru genealogic

P o e z i i

Credeam că am văzut tot

Foșnesc bancnotele între degetele mele
Ca un șerperiş cu puiet flămâzind.
În cazul în speță
Avocații de pace nu mai au flerul scontat,
Rugăciunile nu au nume luate din cer
Așa cum nici pruncul
Nu mai are viitorul promis de statistici.
Lacrima de glicerină preagrasă
Spală scutecul din bumbac deșirat...

Credeam că am văzut tot angrenajul
Mașinii care mi se pregătește
Cu emailuri strălucitoare
Trase sistematic peste pielea reptilei bolnave.
Altă capcană pentru lupii cei tineri
Stă prinsă-n pioaneze
Pe sub ciorchini reclame .
Aerul sfârâie în călimară golită
Și jurnalul de zi pierde una câte una
Paginile
Pe care îngenunchez
Cu sticlă de vin vechi
Și Graalul promis.

Deșert

Pentru ca să nu se strice
Veșmântul scump și la modă
În sezonul acesta,
Țin cont de posibilitatea
De-a trece alte cămile slabe
Prin toarta acului pierdut pe
Drumul mătășii.
Din radiou ies șoapte desperecheate:
- Va fi furtună în pomul cunoașterii și
Curge-va Lethea peste viii și morții planetei!
Anunță meteorologii.

Limite nu mai există
La petrecerea în care
Cântăm fals, tropotim pe podele
Apoi... bem delevarul ca pe o otravă rară.
E promoroacă pe oasele
Sfinților care încă mai rabdă
Să treacă peste ele șenile și
Pașii fetei morgane.

Nuntași

Întâmplările se desfac din coajă
Precum stânjeneii
Plantați pe linia orizontului descrescător.
În nume propriu
Dau alerta maximă
Și ...vin contrabandiștii de aur
Cu podiumul de premiere la subsioară.
Nu dau replică
În ziarele cu fiare ucise în lupta inegală!
În perechi perfect comestibile
Peștii cinei de taină fac volute
Prin burta corăbiei militare.
Tragem linii frânte
În creta asfaltului.
Desenăm din memorie
Nunta universală și...
Alaiul ăsta ne urmărește pas cu pas,
Inimă lângă inimă,
Prin toată palestra grecească.
Și ...plouă!
Plouă cu alți nou-născuți
Dincolo de ferestrele
Cu storiurile trase direct din coperta de carte.
Adevărul se scrie ca și singur
Pe străzi fără ziduri,
Pe lutul reavăn
Ca o cămașă de femeie lehușă.
Povestea mea evoluează fără cuvinte
Fără imagini.
Vânătorul tremură asudat și cu

Piedica trasă la armă.
Unde au plecat toți pescarii de oameni?

Apărare

Un cuțit de bucătărie ascuțit
Pe muchile amândouă,
Așa ca un exercițiu de loialitate
Ori sabia regelui așezat în jilțul
De la masa cea verde...
Trupul lui este numai un semn
Din cap până-n picioare îmbrăcat
În veșminte din fier tras prin zale.
Este restriște în ochiul care citește
Evenimentul secolului.
Învățam cum să supraviețuim fără carne
În iarna viitoare.
Cușca bestiei a rămas goală
Iar arena-i ticsită
Cu flori din hârtie velină.
Ne târâm cu miriapodul ce amușină
La marginea stelei.
Lampa cu gaz e stinsă pe masă.
Sforăie și bufonul de sub masa ospățului...
Da' ce știu eu
Despre camelot-ul în care
Iarba sparge piatra și
Leul își face veacurile
În semnul heraldic ?

Vremuri

Avem același semn
La mână
Și picior.
Peste cartea sfântă
S-au uscat trandafirii sălbatici.
Ceaiul este alb.
Sarea se extrage din Marea Roșie...
Și eu am dreptul
De o mie de ori să plec
Și să revin
În această mișcare universală!
Un alt mușchi de vită nesupusă
Va intra în mașinărie.
Dinții din orologiu ne cheamă
La liturghia din turn.
La ce bun ?
Încă o ediție de noapte
Iese goală-goluță
Pe strada cu platani înfloriți
Și vagabonzi de conștiință.

În vitrină,
În planul secund,
Vântul răcește șampania scumpă
În cupa de scrum.

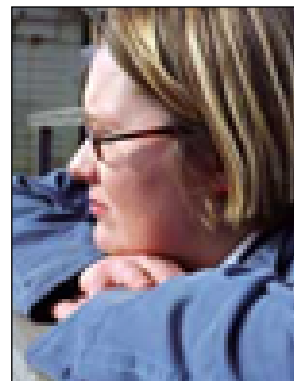
Genunchiul a prins rădăcini
Mă gândesc la
Cum ar trebui să fie cercul
Din care, eu
Să fac un singur pas înafara durerii.
Locul meu este tot mai nesigur în regn
Și-mi sprijin tâmpla
Și genunchiul
Ce au prins rădăcini în cerneală mov.
Am vocația libertății de-a vorbi
Despre
Cocoșii de tablă din foișorul de foc
În timp ce
Sub pânza din cortul cazon,
Eroii se îmbată cu gloria personală
Și vinul închegat în febra
Altei bătălii
Ce ni se lipește de trup
Ca o cămașă de noapte
Ruptă toată în genunchi și în coate.
Furia se ridică-n picioare
Din statuia aniversară a masacrului.
Merem până de la capăt!
Neglijenți, cabotini...
Trecem pe sub stindarde și însemne sfinte
Cu fruntea încruntată și palmele zdrențuite
În cuțite prelungi.

Liniștea tropotește

Iubeam și nu știam
Doamne,
Ce ocazie bună mi se arăta.
Și...
Culegătorul de vise
Licita mai departe ambalajul mov de staniol.
O bomboană aruncată
Pe asfaltul proaspăt spălat.
Și harul,
Care se scurge ca un sânge
Din rana înflorită între coaste de cruce...
Liniștea încă mai tropotește prin poeme străine.
- Ai grijă!
Viața și-a pus mânuși de mamouș.

După supliciul tăcut
Alter Ego urcă în cerul
Ce se oglindește în toate traveresele
Căii ferate scoase din uz.

P o e m s

Hän kastoi pensselin punaiseen (villanelle)

Hän kastoi pensselin punaiseen
ja luonnosteli hämärän olennon
saadakseen kritiikkiä osakseen.

Kriitikko pukeutui aina keltaiseen,
voittaakseen paatuneimman tohelon
hän kastoi pensselin punaiseen.

Pitkö hänen tehdä vaikutus moiseen
outolintuun, hummata kanssa tollon
saadakseen kritiikkiä osakseen?

Kysymys osui käteen vaivaiseen,
voittaakseen kamalan kohmelon
hän kastoi pensselin punaiseen

jotain taiteessa muuttaakseen
piirsi sammuneen sammon
saadakseen kritiikkiä osakseen.

Taiteilija on valmis kaikkeen:
kaataakseen kumoon kriitikon
hän kastoi pensselin punaiseen

saadakseen kritiikkiä osakseen.

He dap his brush into red (villanelle)

He dipped his brush into red
and made a sketch of a dark creature
in order to be criticised.

Critic always wore yellow,
to win hardened dummy
he dipped his brush into yellow.

Did he need to make an influence to a
strange bird, to party with a dummy,

in order to be criticized?

The question struck into an infirm hand,
to win an awful hang-over
he dipped his brush into red

to alter something in the arts
he drew sampo (celestial sphere)
in order to be criticized.

Artist is ready for anything:
to turn over critic
he dipped his brush into red

in order to be criticized.

Kirje nuorelle runoilijalle

mikä sinulle on tärkeää siitä on puhuttava
vaikutuksille ei altistu liian usein avaudu
avaa tule avatuksi
sanat syntyvät suhteesta toisiin ihmisiin eikä niillä ole
muuta tehtävää
kuin kulkea kahvilassa kädet taskuissa ja tulla
keskeytetyiksi syntyy ajatus

uudesta ystävästä kirjoitin pari sanaa
tapa jolla hän katseli minua
suoraan silmiin kuin ei katsoisi me usein
laskin rahojani

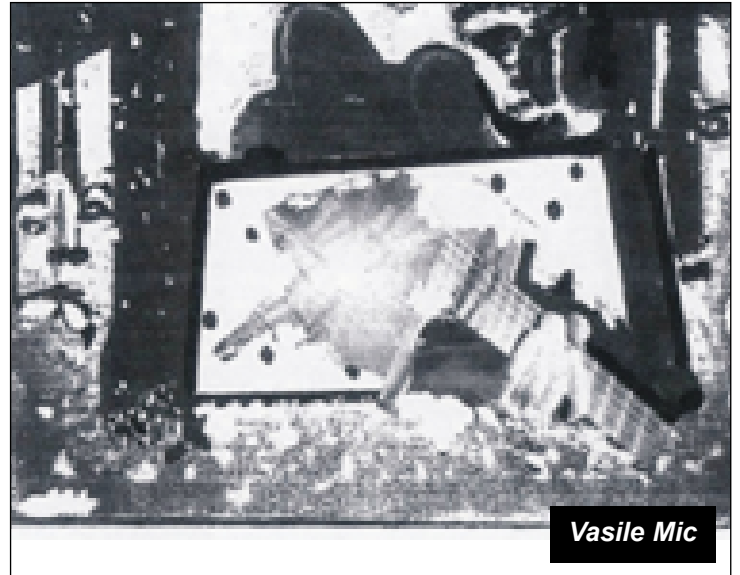
halusi vain kahvin ja osti sen
kuulin kolikkojen kilahtavan
kääntyi katsomaan kuka astui ja nosti
käveli määrätietoisin
askelin kohti kahvilan kassaa hän kirjoitti
muistivihkoonsamustana
valkoinen ei ole enää turmeltumaton väri
kupit pöydässä he
kuulivat toistensa katsovan tai kävelevän
ohikulkeva nainen

tärkeilemätön kuppi kädessä höyryt
kukaan ei enää muista tärkeintä kulkevat
naisen hyvämuotoiset jalat

kummastelematon mieli kynät teroittavat
 pöydän puhki
 jos muistaisin kirkkaan aamun kymmenen vuoden kuluttua
 vihko puhuu jos kengät kopisivatkin,
 kahvi juoda hymyynsä
 hän istui kulmapöydässä ja vilkuili ikkunasta
 pakkasta tuskin näkyvästi
 huuruava kahvi hän juo nälkäänsä mitä vain
 katsoi sivulleen ja kynä nainen kohotti hamettaan
 monta senttimetriä havaintoon olisi vaadittu
 joka tapauksessa kahvi oli melkein juotu
 käänsi sanomalehden sivua kukaan ei puhunut
 vain he kaksi siksi tarjoilija
 käveli varmoin askelin hän kuuli sen askelista
 nainen hymyili itsekseen, hän oli varma paperin
 rapinaa
 katsoivat vaivihkaa kokemus
 jaettu
 tuoli, kahvila jossakin syrjässä he istuivat yksintoisiaan
 vailla

Letter for a young poet

one must talk about that what is important
 for you
 not often one is exposed to influences
 do not open up
 open
 are not opened up
 words are born out of a relation to other people and
 they do not have anything else to do
 than to walk in a café and to be interrupted
 a thought is being born
 I wrote a couple of words about a new
 friend
 the way he looked at me
 straight in the eyes like he would not be watching
 we
 I often counted my money
 wanted only a cup of coffee and bought it
 I heard
 the sound of chinking coins
 turned to see who stepped into and lifted
 walked with deliberate
 steps to the café's cashier he wrote
 in his notebook as black
 white is not a ruined colour anymore
 cups
 at the table they
 heard each other to see or walk
 passing woman
 with a modest cup in her hand
 steams
 nobody remembers the most
 important thing

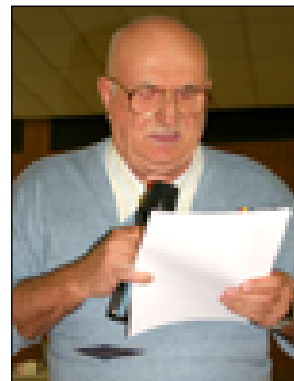

walk
 wellformed legs of a
 woman
 unwondering mind
 pens
 sharpen through the table
 if i remembered the bright morning ten years after
 notebook talks
 if shoes
 were clattering, coffee to drink for one's smile
 he sat at a corner table and glanced from a window
 frost just enough to be seen
 vaporeing coffee
 he drinks
 anything for his hunger looked aside and the
 pen
 woman lifted up her skirt
 many centimetres would have been demanded for his
 attention
 in every case coffee was almost in the end
 turned the page of a newspaper
 nobody spoke
 only them
 two that is why
 the waiter
 walked with resolute steps he heard that from the
 steps
 the woman smiled to herself, he was sure
 rustling of paper
 looked stealthily
 experience
 shared
 chair, café somewhere at a distance they sat alone
 without each other

(From *Aiheita van Goghin korvasta – Subjects from the ear of van Gogh*, Ankkuri 2009)

Translated by author

Tristetea marilor convulsii Craiova amintirilor

ION ANTON DATCU (CANADA)

În viața trepidantă a Craiovei au existat multe personalități care, printr-o muncă intensă, dar și înzestrați cu o sensibilitate aleasă, ieșită din comun, au atins cele mai înalte culmi ale consacării, lăsând amprentele veșniciei pe bolta cerească. Ei sunt exemple rare, simboluri unicate ale unor generații demne de urmat, iar fotografia lor reprezintă o imensă icoană sfântă. În atmosfera acelor ani, privirea lor a strălucit intens, ca o lumină puternică, imaculată. Avem datoria de a-i repune în drepturile lor firești, pe toți cei care au fost trecuți în uitare, de o istorie contaminată de virusul oportunistului agresiv și poluată prin viclenia specifică impostorilor prolifici.

Pentru a completa această lucrare cu profil informațional și statistic, vreau să rememorez viața patriarhală a Craiovei. Dacă în Moldova, Bucovina și Basarabia au existat pogromuri și represalii, unde au murit mulți evrei nevinovați, în inima Olteniei nu au existat aceste tragedii. La recensământul din anul 1937, în orașul Craiova trăiau într-o deplină înțelegere, 53.361 români, 13.129 evrei și 1.324 alte etnii, maghiari, germani, italieni, greci și turci. Pe meserii, situația existentă în oraș, se prezenta în felul următor: cerealiști-10 români/17 evrei, comisionari-8/20, garaje auto-2/4, magazine haine-15/21, magazine galanterie-8/16, magazine porțelanuri-8/14, cinematografe-2/4 și multe altele. (24)

Evreii craioveni au fost devotați pentru meseria lor, s-au îngrijit de agoniseala de o viață, conștienți că vor rămâne lefteri dacă, vreodată, se va instala comunismul între hotarele Olteniei. Nimeni nu a fost trimis în lagărele din Transnistria și Bug, cu

excepția unui grup de țigani, care săvârșiseră ereditarele delikte, furturi tradiționale, incriminate de oficialii timpului. Măsurile au fost dure. Pentru câteva excepții au avut de suferit mulți nevinovați din rândurile acestei etnii. Eliberați din Transnistria, de către Armata Roșie, în 1944, se vor răzbuna, după venirea comuniștilor la putere, fiind promovați ca activiști, primari, directori sau ofițeri școlarizați la intensiv.

Strada Unirii din perioada interbelică avea ceva aparte. Pe lângă statutul de Corso mirific, prezența librăriilor-altare, aducea elevilor un sentiment de luminare. Când școlarii treceau pragul acelor temple administrate de intelectualii diferitelor confesiuni, se simțeau mai curați, mai toleranți: Librăria Școalelor, condusă de familia Sanft, Librăria Academica, patronată de Sabetay și Leibovici, Librăria Carte de Aur, a lui Gabriel Iael. Erau tot așa de căutate anticariatele lui Umberto Cristofaru, Bohor Greioni și altele. Aminteam cu altă ocazie de prezența Teatrului Lumina, al comunității evreiești, de la Craiova, trupă condusă de farmacistul Mandy Penchas, viitorul compozitor, Alexandru Mandy. Solista spectacolelor era Rely Cohen, o artistă completă, cântăreață și dansatoare. Din păcate, acel început glorios a fost stopat după 1944 de refrenele sovietice, impuse de noile autorități comuniste: Cazaciocul, Balada Siberiei, Catiușa, Sulico și altele. Sala cinematografului Rio (23 August, de mai târziu) rămăsese goală, fără spectatori.

Teatrul Național craiovean a renăscut spectacolul de revistă. Protagonisti în diferite perioade au fost Leon Ovanesian, Șmalic Paula, surorile

Ganea, Lucy Chevalier, Richard Rang, Ary Smolik. Cupletele erau scrise de Libermann, un renumit economist al Uzinei Brătășanu. Tot în acea perioadă, industria craioveană era reprezentată de Atelierele Malaxa, o filială a uriașei uzine de la București, care, după naționalizare, au căpătat denumirea de Electroputere. Locuri de muncă ofereau Uzinele Metalurgice Adolf Waidman, Uzinele Brătășanu, Fabrica de mașini agricole Richard Graepel, Atelierele mecanice Schtuk, Moara Mendel, Fabricile de pâine Traiu și Schmidt, precum și complexul de morărit și panificație al lui Ștefan Barbu, zis Drugă. Toți laolaltă și mai ales ultimul, ofereau propriilor angajați, care se căsătoreau, bani pentru a-și cumpăra o casă, doi cai și o căruță. Cam așa arăta crunta exploatare capitalistă, pe care o prezentau comuniștii, după ce au naționalizat aceste uzine, ateliere și mori.

Nu pot fi uitate atelierele de trăsuri, șarete și cabriolette ale renumiților Roth și Bulfinski. O parte dintre acele elegante mijloace de locomotie erau aduse la comandă de la Zurich, Viena și Paris. Copiii Craiovei priveau cu ochii mari, fascinați, acele bijuterii. De multe ori furau zahăr cubic de acasă, pentru a-l oferi cailor, care trăgeau acele obiecte de artă autentică. În anii când Marin Iordă era directorul Teatrului Național din Craiova, s-a introdus, pentru prima oară în țară, o trăsură pe scenă, la montarea piesei, O scrisoare pierdută, din stagiunea 1951-1952. O veritabilă noutate regizorală, sub bagheta lui Traian Criveanu. Actorul Mircea Hadârcă, interpretul lui Dandanache, cobora dintr-o trăsură cu clopoței, ca pe vremea

lui Caragiale. Ca birjar a fost angajat Ilie Ion. În minutele în care cei doi cai se aflau sub puternica lumină a reflectoarelor, îi mângâia să nu se sperie de ropotele aplauzelor prelungite. Succesul fiind mare, în 1958, s-a apelat la aceeași trăsură, în spectacolul Gaițele, regizat de Vlad Mugur. (24)

Anii au trecut, librăriile au fost naționalizate, altele s-au transformat în prăvălii cu destinație diferită. Una dintre ele a devenit Librăria Cartea Rusă, care se mai numea și Librăria Maxim Gorki. În vitrină erau cărți scrise de autori sovietici, lucrări cu care, elevii erau torturați în programa școlară, cu eroi și exemple mobilizatoare, precum Oleg Koșevoi, Zoia Kosmodemskaia, Alexei Matrosov. Abundau volumele groase, scrise de Lenin, Stalin, Maxim Gorki, Macarenko, Miciurin, Karl Marx, Engels și Jdanov, care avertizau cititorii că, realismul socialist este unica formă a descrierii realității noii orânduiri. Sovietizarea atinsese cotele cele mai înalte. Editura Cartea Rusă, de la București, tipărise, până în anul 1954,

aproape 13 milioane de exemplare, cu operele celor de mai sus, la o populație de 18 milioane de locuitori.

După ce familia Sabetay a rămas fără librărie, a reușit să deschidă un mic magazin de vânzare și reparații stilouri. În acel atelier era un pelerinaj constant. Vizitatorii erau fascinați de celebrele stilouri cu peniță de aur, Mont Blanc, Pelikan, Parker, Kaweco, aduse din occident, precum și cele chinezești, o premieră mondială. Nu pot fi uitate, familiile Safir, Schuster, Segal, Wachman, Kimmelman, Golștein, Krusty, Aderka, Eskenasy, Kușelic, Bainer, medici, ingineri, comercianți și bancheri, care trăiau într-o deplină înțelegere cu celelalte comunități.

După confiscarea palatelor și clădirilor impozante ale lui Jean Mihail, Pleșea, Vorvoreanu, Potârcă și a altor moșieri, care, în anchetele Securității erau numiți bandiți, dușmani ai poporului, locuința bancherului Eschenasy, de pe strada Câmpia Islaz, a devenit sediul Securității Poporului. Era locul de tristă

amintire, unde se maltratau toți opozanții comunismului, din perimetrul regiunii Oltenia. Eschenasy nu a scăpat nici el, fiind catalogat drept exploatare, care a supt sângele poporului muncitor. După ce a fost arestat și familia expropriată, a urmat cumplita sa anchetare, suportând reprize succesive de bătaie până la leșin, chiar în subsolul propriei case.

Sunt multe de spus despre Craiova, oraș al amintirilor. Deocamdată, ghearele rapacității au cuprins întreaga țară. Nu se mai împușcă în stradă. S-a găsit formula prin înfometare, care generează o moarte lentă. Văzând anarhia jafului generalizat, din tranziția care a debutat după 1990, actorul Florin Zamfirescu, sătul de democrația oferită de diletanți, a afirmat că, tânjește după o dictatură a dreptății și a adevărului!

24. Gabriel Constantinescu - *Evreii din România*, Editura Fundației Culturale Fronde, Alba Iulia-Paris, 2000, p. 141;

25. Alexandru Firescu și Constantin Gheorghiu - *Craiova, mon amour*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2003, p. 253.

Enigme și controverse

Ț o a p a

În viață, de nenumărate ori, logica a fost înfrântă. Prin trecerea anilor, societatea, în loc să se cizeleze, să ajungă la un nivel superior de progres și civilizație, așa cum spunea cineva ciuruit de apropiați, ea se degradează din ce în ce mai amenințător. Există cazuri în care vechea liniște patriarhală este afectată de anumiți indivizi, care aduc cu ei toate relele pământului. Ei nu sunt de vină. Principalii culpabili sunt, atât părinții lor, factorii educaționali, precum și cei care nu aplică rețeta corecției necesare. Ciudat. Incredibil, dar adevărat. Violența a scăpat de sub control. Se vede, se simte, o acceptăm.

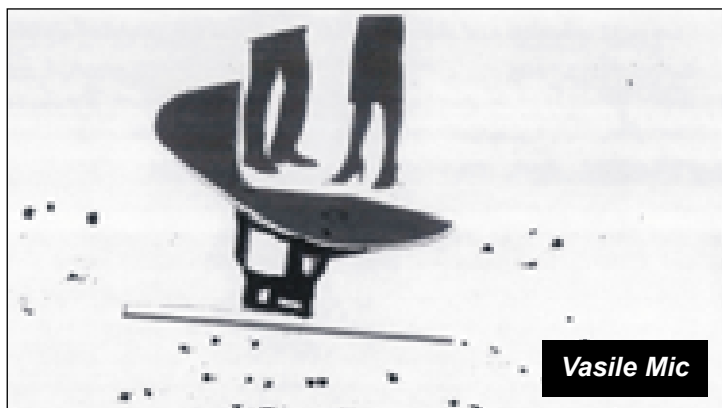
Cândva, indivizi ca *țoapa și țopârlanul* erau creaturi, care puteau fi întâlnite la intervale rare. În unele zone lipseau aceste personaje, care, de obicei sunt marcate de dorința de a ieși în relief oricând și cu orice preț. Valorile erau respectate, munca era apreciată, buna creștere se considera ceva firesc. Anii au trecut. Continuitatea s-a întrerupt. A apărut comunismul, un sistem nou, care impunea stăpînire capitalismului învechit, aflat în stare de putrefacție, formulări specifice, rostite cu isterie de activiștii vremii. Și astfel, din rândul caracterelor abjecte au apărut la drumul mare, cu pumnul ridicat, răz-bunători care au infestat, atât societatea românească, precum și geografia altora.

În numele comunismului se putea face orice. Deposedări de pământuri, naționalizări, deportări, arestări, exterminări, demolări de case, de biserici și de suflete, reeducări forțate. Cretinul avea șansa să-l umilească pe cel inteligent. Proprietatea era considerată un delict și educația aleasă era catalogată un moft burghez, periculos, ce trebuia remodelat prin tortură. Barbaria, ura și dușmănia s-au dezvoltat pe un teren fertil, datorită putregaiului adus de apele mocirloase ale unei ideologii ostile bunelor cuviințe.

Din multitudinea exemplurilor voi selecta tabloul în care a fost naționalizat imobilul intelectualului de marcă, Mircea Vulcănescu. După arestarea proprietarului, la 31 august 1946, întreaga avere a fost confiscată și repartizată gratuit unui cadru de nădejde al dictaturii proletare. Margareta, soția înaltului demnitar, împreună cu cele două fiice, Sandra și Măriuca, au fost somate să părăsească urgent locuința, cu un singur geamantan, în care să-și ia numai câteva haine de strictă necesitate. Fără valori, bijuterii și alte obiecte, care figurau că sunt confiscate. În clipa plecării, când cele trei ființe întristate, aflate în derivă, au privit încă o dată agoniseala de o viață, au fost nevoite să suporte accesul de isterie al unei figuri sinistre, injurii ce ieșeau ca un torent din gura noii locat-tare comuniste, beneficiara tuturor bunurilor, în mod gratuit, prin repartiție. În loc să fie mulțumită de cadoul substanțial, primit din partea noilor autorități totalitariste, profitoarea a început să țipe la *dușmanii poporului*, să le impute alungatelor că, din setul de lingurițe de argint, lipsește una! Gașca roșie depășise măsura. Se urcase scroafa în copac. Trecerea bruscă de la stadiul primitiv, cu privata amplasată pe groapa din fundul grădinii, până la eleganta cameră de baie, cu bideu,

era o diferență copleșitoare, care îi întunecase mintea nemulțumitei beneficiare. Apăruse burghezia proletară. Incidentul a fost confirmat de mai multe surse, inclusiv de Lucia Hossu Longin, în lucrarea, Memorialul Durerii, apărută la Editura Humanitas, din București, 2007, la pagina 116.

Anii au trecut. Ignoranța analfabetului a început să facă ravagii. Implementarea comunismului cu forța a răsturnat valorile, atât în acea tranziție a șenilelor, de după 1945, cât și în tranziția declanșată de urmașii acelor comuniști, după 1989. Inversarea caracterelor, sensurilor și obiceiurilor a facilitat apariția țoapei în prim plan. Fenomenul va deveni tot mai agresiv, datorită unor televiziuni, care dau imagini, în care, mama și fiica au același amant sau se porcărie pentru sporirea audienței. După 1990, prin invenția nefastă a celebrelor manele, folclorul autentic a fost maculat de indivizi lipsiți de voce, dar care vor fi adulați și ridicați pe vârful postamentelor zidite cu multe chite de bani. Ei nu sunt de vină. De vină este numai isteria cererii, beneficiari nevricoși, care intră în transă când aud astfel de orori. Gusturile nu se discută, dacă nu frizează calitatea, morala, la auzul unor versuri triviale.

Țoapa totdeauna trebuie să iasă în evidență cu ceva. Când trebuie să vorbească în șoaptă, ridică tonul pentru a fi observată. Se îmbracă țipător, în condițiile în care trebuie să se ducă la o adunare, în care abundă ținutele sobre. Gesticulează agresiv în anturajul celor cu o conduită exemplară. Își dezvăluie intimitățile într-un mediu care impune discreție și bun simț. Este ahtiată după scandal, ignorând toleranța. Țoapa este un complex de atitudini fără opreliști. Merge în autoturisme luxoase, uitând de căruța cu sau fără coviltir. În cotidianul Jurnalul Național, din 18 septembrie 2006, Carmen Dragomir a avut un dialog relevant pe această temă cu Ion Cristoiu. La întrebarea, știe, țoapa, că e țoapă, răspunsul a fost ferm. Nu!

La tot pasul caută să se remarce, acele inconfundabile femei-patroane, cu păr pe picioare, gătite cu rochii țipătoare, îmbibate cu transpirația de rigoare. Sunt din belșug sprayate sau abundent coloniate, la gât cu lanțuri groase, având toate metacarpielele gătuite cu inele scilpitoare. Unele mai păstrează patina provenienței, având călcâiele crăpate, fante în care hibernează greierele lui La Fontaine. Sunt mari amatoare de dansuri din buric, pe ritmuri de manele, cu burțile revărsate, ținând mâinile ridicate, etalându-și cu multă dărnicie și fală, bretonul de la sub braț, ud și rău mirositor.

O întâmplare amuzantă a avut loc într-o zi caniculară, în vara anului 2007, pe când călătoream de la București la

Craiova. În compartimentul trenului, o tânără infatuată, care demonstra că a fost alergică la citit, îi lămurea pe doi consăteni că s-a privatizat. La întrebarea curioșilor, unde are magazinul, privatizata le-a răspuns, invidioșilor, că nu are un spațiu anume, deoarece face comerț ambulatoriu. Ignoranții din fața precupeței nu știau că, privatizare înseamnă că ai cumpărat ceva din proprietatea statului, o fabrică, un magazin sau altceva, iar diferența dintre ambulant și ambulatoriu este imensă. Nu are nicio legătură comerțul efectuat din mers, cu marfa în sacoșă, față de asistența medicală, făcută la domiciliul bolnavului, care nu necesită spitalizare.

Țoapa este periculoasă pentru că nu are autocontrol. Într-o confruntare directă, țoapa are mișcări imprevizibile. Domină asistența cu un tupeu exaltat. Poate să-și ridice poalele peste cap, devenind ridicol cel care nu a evitat-o de la început. Poate fi dură, de o răutate excesivă, fără milă și regrete. Țopârlanii râgâie în rame, scuișcă flegme la ieșirea din luxoasele restaurante. Asistăm la o întrecere a tatuajelor. Banul conduce. El ne ridică și tot el ne coboară.

Prin trecerea bruscă de la stadiul de probabilitate și refuzând șansa, numită posibilitate, am ajuns, invariabil, la inevitabila perversitate, treapta inferioară a caracterului uman sau caracteristica specifică a societății de tranziție, care a creat astfel de oameni sau specimene.

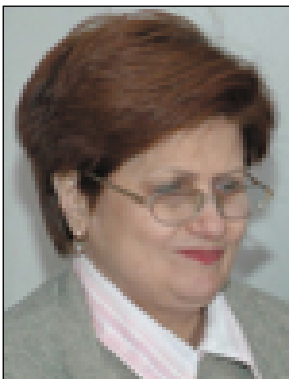
În tranziția anarhică a debutat cumplita perioadă de degradare a ființei umane, în care ne selectăm numai în funcție de interese și ne dușmănim în progresie geometrică. Respectul și onoarea au fost date uitării. Au devenit îndepărtate amintirile nostalgice. Tupeul, aroganța și violența au ajuns un cataclism. Apocalipsa nu mai trebuie așteptată. A sosit. Prostia, sora mai mare a sărăciei s-a prostituat la o vârstă fragedă, într-un ocean plin cu venin. Gelu Negrea a clarificat multe aspecte, în versurile: *Când cinstea nu rentează, iar munca n-are rost./ Se spulberă hotarul dintre deștept și prost.* Mulți indezirabili lâncezesc în suculenta economie subterană, se extind ca o lacomă plagă. Polițiștii corupți, apăsați de epoleții grei, devin simpli mielușei, fugăriți de infractori pe aleile grotescului jenant sau sunt șantajați de interlopilor care fac legea.

Recentii violatori ai liniștei romantice de odinioară, ne schilodesc prin amputarea lentă a structurilor sufletești, generând consternare, panică și claustrare. Au arme performante în mână și drepturile omului în gură.

Țopia este enervantă prin definiție. Este stridentă și agresivă. A devenit o profesie rentabilă, căutată de jurnaliști și televiziuni. Indiferent genul. Chiar dacă este la feminin sau la masculin, țoapă sau țopârlan, dezastrul este același. Sunt ai noștri. Cu ei ne lăudăm, cu ei defilăm. Adevărații ambasadori și consuli sunt mici copii, neînsemnați, pe lângă acești reprezentanți geografici, care au împânzit omenirea, ducând cu ei un mesaj total deformat al țării de origine.

Ar fi bine ca cei care le iau apărarea profesioniștilor în arta violurilor și a jafului, să-i găzduiască o singură noapte. În dimineața următoare vor avea surpriza să constate că, în imobilul binefăcătorului suflă vântul sau răsună ecoul. Merită să încercați. Eu, m-am edificat. Din amfitrion ospitalier, plin de încredere, am devenit o biată victimă. Evident, cu banii luați.

Ca în orice situație, există și excepții de la regulă, care se opun generalizărilor.

DESTINE DIAMANTINE

DOINA DRĂGUȚ (ROMÂNIA)

se clatină timpul

adun
pe o răsucire
de oră
amiaza
lumină prelinsă
în vorbe adun
se clatină timpul
tremură drumul...

flacăra dorului

în privire țin
un strop
din pădurea de brazi
lumina curge
ca o vioară
pe o lespede
lângă o aprindere
flacăra dorului vine
retezat suind
sunsetul corzii
într-un gol
din univers

între cer și cuvânt

melodia ruptă vioarei
se înalță în zborul cioplit
coloană-fără-de-sfârșit
urcând așezarea
în val răsturnat
între cer și cuvânt
verbul se înviorează
lângă o pădure de fluturi

arde în cântec parfum

fonturi pe apă
fonturi în vânt
dacă le citim
e superlativ
arde în cântec
parfum
oval aflai
și golul este o formă
cineva în locul tău
ar dormi
semnul de întrebare
este strădanie

pierdută
dare înapoi
cresc fiori
în profunzimi
înșelătoare
totul se întâmplă
tuturor deopotrivă

esența în funebra vale

furtuna fu esența
în funebra vale
ajuns rob pieri
așa spune sabia care cerea
să nu pătrundă
nici-un străin
prin peretele de lumină
ce înconjura cetatea

nu există nimic

nu există nimic
din cele existente.
nu există nici primul
nu există nici ultimul
unicul e cauza tuturor
dumnezeu se află
în fiecare om.

înainte și după

înainte și după
se urmăresc
umplerea vidului
nu poate fi sfârșită
niciodată.
unde melancolice
izbucnite
din adâncuri se înalță
în duioase brațe
de întinderi.

permanent și pretutindeni

mă apropii îndepărtându-mă
permanent și pretutindeni
mă încurc în libertate
dar am libertatea
de a mă încurca
nu mă afectează pierderile

trag draperiile, potolesc lumina
devin egală cu ceea ce este profund
și mă îndepărtez apropiindu-mă.

cel ce...

doar cel ce acceptă
pierderea
uitând de sine
și de lucruri
dobândește
cel ce se înalță prea mult
pierde echilibrul
cel ce aleargă
prea repede
nu poate ajunge
nicăieri.

simplic ca adevărul

înveliș de lumină
peste înveliș de lumină
în interior - mister
întuneric învâluit
de întuneric
întindere nedeslușită
totul este simplu...
ca adevărul
sau totul e complicat
precum căutarea lui
nimeni nu e prea bătrân
nimeni nu a venit prea târziu
nimeni nu a venit prea devreme.

rezultatul gândurilor

tot ceea ce mi se-ntâmplă
este rezultatul gândurilor mele
durata vieții este calculată
astfel încât să am timp
să trec prin toate
evenimentele
ce-mi formează destinul.

nu păstrăm măsura

strângem lucruri
fără să ne fie de folos
nu păstrăm măsura
mânați din toate părțile
e cu neputință
să cuprindem totul.

TEORIA UTILIZĂRII BANILOR PARALELI SAU A BONURILOR CU VALOARE NAȚIONALĂ

(continuare din numărul trecut)

1. Să ne gândim că România ar avea nevoie în acest moment, (dăm un exemplu) datorită crizei financiare și bugetare în care ne găsim, de 15 miliarde de euro. Cu banii aceștia Statul român ar putea să le plătească până la sfârșitul anului oamenilor salariile și pensiile, fără să le mai micșoreze, și ar putea, restul de bani din acest împrumut, care a rămas după plățirea salariilor și al pensiilor, să-l investească în dezvoltare economică. Adică în crearea de Unități economice productive, care să absoarbă forța de muncă, deci să creeze locuri de muncă, și care să trimită bunuri de consum pe piață, pentru a satisface nevoile oamenilor.

Banii aceștia de 15 miliarde de euro, de care a avut nevoie, Statul Român i-a împrumutat de la FMI și Banca Mondială. Aceasta a fost Soluția adoptată de Guvernele din ultimii ani, și ea nu a dat roade. Nu a dat rezultate pentru că o mare parte din banii din Împrumutul de la FMI, pe care i-am luat, în loc să-i băgăm în dezvoltare economică au ajuns în buzunarele politicienilor, ale mafiei politice, ale clientelei și ale acoliților lor... Guvernul maghiar de exemplu nu a adoptat soluția aceasta. Și nici Guvernul Tăriceanu. Pentru că au fost obligați, ca să facă jocul FMI Guvernul Băsescu-Boc a acceptat soluția aceasta. Nu a dat nici un rezultat pentru că, așa cum am spus, o mare parte din împrumutul de la FMI a mers în buzunarele mafiei naționale (ale celor care au sponsorizat alegerea lui Băsescu, și Alegerile parlamentare), ale clientelei politice.

2. Soluția adoptată acum de Guvern, aceea de a micșora cu 25 la sută salariile bugetarilor, de a impozita cu 16 la sută pensiile și de a mări teve-a-ul, este o nenorocire, pentru că ea va duce la scăderea de cumpărare a oamenilor, la scăderea consumului, iar lucrul acesta va duce la închiderea multor unități economice, la falimentarea multor întreprinderi mici și mijlocii. Va crea de asemenea șomaj. Or această măsură vine să adâncească, așa cum am spus, criza economică, financiară și bugetară. Și să împingă economia românească și mai jos!

3. Singura soluția care ar scoate România din criza financiară și bugetară **este soluția noastră, soluția descoperită de noi, pe care am denumit-o TEORIA BANILOR PARALELI SAU A BONURILOR DE VALOARE NAȚIONALE.**

Ce înseamnă această, ce presupune această metodă? Spuneam mai sus că România ar avea nevoie de 15 miliarde de euro, ca să plătească salariile și pensiile oamenilor, iar restul să-l investească în dezvoltarea economică, în crearea de noi întreprinderi și locuri de muncă. Ei bine România ca să aibă acești 15 miliarde de euro, care transformați în lei ar veni, la actuala rată de schimb, peste 62 de miliarde de lei, nu se mai duce la FMI să ne împrumutăm acești 62 de miliarde de lei. NU!

Banca Națională face următoarea operațiune, tipărește niște Bani paraleli, pe care îi numim Bonuri valorice naționale (circulația și utilizarea lor se face numai în spațiul național, și sunt tipărite de Banca Națională. Aceste Bonuri valorice sunt în realitate bani paraleli, care nu pot fi falsificați, dar care se deosebesc de moneda națională, de leu, de lei). Dar nu tipărește 62 de miliarde de lei, câte ar fi necesar, ci mai mult, să zicem că tipărim Bonuri valorice în valoare de 70 de miliarde de lei. Deci nu cu mult față de valoarea necesară de 62 de miliarde de lei. Cu acești 70 de miliarde de lei plătim salariile și pensiile, până la sfârșitul anului, dar le plătim mărite cu 1 sau 2 la sută, ca omul să aibă o putere de cumpărare puțin mai mare decât o avea înainte din salariu. Astfel încât să poată cumpăra de pe piață mai multe bunuri de consum, bunurile de consum de care are nevoie.

Precizăm, salariile vor fi formate din aceste două segmente, salariul vechi (pe care-l primeam înainte de a intra în vigoare această măsură) minus 25 la sută lei, dar plus 27 la sută lei (nu 25 la sută cu câți lei a fost micșorat salariul) sub formă de bonuri valorice. Astfel că salariul meu va fi acum, cu cei 27 la sută bonuri valorice, mărit cu 2 la sută. Da, acum salariul meu format din lei plus bonuri valorice are o putere de cumpărare mai mare. La fel se procedează și în cazul pensiilor. Pentru domnul Ion Ionescu pensia nouă va fi formată acum din pensia veche (pe care o primeam înainte de a intra în vigoare această măsură) minus 18 la sută lei, (cu cât se impozitează pensiile) plus 17 la sută lei sub formă de bonuri valorice. Oamenii primesc acum deci și salariul și pensia mărite, datorită utilizării acestor Bonuri valorice.

Cu alte cuvinte România va ieși din această Criză financiară-bugetară nu micșorând salariile și pensiile ci mărindu-le cu 1 sau 2 la sută ! Tocmai pentru a mări puterea de cumpărare a oamenilor, și consumul, care la rândul lui pune în mișcare întreaga Mașinărie economică, reia procesul economic pe un nivel mai înalt. Altfel spus produce Creșterea economică de care aveam nevoie. Patronii la fel se împrumută în bancă lei plus bonuri valorice, ca să reia procesul de producție.!

Și am ieșit astfel în nici un an de zile din criza financiară-bugetară în cele mai bune condiții, devenind mai bogați, fiind liniștiți și fericiți, fără să mai fim stresați, și să facem greve, mitinguri și demonstrații, dezvoltându-ne și mai mult din punct

de vedere economic. Altfel spus această Metodă descoperită de noi este atât de inteligentă încât nu numai că ne scoată de Criza financiară-bugetară în cele mai bune condiții, nu numai că ne face mai bogați, DAR FOLOSEȘTE CHIAR CRIZA FINANCIARO-BUGETARĂ ÎN FAVOAREA NOASTRĂ CA SĂ NE DEZVOLTĂM. Transformă Criza financiară-bugetară și economică în Mijloc, în resursă, în strategie de dezvoltare! De aceea spun cei din Biroul de Viitorologie de la București că descoperirea acestei Metode de ieșire din Criza Financiară-bugetară a Țărilor aflate în această criză este o *mană Cerească trimisă de Dumnezeu*. Că este o descoperire atât de mare și de binevenită în istorie încât ar merita premiul Nobel pentru Economie!

Precizăm: salariile și pensiile nu pot fi mărite oricât, folosind bonurile valorice, (pentru că am crea inflație) ci numai cu puțin, cu 1 sau 2 la sută, cât să mărească puterea de cumpărare a oamenilor, cât să mărească puțin Consumul, ca să deblocheze Circuitul procesului economic, pentru a fi reluat pe un nivel mai înalt.

În același timp și patronii vor primi și ei salariile mărite, (formate din lei plus bonuri valorice) vor putea să facă împrumuturi la bănci (formate din lei plus bonuri valorice) astfel încât să poată să re-investească bani în procesul de producție!

O dată putere de cumpărare a oamenilor fiind cu puțin mai mare ei își vor cumpăra desigur de pe piață produsele de care au nevoie. Consumul va crește determinând la rândul lui creșterea producției, fiind astfel reluată creșterea economică. Întreprinderile, fabricile, își vor relua procesul de producție pe un nivel mai înalt, economia va începe să se dezvolte, trecând acum pe creștere economică.

Orice ban trece în procesul utilizării sale de mai multe ori de la cumpărător la vânzător, care la rândul lui devine cumpărător, cumpărând produse pentru relansarea procesului de producție. Face mai multe rotații. După ce un bon valoric a descris, a făcut trei circuite, trei rotații, cumpărare-vânzare, vânzare-cumpărare, cumpărare-vânzare, el va deveni ban autentic, se va transforma în Ban și va putea fi transformat la Bancă în leu. În monedă națională.

Astfel că după ce Economia națională a ieșit din criza financiară și bugetară, din criza economică, și a trecut pe creștere economică, după ce sistemul financiar are acum bani pentru plățile salariilor, ale pensiilor și pentru investiții, acesta însemnând după maximul un an de zile, Banca Națională va retrage din circulația bonurile valorice, (baniile paralele, care se pot deosebi de lei adevărați printr-un semn, fie vor avea altă culoare, sau vor avea un colț tăiat, sau vor fi diferiți. Subliniem, ei nu pot fi falsificați) care și-au îndeplinit misiunea. Misiunea lor fiind aceea de a scoate țara din criză financiară și bugetară, utilizând Metoda scoaterii unei Țări, a oricărei Țări din criza financiară și bugetară, din criză economică, folosind *baniile paralele*. Folosind această metodă a *banilor paraleli orice Țară, Grecia, Ungaria, Portugalia, România pot să iasă din criza financiară, bugetară și economică*.

Această TEORIE ESTE VALABILĂ ȘI EA FUNCȚIONEAZĂ ÎN ORICE ȚARĂ, în orice Economie pentru că are la bază **Lege raportului creșterii direct proporționale dintre Masa monetară aflată în circulație a unei națiuni și creșterea cantității și calității bunurilor economice ale acelei națiuni, sau ale aceluia Sistem socio-economic**. Altfel spus, pe parcursul unei perioade de timp, un deceniu, două decenii, o epocă istorică, masa monetară circulantă (baniile) a acelei națiuni va crește direct proporțional cu creșterea bunurilor economice (cu dezvoltarea economică) a acelei națiuni. Între cele două *realități, masa monetară circulantă și producția de bunuri de consum* trebuie să se păstreze același raport pe toată durata existenței Sistemului socio-economic. De aceea atunci când își îndeplinesc misiunea de a participa la crearea de bunuri materiale, și indirect la creșterea cantității de bani, de monedă națională, (așa cum fac banii care aparțin monedei naționale) bonurile valorice, sau banii paraleli, după ce au ajutat Țara să iasă din criză financiară și bugetară, din criză economică, ei sunt retrași din circulație. În perioada aceasta masa monetară circulantă a unei națiuni s-a mărit tocmai cu acești bani paraleli. Tocmai cu banii pe care nu i-a avut Economia națională când se afla în criză financiară și bugetară, și când era obligată să se împrumute la FMI, sau la alte Bănci!

În cazul Metodei de scoatere rapidă, fără nici un cost, a Economiei din Criză financiară, economică bugetară, folosind *Metoda banilor paraleli, sau a Bonurilor de valoare națională*, descoperită și teoretizată în cadrul Biroului de Viitorologie de la București (Descoperirea este deci proprietatea intelectuală a Biroului de Viitorologie, e-mail birouldeviitorologie2007@yahoo.com și mai exact a descoperitorului ei, autorul acestui studiu, e-mail stefandumitrescu@yahoo.com) subliniem că după ce Economia intră pe creștere economică, și Criza financiară și bugetară este rezolvată, se renunță la Baniile paralele. Care vor fi depozitați în Banca națională pentru a fi utilizați din nou în cazul unei ale crize viitoare.

De exemplu, să presupunem că după ce am utilizat *Metoda banilor paraleli* în România începând cu luna august a anului 2010 iar criza financiară și bugetară cu care ne confruntăm acum, în vara anului 2010, este rezolvată în vara anului viitor 2011, la sfârșitul verii anului 2011, banii paraleli vor fi retrași din circulație.

Precizăm de asemenea că metoda aceasta ar fi putut fi foarte bine folosită de Grecia, și în cazul acesta Grecia ar fi putut să nu se împrumute la FMI, și Banca Mondială, fapt care ar fi făcut ca Grecia să iasă în modul cel mai pașnic, onorabil și liniștit din Criza financiară și economică prin care a trecut. În acest caz nu ar mai fi fost confruntată cu demonstrațiile și luptele de stradă de o violență fără seamăn. Folosind această metodă denumită de noi *Metoda utilizării banilor paraleli* sau a Bonurilor valorice naționale, **ORICE ȚARĂ VA PUTEA DE AICI ÎNAINTE SĂ IASĂ DIN CRIZA FINANCIARĂ ȘI BUGETARĂ FĂRĂ SĂ MAI APELEZE LA FMI ȘI LA BANCA MONDIALĂ**, ori la alte Mari Bănci internaționale, care niciodată nu au ajutat o Economie națională să iasă din criză, ci întotdeauna doar le-au îmfundat și mai mult!

Nicolae Ceaușescu ar fi putut să folosească această Metodă pentru plata datoriilor în deceniul 1980-89, și pentru susținerea procesului de dezvoltare economică al Țării, dacă Metoda ar fi fost descoperită în acea perioadă, și dacă Ceaușescu ar fi acceptat s-o utilizeze. Adică ne-am fi plătit datoria către FMI, Banca Mondială în lei, (prin schimbarea lor în dolari) iar în interiorul Țării Baniile paralele ar fi funcționat ca monedă de schimb, ca lei, producând dezvoltare economică, și lei adevărați, după cele trei rotații vânzare-cumpărare.

De asemenea subliniem faptul că această metodă nu poate fi folosită la nesfârșit de către o Țară, sau de către țările aflate în criză financiară, bugetară și economică, ci o dată sau cel mult de două sau de trei ori!

(Va urma)

Remember VICTOR COROIANU

L-am cunoscut pe firul invizibil, dar mai ales prin cărțile sale, trimise din Germania sau America, cărți de înțelepciune, cărți ne-mincinoase, cărți *trăite*. Originar din Brașov, studiase medicina militară și psihologia la Cluj, apoi a profesat ca medic în clinica prof. Goia. A fost medic șef la Sibiu. Din motive politice (era descendent dintr-o familie de baroni înnobilați), s-a refugiat în Germania, unde a profesat ca medic primar și docent, până în 1985. Pensionat, se dedică? cu vervă scrierii epice (romane) medicinale și filosofice, studii și istorie. A fost rezident o vreme la Laguna Hills. Victor baron de Coroianu a scris opera sa de vârf în California și în Germania. Pentru numeroasele lucrări științifice, în 1994 a fost ales ca profesor onorific al Universității "Iuliu Hațieganu" din Cluj- Napoca. Ne-a dăruit o bibliotecă rezultată din călătoriile sale de studii în Africa de Nord, America de Nord, America Centrală și cea de Sud, în Pacific (Australia, Noua Zeelandă, Polinezia, Insula Fidji, Alaska și Canada, la rezervațiile indiene). Am publicat seturi din creațiile sale, în revistă și în cărțile mele de memorialistică.

Titluri din opera sa:

La Nord de Tahiti (română, germană și engleză), *Aprilie în Auckland, Între indieni și Trapperi, Între Bisturii și Stetoscop, Indienii – o antologie, Omule alb, ascultă-mă* (antologie de proză și poezie indiană), *Ultimul cartuș din tranșee, Între dragoste și datorie, Dincolo de orizonturi, Călătorii pe două continente* (cu Ines Coroianu), *Ultimele cuvinte ale unor oameni iluștri,- Lexicon, Ena* (roman-saga), *Lungul drum spre Laguna Hills, Jandarm la împărata, Simboluri și mesaje indiene pe stâncă în America de Nord*. Cu o săptămână înainte de a se stinge, proiectam o editare a aforismelor glossate de Dsa prin vreme. N-a fost să fie. Elogiile cu care m-a cinstit cu măsura generozității sale, poate nu le-am meritat.

ENDIMION

De ce te joci, poete, cu cartea ceea-n mână
De parcă-i șoimul de umbre prin vis, la vânătoare?
Nu-i joc, acesta, poate-i o boală, o răbdare
Să nu se rupă ființa din sinele cel mare .

De ce te joci, poete, cu orbul adjectiv?
Nu-i orb, ci-ntrezărire în cealaltă parte...
Ceva străin și totuși uman. E cuget al zborului captiv
Cu aripi două, iată, chiar zborul le desparte.

Mă rog ca mie însumi condiției că sânt
 Trup de cuvânt și foame de mine ca de-o pâine
 Ridică-mi fruntea, Munte învață-mă să cânt
 Prin dezvățarea morții ce-acum lucrează-n mine.

Să nu îl doară golul edenului purtat
 Renaște-ne din tine, lubire născătoare ...
 Eu nu mă joc ci ființa –i preludica splendoare
 Râzând la vama morții sub Textul Înstelat !

2004
 satul abandonat
 Curpen, în munți
 la Pădureni: "În spinii
 de-aici arată-te,
 Doamne"...

Memoria opturată?

Acum vreo 25 de ani...

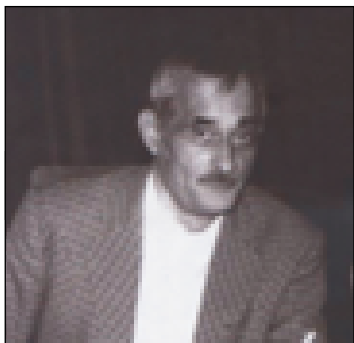
Motto: Orb să fii să nu vezi destinul major al culturii române.

[Interviu cu Paul Anghel]. Scânteia tineretului, organ al pecereului.

“Laudă vrednicilor semănători!” Scânteia, 49, nr. 11809, 9 aug 1980 (ibidem)

Tovarășul prolific al lui Popescu- Dumnezău, gen. Pleșiță, Mortoiu și liota, Paul Anghel era înainte de „revoluție” editat pe banii Ministerului culturii, în tiraje privilegiate propagandistic, decenii la rând în fostul regim cazon-ceaușist...În ce mă privește, **el a fost cel care**, la un colocviu internațional de la Timișoara “Salonul Roșu” – Continental, (Scriitorii și Patria”), m-a atacat public, unde am citit trei poeme incomode pentru tovarăși ...și de fapt pentru că aș fi un contestatar

contra partidului, urmare cărui fapt am fost oprit a mai publica în revistele Orizont, Luceafărul și altele; am fost luat în urmărire “ D.U.I. de către generalul de securitate (Secu.Timiș) -Mortoiu, și preluat apoi de securitatea Hunedoara – Deva (L. Văceanu, I. Haiku, etc) și București.. Președintele aceluși simpozion a fost Radu Florescu, secretar pcr Timiș (după 1989, a înființat Partidul Socialist al Muncii, succesori fiind apoi Păunescu, etc). Eram la o masă cu excelenta poetă Doina Uricariu, Cornel Popescu, editorul meu de la Cartea Românească, Valeriu Bîrgău și alții, ce nu vor fi uitat ...Paul Anghel a fost un publicist, ideolog și scriitor total aservit lui Ceaușescu, dictaturii comuniste și un protocronist fanatic. Din “vasta” operă, maculatură a rușinii și minciunii, vezi Wikipedia “ Paul Anghel”, rețin cu lehamite și cu milă pentru spațiul sacrificat, doar un procent semnificativ al unuia dintre cei mai mari profitori ai regimului Ceaușescu și securității. Dețin indubitabile dovezi ale faptului că el a făcut poliție politică, eu numărându-mă printre cei ce au avut de suferit datorită lui, în cele patru dosare de la Arhivele fostei securități.

PAUL ANGHEL

Biobibliografie

N. 18 aug 1931, sat Recea, comuna Horgesti, județul Bacău - m. 19 mai 1995, București.

Prozator, dramaturg, publicist, traducător, scenarist, reporter politic, critic de artă.

Fiul lui Vasile Anghel și al Anei, învățători. A absolvit Liceul "Ferdinand" din Bacău și Școala de Literatură a Academiei Ștefan Gheorghiu. Debutează cu un poem în România liberă (1947). Debut editorial cu romanul Șapte inși într-o căruță (1961). Redactor la Contemporanul. Redactor șef la Tribuna României (1972-1974). Activitate gazetărească la Scânteia, apoi de susținere pe linia publicistică a grupului protocolist de la Luceafărul. Colaborează la Contemporanul, Gazeta literară, România literară, Luceafărul, Viața Românească, Teatrul, România liberă, Steaua etc. Membru PSM și membru în Comitetul Director al acestui partid. (preș. Florescu și apoi Păunescu, n.red.) Membru al Uniunii Scriitorilor din România. Premiul Uniunii Scriitorilor pentru dramaturgie în 1969; Premiul "I.L. Caragiale" al Academiei RSR pentru volumul Teatrul (1972); Premiul "Bacovia" al revistei "Ateneu" (1984).

Opera

Te Deum la Grivița. Roman. Cartea a III-a din ciclul "Zăpezile de-acum un veac". București, Cartea Românească, 1978. 279 p. Popasuri între arme. [Eseuri]. București, Editura Militară, 1979. 192 p. Vara împlinirii. În: August, arc de triumf. București, Editura Militară, 1974, p. 29-30. Începuturi la Lotru. În: Din cartea eroilor. Iași, Junimea, 1978, p. 252-257. Profil de medalie. În: Mărturie. Articole, eseuri literare și politice. București, Cartea Românească, 1979, p. 201-204. Puterea armată la români. În: Perspective comuniste. Scriitorii la Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român. Vol. 1. București, Cartea Românească, 1979, p. 33-40. Cuvânt. În: Partidul Comunist Român. Jubileu. Vol. 1. București, Cartea Românească, 1981, p. 26-29. "Scepticismul față de valorile culturii române este, de mult timp, profesiune rentabilă". În: Ungheanu, M. Interviuuri neconvenționale. București, Cartea Românească, 1982, p. 172-186. Încredere în timpul de mâine. În: Armele noastre cuvintele. Timișoara, Facla, 1983, p. 15-17. Un mare om - N. Ceaușescu. În: Omagiu. București, Cartea Românească, 1983, p. 23-24. Cuvânt. În: Omagiu 65. Partidul Comunist Român. București, Cartea Românească, 1986, p. 436-439. Unitatea de breaslă. Conferința Națională a scriitorilor. Contemporanul, nr. 16, 14 apr 1972, p. 1- Puterea României. Contemporanul, nr. 35, 25 aug 1972, p. 1, 9. Un mare om. [Nicolae Ceaușescu]. Omagiu. Contemporanul, nr. 5, 26 ian 1973, p. 1, 8. O precizare legată de noțiunea de tezism. România literară, 10, nr. 35, 1 sept. 1977, p. 8. Răspuns la articolul lui Nicolae Manolescu "Tezism și spontaneitate" apărut în România literară nr. 32/1977. "Epoca noastră mai palpitantă decât literatura pe care o scriem despre ea". Eroul contemporan -prototip social și personaj literar.[Interviu cu Paul Anghel]. România liberă, 38, nr. 10987, 23 feb 1980, p. Laudă vrednicilor semănători. Scânteia, 49, nr. 11809, 9 aug 1980, p. 1. Cuvânt la lucrările Congresului consiliilor populare. România liberă, 38, nr. 11160, 13 sept. 1980, p. 7. Exemplara conștiință civică și patriotică a poetului. Scânteia, 50, nr. 11858, 5 oct 1980, p. 4. Recenzia cărții: "Opere. Vol. IX" de Mihai Eminescu (București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1980); "Sunt pentru o nouă ordine în cultură". Dintr-un interviu realizat pentru Televiziune. Flacăra, 29, nr. 43, 23 oct 1980, p. 23. (Marilena Rotaru). Confesiuni esențiale. Orb să fii să nu vezi destinul major al culturii române. [Interviu cu Paul Anghel]. Scânteia tineretului, 3, nr. 2, 9 ian 1983, p. 3, 11. (Mariana Brăescu); Munca și viața constructorilor socialismului - în reportajul actual. Colocviile "Scânteii". [Participă și]: Paul Anghel. Scânteia, 52, nr. 12601, 27 feb 1983, p. 4. (Ioan Adam); "Ca ciupercile după ploaie...". Flacăra, 32, nr. 9, 4 mar 1983, p. 4. Prezentul ca viitor. Orizont, 35, nr. 47, 24 nov 1984, p. 7 Re-reading the book of my country. Faces of Romania. Romanian Review, 39, nr. 1, 1985 The program of learning. (From "A Moment in China", 1978). Translated by Doru Dobrescu. Romanian Review, 39, nr. 11, 1985, p. 47-52. An ambitious project come true" by Mihai Ungheanu. Romanian Review, 41, nr. 4, 1987, p. 22-85. "In history it is not enough to state things". [Interview]. Romania Today, nr. 5, mai 1987, p. 38-39. (Ilie Purcaru). Spre piscul cel mai înalt. [Gh. Ivănescu]. Luceafărul, 30, nr. 38, 19 sept. 1987, p. 1, 6; O satiră dramatică împotriva dictaturii. [Interviu cu Paul Anghel]. Libertatea, 2, nr. 39, 25 feb - 3 mar 1992, p. 3. (Ion Butnaru). Lupta pentru cooperativizare. (Așa cum o argumentează Paul Anghel - membru în conducerea națională a Partidului Socialist al Muncii). [Interviu cu Paul Anghel]. Deșteptarea, 5, nr. 1133, 1 mar 1994, p. 1, 8.

Referințe (selectiv)

În volume: In memoriam: Paul Anghel. București, Institutul de Studii Socio-comportamentale și Geopolitice, 1995. 20 p. Despre Paul Anghel scriu: Ilie Bădescu, Mihai Ungheanu, Gheorghită Geană, Mihail Diaconescu, Lucian Culda, Sandra Cristea. 1973, p. 574, 581. Referiri la Paul Anghel. Păunescu, Adrian. Paul Anghel. În: Adrian Păunescu. Sub semnul întrebării. București, Cartea Românească, 1979, p. 29-37. Convorbiri culturale. București, Editura Eminescu, 1972. Munca, 28, nr. 7663, 6 iul 1972, p. (Mihai Cernat); Scânteia, 42, nr. 9268, 13 sept. 1972, p. 6. (Z. Ornea); Steagul roșu, 27, nr. 6092, 13 sept. O clipă în China. Eseu despre eternitatea culturii chineze. București, Sport-Turism, 1978. Luceafărul, 22, nr. 2, 13 ian 1979, p. 2. (M. Ungheanu); Flacăra, 28, nr. 6, 8 feb 1979, p. 17. ; Contemporanul, nr. 7, 16 feb 1979, p. 10. (Alexandru Balaci); Ateneu, 16, nr. 1, mar 1979, p. 6. Flacăra, 32, nr. 1, 7 ian 1983, p. 10. (Artur Silvestri); Luceafărul, 26, nr. 1, 8 ian 1983, p. 2. (N. Georgescu); Romanian News, 6, nr. 3, 14 ian 1983, p. 4. (A. Silvestri); Săptămâna, nr. 6, 11 feb 1983, p. 3. 28 mai 1983, p. 2; nr. 22, 4 iun 1983, p. 2. (M. Ungheanu); Ateneu, 20, nr. 8, aug 1983, p. 11. (Vlad Sorianu. 1986. Luceafărul, 29, nr. 12, 22 mar 1986, p. 1, 7; nr. 13, 29 mar 1986, p. 1, 7. (Artur Silvestri); nr. 20, 17 mai 1986, p. 2. (M. Ungheanu); nr. 29, 18 iul 1986, p. 10. (Valentin F. Mihăiescu); nr. 33, 16 aug 1986, p. Scriitori laureați ai Festivalului național "Cântarea României". [Paul Anghel - "Te Deum la Grivița"]. Luceafărul, 22, nr. 34, 23 aug 1979, p. 2. 1. Hristu Cândroveanu. Proza ca filozofie a istoriei. 2. Artur Silvestri. Un roman monumentalist. 3. Dodu Bălan, Ion. Critica literară - dimensiune ideologică a culturii. [Referire la Paul Anghel]. Era socialistă, 61, nr. 5, 5 mar 1981, p. 24-26.

Poezii

SUNT OCROTIT

*când scriu, creionu-mi geme între dește,
în cele trei, cu care mă închin
și simt că Dumnezeu mă ocrotește
și îmi stropește versul cu AMIN.*

*printre silabe mă proptesc pe dreapta.
cu stânga dinspre inimă stau paj,
că nu se știe cât de-naltă-i treapta
pe care sui - și nu-mi stă nimeni gaj.*

*până mai ieri sorbeam tuberculoză
din țigarete cu bacilul Koch
și-n pajiștele de metempsihoză
târziu - mă spovedeam la vreun paroh.*

*mai bine sorb un vin, că vinu-i sânge,
pe care-l pune-n predici chiar Iisus.
vinul e bun și nimeni nu se plânge,
v-o spun poeții - dacă nu v-au spus.*

*Omar Khayyam s-a dus la Dromihete
și fiindc-a scos butașii, l-a certat:
sunteți creștini și vin sorbiți cu sete
la fiece HRISTOS A ÎNVIAT.*

*priviți și voi ce rânduri are via.
parcă sunt versuri dintr-un manuscris.
poetul ce vă cântă bucuria
n-a fost în vecii-vecilor proscris.*

*eu simt că Dumnezeu mă ocrotește
și îmi stropește versul cu AMIN.
Când scriu creionu-mi cântă între dește
sunt cele trei – cu care mă închin...*

BOCET LA CERURI

*chiar ceasul e bătrân de-atâta timp.
iubito, numai noi mai suntem tineri*

*și auzim un bocet din Olimp
când bate toaca-n zi de Sfânta-Vineri.*

*pe poza lumii pașii nu s-au șters,
nici visele ce le-am urzit - integre.
pe fiecare val am pus un vers
în panoplia Mării mele - Negre.*

*acolo, pe la TUZLA, e un plop
care veghează casa mea – furată
și ploile bat reci și-n ori ce strop
se-aude vocea mamei, preacurată.*

*femeie, ni s-au dus părinții-n cer
iar noi mușcăm din pâini de-nstrăinare.
e bună pâinea...o-nmuiem în zer
și ne corcim mereu prin lumea mare.*

*să-mi spună un român, român curat,
că lacrima din doruri nu-l omoară;
prin veacul ăsta – veacul blestemat
care a răstignit întreaga Țară...*

*de sărbători trimitem munți de doruri,
dar poți să-ți sature neamul cu pachete?
stăpânii noștri ne-au jucat la zaruri
și ne-au hrănit cu vrafuri de decrete.*

*voi, frații mei, românii mei frumoși,
să punem mâna să gonim ocară
și să strigăm la cer și la HRISTOȘI:
vampirii lumii ne omoară ȚARA!*

ALMA MATER

*vă rog nu ucideți femeile!
dincolo de ele avem Dumnezeu.
m-am gândit să dau o raită pe-acolo
și să încerc să înșir un eseu.*

*strădincolo de femei e pustia
fără culoare, ce-aș putea să vă zic.*

- vino, îmi zice Dumnezeu - privește,
dincolo de mine nu mai este nimic.

Bătrânul învârtea lut între degete
și-l plămădea cu tainice seve
iar timpul nu pregeta să pregete
plăsmuind EVA - și Eve din Eve.

așa a trudit EL șasele zile.
într-a șaptea s-a oprit spre a cugeta.
între timp făcuse cerul și apa și iarba
și a văzut că este bine așa.

Domnul dă viață și-adesea o curmă.
femeile nasc și pun pruncii la loc.
ele sunt degetele lui Dumnezeu
care împletesc pământescul soroc.

vedeți? așa e lumea - trecătoare.
Făurarul, pe scăunelul lui barbar,
fără timp sau materie primă
fabrică infinitele vieți, pline de har,

oameni buni, nu ucideți femeile,
fără pântecul lor noi nu știm să trăim.
fiți mai blânzi prin atelierul divin
că astfel din viață spre viață - pășim.

CA UN PIRAT

eu sufăr mult că stăm pe-aceeași arcă
cioplită de un moș bătrân - fricos,
ce ne-a mințit că v-a-nfrunta potopul
de pe-acest astru mort și cavernos.

când au zburat hulubii către maluri
prin panoplia timpului prea stors
a fost de fapt și prima grea trădare
că mesagerii...nu s-au mai întors

și am rămas pe arcă de-o vecie,
bătuți și duși și-ntorși de-un veșnic val.
debusolați de-atâtea echinoxuri
noi niciodată n-am ajuns la mal.

mumificat stă-n prora – căpitanul.
din pipa lui nu mai duhnește fum.
ne înmulțim incestuoși, ca melcii
iar pe cei morți îi devorăm, pe drum.

cred c-a ajuns la țarm ornitorincul.
el este semnul nostru cel perplex
care și astăzi se mai demonstrează
că noi suntem de moda...unisex.

lansez eu SOS-uri de salvare
dar salvatorii nici n-au fost, nici nu-s.
tristețea e că n-avem căi de-ntoarceri,
cum,supărat, adesea v-am tot spus.

acum, că sunt pe țărmlul nimănuia
și în burduf nu mai am vin și timp,
îmi cânt cu ochii-n zare ale-lui-ia,
ca un pirat ce pleacă spre Olimp...

POEM COSMETIC

simpatica cerneală-i demodată.
Mileniul, suspectat c-ar fi ocult,
le dă la scribi o șansă fără pată
și toți poeții scriu la modul smult.

un înger a scăpat din colivie.
să vezi scandal prin pajii-n cozondraci!
chiar Dumnezeu drăguțul - și Ilie
i-au dat pe baizbuzuci la mii de draci.

cu epocile nu glumim prin viață.
clonăm sau nu clonăm, acesta-i sensul.
de nu - arestăm sfinți - și creatorul
va da de-a berbeleacul universul.

mai cade un bolid extraterestru.
se-aude semnul cert al altor vieți
da-n univers nu e globalizare
și-i și mai grav: acolo nu-s poeți.

mileniul meu terestru nu e fraier.
ne dă soluții mari ca axioma:
să scriu cu aer pe hârtii de aer,
așa ne DIXIT papa de la Roma.

dar despre ce gândim n-avem idee.
semințele-ndrăznelii-s foarte plate.
prin somnul rațiunii - vreo femeie
ar trebui să de un nou Socrate

dar pân-atunci planeta-i pușcărie
în care scriu cu unghia – pe ziduri.
secretul e că Terra noastră-albastră
face măceluri - dar nu face riduri.

DRUMUL

hai să mergem sfânta mea femeie,
să lăsăm copiii-n cuibul lor.
le-am înscris cu unghia pe cheie
că ne vom întoarce...newermor.

știu c-ai pus bucate potrivite
doar în saci - că nu avem samari
calea o vom face - pasămite
tot desculți - pe uliți de coșmar.

drumu-i lung, dar unde ne va duce
n-am știut și nici n-am întrebat;
ni s-a năzărit pe zări o cruce
printr-un vis, în nopți de sabaat.

hai femeie - nu va fi departe.
drumu-i greu și de aceea-i lung.
în gulagul viselor deșarte
numai lașii lumii nu ajung.

nu regret că te-am luat cu mine.
noi spre altă soartă am plecat,
dar un greu păcat mi-atârână-n vine:
că pe Câine l-am lăsat legat.

du-te tu femeie și-l dezleagă.
dacă vrea, să vină după noi;
numai tu ai fost o viață-ntreagă
steaua-n care credem - amândoi.

și când drumul va avea un capăt,
undeva, prin pajiști de omăt,
voi cerși femeie - și-am să capăt
dreptul să-l trudim...spre îndărăt.

LA BILANȚ

viața era așa minunată.
nimeni nu mă-njura, toți treceau
și-n citadela mea defăimată
am făcut o revoltă - pe șleau.

să nu mai aud cântec de Mare,
cum se zbate spre țarmuri, mereu,
când vin arcele din depărtare
și căpitanul...nu mai sunt eu.

poate de melancolie - sau bleg
de insuccesele-mi prea ciunge
mi-am spus mie...mi, ca unui coleg:
gata poetule, îți cam ajunge...

și mi-am dat vederea la pescăruși,
ca să nu mai văd ce țin minte,
dar îmi răsar mereu - dintre scoruși
pui frumoși de aducere-aminte.

nu-mi ieșea prea bine bilanțul
dar eu nu tridisem degeaba
și m-am gândit să-mi sap singur șanțul
și s-o termin - dracu - cu treaba.

m-am gândit să-mi retez mâna dreaptă
și să nu mai scriu versuri de loc,
dar ego-ul mi-a zis: mai așteaptă
și mi-a pus o proteză în loc.

nu ai nevoie de foarte multe
ca să minți că ai fost fericit.
pe planeta cu vise oculte
e de-ajuns să sorbim... infinit...

ZMERIT

că sunt flămând, sau ghetre port și frac,
prin stepa asta de planetă rece,
mă-nchin la stafii - toate-s tot un drac;
ninge sau plouă - vremea noastră trece.

privesc la pruncul vârstei din oglinzi
și-mi spune că sunt eu - o cicatrice.
poete, trenul vieții nu-l mai prinzi,
așa mi-a dat în bobi - Euridice

stejarul din răscruce s-a uscat.
din nunta mea m-au arestat jandarmii.
în Țara mea am plâns și am sperat
să ne hulească monștrii - alte armii.

de libertate știu doar din povești.
himere mi-au fost veșnic Feți-frumoșii.
prin infertile hărți dumnezeiești
n-au coborât de mii de ani - Hristoșii.

degeaba-mi târâi barba pe pământ
și-mi mâzgălesc poemele sub torță.
poetii pe planetă nu mai sânt,
sau strigă din cămășile de forță.

părinții-s buni de țintă-n poligon.
junimea noastră naște din computer.
azi cel mai saltimbantic epigon
detestă plăsmuirile din uter.

creionul dintre dește s-a tocit
și-mi număr doar păduchii - ca săracu;
de-aceea oameni buni mă port zmerit
și-l rog pe Dumnezeu: să mă ia dracu!...

13-15 Iunie 1990 TREI ZILE CARE AU CUTREMURAT ȚARA

În memoria lui R.B., victimă a mineriadei

S-au implinit in luna iunie anul acesta 21 de ani de la inabusirea in sange a manifestatiei-maraton din Piata Universitatii, operatie realizata dupa un scenariu care a inspaimantat tara. Pe treptele acelei Alma Mater la sanul careia generatii de studenti au asimilat cultura pe care au transmis-o la randul lor altor generatii, unde abia se uscase sangele eroilor-martiri din Decembrie 1989, a curs din nou sange nevinovat. "Golani" care au fost ucisi atunci cu salbaticie de hoardele dezlantuite ale minerilor au intrat direct in Panteonul eroilor necunoscuti ai neamului, in timp ce autorii morali ai acelor crime s-au sustras judecatii cu ajutorul unei justitii aservite puterii feseniste.

In dimineata zilei de 13 iunie 1990 la orele 4,30, cateva mii de politisti dotati cu scuturi si casti incasabile, inarmati cu bastoane si arme de foc, au inconjurat "Zona libera de neo-comunism" din centrul Capitalei. Circa 250 de tineri manifestanti ramasesera peste noapte sa apere de provocari si agresiuni grevistii foamei care protestau pasnic in corturile lor impotriva deturnarii idealurilor Revolutiei. Cu o bestialitate nemaiintalnita in istoria pasnicului nostru popor, au lovit cu bastoanele grevistii care abia se mai tineau pe picioare din cauza slabiciunii, i-au tarat de picioare si i-au aruncat in dube, iar pe manifestantii care se refugiasesera in Hotelul Inter i-au urmarit si calcat in picioare, caci toti se intinsesera la pamant adapostindu-se unul intr-altul de furia lor. Au spart vitrinele peste ei ranindu-i grav, i-au incarcat in dube si i-au dus la cateva sectii de politie mai apropiate.

In timp ce trupele speciale ale generalului Chitac "curatau" Piata Universitatii de "golani" cu lovituri de baston si bocanci aplicate in zonele cele mai sensibile, ajutati de muncitorii de la IMGB care venisera inarmati cu rangi si topoare strigand "moarte intelectualilor", manifestantii clamau cu disperare: FARA VIOLENTA! Mai mult morti decat vii au fost transportati la Scoala de Securitate de la Magurele unde au fost supusi individual unor anchete bestiale. Pentru a se obtine declaratii ca au fost platiti de Ion Ratiu cu dolari sa stea pe baricade au fost supusi unor ingrozitoare umilinte si torturi, dintre care unele nici nu se pot descrie.

In timp ce anchetele inchizitoriale se desfasurau in infernul de la Magurele, in Piata Universitatii au venit un numar mare de manifestanti o data cu ivirea zorilor. Printre ei au fost infiltrate bande de delincventi care au incendiat masinile politiei si au pus foc la etajele superioare ale Inspectoratului Politiei Capitalei. Aceiasi provocatori aflati in slujba lor au intrat in interiorul Inspectoratului, fara sa intampine nici o rezistenta, au sustras documente si au eliberat pe cei arestati in cursul noptii pentru ca vina sa cada asupra manifestantilor pasnici.

In dimineata zilei de 14 iunie au fost aduse in Capitala grupuri de mineri. Presedintele emanat i-a intampinat cu o satisfactie nedisimulata, dandu-le urmatoarele indicatii: "Dragi mineri, ma adresez Dvs., de asta data multumindu-va pentru raspunsul de solidaritate muncitoreasca pe care si de asta data l-ati dat la chemarea noastra. Multumesc de asemenea tuturor celorlalte delegatii din judete care au venit si s-au adaugat acestei forte solidare a muncitorimii romane. Delegatia de mineri in frunte cu Dl. Cosma se va deplasa spre Piata Universitatii pe care vrem s-o recuperati Dvs. Asa cum am vazut, avem de-a face cu elemente de-a dreptul fasciste".

Ce a urmat dupa aceste pretioase indicatii este un cosmar care ne face si astazi, dupa trecerea atator ani sa ne cutremuram de groaza si oroare. Capitala a trait trei zile de infern in care bande inarmate terorizau populatia ca intr-un oras asediat aplicand legea junglei. Prima Institie devastata a fost Institutul de Arhitectura, unde au gasit portarul de serviciu si o duzina de studenti care isi pregateau proiectele de diploma pe care i-au maltratut cu o cruzime de neimaginat. Le-au furat lucrurile personale, au distrus cu ura fondul de carte, mobilierul si aparatele din dotarea Facultatii. Dupa ce i-au lasat in nesimtire pe studenti si pe portar au navalit in localul Universitatii si au inceput vanatoarea de oameni. La vederea lor studentii s-au asezat in genunchi implorandu-le crutare, dar au fost loviti fara mila cu rangi si lanturi grele, pana ce niciunul nu a mai miscat. Cum de a fost posibil ca ortacii sa se lase inoculati cu virusul urii, facandu-i sa loveasca cu rangi si topoare tot ce misca in Piata Universitatii? Si cum de a fost posibil ca pasnicele gospodine de la mahalale Capitalei sa se transforme subit in adevarate furii ce instigau minerii impotriva intelectualilor? "Oameni de bine", in realitate securisti sadea, ii insoteau pe mineri la sediile partidelor democratice pe care le-au devastat, rascolind orasul in cautarea liderilor opozitiei pentru a-i lichida fizic.

In legatura cu venirea minerilor in Capitala, iata ce declara intr-o scrisoare de protest publicata in anul 1977 Ilie Torsan, presedintele executiv al Confederatiei Miniere: "...Doua garnituri de tren au dus in noapte de 13 spre 14 iunie

aproximativ 5.000 de mineri... Au avut loc in centrul Capitalei si in alte cateva puncte violente stradale. Multe au fost comise de oameni in echipament minieresc (salopete, cizme, casca). La Complexul Expozitional, la intalnirea cu Presedintele Romaniei. Domnul Ion Iliescu, au participat circa 20.000 de oameni. Toti pareau mineri. Din Valea Jiului venisera doar 5.000. Cine erau ceilalti?" Cine erau? "Minerul" care a ridicat ranga deasupra capului fiicei mele si a sotului ei, ambii cercetatori stiintifici la ICEMENERG nu purta cizme de ortac ci pantofi din cea mai fina piele, mana inclestata pe ranga nu parea a fi de miner, iar limbajul lui cand i-a amenintat cu moartea era unul de la periferia Capitalei nu din Valea Jiului. Daca ei au scapat cu viata, nu acelasi lucru s-a intamplat cu multi alti tineri din Piata Universitatii unde aveau loc scene de cosmar, in care tot ce misca era lovit, doborat la pamant si calcat in picioare. "Da-i la cap sa nu mai miste!". "Omoara-l". Se auzeau paraituri de oase sub loviturile rangilor si urlete de durere ale celor loviti in mod bestial. Mi s-a povestit ca in infernul de la Magurele, un ofiter, fost halterofil la Dinamo (*nominae odiosa*) le rupea pe genunchi mainile celor pe care ii ancheta. Asa se explica numarul mare de fracturi facute cu batele minerilor si datorita excesului de zel al anchetatorilor de la Magurele.

Din cifrele oficiale comunicare de Comisia Parlamentara de ancheta alcatuita in majoritate din oameni ai puterii feseniste si de Directia Sanitara a Municipiului Bucuresti, reiese ca au fost arestate un numar de 1071 de persoane (in realitate peste 1500), 547 persoane au fost ranite (in realitate peste 900), dintre care 507 "subiecti" spitalizati si tratati astfel: 360 contuzionati in urma loviturilor, 55 taiati, 16 impuscati, 76 cu fracturi ale membrelor si coastelor. Localizarea vatamarilor corporale: 293 lovituri la cap si gat, 180 la maini si picioare, 80 la torace si abdomen, etc. Desi au fost declarate ucise numai 7 persoane, in Dosarul Mineriadei Nr. 75P98, 76 si 77, scrie ca "exista un rest de 60 sau 100 de morti care nu au putut fi identificati la Cimitirul Straulesti 2". Nici nu puteau fi identificati, deoarece actele lor de identitate au fost sustrate la Institutul Medico-Legal si distruse de agentii care au participat la atrocitati. La timpul respectiv Departamentul de Stat al Statelor Unite a declarat: "Actiunile autorizate de Presedintele Iliescu si guvernul sau au lovit in inima democratiei romane".

Fenomenul Piata Universitatii este acum istorie. El face parte din convulsii unei epoci bulversate de scenariile prin care esalonul 2 al PCR impreuna cu anumite structuri ale securitatii au reusit sa puna mana pe toate parghiile puterii dupa revolta din decembrie a tinerilor care au luptat cu pieptul gol impotriva blindatelor unui regim despot, scandand : "Vom muri si vom fi liberi!". Exista acolo in inima Capitalei o troita de lemn inaltata in memoria lor unde veneam adesea sa ma reculeg si sa aprind o lumanare pentru sufletele tinerilor ale caror aripi deschise spre libertate au fost retezate cu brutalitate. Ma reintorceam mereu sa caut atmosfera electrizanta a acelor momente ale caror reverberatii dainuiau peste timp. Ma asezam pe treptele de piatra ale fontanei arteziene din fata Institutului de Arhitectura, retrairnd scenele de cosmar in care oameni sfasiati de ura ii aruncau pe studentii stalcati in bataie, mai mult morti decat vii. Priveam balconul Universitatii prin care se perindasera o multime de personalitati de seama, balconul ocrotit de Icoana Maicii Domnului pe care minerii au aruncat-o in strada si ma intrebam: Doamne, cum de a fost posibil? De ce atata ura? De ce putea uita acest cosmar pe care l-am trait aieva.

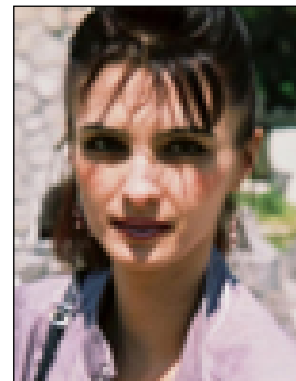

In acelasi timp gandurile mele fugeau departe, la copiii mei care emigrasera in tara frunzei de artar dupa trauma cauzata de ororile mineriadei. Securistii le depistasera numarul masinii pe care o parcau in acele zile incadescnte in spatele Teatrului National si ii luasera in colimator. La sectia 12-a de politie fusesera anchetati ore in sir, ceea ce i-a determinat sa paraseasca meleagurile natale unde nu se mai simteau in siguranta.

Intr-o zi am primit o invitatie de la ei si am hotarat sa plec pentru a ocroti o fiinta tanara care purta un vltar ce trebuia sa se nasca intr-o tara libera cu un climat de toleranta, unde demnitatea fiintei umane este mai presus de interesele imunde ale politicii. Obtinusem viza pentru Canada si imi rezervasem biletul de avion. Stiind ca este un drum fara intoarcere am zaborvit un timp pe strazile orasului meu drag de care ma legau atatea amintiri si pe care aveam sa-l parasesc pentru totdeauna. M-am reintors pentru ultima oara in acea zona devenita intre timp legenda a Pietii Universitatii pentru a lua cu mine ceva din atmosfera aceluia miracol ale carui ecouri dainuiau inca in inima mea. Am privit cu duosie Universitatea, Institutul de Arhitectura, Teatrul National pana la Hotel "Inter" si Sala Dalles, martori tacuti ai unor evenimente sangeroase care au pus o pata neagra pe istoria contemporana a tarii noastre, prezentandu-ne ca pe un popor ramas in epoca de piatra pe scara evolutiei.

Multi tineri care au participat la fenomenul "Piata Universitatii" au platit cu viata visul frumos pe care l-au nutrit in cele 52 de zile de libertate si speranta. Spiritul "Golaniei" nu a murit insa. Reverberatiile lui sunt inca vii in constiinta tuturor celor care au crezut cu obstinatie in solidaritatea umana, deoarece nu exista forta represiva capabila sa ne incatuseze spiritul liber care este in contact permanent cu puterile divine, in Imparatia carora se reintoarce dupa moartea fizica.

O perspectivă integratoare asupra Luceafărului

DANIELA GÎFU (ROMÂNIA)

De ce lumea literară devine receptivă, mai ales, la evenimente literare rodite în America Latină, Asia, parte din Africa sau în țările europene asupra cărora se resimt încă tentaculele sovietice? Desigur, un răspuns ar fi obsesia *exotismului*. Să stârnească într-atât potențialul lector? Un altul ar fi evenimentul *dramatic*, ambele teme cu influență revelatoare în (re)definirea, chiar, (multi)dimensionarea fenomenului literar. Oricât de incitative sunt asemenea subiecte, ele, totuși, nu au produs o mutație considerabilă a valorilor. Sau a identităților. O privire asupra dimensiunii estetice relevă faptul că marile opere clasice sunt cele ce tind cu adevărat spre perfectarea formei discursive și aprofundarea filosofică a înțelesurilor, ele nefiind interesate cu adevărat de acel efect imediat și superficial asupra receptorului pe care îl întâlnim la multe din operele recente.

M-a convins din nou de acest adevăr recenta lucrare a unuia dintre adevărații enciclopediști români, George Popa¹.

Recenta lucrare de eminescologie a Profesorului George Popa, *Luceafărul. Treptele spiritului hyperionic*², are meritul de a readuce în discuție una dintre neprețuitele sale problematice, asupra căreia a stăruit vreme de-o viață, opera eminesciană, cea care conferă literaturii române multiple perspective, cea metafizică rămânând de referință. De-ar fi să ne aplecăm doar la riguroasa „restituire” a înțelesului eminescian, întinsă în cele 7 volume³,

ar fi de-ajuns nu doar să-l amintim, ci să-l și omagiem la celebrările biennale eminesciene. Perfecta logică internă a comentariului său critic scoate la lumină valori, sensuri, deschideri hermeneutice semnificative.

Așadar, o carte reper în cercetarea eminescologică. Surprinde prin originalitate, acuratețe discursivă, profunzime. Sintagme ca „spiritul hyperionic”, „timp mitic”, „eliberarea dincolo de dincolo” etc., dovedesc o extraordinară forță de tălmăcire și interpretare a capodoperei eminesciene, pe care George Popa o plasează, fără-ndoială, în nemurire.

Ultima strofă a *Luceafărului*, cu un pronunțat caracter tezig, *imaginarul dialog ceresc*, reprezintă pentru poet o reală provocare chiar din partea lui Eminescu. Fiindcă este un poem, mai ales, pentru inițiați, eseu analizat devenind un ghid util și necesar pentru toți cei care vor să-și depășească condiția primară.

„Trăind în cercul vostru strâmt
Norocul vă petrece,
Ci eu în lumea mea mă simt
Nemuritor și rece”.

E „ceva amar, un fel de obidă”⁴ afirma Ibrăileanu, considerând sfârșitul *Luceafărului* de prisos din punct de vedere al logicii afective, dar și a celei compoziționale. Poemul ar fi trebuit încheiat în momentul culminant. Probabil acesta este și unul dintre argumentele lui George Popa de a continua, de a lăsa un altfel de sfârșit.

Analizând finalul eseului asupra căruia m-am oprit, *dialogul imaginar*

dintre *Hyperion* și *Demiurg*, intitulat *Lume și geniu*, gândit în metrica *Luceafărului*⁵, beneficiem de generoase deschideri în orizontul liricii universale. Un dialog definitoriu al naturii geniului ce răspunde unei logici existențiale de dincolo de percepția lumească, inspirat din *Povestea magului călător în stele* (ne-lumea este sălașul geniului, el nefăcând parte din planul Creației) și din ideile lui Giordano Bruno (mersul geniului, dincolo de orice sistem ontologic, în *antilume*). Acesta preia ideea definirii geniului ca intelect în permanent zbor spre eliberarea metafizică.

Aș spune că, în fapt, e un *pseudo-dialog filosofic*, conceput în 33 de strofe, un apendice mesianic voit, o poartă spre zăriștea gândirii nemărginite, absolute.

Pregătit să dezlege parte din dedesubturile dramei axiologiei lumii, a creației, întrebările lui Hyperion:

„Prin care neștiut păcat
De boala morții sufăr?”
sau/și
„Nu-i nimeni să spintece
Abisul și țaria
Și cu-absolut să vindece
Rănită – veșnicia?”

echivalează cu o nevoie acută, așteptare dureroasă de a percepe sensul milenar al *tainei cunoașterii divine*.

Cum era de așteptat și răspunsurile *Demiurgului* sunt închipuite mărturisiri cu adevărat grăitoare, reflectând ideea că, în momentul creației omului, nici măcar Plămuitorul însuși nu bănuia răscolirea

George Popa

LUCEAFĂRUL

Treptele spiritului hyperionic

"Pomi Luceafărul. Creșterea în cer a lui aripe... Și cili de mii de ani trecuți în tot atâtea clipe."

Popa, că și Creatorul, la rândul Său, are puteri controlate. De cine? Aici plutește încă *misterul*.

„Mai sus de cer, mai sus de zei
Misterul e esența.

Acesta-i cel dintâi temeii
Ce-ntrece transcendența”.

Da, continuarea propusă de autorul nostru, aici în ipostaza de Hyperion, se demonstrează a fi un exercițiu liric contemplativ, tulburător, autoevaluator. Spiritul eminescian a ales, în cele din urmă, condeierul cunoscător practicant al învățaturii metafizice. Fiindcă, în spațiul aceasta prin care murirea devine nemurire, apare întotdeauna un personaj care are menirea de a face din absolut (*relativ*, în viziunea dumnezeiască) un reper existențial fundamental (*geniul*, în viziunea telurică).

„Da, pe pământ apare-un ins,
O altă lume-n lume,
Cât vecii gândul lui e'ntins
Și geniul-i al său nume”.

În viziunea lui George Popa, Eminescu dezvoltă o sinteză de spații⁶ care facilitează declanșarea stărilor tensionale (sau chiar conflictuale) între cele două sfere pe care le reprezintă *absolutul* și *contingentul*.

Așadar, caracterizarea *geniului*, cu instrumentale lirice atribuite de George Popa lui Eminescu, rămâne memorabilă, fiindcă ajunge să pășească liber în absolut:

„Doar geniul-atinge pur și sfânt
Suprema libertate.”

O viziune integratoare a *Luceafărului*, leitmotivul definitoriu în lirica eminesciană, aceea de transcendență spirituală, de transtemporal, spre deosebire de intratemporalul cucerit de Faust.

ce avea să vină:

”Căci din vecie tot ce-i viu
Menit e suferinței

Nici eu nu am putut s-o știu
Când formă-am dat Ființei.”

Înțelegem, prin versurile lui George

1. Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România, secția Critică (1967), membru al Uniunii Scriitorilor din România (1970), profesor de medicină internă... George Popa a confirmat în toate cele îndeplinite. A obținut premiul pentru traducerea din Omar Khayyam la Salonul Național de Carte (1999), Diploma of Honor, The 3rd World Congress of Poets for Poetry Research, Iași (2001), premiul U.S.R., Filiala Iași pentru *Opera omnia* (2003), premiul revistei Convorbiri literare pentru creația eseistică (2004); *Doctor Honoris Causa* al Universității de Arte „George Enescu” din Iași (2008) ș.a.m.d.

2. George POPA, *Luceafărul. Treptele spiritului Hyperionic*, Ed. Arhip Art, Sibiu, 2010. Versiunea în limba engleză a studiului aparține Aurei Ștef, iar a versurilor lui Dimitrie Cuclin (1972). Cartea a fost distinsă cu Premiul Național „Mihai Eminescu”, la Festivalul literar „Mihai Eminescu”, ediția a XX-a, 2011.

3. Primele studii eminescologice le-a integrat sub titlul de „Filozofia culturii”: *Spațiul poetic eminescian* (1982), *Prezentul etern eminescian* (1989), *Spiritul hyperionic sau sublimul eminescian* (2003), *Libertatea metafizică eminesciană* (2005), *Deschideri metafizice în lirica eminesciană* (2007), *Eminescu sau dincolo de absolut* (antologie, 2010).

4. Garabet Ibrăileanu, *Studii literare*, Ed. Junimea, Iași, 1986, p. 103.

5. Inimitabilul vers iambic de 7-8 silabe al *Luceafărului*.

6. George Popa descoperă în *Luceafărul* patru spații, însă doar trei sunt specifice *personajelor lirice* propriu-zise: lui Cătălin îi corespunde „spațiul strâmt”, Cătălinei „spațiul ascensional al sentimentului”, *Luceafărului* „spațiul sideral” cu intenții descendente (amorzarea lui de Cătălina). Rămâne și spațiul „ființei supreme”, care transcende *timpul și locul*. Pentru George Popa „ființa supremă” este „conștiința de sine a luceafărului, a geniului, spațiul absolutului”.

ZAVAIDOC

- Spune, neică, ce-ai băut
De n-ai mai îmbătrânit?
- Am băut vin mult cu gheață
Și-am dormit la puica-n brațe,
Și-am mâncat boboci de rață
Și-așa toate m-au ținut
De n-am mai îmbătrânit.

Cu greu, Piteștiul, orașul care a dăruit României un mare cântăreț și-a amintit de talentul și virtuozitatea lui Marin Teodorescu, apreciat de marele muzician George Enescu, alături de care, în Primul Război Mondial, a ridicat moralul soldaților și ofițerilor români cu cântece ce au devenit șlagăre ale muzicii lăutărești, alinând cu ele durerile răniților de la Oituz, Mărăști, Mărășești, luptători pentru Întregirea Neamului.

O uliță de la marginea municipiului Pitești, cu mult noroi și câteva case, poartă numele *Zavaidoc*, numele celui mai vestit rapsod al României dintre cele două războaie mondiale. Sculptorul Eugen Petri i-a realizat un bust, iar Centrul Cultural și Primăria au inițiat Festivalul Național de Muzică lăutărească veche „ZAVAI DOC”.

Nu vi se pare că e puțin cam târziu, sau puțin cam puțin pentru acest uriaș, talentat Ceahlău al muzicii lăutărești? Ce e așa de mareș faptul că undeva, pe bulevardul Elisabeta, pe la *Cireșica*, există stația sub denumirea de *Zavaidoc*? (Pe timpul când cânta năbădăiosul piteștean în cârciumă la „BERBECU” – prin fața căreia trecea tramvaiul 12 spre Gara de Nord, toți oamenii de atunci nu mai spuneau „Coborâm la Cișmigiu”, ci „Te dai jos la *Zavaidoc*?”, „Cobori la *Zavaidoc*?”, „Hai nenicule, fă-mi loc!... eu cobor la *Zavaidoc*”, fiindcă vatmanul Bimbirel, care era prieten cu rapsodul, cam de prin dreptul Cercului Militar (cum cobora pe bulevardul Elisabeta), striga la călători cât îl țineau plămâni (bojocii): „Stația *Zavaidoc*!!!...” **(informațiile aparțin scriitorului-muzicolog Marin Voican Ghiroiu, București).**

Ca recunoștință față de marele artist, nu ar fi prea mult ca o stradă, un bulevard să-i poarte numele... că, slavă Domnului!... cred că ne-am săturat de frumoasele magistrale (Macaralei, Belciugului, Șurubului, Plugului, Piuliței) care au rămas ca emblemă a unei ere victorioase a clasei muncitoare, muritoare de foame). Cred că s-ar putea cinsti cu totul altfel acest român, piteștean, care a adunat în jurul său elita, spuma Bucureștiului și nu numai, și i-a făcut să asculte vocea sa *unică în intonație, stil și originalitate*, acest minunat artist care, alături de Barbu Lăutaru, Grigoraș Dinicu, Fănică Luca, Fărâmiță Lambru, Ionel Budișteanu, a dus peste frontierele țării faima muzicii lăutărești românești.

Marin Teodorescu, cunoscut sub numele de *Zavaidoc*, datorită felului său de a fi, năbădăios, fire iute, om vesel pus pe nebunii, neastâmpărat, trăsături ce l-au făcut pe

generalul Traian Moșoiu să-l poreclească după cuvântul popular „*Zavaidocă*” (cuvânt rămas ca amintire de pe timpul când muscalii de-a călare au trecut Prutul la 1877 ca să lupte împotriva turcilor, dar în loc să se întoarcă la „hazaica” lor acasă, le-a plăcut să stea pe teritoriul României, iar la petreceri cântau de mama focului: „*Zavai-zavai!... Cazacioc, Zavai-doc, să mai bem un poloboc*”, rămânând ca să se păstreze în conștiința poporului „ZAVAI DOC”.

S-a născut în a opta zi a babelor din martie 1896, la Pitești, în Trivale, într-o familie de lăutari cunoscuți. Tatăl său, Tănase, virtuos al țambalului, dar și viorist de calitate, alinta mușterii din cârciumile Piteștiului. Primul copil al lui Tănase a fost Vasile, care a învățat de mic vioara. De Marin s-a lipit chitara, care acompania vocea lui excepțională. Tănase dorea mult să înjghebeze un taraf al familiei: vioară, țambal, chitară; de aceea îi lua cu el pe la nunți și alte petreceri.

Prin 1910 moare tatăl. Chiar dacă Marin era cel mai mic – avea doar vreo 14 ani – preia greutatea familiei.

Atenție! Porecla de *Zavaidoc* o primește cam pe la 25 de ani, când deja își înjghebase un taraf, cam în perioada când se afla în localul „*La Marița Borțoasa*”, perioada de ascensiune a artistului, fiindcă vine în cântecele sale cu acele chiuituri ce erau specifice cazacilor (*zavaidocilor*) Căpătase deja porecla „*Zavaidoc*”. Împreună cu fratele Vasile înjghebează un taraf, *taraful Zavaidoc*, care ia drumul capitalei. Tenorul operei române, Mihăilescu Toscani, a încercat să-l îndrume spre operă. În același timp era dorit și de Dimitrie Cutavas în trupa sa lirico-dramatică. Ștefănescu Goangă îl dorea ca un remarcabil tenor. Dar *Zavaidoc* alege lăutăria, care era aducătoare de bani, mai ales că alergau după el casele de discuri pentru a-i imprima cântecele. Semnează un contract cu casa de discuri *Columbia*, scoate disc după disc, fapt ce atrage invidia. Era căutat de patronii marilor restaurante care își triplaseră astfel clientela. Femeile mureau după el. Fie la restaurantul „*Viscol*”, în Kiseleff, *Carpați*, *La Cotitura*, în grădinile de vară sau „*La Marița Borțoasă*” admiratorii îl căutau. Deși bondoc, era adoratul femeilor. Dar, o alege pe Constanța, Tanța cum îi spunea el, cu 15 ani mai tânără, care îi aduce pe lume trei copii, fericire fără margini pentru *Zavaidoc*. Asta era adevărata bogăție, nu milioanele pe care le câștiga și le transforma în cecuri strângând averi uriașe: Constanța (zisă Pușa), Vasile (moare la 12 ani) și Niculina, care moare la câteva luni.

Se spune că a cântat o noapte cu fetița ce purta numele mamei, Constanța (Pușa), în brațe. Prin 1942, Tanța îi aduce pe lume un băiețel, pe nume Vasile (i-a pus numele fratelui său). S-a suit Zavaidoc într-o sanie plină de sticle de șampanie, a traversat Piteștiul ciocnind cu toți drumetii. A fost bogat, dar a murit sărac. Au rămas cântecele lui, marea lui bogăție: „De când ne-a aflat mulțime Ne vorbește zi și noapte... Când de rău și când de bine”, „Dacă ea nu mă iubește”, „Dragostea e ca și-o râie”, „Cocoșel cu două creste”, „Foaie verde spic de grâu”, „Marie și Mărioară”, „Pe deal pe la Cornățel”. „Cântecul lui Zavaidoc”.

Dar să revin în timpul Primului Război Mondial, când Zavaidoc se înrolează voluntar, fiind chemat de Societatea Artiștilor, și cutreieră spitalele de campanie împreună cu George Enescu și Elena Zamora (viitoarea prim-solistă la Teatrul de Operetă Regina Maria, cea care a avut grijă de regele operetei Nicolae Leonard până în ultima clipă, fiindcă se îndrăgostise de el de când era elevă de liceu, propunându-și că „...n-am să mor până n-am să fiu lângă el”) alinând suferința.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, plutonierul în rezervă Marin Teodorescu Zavaidoc este încorporat la Târgoviște. Ziua în unitate, seara cânta în localuri. Aici se îndrăgostește de Tuca, cu care se întâlnește pe ascuns. Tanța reușește să-l despartă de intrusă căreia Zavaidoc îi oferise tangoul „Tuca”.

A cântat soldaților în Basarabia, la Tighina, cântecul la modă „Soldățelul lui tăticu”. A cântat la Odessa mareșalului Antonescu.

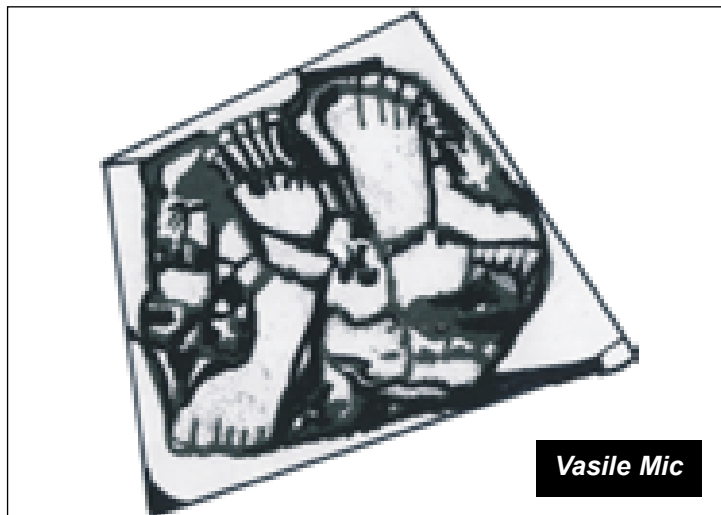
În timpul bombardamentelor din '44 (4 aprilie când escadriile ale forțelor anglo-americane au bombardat Bucureștiul) casa lui Zavaidoc, o adevărată vilă boierească de lângă Gara de Nord, este distrusă, caietele în care el își adunase „comoara sufletului” i-au fost spulberate, lăsându-l sărac sufletește, că plângea ca un copil, nu după averea ce o agonisise ci după compozițiile lui, munca de-o viață. Pleacă la Caracal, apoi la Roșiorii de Vede. Cântă prin mari localuri, fără microfon, schimbând câte 3-4 cămăși pe noapte (transpira abundant datorită unei afecțiuni renale ce-i va pune capăt zilelor, afecțiune pe care când a vrut s-o trateze era prea târziu).

După 1944, 23 august îl găsim pe Zavaidoc la Câmpulung-Muscel cântând la restaurantul lui Vișoiu, unde se distrau soldații ruși cărora le cânta melodia „Doi ochi negri”(Ciornâi harașo!).

În 1940 moare fratele Vasile (după o partidă de table când a pierdut toți banii, își joacă și paltonul, apoi sacoul, cere băutură pe datorie, se îmbată – fiind cunoscut drept chefliu și clientul localului, e lăsat înlăuntrul, dar fiind iarnă, focul se stinsese demult în sobe, s-a făcut frig, contractează o congestie galopantă de plămâni, și este găsit mort în zorii zilei sub o masă în restaurant de către omul de serviciu care venise să aprindă focul în sobe), apoi în 1944, în mai (la un alt raid al aviației anglo-americane), o bombă îi sfărtecă sora, Zoia (cea care cânta la pian, și de fapt era managerul formației, ea se ocupa de contracte, impresariat) care a lăsat în urmă cinci copii (soțul sau, Perlidis, clarinetist, un grec deosebit de talentat, pleacă cu copiii și se stabilește în Australia). Cele două dureri l-au terminat, l-au îmbolnăvit, fiind bolnav și de nefrită (se declanșează un diabet mecanic foarte puternic care-l orbește). Într-o zi geroasă de 13

ianuarie 1945?? a trecut la cele veșnice, fiind înmormântat la cimitirul Cernica.

Trebuie să amintesc rivalitatea dintre Zavaidoc și o altă mare glorie a muzicii interbelice, CRISTIAN VASILE, cel îndrăgostit de frumoasa Zaraza. Mult timp Zavaidoc a fost acuzat că ar fi pus la cale uciderea Zarazei în scopul distrugerii adversarului. Nicidecum, ne spune scriitorul, jurnalist Jean Dumitrașcu în volumul „Năbădăiosul Zavaidoc”. Zavaidoc se afla pe front la Odessa înveselind ostașii români. Tot Jean Dumitrașcu ne spune: „Suspectul interogat de poliție a fost chiar Cristian Vasile, eliberat repede din lipsă de probe”. ZARAZA, cea care apare ca eroina romanței pe care o cântă, atât Zavaidoc, cât și Cristian Vasile (nume dat „Zaraza”, de către autor, unei țigănci crescută în alaiul a zece cobzari) nu are nici o legătură cu povestea uciderii (din întâmplare) a unei țigănci (fată orfană, care vindea flori în spate la Hanu lu' Manuc, în preajma Pieții de Flori, uneori mai cânta să-și atragă clienții), chiar în dreptul restaurantului Ciocârlia, față-n față cu Tribunalul capitalei, și al cărei cadavru a fost găsit de un polițist

Vasile Mic

beat cele-a spus ziaristilor că un individ în halat și cu borsalină trasă pe ochi a spălat cuțitul în ea. Atât le-a trebuit revistelor de scandal care au făcut o extraordinară vâlvă... cu multă imaginație a scriitorilor dornici de suspans și reclamă a publicațiilor bulevardiere, care au inventat tot felul de întâmplări cu Zavaidoc și Cristian Vasile, deși nici unul nu a fost luat de poliție și interogat. Cum acea țigăncă, la rândul ei, cânta romanța Zaraza, cei care au recunoscut-o, neștiindu-i numele adevărat, au declarat că-i „ZARAZA” cea care vindea flori în piață (informații de la Marin Voican-Ghioroiu).

Mircea Cărtărescu în volumul „De ce iubim femeile” spune: „Zavaidoc era cu bandele de la Bariera Vergului conduse pe atunci de Borilă. Le plătea ca să-l protejeze. Cristian Vasile își dădea obolul celor din Tei, de la Maica Domnului, frații Grigore. De mai multe ori guriștii se întâlneau, însoțiți de malacii lor și scoaseră cuțitele.” Ca o tristă ironie a soartei, un besmetic nedocumentat își permite să scrie și să aducă grave învinuiri morale, umbrind faima celor doi mari artiști Zavaidoc și C. Vasile, care plângeau amândoi ca doi frați la moartea prietenului lor comun Ionel Fernic (unde a cântat Orchestra de Folclor condusă de Grigoraș Dinicu), căci, nu o singură dată Zavaidoc, Cristian Vasile, Titi Botez și Ionel Fernic petrecuseră

alături de Nunuța, căreia Fernic i-a închinat romanța cu același nume, în restaurantul Caru' cu Bere din spatele Poștei Centrale, astăzi Muzeul Național de Istorie al României (**Marin Voican-Ghioroiu**). Cărtărescu îl acuză pe Zavaidoc că a pus la cale uciderea Zarazei. Folclor urban. Defăimare a adevărului. Fiica sa Constanța spunea într-un interviu acordat în 2006 ziaristului Jean Dumitrașcu: „*Tatăl meu avea dușmani din invidie. Văd că și acum are. Au inventat tot felul de minciuni.*”

Semnificative sunt cuvintele celebrului său cântec: „*Sânge rău de ce mi-aș face/ Și pe cine să te mâni! Este-o veche zicătoare/ Bate vântul, latră câinii.*”

A cântat în localuri renumite din: Pitești, Arad, Iași, Târgoviște, Ploiești, Cernăuți, Timișoara, în Bulgaria, Cehoslovacia, Rusia, Franța, Ungaria, Ucraina.

Ce timpuri!... Cobori La Berbecu Cireșica (În locul unde a fost restaurantul, mai târziu Cireșica, a rămas decât un amărât de colț, unde și-a amenajat un băiat „isteț” o mică terasă cu 3 mese, nimic nu se mai păstrează, decât în amintirea celor peste 80 de ani sau cei care au aflat când le-au povestit părinții: aici a cântat renumitul Zavaidoc), în stația lui Zavaidoc și parcă auzi vocea vatmanului care anunță: „*Dă-te neamule jos, Să bei un vin spumos/ Să mănânci pește batog/ Și să-ți cânte Zavaidoc.* Tramvaiul pleacă, dar rămâne zumzetul tenor al rapsodului celebru interpretând „*Cântecul lui Zavaidoc*” ce debutează prin întrebarea: „*Cine mă puse pe mine/ Să viu seara pe la tine/ M-ai ofțicat vai de mine/ C-am venit seara la tine.*”, sau „*Cocoșel cu două creste/ Bărbat cu două neveste.*” (Vezi varianta: *Cine mă puse pe mine să pun casa lângă tine? Că te știam măi Mărine... Că de-al dracu' ce erai, Nici în troacă nu stăteai. I-hu!!!...*)

Câmpulungul l-a iubit pe celebrul lăutar, fiindcă nopți de-a rândul a distrat locuitorii orașelului de munte, în vestitul local din Vișoi.

Piteștiul, unde a văzut lumina zilei, leagănul copilăriei celebrului uitat, ar avea multe de spus. Spun multe cei mai înaintați în vârstă care l-au ascultat pe Zavaidoc în restaurantele Țuluca, Stoica, Tralea, aplaudând impresionați de vocea, șarmul artistului care interpreta cu sensibilitate șlagăre precum „*Foaie verde spic de grâu*”, „*Aș muri dar nu acuma*” (Cântece pe care le-au preluat foarte mulți cântăreți de-a lungul timpului, dar... o spun cu părere de rău, , n-au catadicsit să-i amintească măcar numele înaintașului lor, ci s-au lăudat că-s creațiile lor. Păcat de așa oameni fără conștiință, **Marin Voican-Ghioroiu**).

Foarte puțini știu că Zavaidoc s-a aflat în 1919 alături de soldații români care au ocupat Budapesta, legând cu nojițele eroismului opinca românească pe parlamentul maghiar, lăsând totuși să fluture flamura ungurească roșie-verde-albă. Multă vreme a fâlfâit pe cerul Budapestei steagul maghiar cu opinca românească deasupra lui.

A murit sărac cel care strânsese averi uriașe, cel după care alergau casele de discuri, dar și damele care au apreciat și iubit pe micuțul cu ochii căprui, păr negru și o cicatrice deasupra buzei. A murit bogatul sărac, cel mai cunoscut lăutar al României. Ne-a lăsat, prin cântecele lui, România de altădată, cu felinare și birje, cu fanfare militare în parcuri, flașnete, o Românie cu domni în frac și jobenuri, cu doamne purtând pălăriuțe multicolore și voalete prin care abia se zărea frumusețea ochilor, cu cupeuri și mașini de epocă cu roți susținute

de spițe fie ele chiar din lemn, cu parcuri și grădini, cu terase și străzi umbrite de tei unde, din loc în loc se ridică fumul grătarului și mirosul îmbietor al mititeilor și pastramelor, cu berea care se vindea la „*blană*” sau la „*metru*”.

Ne-a rămas muzica lui care se odihnește pe plăci de patefon și din când în când cineva își mai aduce aminte de ea, muzică sensibilă ce împrăstie iubire, dor, jale și bucurie.

Ne-ar fi rămas caietul cu memoriile sale, documente, afișe, fotografii dacă n-ar fi existat bombardamentul asupra Bucureștiului din 4 aprilie 1944.

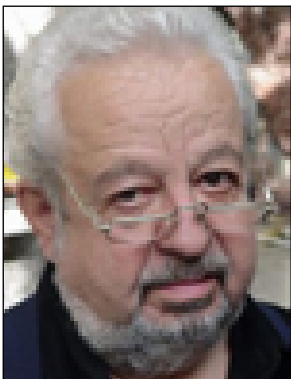
Ne-a rămas încă ceva, fiica celebrului lăutar, Constanța Zavaidoc care a moștenit talentul tatălui, făcând carieră muzicală puțin timp, până la 38 de ani. O familie de muzicieni: Tănase, Vasile, Zavaidoc, Zoe care își făcuse o formație, soțul ei grecul Perlidis cânta la clarinet, apoi fetițele lor, Olga, Gilly și Paula, prima cânta la vioară, cealaltă la pian, iar Paula la acordeon. Cumnata lui Zavaidoc era absolventă de conservator, iar cumnatul cânta la vioară.

În interviul acordat ziaristului, scriitorului Jean Dumitrașcu, fiica lui Zavaidoc, Constanța Zavaidoc, spune despre tatăl său că era darnic, avea mulți bani, era proprietarul a trei mașini cu șofer angajat. Ajuta cu bani studenții de la Conservator, oferea haine oamenilor sărmani.

Fiica celebrului Zavaidoc a fost o talentată soprană și pianistă. Cântă din operele “Tosca” de G. Puccini, “Faust” de Charles Gounod, “Flautul fermecat” de W.A. Mozart, iar la pian Bach, Chopin, Ceaiikovski, a fost absolventă de Conservator din Bolognia - Italia, secția tehnica vocală. După succese deosebite, în 1976 se întoarce în țară. Au început probleme în familie, dar și de sănătate. Cariera Constanței Zavaidoc s-a încheiat de timpuriu, la 38 de ani, înscriind în palmares multe spectacole la Ateneu, Sala Palatului, Radio, interpretând folclor, romanțe. În 1995 a fost aruncată în stradă. Locuiește într-o cămăruță sărăcăcioasă, cu chirie în strada Dr. Lister nr. 14, sectorul 5, București, lângă biserica Enei, aproape de Opera Română. Ca să poată trăi, și-a vândut lucrurile. După moartea lui Zavaidoc, mama ei care era croitoreasă, abia a reușit s-o țină în școală, iar când a venit din Italia de la studii, soțul a părăsit-o, securitatea a luat-o în primire..., iar cei de la sfatul popular au dat-o-n stradă, i-au luat apartamentul. Ea nu mai posedă aproape nimic. Cutremurul le-a distrus toată agoniseala.. „*Acum nu mai am nimic*”, spunea doamna Tanța. E posibil ca fiica marelui artist Zavaidoc, și ea o artistă celebră, să trăiască în astfel de condiții? „*Acum trăiesc în condiții cum nici un câine nu ar trăi. Poate după moarte o fi mai bine!*” spunea artista, fiica celui care pe drept cuvânt este primul rapsod al țării, care și-a servit țara prin cântecul său, prin muzica lui lăutărească, reprezentând sufletul poporului român, când bucuros, când îndurerat, când umilit, când demn, ilustrat cu multă sensibilitate într-un repertoriu variat și bogat în același timp.

Iată, de data asta, o familie de mari români de mult uitați pe care am încercat s-o aduc în atenția românilor, judecători dreptți ai trecerii în uitare a celor ce-au fost măreți.

Fără materialul talentatului scriitor, ziarist Jean Dumitrașcu și al scriitorului-muzicolog Marin Voican-Ghioroiu (cercetător al „fenomenului Zavaidoc”), cărora le mulțumesc, scrierea mea despre Marin Teodorescu Zavaidoc n-ar fi existat.

Sărmane leu!

(Continuare din numărul trecut)

Trist, slab, gol, uns cu nămol, Mitică se plimbă pe o plajă pustie cântând:

Sărmane leu, sărmane leu.

Noi știm cât e de greu...

- Mamooo!... Mitică!... Nimeni n-o să mă creadă!
- rostește țiganca topless, ce pretinde că, la culoare, e doar bronzată.

- Lasă că-ți arăt eu! - o asigură Mitică fără să întrerupă cântecul:

Dresat de-atâți economiști

Și business-mani foști securiști...

- Ce-mi arăți, bre? - se bagă aceea în sufletul lui.
- Tristețea... Drama... Dezastrul!... - ia Mitică drept martoră frământarea mării.

- Ești la pământ? - consemnează bruneta concluzia profesională; și vrea să plece. Dar Mitică vorbește atât de dramatic.

- Da, sunt la pământ.

- De ce?

- Fiindcă am avut nedumeriri politice.

- Și? - rămâne ea din curiozitate și din lipsă de clienți.

- Și m-am lăsat vândut. Vândut tot. Sunt un bou.

- Vândut sau cumpărat?

- Vândut. Dacă eram porc, mă lăsam cumpărat. De vreun partid care-mi dădea vreo funcție. Dar ți-am spus: sunt un biet bou.

- Și?

- Am pus tot la Caritas. Mi-am amanetat și paltonu. Ca să iau opt paltoane. M-am lăcomit. Ce nevoie am eu de opt paltoane?! Eu am nevoie de unu. Că acuma vine iarna! Și... Stoica nu mai iese!...

- Dar ce, nu te-așteptai la asta?

- Cum să m-aștept?! Ți-am spus că am nedumeriri politice.

- Și le-ai dat banii! - își trage țiganca o palmă.

- Le-am dat. Ce, voiai să mă respingă!

- Cum să te respingă?

- Uite așa. Ca pe ambasadorul american. Ce, crezi că nu se știe?! L-au respins fiindcă nu s-a înscris să joace cu ei la „Caritas”!

- Și domnului ambasador îi pasă?

- Nu-i pasă. El nu și-a amanetat paltonul. Poate are chiar mai multe paltoane. Că e o personalitate!... Dar eu? Eu sunt un pârlit. Care am rămas și fără palton, am și nedumeriri politice.

Țiganca îl privește lung, lung, fără să-l înțeleagă:

- În ce constă, bre, nedumeririle astea?

- Păi în credulitatea românului:

“Cin ‘ se ia cu mine bine/

Îi dau haina de pe mine...”

- Și-ai dat paltonul! - pricepe bruneta dezamăgită.

- Exact. Am zis că mă fac cu opt.

- Te-ai lăcomit.

- Nu m-am lăcomit... Ce faci azi cu opt paltoane, când ai o sută de partide care se pun cu tine bine?!... Eu, ca să-ți spun sincer - îi explică Mitică - am dat paltonu pentru... liniștea noastră!... Ce contează un palton față de liniștea noastră?

- Bine, dar fără palton, tremuri! - e mai logică cealaltă.

- De frig - precizează Mitică. Dar, cu liniștea lor, tremuri de frică: Frica zilei de mâine. Așa că numi pare rău. Mă încurajez singur, spunându-mi că omul trebuie să riște.

- Ce să riște, bre? - îl disprețuiește femeia, hotărâtă acum să plece.

- Ce mai are. Eu, de exemplu, mi-am riscat haina la într-ajutorarea de la Pitești și pantalonii la cea de la Tekirghiol.

- Aoleu, de asta ești uns cu nămol! - pricepe ea dezamăgită de nudul lui inert; dar Mitică precizează demn:

- Nu. M-am uns cu nămol ca să nu mai par bou. Să par porc. Poate mă cumpără vreun partid și mă-mbracă în steagul lui electoral. Să-mi țină de cald la iarnă.

Cu tot bronzul ei natural, care-i dă ascendență asupra celorlalte de pe plajă, țiganca rămâne uimită

de adâncimea raționamentului.

- Dom' Mitică, ești mare!

- Știu... Dar ce folos?!... - devine Mitică, în goliciunea sa, un monument stoic: Sunt și eu la fel de mare cât e de puternic leul nostru național. Și îi explică: Sărmanul leu, bănuțul nostru, cum a ajuns el să-mpuște francu!

- Dar bancherii, dom'le!... De ce avem atunci bancheri? - întreabă ea versată în afacerile cu „schimbam dolari”.

- Ce, ăștia-s bancheri?! La noi, bancherii sunt ca niște translatori!

- Cum adică?

- Adică, atunci când ar trebui să recunoască faptul că au rămas cu fundu gol, traduc spunând: „N-avem lichidități!” Ca și cum lichiditățile... mă-nțelegi, pe-acolo își fac drumul!...

Și îi cântă duos, topind-o până ce-o face să uite de tarif:

Sărmane leu, sărmane leu,

Noi știm cât e de greu

Dresai de-atâți economiști

Și business-mani, foști securiști...

Că noi n-avem economie

Da-n schimb, avem economiști

Ce fac producții pe hârtie,

Ca-n vremea când erau marxiști...

Ei la recepții și-n saloane.

Iar câmpul zace nearat;

Că noi mâncăm simpozioane

Stând patriotic în rahat!...

Bancheri, savanți în exprimare,

Au spus: „N-avem lichidități”...

Și, pentru asta, fiecare

Vrea încasări, dar nu și plăți.

Iar eu mă-ntreb, nenorocitul.

Ce n-am în buzunar un pol:

Păi, dacă de lichid e vorbă,

De ce mă lași cu fundul gol? !

Și, înamorați de necaz, cântă amândoi refrenul conbrio:

Sărmane leu, sărmane leu,

Noi știm cât e de greu.

Dresat de-atâți economiști

Și business-mani foști securiști...

Corespondență de la Chișinău (II)

(din ciclul „Tiraspuleanca”)

- Alio... Mă simți?... După miros, da. Că tari-mi plăci mii căsmieticile. Odicolon!... Odicolon rusc: când te-mparfumezi o dată, puți tăta viața! Dar nu numai odicolon; avem și alte căsmietice. Ni căsmietizăm ca să intrăm în Evropa: Zicem că vrem pace și facem Cecenia... Zicem că vrem economie de piață și facem mafia... Zicem că e democrație și facem o strașnaia dictatura!... Am cea mai bună rețetă: „Democrația Jirinovski”. Patent KGB!... Luați creion și hârtie și notați rețeta: Pui în tigaie un nebun care strigă „libertate” și niște soldați care ocupă tot. Presari mătreață din barba lui Marx, stropești cu capitalism criticat de Lenin, bați bine, ca la sovietskaia miliția, pornești un foc iute sol-aer-sol. Și servești în sânge, cu afganistane!

Așa că am luat rețeta și am venit

la Chișinău. Cu ce mă ocup? Le predau cursuri cum să se predea. Da, eu ocup la universitate cursul de recunoștință veșnică: „Vecinaia blagodarnosti”. Adică predau modul cum o țară se declară liberă să fie ocupată de cei care au eliberat-o. Cu patru capitole:

1) a elibera pentru a ocupa; 2) a te ocupa cu eliberarea care ocupă; 3) a fi ocupat prin ocupația eliberatorilor și 4) a elibera de ocupațiile lor pe cei care-i ocupi.

Predau acest curs la parlamentarii care se predau. Știți și voi; aveți experiența din 1944!... Când ne-au ocupat împreună și ne-au eliberat separat!

Canecino separat! Cum a spus încă înainte de a o trece în constituție, în limba română, unui ziarist japonez care vorbea rusește, samu-

raiul Snegur, făcând judo cu istoria: „Că nu vede nici o posibilitate de unificare a românilor”... Ei, ce vrei: dacă nu vede omul, nu vede!... Parcă toți trebuie să vadă ce e de văzut?! Mai văd unii și ce le arată alții!... Că una e să auzi și alta să vezi!... Se poate să auzi pe românește - că acum am pus limba la constituție - dar să vezi pe rusește, dacă înțelegi constituția pi limba ta, aia secretă, învățată la serviciul secret unde faci servicii. Sau la plural: servicii altora!

Limba nu vede, dar se aude; limba nu aude, dar se aude; așa că nu-i tot una ce auzi cu ce vezi. Și nici ce vezi, cu ce vrei să se facă auzit!... Că el vede cum tânjesc românii după neamul lor, dar zice să facem relații ca-ntre Statele Unite și Canada. Că asemănările dintre noi

sunt ca dintre americani și canadieni!... Care asemănări? Canadienii și americanii au aceeași bogăție, noi aceeași sărăcie!... Canadienii și americanii au avut pieile roșii, noi am avut armatele roșii. Canadienii au frunza de la pom, noi suntem în pom. Pe ei îi desparte Niagara, pe noi ne desparte politica rusească!... Așa că poată să ningă, poată să plouă, dacă Snegur are canadiană nouă, o să avem relații ca-ntre americani, că acuma nu mai avem granițe lingvistice, dar, așa cum spune un vechi proverb de la găgăuzii din Toronto: *hiecarî pasări pi limba ei chiere!*... Dar, dacă pasărea are orbu găinilor, atunci nu vede!... Nu vede nici o posibilitate de unificare a canadienilor cu românii și, mai degrabă a americanilor cu românii decât a românilor cu românii.

Asta nu vede el, nu vede nici Lincinski și nici alți canadieni de la Chișinău, care se trag din tribul pieilor foarte roșii. Așa că, până una-alta, de peste Prut, eu vă transmit tradiționalul salut: ou-ou, ou-ou, ou-ou, ou-ou, ou-ou-ouoa! (chiuie ca indienii).

Scuzați...M-am bătut cu palma peste gură, ca indienii de la noi din bătătură, fiindcă-mi vine să vă spun o poveste canadiană. Au avut canadienii-ăia de peste Prut, pardon: Niagara, un prim ministru frumos, necăsătorit, care a făcut amor secret cu o rusoaică de la cominform și și-a dezamăgit alegătoarele. Iar ele nu mai votau, dar îi cântau, nu știu dacă pi franțuzești sau pi englezești, dar îi cântau:

*Îți amintești di zillli aceli,
Când te numeai sau Roman sau Sangheli:
Vota cu tini, sedusă, orice lele.
Sperând c-aduci unire, nu belele!
Dar tu le-ai neglijat,
De graniți ai uitat,
Și-n loc să fie trecători,
Ai pus poduri de flori!
Dar tu le-a neglijat
De graniți ai uitat.*

*Și-ai vrut să-neci două surori
Punând poduri de flori!...
Când tu purtai costum la patru ace,
Parizerul costa doar două sute;
Alegătoarele sperau că le vei... face
Reducere la porc și la cornute.
Dar tu le-ai neglijat,
De maică-ta-i uitat.
Voiai doar funcții și averi,
Stârnindu-i pe mineri.
Dar tu le-ai înșelat,
Pe tac-to l-ai trădat.
Ai cochetat cu ceilalți
Si ai uitat de frați...
De ce-ați trădat voi zilele acele
Și ați făcut spre alții temenele?
Că nu voiau nici Kentul, nici valuta,
Votându-vă frumoasa, ca și sluta!
Acum v-ați răsuflat,
Votânții v-au zburat
Vă știe bine orice lele
Cât sunteți de belele...
Ah, visurile mele!
Nu vreau bărbați frumoși,
Perfizi și mincinoși.
Câștig eu singură valută
Și Kent; că nu sunt slută!*

*
* *

- Noi facem reclamă obiectivă. Tuturor!
- Tuturor?... Și ce, guvernul nu-i al tuturor?
- Dacă ar fi al tuturor, n-ar mai avea opoziție.
- Și ce: Așa are?...

- Publicitate!... Stimați ascultători, transmitem publicitate și anunțuri!
- O șansă pentru dumneavoastră!
- Guvernul Văcăroiu vă oferă pos-turi de șomeri în toată țara.
- Adresați-vă cu încredere guver-nului Văcăroiu: disponibilități de șomaj în toată țara. Folosim moda-lități interne și din import.
- Adresați-vă cu încredere guver-nului Văcăroiu care, pe lângă acea-sta, vă oferă o gamă variată de im-pozite și taxe!
- O gamă variată de impozite și taxe, precum și toate belelele supli-

mentare ce decurg de aici!

- Rețineți: Guvernul Văcăroiu vă aranjează pe viață.
- Guvernul vă oferă de aseme-nea: incapacități cronice de produc-ție prin Ministerul Industriilor.
- Nebunie de prețuri prin Minis-terul Comerțului.
- Și o gamă largă de efecte SIDA prin Ministerul Sănătății.
- Guvernul Văcăroiu...
- Furnizorul dumneavoastră de tranziție.
- Înjurați-i chiar acum!...
- Și nu uitați:
- Parfumul Văcăroiu.
- Pentru bărbați plini de succes!

- Cheia!
- Speranța noastră: cheia!
- Speranța guvernului!
- Guvernamentali: Nu există opo-ziție mai confortabilă pentru dum-neavoastră decât cheia!
- O opoziție care nu vă deranjează!
- O opoziție care vă-avantajează!
- Cheia!
- O opoziție confortabilă!
- Cu care puteți guverna până la adânci bătrânețe!
- Votați cheia!
- Dar cu grijă.
- Atât cât să știe Europa că avem opoziție...
- Nu uitați: cea mai confortabilă opoziție!
- Opoziție prin care nu se schimbă nimic!...
- Semnul magic: Cheia!

Motto finale:

Îmi spune un amic din opoziție:
- **Ai umor; îmi place! Îmi place cum tragi în guvern!...**
Iar eu îi răspund:
- **Vino mata la guvernare și-o să vezi ce umor mai am!**

Va continua

Epigrame

*Primarului comunei Deveselu,
unde va fi instalată o bază
militară americano-română.*

Liniștirea primarului
Primarul avea regrete
C-are băiat n-are fete!
Nu-i bai, între-americani
Sunt și homosexuali.

*În revista "Hohote" a apărut
epigrama:*

Președintele Băsescu
Prin băi frecvente de mulțime
Să urci în slăvi, la infinit,
Că poate numai la-nălțime
Vei da de un meteorit.

Majorități Parlamentare
Îi menține laolaltă
Comportamentul de haită
Nu poartă nimic în tașcă
Decât spiritul de gașcă.

Împrumuturile FMI
Fac ce fac cu șansele
și iar pierdem tranșele
Capii-și trag foloasele
Iar țara ponoasele!

**Unui prezentator
de la Antena X**
Unde capul nu-l ducea
Măinile-și bălangănea
Atuncea, privitorul
Își bagă-n TV piciorul.

Obiceiul Pământului
Un țaran și-a luat o vacă

Doi viței ca ea să-i facă
La muls, cum umplea ulciorul,
Îl răsturna cu piciorul

Cu capul, cu mâna, cu piciorul
Fotbalistul ideal
Cu mintea... analizează
Cu mâna... semnalizează
și cu piciorul... marchează
Iar echipa avansează!

Portarul ghinionist
Cu picioru-a scos-o afară
Mingea a dat în nou năvală
Cu mâna a aparat iară
și-a intrat cu capu-n bară

Medicul politician
Pe un bolnav vindecat
Când a fost bine tratat
Cu o lege în Senat
Poți să îl arzi la ficat!

*Procurorilor din cenaclul „Al.
Macedonski”*

Reproș
Ce folos că altădată
M-ai scos de sub urmărire
Când m-agăți de asta dată
și mă treci la nemuire!

Dorința acuzatului
Te implor, ca niciodată,
Ține-mă sub urmărire
Și-mpreună, prima dată
Să mergem spre nemuire!

Editor și scriitor
Și-a-ncropit o editură

Ce lucrează cu mult zel,
Singur, la maculatură,
O semnează numai el.

Superficiență
Petre e de pus în ramă
Teatru, proză, epigramă,
Sonete sau poezie
Publică și apoi scrie!

Aviz medical
De nu trăiești în zadar
și mănânci pe la toți Sfinții
Ce-s trecuți în calendar
Și-ai săpat groapa cu dinții!

Osândă
Unui despot „luminat”
I-au intrat zilele-n sac
Și partidul l-a damnat
Preferând un „prostănac”.

Șuvița marinarului
Dacă ți-ai tăiat șuvița
Zice ziaristul Bulă
La mulți ne-ai luat alvița
Dă-ne acces la pendulă!

Alegeri la partide

Bilanț la publicarea unei cărți
Am publicat în cartea asta
Mai mult decât spera nevasta
Dar mi-au rămas, că nu e greu,
Mai mult decât sperasem eu.

**Aviz medicilor stomatologi
din România**
Cu bani și aparatură
Pe toți îi faceți buni de gură
Pe senatori și deputați
Nu reușiți, nici nu-ncercați!

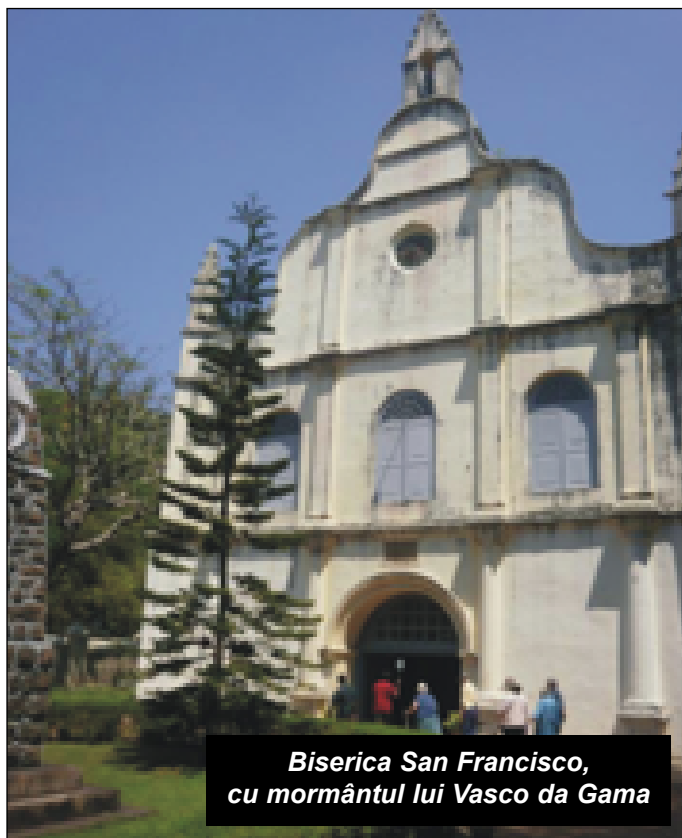
INCREDIBILA INDIE

Din „Jurnal de călătorie în jurul lumii în 120 de zile”

POMPILIU MANEA (ROMÂNIA)

India este a doua țară din lume ca număr de populație, după China, cu o suprafață de 3.287.000 km² și o populație de 1.173.000.000 locuitori, având o densitate de 357 locuitori/km². Este împărțită administrativ în 28 de țări și 6 regiuni autonome. Fiecare dintre ele având guvernul și autonomia lor, fiind comun doar primul ministru și președintele țării. Dacă suprafața ei este de trei ori mai mică decât a Europei, apoi populația reprezintă 1/6 din populația lumii, adică unul din șase este indian, unul din patru oameni este chinez, unul din 20 oameni este american, unul din 30 este brazilian, unul din 40 este rus, 1% este francez, englez, german, sau italian și restul mai suntem și noi.

Teritoriul Indiei are forma aproximativă a unui triunghi isoscel cu vârful în jos, sprijinindu-se cu baza pe Munții Himalaiya, în partea de nord, iar celelalte două laturi ale sale sunt scăldate de apele Oceanului Indian, prin Marea Arabiei pe coasta de Vest și Golful Bengal pe coasta de Est. Are ca vecini: Pakistanul, în partea de Nord-Vest,

Biserica San Francisco, cu mormântul lui Vasco da Gama

Orchestra de întâmpinare în Portul Kochin

China și Nepal în partea de Nord, Bhutan, Bangladesh și Myanmar în partea de Est, iar la Sud cu Insula Ceylon-Sri Lanka. Ca suprafață fiind a șaptea țară din lume, având dispute de frontiere cu China și Pakistan.

După Alexandru Macedon, primii europeni care au venit aici au fost portughezii în anul 1502, prin marele explorator Vasco da Gama, urmași de olandezi în anii 1663 și în cele din urmă de către englezi prin anii 1795, devenind colonie engleză și țară independentă numai după cel de-Al Doilea Război Mondial.

“INCREDIBILA INDIE” este logo-ul turismului Indian și face referire la extremele spectrului dintre cei foarte bogați și cei foarte săraci și asta o înțelegem numai văzând cu ochii noștri sărăcia, murdăria, mizeria și înghesuiala din marile metropole cum ar fi, spre exemplu, Bombay. Dar și faptul că au foarte multe și lungi festivaluri și sărbători religioase, de care se preocupă atât de mult, încât nu mai au timp să-și facă curățenie și să mai și muncească, deoarece trebuie să realizeze decorații și aranjamente, ceea ce mă face să-i caracterizez prin două cuvinte: “gunoaie și decorațiuni”. Pe o parte a străzii vezi mlaștina, mormane de gunoaie și mizerie, iar pe cealaltă parte vezi ronduri de flori, curățenie și palate, deși unele seamănă cu cele din comuna Buzescu - Teleorman. Acum m-am convins și eu că acolo unde sunt gunoaie și mizerie, iar administrația nu se preocupă, există și câini vagabonzi și muște și țânțari și păsările cerului, dar și șobolani.

Am văzut o frizerie care constă dintr-o oglindă prinsă într-un cui pe un pom, iar fotoliul era un butuc pe care te așezi și frizerul ca și tine sub cerul liber. Dar eu am fost dus de taximetrist într-o frizerie curată, modernă, care mai întâi te relaxează, îți făcea un masaj pe gât, cap, frunte și numai apoi te tunde și bărbierește și asta la înaltă ținută și numai la prețul de 5 \$ USA. Așa cum există și automobilul Mercedes S-clase lângă trăsura trasă de boul cu cocoașă, care are frâiele băgate prin nări. Dar să spunem și despre cele bune și frumoase, văzute tot de noi.

KOCHI, care se mai scrie și **KOCHIN**, se citește Kocii, este situat pe coasta de Vest, în Sudul Indiei, capitala provinciei KOCHIN și face parte din Statul KERALA. Orașul are o populație de trei milioane de locuitori, iar portul său, cu același nume, este al doilea ca principal și mare port al Indiei, după Bombay. Aici are Baza Navală cea mai dezvoltată și ca atare și o bună industrie navală. Tot aici se mai găsește și cea mai mare Școală de Marină din India și Colegiul Universitar de Tehnologie Marina-Mechanical Fitter. Aici a acostat pentru prima dată Vasco da Gama în anul 1502 și de atunci a devenit "Colonie Portugheză" Fortul Kochior este făcut de portughezi și lângă el se află "kilometrul 0" al orașului. Aici se află și biserica Sfântul Francisc, în care este înmormântat marele explorator Vasco da Gama, osemintele fiind strămutate în Portugalia în anul 1538. Pe lângă vizita noastră, neconsemnată încă, Biserica Sf. Francisc a fost vizitată de către majestatea Sa Regina Elisabeta a II-a a Angliei pe data de 17 oct. 1997, de data asta însă consemnată. Aici pescarii chinezi sunt cei care au introdus pentru prima dată "scripetele" pentru ridicarea greutăților, încă din secolul al XIV-lea. Kochin este prima poartă a Indiei care a făcut legătura cu Europa prin țările Arabe pentru "comerțul cu mirodenii". Aici există cea mai veche comunitate evreiască din India, de peste 10.000 de suflete, descendenți ai evreilor izgoniți din Portugalia în secolul al XVI-lea. Ei dețin puterea comerțului cu mirodenii și poate, zic eu, și pe cea a apei minerale Borsec, sau a Combinatului Siderurgic de la Galați. Lucrurile de artizanat de aici sunt foarte ieftine, însă cel mai fascinant spectacol local este "dansul cobrelor", pe care vi-l trimit în pozele alăturate. Capitala Statului KERALA este TRIVANDRUM, situat la sud de Kochi, tot pe coasta de vest, cu o populație de 3,5 milioane locuitori.

Hotelul Taj Mahal

Poarta Indiei

Traversând sudul Indiei, pe diagonala de la Cochin la Ghennai-Madras, așezat pe coasta Golfului Bengal, cel mai mare port de pe coasta de Est și capitala Statului Tamil-Nadu ajungem în orașelul pescăresc Mahabalipuram, care între secolele al IV-lea și al IX-lea, aici a fost un mare centru religios. Zeii lor erau: Shiva, creatorul și distrugătorul lumii; Vishu, păstrătorul ordinii universale și frumoasa lui nevastă Lakshimi, zeița frumuseții și a fericirii. Spre venerarea lor, dar și a altor zeii din Pantheonul Hindus, Regii Pallava au ridicat aici temple săpate în stâncă și împodobite cu scene din istoria faptelor lor legendare. Acestea sunt cunoscute sub numele de "Templele de la MAHABALIPURAM", la care și astăzi mai vin pelerini să se roage și să aducă ofrande zeilor lor.

Un singur basorelief, lung de 27 m și înalt de 7 m, înfățișând izvorul Gangelui, are pe ambele maluri ale fluviului sculptate zeități, spirite benefice, oameni și animale adorând Gangele.

BOMBAY, din 1995 i se spune **MUMBAI** și este capitala Statului Maharashtra, fiind cel mai populat oraș din India, căpătându-și independența din anul 1857. Cu populația sa de aproape 18 milioane de locuitori este al șaselea dintre cele mai mari metropole ale lumii. Este situat pe lângă portul natural Bombay, cel mai mare port de pe coasta de Vest a Indiei și prin care trec jumătate din numărul de pasageri ai Indiei. Portul, situat pe coasta de Est a Insulei Bombay, de aproape 25 km lungime și 10 km lățime, are 50 de cheiuri cu echipamente moderne, în special pentru "cargu", containere și tancuri petroliere, precum și numeroase sisteme de ancorare.

Bombay este capitala comercială și financiară a Indiei. Sute și sute de importante instituții financiare și bancare, ca și centralele marilor corporații și companii indiene se află aici, Bombay Stock Exchange și Reserve Bank of India, iar standardul de viață este relativ ridicat față de alte părți, dacă putem spune și așa. Acest fapt atrage o mulțime de migrații, din India și din Asia de Sud, creând un purpuriu de comunități, religii și culturi. În sec. al XVI-lea portughezii l-au numit Bom Bahia, de la Good Bay – Golful lui Dumnezeu, intrând în posesia englezilor, a fost numit Bombay, iar așa cum am spus, schimbând numele comercial, în 1995 a fost numit Mumbai, care vine de la Mumba, numele hindus a lui Dumnezeu (Mumbadevi) și Aai, de la mama în marathi. Religia majoritară este Hindusă, urmată de Zoroastriani, Budiști,

La Muzeul Mahatma Gandhi

Sikhși, Creștini și Ebraici. Ortodocșii reprezintă 5% din populație, ceea ce înseamnă 70 de milioane, mai mult decât în România, Grecia, Bulgaria și Iugoslavia la un loc.

Câteva recomandări de vizitat, pe care vi le trimit și în pozele alăturate:

1. **Poarta Indiei** – The Gateway of India – care reprezintă intrarea de pe mare pe uscat și a fost realizată de către arhitectul englez George Wittet, cu ocazia vizitei în Bombay a Regelui George al V-lea și a Reginei Mary în anul 1911. Construcția are încorporate elemente hinduse, musulmane și budiste. Tot aici se mai află statuia ecvestră a Maharajahului, Chhatrapati Shivaji Maharaj Vastu Sangrahalaya și hotelul Taj Mahal, construit în 1903, precum și statuia lui Swami Vivekananda, Mahasamadhi din 1902;

2. **Fortul Bombay**, care ocupă locul în care a fost construit "fortul englez", astăzi reprezentând centrul comercial al metropolei. Este construit în arhitectura Victoriană și reprezintă moștenirea reminiscentelor europene ale orașului, fiind zona pietonală cea mai populară a turiștilor, înțesată cu magazine lângă magazine și buticuri de tot felul;

3. **C.S.T. – Chhatrapati Shivaji Terminus**, cunoscută sub numele de "Victoria Terminus", Gara Centrală din Bombay, un splendid exemplu de Arhitectură Gotică, prin care circulă în fiecare zi o jumătate de milion de călători. Construită din 1880 are în mijloc un ornamental "turn cu ceas", unul dintre cele mai frumoase din lume, astăzi sub patrimoniul UNESCO;

Gara Centrală - Victoria Terminal, prin care trec zilnic o jumătate de milion de călători

4. **Muzeul Național C.S.M.V.S. – Chhatrapati Shivaji Maharaj Vastu Sangrahalaya**, fost "Prințul Wales Museum". Acest palat, ridicat cu ocazia vizitei în Bombay în anul 1909 a Prințului Wales, a fost construit tot de către George Wittet, ca de altfel și Poșta Centrală și Curtea de Justiție, situate în aceeași zonă. Este Muzeul Național al Indiei de Vest, începând cu epocile preistorice, lemn, piatră, bronz, fier, continuând cu sculpturile dintre sec. al II-lea și al IX-lea, existente în temple și construcții monumentale, obiecte de artă din fildeș și jad, machete, ornamente, pictura indiană, haremul și viața din harem, istoria monezilor și a plăților, înainte de apariția maonezilor. Aici am filmat integral pentru dl. conf. dr. ing. Mihai Munteanu;

5. **Mahatma Gandhi Memorial Museum**, care se găsește dispus pe trei niveluri, în casa în care a trăit la Bombay, în perioada 1917-1934, marele gânditor și luptător, care s-a jertfit și a plătit cu viața în numele idealurilor sale naționale și mondiale???. În colecție se găsesc obiecte personale, unelte de lucru și de tipărit, camera în care lucra, dormea și gândea, multe fotografii și machete din ceramică arsă, cu aspecte majore din viața sa, dar și ideile și maximele sale. Să nu uităm însă dacă avem timp și Poarta Bisericii (Church Gate), sau

Universitatea din Bombay

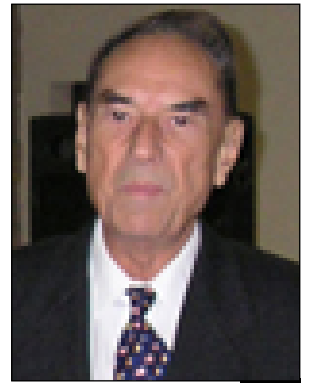
"Poarta Crucii", lângă care se află și Universitatea din Bombay, ori Sanjay Gandhi National Park (Borivali National Park), cu cele trei lacuri ale sale, dintre care două din ele asigură parțial apa potabilă a metropolei, dar nici Grotele Kanheri, din inima parcului, sau animalele sălbatice, unde este amenajat chiar și un safari.

Este bine de știut că avioane charter fac curse, către "Sanctuarul Național al Indiei", **TAJ MAHAL**, uimitoarea reușită arhitectonică, a marilor construcții indo-islamice, "chintesența arhitecturii indiene," care are la bază tulburătoarea poveste de dragoste dintre maharajahul Sah Jahan și frumoasa lui soție Mumtaz Mahal (perla palatului). El a transpus în marmură, printr-un "mausoleu sub formă de moschee", toată durerea sa pentru care a adus din Persia, Turcia, Veneția, Samarkand și Bordeaux arhitecți, ingineri, sculptori, caligrafi etc. Aceștia, împreună cu 20.000 de muncitori, au lucrat vreme de o generație pentru a realiza acest minunat mausoleu.

CLAUDIU MĂTASA

Viața neobișnuită a unui om de știință român refugiat în Statele Unite

(Interviu consemnat de Nicolae Dima)

(continuare din numărul trecut)

ND: Claudiu, să excludem persoanele de față! În încheiere, te-aș ruga să ne spui cine au fost cei care ți-au influențat cel mai mult viața?

CGM: Atât în timp cât și în profunzime m'a influențat îndeosebi tatăl meu. Dacă ne luăm după Voltaire, care a afirmat că 'prima datorie a omului este să fie drept', tatăl meu și-a îndeplinit oriunde și cu prisosință această datorie. Magistrat fiind și repet acest lucru, (judecător, procuror și apoi procuror general la Oradea, Arad și Tg. Mureș) el a făcut obiectul multor încercări de influențare. Toate acestea încetau de îndată ce tatăl meu îi prezuma automat pe autorii încercărilor drept vinovați... Deși toată copilăria am fost îndoctrinat cu jurisprudența lui Justinian și codul lui Napoleon, spre rușinea mea ceea ce m'a ferit de necazuri a fost afirmația bine întemeiată: "Fiecare răufăcător pornește de la premiza că nu va fi prins. Cu toate acestea, închisorile sunt pline!" Când mă bătea pentru relele făcute, îmi spunea cu durere: "Nu ai idee cât de rău îmi pare, dar nu am încotro; trebuie să te pedepesc pentru că de vorba bună nu ascuți. Nu am încotro, trebuie să te bat pentru că nu vreau să crești ca o buruiană."

Unde nu a reușit a fost însă cu mine a fost în îndrumarea studiilor, deși aș fi dorit și eu să mă bucur de poziția și respectul de care se bucura el. Ani de-a rândul doream să mă fac măcar avocat. Ca atare interesul meu față de matematici era practic nul și abia așteptam să ajung în clasa VII-a literară ca să scap de ea. Pe când învățăm la cel care este astăzi Colegiul Național Samuil Vulcan din Beiuș, am atras atenția unui profesor de matematici, doctorul Ștefan Musta, a doua persoană care mi-a influențat viața. (Am mai vorbit despre el) Legătura a fost întâmplătoare: datorată vieții searbede din acel orașel, evadam din când în când din internatul în care mă consideram deținut. Într-una din acele modeste escapade am întâlnit un binevoitor sfătos care m'a îndemnat să-i povestesc de ce eram plictisit. Mi-a plăcut să discut cu el: după mai multe ore plăcute petrecute împreună, am aflat însă că este nu numai profesor la același liceu, dar și că îi voi fi elev. Cum îi mărturisisem că urăsc matematica, la aflarea veștii am fost consternat. Mi-a propus însă un aranjament avantajos conform căruia el nu apărea că mă protejează, iar eu nu trebuia să învăț ceea ce îmi displace. Cum în ante-penultima clasă de liceu începeam trigonometria, îmi dădea de fiecare dată să învăț pe de rost câteva formule pe care urma ca a doua zi, la lecție, să le scriu pe

tablă fără ca el să mă mai întrebe ceva. Ca orice copil, la început am fost entuziasmat de aranjament și complicitate. Cum cu timpul ceea ce îmi tot dădea de învățat pe de rost devenea tot mai complicat, m'a constrâns să folosesc diverse «trucuri» pentru a le putea deduce. În fapt, ceea ce aplicam erau raționalmente matematici...

Toate au mers satisfăcător timp de câteva luni, până în ziua în care profesorul Musta a anunțat că unul de la noi din clasă a câștigat un premiu dat de revista Numerus din Timișoara. Toți ne așteptam să fie premiantul clasei: când profesorul mi-a rostit numele, clasa a izbucnit în râs, știindu-mi aversiunea. Spre uimirea tuturor, profesorul a scos revista și a arătat numele meu (îmi trimisese o rezolvare fără să mă întrebe). Metoda mea "leneșă" de a rezolva un determinant trigonometric fusese găsită ca fiind cea mai scurtă, și deci și cea mai "elegantă." Impresionat de noua stimă arătată de colegi, am stat pe gânduri și am decis să aleg, tocmai înainte de divizarea cursurilor pe care o așteptam de ani, secția științifică și nu pe cea literară. Oricum, îmi plăcuse chimia încă din primele clase de liceu, având un laborator propriu în subsolul casei...

A treia persoană care mi-a determinat viața a fost profesorul Iosif Drimuș de la Facultatea de Chimie Industrială a Politehnicii

din București. Admirându-mi probabil dârzenia cu care mi-am efectuat lucrările de laborator necesare pentru examenul de stat, m-a ajutat să întru la ICECHIM deși calitatea de fost deținut politic nu mă făcea un „element de încredere.” Întemeietor al cursurilor de tehnologie organică în România și laureat al Premiului de Stat, profesorul Drimuș m-a luat sub pulpana sa și atunci când am fost dat afară de la acel institut deoarece fusesem simpatizant al revoluției din 1956 din Ungaria. Cu aprobarea Ministerului Petrolului și Chimiei, Mihail Florescu, Drimuș m-a ajutat să-mi continui cercetările în cadrul Universității Politehnice din București. Sub conducerea sa am scris un bun număr de articole științifice și am obținut brevete de invenții în mai multe țări.

Ultimele două personalități care mi-au determinat viața au fost americane. Profesorul universitar și savantul Henri B. Haas (1902-1987) mi-a apreciat într'atât contribuțiile în domeniul unei ramuri a chimiei pe care practic el o înființase, și anume nitrarea hidrocarburilor în fază gazoasă, încât mi-a încurajat și înlesnit venirea în SUA. Cu acest fost participant de seamă la faimosul Proiect Manhattan (bomba atomică) și descoperitor al răspânditei analize prin cromatografie gazoasă (a fost laureat al Medaliei Perkins și al Medaliei de Aur a Societății Chimicilor Americani), ne-am vizitat acasă reciproc. Mai mult, am scris împreună un articol științific asupra mecanismului de reacție în nitrarea ciclohexanului apărut în 1971 în publicația de specialitate Canadian Journal of Chemistry. Tot el mi-a prefațat ediția americană a cărții „Basic Nitrogen Compounds,” apărută la New York în 1973.

Profesorului Thomas M. Graber, 1917-2007, ale cărui titluri au

fost DMD, MSD, PhD, Odont. Dr. hc., DSc, ScD, MD, FRCS, University of Illinois, Chicago, îi sunt recunoscător pentru ca m-a redat cercetării. În calitate de editor al celei mai importante reviste de specialitate din ortodonție, m-a îndrumat spre analiza și discuția aparatelor folosite în acest domeniu din punctul de vedere al inginerului. Aceasta m-a scos din preocupările zilnice legate de promovarea companiei OrthoCycle și m-a lansat în conferințe naționale și internaționale care s-au soldat cu alegerea mea drept Referent și Consultant pentru American Journal of Orthodontics precum și ca Profesor de Biomateriale la University of Illinois, Chicago. Încununarea eforturilor mele științifice a constat în faptul că mi s-a încredințat capitolele privind materialele de domeniu din tratatul „Orthodontics, Current Principles and Techniques,” supranumit și „Biblia Ortodontului.” Edițiile successive ale acestui tratat unic în lume sunt traduse în numeroase limbi, între altele și în asemenea limbi ca portugheză și chineză... O onoare deosebită pentru mine a fost de asemenea faptul că am scris împreună cu doctorul Graber un articol de referință adeseori citat de către specialiști.

ND : Claudiu, nu văd nici o femeie printre cei care ți-au influențat viața. Fiind căsătorit de patru ori, nu pot să cred că nu a trebuit să joci și cum ți s-a cântat. Ce poți să arăți despre cele care te-au ajutat, sau nu, să devii cel care ești astăzi?

CGM: Soțiile mele au avut un puternic impact asupra mea. Repetată, picătura de apă, oricât de lin ar curge, poate perfora și stânca cea mai dură. Spre deosebire de mișcările tectonice care influențează scoarța pământului și pot fi determinate cu precizie, fenomenele de eroziune care o

pot modifica în egală măsură au loc în timp. Femeilor din viața mea, și nu vorbesc de mama mea, le datoresc până și viața...

Prietenilor care afirmă că am avut noroc le aduc aminte că am fost închis și chinuit, urmărit și persecutat, și mai nou lovit de o boală groaznică. Destinul a vrut însă să-mi compenseze ghinioanele legându-mă de femei care au fost excepționale fiecare în felul ei.

Dealungul anilor, m-am comportat ca un îndrăgostit, chiar dacă o pasiune mi-a fost învinsă mai târziu de o alta sau de împrejurări. Afirm răspicat, spre deosebire de atâția dezamăgiți, că fiecare din femeile cu care am avut deaface mi-au dorit doar binele și s-au comportat pe măsură, adeseori împotriva intereselor lor. De la fiecare am avut înțelegere și ajutor chiar când nu le meritam.

Prima mea dragoste a fost o evreică din Arad, Bebi: era deșeptă, nostimă și plină de humor. Când dorea să se despartă de rest, se trăgea de ureche, striga «afară cu jidanii», și pleca prima. De la ea am rămas un antirasist convins și un admirator al realizărilor neamului ei. Puțin după terminarea facultății m-am căsătorit cu o frumusețe de tip nordic, Elena, care fugită cu părinții din Basarabia rămăsese cu frica de a fi deportată în URSS. La zbuiciumul ei i l-am adăugat pe al meu, acela de fost deținut urmărit în continuare de Securitate... Cei opt ani cât am fost împreună au fost vitregi, în ciuda sentimentelor noastre: locuiam într-o cămăruță la subsol, cu closetul la capătul unui coridor.

Cât mai era încă studentă, ne aduceam mâncare în sufertaș de la cantina Ministerului Chimiei. Nechibzuit (aveam doar un răcitor cu gheață), cumpăram câte un sfert de porc cu speranța că odată preparat fiind, să ne ia mai puțin

timp cu aprovizionarea. Resemnată, trebuia să plece la fabrica Sintofarm, unde era inginer de tură, la ora 6 dimineața ca să se întoarcă, sfârșită de oboseală, târziu când se făcuse deja noaptea. Malițios, încercam să o fac sa ia lucrurile mai ușor: îmi reproșez și astăzi gluma de a vopsi cu culori diferite tacâmurile noastre, sub pretext ca să le evităm spălarea.... De o curățenie sufletească exemplară, lua lucrurile așa cum sunt, pe când eu mocneam. Spre deosebire de ea, care nu ar fi vrut pentru nimic în lume să plece din țară, eu îmi construiam în ciudat capital intelectual publicând în străinătate. În cele din urmă ne-am explicat și ne-am înțeles: ne-am despărțit ca prieteni și așa am rămas și astăzi. Divorțul nostru nu a fost însoțit de resentimente ci de înțelegere reciprocă, lucru rar astăzi. Așa se face că recent i-am scris Elenei o scrisoare întrebând-o dacă, basarabeancă fiind, cunoștea cazul masacrului de la Fântâna Albă. Răspunsul ei, care m-a răscolit profund, și este prea dramatic și informativ ca să nu-l redau:

«Recunosc și mi-e rușine că nu am aflat deabea după 1989 despre acest masacru. Am aflat de altfel și despre alte multe orori și am trăit și eu cu familia mea destule nedreptăți și opresiuni. În 1940 în iunie sute de avioane sovietice au survolat teritoriul Basarabiei la mică înălțime îngrozind populația. Aveam 8 ani și am fost speriată de moarte când tata ne-a anunțat că nimeni din Bravicea nu avea voie să plece peste Prut. După câteva zile ofițerii sovietici ne-au ocupat jumătate din casă lăsându-ne în două camere și o mică bucătărie. Toată perioada ocupației am vorbit numai în șoaptă și am fost extrem de speriați. Pe mama au obligat-o să lucreze la telefoane și mereu îi

spuneau că e fiică de chiabur. În iunie 1941 fratele mamei cu soția au fost deportați, George, vărul meu, era la liceu și a scăpat. La telefoane mama a aflat că vom fi și noi deportați cu vitorul convoi. Noroc că armatele române au venit și ne-au eliberat. Înainte ca rușii să părăsească comuna, au adunat bărbații tineri și i-au obligat să-i însoțească. Tata avea 39 ani și a fost printre ei. Înainte de a trece Nistrul, tata cu alți consăteni au reușit să fugă și au trăit prin păduri până au fost siguri că autoritățile române au preluat puterea. Acele zece zile fără tata au fost groaznice. Aflasem că cei prinși erau împușcați pe loc...

În luna aprilie 1943 când frontul rusesc se apropia, aveam deacuma 11 ani și eram elevă la liceul Regina Maria din Chișinău. Ni s-au dat actele, ne-au făcut bagajele și ne-au trimis acasă sau la rude apropiate. Pe mine și pe Valer ne-au trimis la Tighina la sora mamei, unde unchiul nostru era șef de gară. După câteva zile, împreună cu sora unchiului în vârstă de 60 ani, am plecat în două vagoane de marfă spre gara Buzoiești din Argeș. Acolo autoritățile române ne-au repartizat o casă spațioasă cu anexe. Aveam cu noi și 3 vaci cu lapte, care au fost salvarea noastră. Valer era considerat bărbatul familiei, deși avea doar 13 ani. Până în iunie nu am știut nimic de părinții noștri. Ne consideram pierduți. Valer își făcea planuri de angajare ca argat la conacul unui boier din localitate. Frontul era aproape de Nistru. Mătușa Fenea a venit la Buzoiești; era disperată de soarta fiul ei, vărul nostru, ofițer pe front, care își pierduse un ochi. Unchiul era mobilizat la Căinari ca să asigure transportul armatei. Nici o veste de la ai mei: noi la Buzoiești nu citeam nici un ziar. Tata și mama erau la Sibiu, conform ordi-

nului de repatriere dat de Ministerul Învățământului. Ca învățător, fusese repartizat în comuna Sadu. Acolo mama făcuse o psihoză: ne visa mereu pierduți, ea purtând doliu. Tata s-a încumetat însă și a plecat în Basarabia. Prin unitățile militare și cu sprijinul acestora a ajuns la unchiul nostru din Căinari. Așa a aflat ca suntem la Buzoiești...

Era o dimineață caldă de iunie. Sculați de dimineață ca să plecăm cu vacile la păscut, am văzut pe drumul prăfos care venea de la gară un punct mic care se apropia. Am știut că este tata și am alergat cu picioarele goale să-l întâmpin. Valer alerga și el în urma mea. A fost un miracol! Tata a căzut în genunchi și ne-a îmbrățișat; toți plângeam. Erau lacrimi de mare bucurie. Ne-am regăsit. A doua zi am plecat la Sadu, era în ziua de Rusalii. Mama, care avusese și ea un vis premonitoriu, ne aștepta. Din păcate, nici mai târziu, la Sibiu fiind, nu am fost prea liniștiți. Autoritățile române făceau hatârul rușilor și ne cheamau mereu să ne amenințe pentru că nu mai plecăm odată înapoi în Basarabia. Îmi amintesc că eram atentă la fiecare mașină care trecea pe stradă. Dacă se va opri în fața porții noastre? Cât de greu și cât de mult ne-a trebuit ca sa reușim ca în fine să scăpăm de acel coșmar!

Deși recăsătorindu-ne fiecare a trebuit să păstrăm "distanța legală", am rămas buni prieteni dealungul anilor așa cum o vedește și împărțășirea recentă a amintirii de mai sus. După această căsătorie care s-a desfășurat rănindu-ne pe amândoi, și anume când plănuiam să mă căsătoresc cu Jenny, să-mi apăra ocazia mult visată de a pleca din țară prin Marinka, despre care am scris anterior. M'am spovedit deîndată lui Jenny, arătându-i situația în

amănuț. Ca și tatăl meu, care pe vremuri mă îndemna să prefer pușcăriile delațiunii, Jenny nu a ezitat o clipă ca să mă îndemne să plec, arătând că dacă voi mai avea de gând să fiu cu ea și mai târziu, mă va urma...

Căsătoria mea cu Marinka (aprobată de Marea Adunare Națională și trecută în Monitorul Oficial !) cu o femeie care putea să-mi fie ușor mamă, a durat practic câteva luni, și aceasta până când, la Viena fiind, am găsit un serviciu. În acel moment i-am amintit de înțelegerea pe care am avut-o cu ea în țară, și anume ca această căsătorie să fie fictivă. Aceasta pentru că, în ciuda nepotrivirii noastre, Marinkă-i îi făcea plăcere să se afișeze cu mine în societatea vieneză. O parte din vină am purtat-o și eu, deoarece perioada de conviețuire dinainte convenită a fost mai lungă decât anticipasem.

De îndată ce am primit ca refugiat politic aprobarea de a pleca în SUA, am început acolo demersurile pentru a-mi obține rezidența și dreptul de a-mi aduce logodnica. După o strădanie îndelungată, am reușit să o aduc pe Jenny plătind din greu avocatului Jacober, omul de încredere al Guvernului Român din Londra (citiți http://www.adevarul.ro/societate/sănătate/Consulul-României-Florida-logodnică-Ceaușescu_0_46796788.html). Deoarece Jenny nu era evreică, a trebuit să obțin o derogare din partea lui Henry Jackson, senator democrat al statului Washington devenit celebru prin Amendamentul Jackson-Vanik care ajută evreii să plece din blocul sovietic.

Căsătoriți la Las Vegas cu ocazia unui congres, Jenny și cu mine am continuat conlucrarea pe care o avusesem în țară atât în Los Angeles cât și în St. Louis. Deși eram bine văzut acolo unde

lucram (fusesem invitat să mut în Elveția, odată cu Centrul de Cercetări), am continuat cu ardoare eforturile de a deschide propria noastră întreprindere.

Rămas fără lucru în SUA și insuficient de pregătit să încep o întreprindere pe cont propriu, am plecat la New Orleans, Jenny rămânând cu casa și serviciul ei la St. Louis. Deși în Louisiana mi s-a oferit un post de cercetare interesant, eram mânat mereu de gândul să fac orice să nu mai depind de alții. După o pregătire care am crezut-o meticuloasă, am deschis un laborator pe lângă casa pe care o cumpărasem și în care trebuia să conduc și supraveghez peste 20 de vietnameze. Având o afecțiune încă din Los Angeles pentru Netuța (Netty), care tocmai divorțase, și cum efortul pe care trebuia să-l depun în New Orleans m'a depășit, i-am cerut să mă ajute cu administrarea companiei. Deși după standardele de astăzi modul în care aceasta mergea pe atunci lăsa mult de dorit, succesul nu a întârziat să apară. Netuța nu s-a dovedit doar un bun organizator, ci a și urmat cursuri universitare care ne-au ajutat. Muncind împreună, ne-am apropiat: aprecierea reciprocă a declanșat sentimente care m-au făcut să o amărăsc pe Jenny care mi-a răspuns: "If you love something, set it free. If it comes back to you, it's yours. If it doesn't, it never was." Ultima parte a zicalei era cu totul nedreaptă în cazul meu, pentru că nu încetasem să țin foarte mult la ea. După o perioadă dureroasă pentru toți, ne-am adaptat la noua situație: ca gest suprem de înțelegere, a rămas prietenă bună cu Netty și a continuat să aibă grijă față de tot ce mă privește... După câțiva ani petrecuți împreună, m'am căsătorit cu Netty și ne-am mutat în Florida, paradisul bătrâ-

nilor. Mutarea a fost înțeleaptă din punctul meu de vedere, treptat lăsându-mă „balamalele”, grijile trecând în sarcina lui Netty.

Nici nu știu cum au trecut de atunci aproape treizeci de ani. Dacă la început eram mândru de Netty pentru că rezolva problemele locale legate de întreprindere, călătorii sau întâlniri cu un număr mare de prieteni, acum mă bazez pe devotamentul ei care mă face să trec mai ușor peste încercările pricinuite de vârstă și sănătate. De cel puțin două ori, în pofida voinței mele, Netty a avut intervenții datorită cărora mai trăiesc și astăzi.

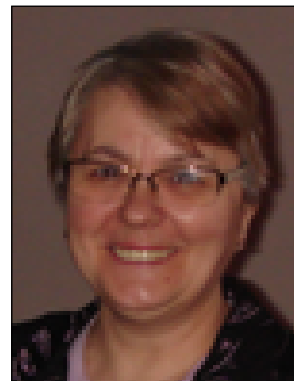
Nu pot să apreciez cât de bun sau rău am fost ca prieten sau ca soț: știu doar că m'am bucurat și am suferit din cauza partenerelor pe care mi le-a dăruit viață. Fapt este că am rămas bun prieten cu soțiile mele, fiind și astăzi în legătură apropiată și corespondența cu ele și sfătuindu-ne reciproc. Pentru un „macho man”, aceasta nu este de natură să-l avantajeze, fiind probabil o dovadă că nu a putut inspira pasiuni puternice, ci doar prietenii trainice, ceea ce în ultimă instanță este cu mult mai mult.

Concluzia pe care aș vrea să o desprindă din cele de mai sus cei interesați este că fără a-ți atrage înțelegerea și cooperarea oamenilor apropiați și a personalităților este greu să răzbați, mai ales după ce ți-ai lăsat în urmă o țară, prieteni și rezultatul eforturilor depuse în cea mai activă parte a vieții...

ND: Mulțumesc domnule profesor doctor Matasă, mulțumesc dragă Claudiu. Ai avut o viață plină de încercări și peripecii, dar marcată de mari realizări. Sper că cel puțin unii din tinerii de azi să-ți urmeze exemplul și să împingă și ei prestigiul României pe culmi noi și mai puțin explorate.

POEZII

Premiul I, pentru POEZIILE prezentate la secțiunea creație literară, faza națională a Concursului de Creație „Lauda semințelor, celor de față și-n veci tuturor”, din cadrul Festivalului Internațional „Lucian Blaga”, ediția 6-8 mai 2011, Sebeș - Alba Iulia.

Motto: „Te privesc în oglinzile cerului cu disperare”

Neliniști

Cum să te resping, inimă,
Jertfa cenușii searbăd
Al zbaterii de fiecare zi!
Cum să te resping, inimă,
Când A FI e mereu mai mult
Mereu altceva decât el însuși!
Cum să te resping, inimă,
Prietenă până-n străfunduri
Cu lumea întreagă!
Cum să te resping, inimă,
În așteptarea ispititorului,
A aflării pietrei filosofale a Poetului!
Cum să te resping, inimă,
Tăcerea precuvintelor mele,
Eu-non-eu!
Cum să te resping, inimă,
Noema
Golului plin!

Armură

Pe strada frunzelor,
La numărul șapte,
Locuiește
Ultima taină a nopții...
Pas lângă pas,
Armură pentru verde-
Trec doruri
Pe sub ceața oglinzilor...
Cuvânt lângă cuvânt,
Ardere până-n zori...
Cine spune
Că-mi joc nenorocul
Pe o potcoava de fum...

Ecou

Aș fi vrut să-ți spun că sunt pe lume
Stări mai importante decât iubirea,
dar tălpile n-au mai luat nici o formă, nici o culoare,

pământul nu le-a mai descântat.
Aș fi vrut să-ți spun că sunt pe lume
Dureri mult mai clintite decât iubirea,
dar gleznele mele, în larma băătăiei,
au bănuit tăișul spadei de argint.
Aș fi vrut să-ți spun că sunt pe lume
neliniști mai pustiite decât visul,
dar coapsele cerului- dinastii înserate,
mocneau deșarte rătăcirii în luna plină.
Aș fi vrut să-ți spun că sunt pe lume
inimi mult mai neînduplecate decât iubirea,
dar măruntaiele zării murirea îmi urlă,
nesătulă de rătăcirea fără sfârșit.
Aș fi vrut să-ți spun că sunt pe lume
Învrăjbi martirizate mai mult decât iubirea,
dar perechi de valuri izbesc fără cruțare
oglinzile cerului durut în rugăciune.
Aș fi vrut să-și spun că sunt pe lume
înjunghieri mult mai închipuite
decât temnița fericirii poetului însingurat -
monstru zămislit în pântecul cerului.
Aș fi vrut să-ți spun că sunt pe lume
întâmplări mult mai importante
decât oul de prepeliță nins în iulie,
amurg șovăielnic licornul sângelui veghează...
Aș fi vrut să-ți spun...

Numai iubirea poate făgădui...

Gând de seară

Ultima lectică verde,
O felie de pâine uscată,
Prima pagină a unui ziar
Pe care zace cadavrul
Visului înjunghiat...
Cititorule,
Cu ochi asfințit
În firul de iarbă,
Astăzi e mâine,
Măinele cerului

Din poiana smaradelor!
 Pe-nserat,
 Numai filele albe
 Pe care n-am scris
 Niciun cuvânt
 Așteaptă-n genunchi
 La poarta mirării...
 Cine-mi aude
 Tăcerea albastră...

Lentoare

Nu știu
 Dacă am murit de tot,

Dar sigur știu
 Că mor în fiecare noapte
 Strivită
 De sângele zorilor...
 Dimineața
 Conduc cortegiul la gară...
 Și nu observ că
 Strada și-a fisurat
 Glezna dreaptă strigând:
 - Ava,
 Unde e sufletul nopții...

DINCOLO DE TĂCERE – METAFORA

EVANGHELIA INIMII, DE THEODOR RĂPAN

«Îți mulțumesc, Juan Ramon, pentru că m-ai învățat să merg prin viață: nici grăbit, căci „timpul va zbura înaintea mea precum un fluture”, nici încet, căci „timpul va veni în spatele meu, ca un bou blând.” Așa stând lucrurile, am ales Calea mea!»

(THEODOR RĂPAN)

Adevărat este că „aflăm despre cineva ceva pentru prima dată și atât. De cunoscut, însă, avem prilejul să-l cunoaștem dacă o situație identică se repetă a doua oară, a treia oară, când capacității noastre de cunoaștere i se oferă șansa.”

Mărturisirea cunoașterii este absolut valabilă acum pentru diplomatul-poet, Theodor RĂPAN, pe care l-am aflat adolescentul de acum mai bine de 40 de ani, în prima duminică de septembrie a anului 1970, la o întâlnire a cenaclului literar pe care îl organiza, lunar, ziarul „Teleormanul”. Se citea literatură bună, se prezentau creații originale, se interpretau, se comentau.

Fac această mărturisire cel puțin din două considerente.

1. Pentru a reaminti ceea ce știu de-o viață, că „dintre numeroasele instrumente ale ființei omenești, cel mai uluitor este, fără putință de tăgadă, cartea.

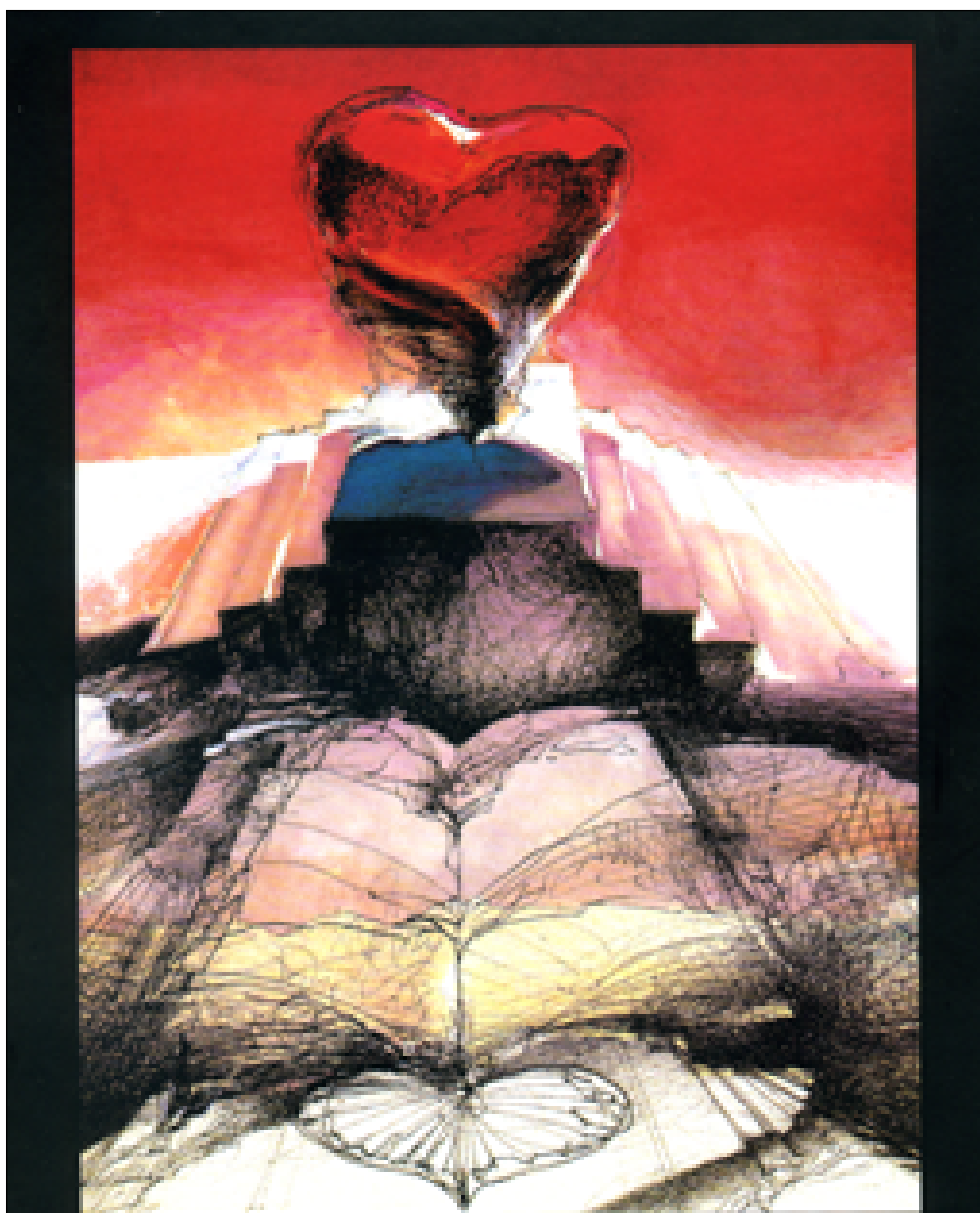
Celelalte sunt prelungiri ale trupului. Cartea e altceva, cartea e o prelungire a memoriei, a imaginarului, a ființei cosmice.”

2. Pe lângă ziarul „Teleormanul” funcționa un Cenaclu Literar în care nu vârstele îi apropiau pe cenacliști, ci trăirea aleșilor în fiorul cuvântului scris. De atunci am rămas cu acest cult al cărții și al creației. O spun într-un mod care poate să pară patetic și nu aș vrea să îl simțiți așa. Receptați-l ca pe o mărturisire de credință a unuia care cel mai mult dintre noi toți de atunci s-a călăuzit până la uitarea de sine în cuvântul scris.

Ca profesor de literatură, le-am spus elevilor mei, cu fiecare prilej ivit că „o formă de fericire e lectura, o altă formă e creația, în general, și creația poetică, în special”. Într-o societate în care tehnicizarea își pune tot mai mult amprenta pe modul de existență al omului și se vorbește chiar despre dispariția cărții în format tradițional, eu nu cred că va fi posibil, atâta vreme cât creatorul autentic face artă nu numai din întruparea ideii în cuvânt, ci face artă și din ființarea grafică a textului în carte. Chiar mai mult decât atât, creatorul își invită cititorul în modul cel mai elegant, așa ca împreună să străbată universul cărții întemeiat pe corespondența viață-literatură, înțelegând esențialul: „creația este o scriitură tainică, o criptografie pe care trebuie să o descifrăm. Toate lucrurile sunt cu adevărat cuvinte, în afară de lucrurile pe care nu le putem înțelege și pe care le luăm cum sunt”.

Poetul Theodor Răpan ne invită într-un mod cu totul special la mântuirea prin exercițiul lecturii: „- Vino, cititorule, vino, și ia-mă de mână! Nu te înfricoșa! Vino la umbra copacului Lumii, liniștește-te și vino să ne așezăm în iarba cea deasă de umbră, în pridvorul unui veșnic amurg, sub aerul dulce al verii eterne!”...Nu mai rămâne decât să ne eliberăm gândul de angoasa existențială și să ne umplem sufletul cu bucuria lecturii.

A douăsprezecea carte a poetului Theodor Răpan nu este o surpriză. După ce, la începuturi, cunoscându-l, poetul Nichita Stănescu mărturisea: „atenție, aici este uraniu”...sau „citind poeziile lui Theodor Răpan mă întorc și zic - poetul s-a născut român!”,

Theodor Răpan

EVANGHELIA INIMII

Anotimpuri

Jurnal de poet

EDITURA
SemnE

Theodor Răpan ne-a obișnuit cu o anume periodicitate a apariției cărților sale. Între cele peste 3000 de pagini publicate, „Evanghelia inimii” (Editura SemnE, București, 2010) este o creație specială, în alcătuirea căreia nu putem intra până a nu înțelege că titlul îi este

cheie, cifru și, în consecință, cititorul, amator sau exeget, în demersul interpretativ ajunge la el. Și ce altceva, mai presus de religia iubirii în care a trăit și trăiește poetul, poate însemna „Evanghelia inimii”? Crezului poetic al spaniolului Juan Ramon Jimenez, pe care îl

adoră și pe care îl ia partener alături de graficianul Damian Petrescu, trăitor la Paris, i se alătură poetul Theodor Răpan care înțelege că „*omul, înainte de a deveni Cuvânt, prin actul divin al creației sale este Conștiința*”. „*Poezia, precum Dumnezeu, nu este decât credință!*”

Ideea cărții, după ce a fost sugerată în titlu, străbate întregul univers ideatic și liric, acționând ca un fir al Ariadnei, subtextual. Cele patru părți ale cărții sunt structurate corespunzător celor patru anotimpuri. Fiecare anotimp este introdus în compoziția cărții printr-o selecție sugestivă din lirica lui Juan Ramon Jimenez.

I. Primăvara: Floralia

„*Rătăcește prin ploaie sufletul florilor*”.

II. Vara: Iubitor

„*Iubire, dacă pleci, rămân ruină.*”

III. Toamna: Melanholia

„*Pe un drum de aur se duc mierle. Încotro?*”

„*Pe un drum de aur se duc trandafirii. Încotro?*”

„*Pe un drum de aur mă duc și eu. Încotro, toamnă? Încotro păsări și flori?*”

IV. Iarna: Ultima Thule

„*Nu-ți arunca, moarte, piatra în oglinda mea*”.

Poetul nu are numai cultul cuvintelor, ci și cultul cifrelor. Viața este una, trece fără întoarcere prin cele patru anotimpuri, care nu sunt altceva decât vârstele iubirii (cifra 4 corespunde zilei ivirii pruncului-poet în lume și în lumină), fiecare anotimp are 33 de poeme (cifra 33 corespunde vârstei hristice). Dincolo de calea destinului care impune rolurile jucate, poetul rămâne sufletul pur și etern, de o candoare inefabilă.

Rotundul cărții este evident. Incipitul exprimă spiritul creatorului pregătit de jertfă: „*Plâng în limba română și tac: e primăvară în cuvinte!*”. E gata oricând să răspundă solicitărilor circumstanței sau CLYPEI, cu o replică uneori efemeră (martori infideli ai clipei), alteori, menită să sfideze timpul cu o desăvârșire intransigentă („*Din supunere oarbă, sfințească-mi-se Clipa!*”). Câtă emoție înfiorată fulgeră interogațiile care

primesc și răspuns din nevoia de aflare a cunoașterii: „*Poet? Nicidecum! Sunt testamentul dintâi al iubirii. Prima silabă din ultimul șopot? Nu știu! Moarte, acordează clavierul tăcerii din mine și, ajută-mă, Doamne, să trec!*”

Rostirea harică dar și meșteșugită aduce în prim plan bogate încărcături emoționale „*Poetul este mut, s-a dus tarotul! Să vină primăvara din-nainte! Îți sărut dreapta. Viața: Sunt Mortul din Cuvinte*”. La primul impuls, exegetul-cărturar este tentat să caute asocieri ale poetului cu cele mai proeminente personalități lirice.

Pregătiți cu argumentele pe care ni le pune la dispoziție chiar „*Evangelia inimii*”, suntem gata să contrazicem și să rostim cu fermitate că poetului Theodor Răpan i se pot alătura truditarii cu har întru credința poeziei. Estetica specială a cărții se sincronizează cu vocea lirică a poetului. Cuvântul, silaba, clipa, melanholia, tăcerea, profunzimea, metafora, neliniștea, profunzimea, metafizica, dorul, cerul, flăcărilor Gheenei, umbra, norii, oglinda, păsările, apa, aerul, licornul, firul de iarbă, focul, tăcerea – sunt elemente specifice universului poetic răpanian. Pe tot parcursul

cărții descoperim lirismul profund, rafinat al poetului Theodor Răpan care intelectualizează expresia poetică în limba română.

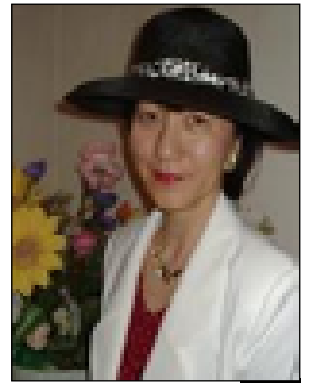
Să nu credeți că ajungeți așa ușor la înțelegerea textului dacă nu stăpâniți cunoștințe ce țin de identificarea unicității stilului poetului prin bogăția lexicală, prin intuirea celor mai subtile asociații contrastante, prin frazarea amplă, uneori interogativă, alteori exclamativă, prin elemente ce țin de cultura tuturor timpurilor și popoarelor, și toate trecute prin inima reginei – POEZIA! Poetul crede cu toată ființa în CUVÂNT, îl simte cum simți o ființă cu toate ale vieții, crede în forța lui demiurgică, de aceea își asumă cu toată sinceritatea trăirii esențialul, micile și marile sensuri ale existenței: „*La echinocțiu smirna se preface în mucenița Nimfodora, sfânta, pe cumpene de vânt slăvesc ghindarul, din muritor sunt răspopit Cuvânt! Nu am murit! Nu am murit?*”. Versetele freamătă de fiorul spunerii, ca și cum ar fi ultimul timp al ofrandei.

Numai lectura „*Evangeliei inimii*” vă poate convinge de un fapt cert: împlinirea nevoii de reper și model literar prin opera Poetului Theodor Răpan.

DAMIAN PETRESCU

P o e m s

KAE MORII (JAPONIA)

Irony

Not to cause panic
'Safety myths' was told in building the Nuclear Power Plants

Not to be criticized
'Out of supposition' was told by the relations

Not to make fear
'the radiation level doesn't immediately damage our health' is told

Yes, if we had the risk of death, it's just A-bomb.
No one told the total amount to build a nuclear power plant and to pay the damage

Not to have a damage rumor
'Scientific demonstration needs' is told

Yes, if we had the scientific demonstration before the accident...

The face is always coming later

Narcissus

The dead thrown upon the beach don't know
Ojika peninsula moved on 5 meter
and the villages wasted all by tsunami
but the flowers bloomed in the perch, this year too.

Fukushima Nuclear Power Plant was broken
and the radiation has expanded...

The natural disaster and the man-made-disaster
How many suffering we hold...

A bouquet of narcissuses devoted for a hundred thousand of refugees
A poetry of her penetrated into our heart

Dora Groza

More than the words of self-reproach,
More than the words of self-pity,

As long as the nature exist, we are alive.

I Fear Even the Wind Blows

A horrible earthquake of a magnitude of 9.0 hit us on March 11, 2011.
A horrible tsunami destroyed all, and we saw the broken nuclear power plant.

Every time earthquakes hit us
I fear the explosion

Every time my windows are screaming
I fear the explosion of the reactors

During over 450 earthquakes
I had shut myself alone in my house

I fear the vibration of my windows
I fear the radiation

Clean water, clean air, clean...

Many lives of people are lost and
Many town of people are lost...

A feather of Divine

It noted the foolish of human being
The insolence and the blind

Holding good seeds,
Why the man strews the misfortune seed
On the earth?

The light is lavishly given
Love is to live

When your ideology corrodes your body
Put the book aside

Please look up the sky
Nothing to stay even in a moment

UN PAHAR CU LAPTE

GHEORGHE NEAGU (ROMÂNIA)

Comunicat: „Astăzi în jurul orei 14 și 30 minute o falie deosebită se va forma în zona orașului nostru. Locuitorii sunt rugați să părăsească orașul de urgență.

Autoritățile vor sprijini cu mijloacele necesare deplasarea locuitorilor. Întrucât mai sunt doar patru ore la dispoziția dumneavoastră, vă rugăm să vă luați doar strictul necesar de alimente și de valori personale. Cei care au mijloace auto personale, vor primi benzina necesară din localitățile învecinate.

Mașina cu difuzoarele date la maximum străbătea străzile orașului, repetând într-una același anunț. În primul moment, oamenii ascultau cu atenție apoi dispăreau brusc de pe stradă sau din cadrul ferestrelor. Odată cu trecerea mașinii locurile se goleau. Câteva clipe, o tăcere de moarte se lăsă peste orașul amenințat de cataclism. Apoi reîncepură zgomotele. O mamă chemându-și copilul, un zgomot de ușă trântită, un motor de mașină, apoi altul și din ce în ce mai multă zarvă. Pe străzi începură să apară cei cu mașini. Zeci, apoi sute de mașini, alergând bezmetice, toate din centru spre barierele orașului.

„Dacă au mașini le dă mâna” s-auzeau din ce în ce mai des replici izvorând din rândul pietonilor porniți cu tot felul de geamantane și boccele.

La creșele de cartier, copiii se adunaseră deja în curte.

Educatoarele plecaseră pe la casele lor. Copiii plângeau.

Odată cu apariția părinților, plânsetele se amplificau. Rând pe rând, copiii erau luați de brațele neliniștiților părinți.

Câteva rămăseseră în curtea pustie. Așteptau părinții. Nu mai plângeau. Obosiseră.

La spital, salvările erau arhipline. Câteva autobuze trimise de întreprinderea de transporturi se dovediră neîncăpătoare.

Cei operați erau purtați pe tărgi de rude sau de câteva cadre medicale ce-și rezervaseră locuri în salvări.

La centrala telefonică nu mai rămăsese nimeni.

Undeva izbucnise un incendiu. O mașină evitase coliziunea intrând în vitrina unui magazin de stofe. Benzina din rezervor făcuse explozie, aprinzând totul în jur.

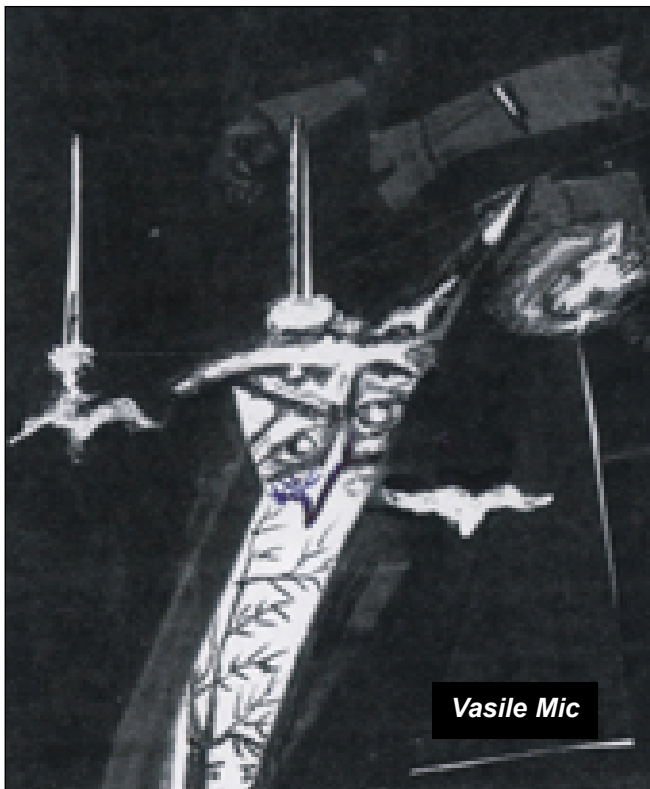
Regimentul era în alarmă. Mașinile militare începuseră transportul materialelor explozibile. Sute de soldați munceau la încărcarea lor, urcându-se care cum apucau în mașinile arhipline. Unitatea de pompieri, cu efectivele complete se îndrepta în fruntea coloanei militare, cu sirenele deschise. Câteva mașini de patrulare militare pline cu civili se îndepărtau în mare viteză de orașul impanicat. Mai în toate atelierile, oamenii își părăsiseră locurile de muncă. Zgomotul marilor întreprinderi încetase.

La topitoria laminorului, se întrerupsese furnizarea curentului electric și a gazului metan. Fiecare se grăbea să ajungă la familie și să plece. Pe străzi, busculadele erau mari și din ce în ce mai dese. Mașinile tamponate strangulau mersul celorlalte. Căutau să se strecoare, să scape cât mai repede din orașul în care trăise ani de zile.

Dacă la început cunoscuții ce strigau unii pe alții, încercând să se ajute într-un sens sau altul, acum fiecare se grăbea spre calea lui. Nehotărâți se învârteau de la un loc la altul, fără a avea curajul să apuce încotrova.

La azilul de bătrâni, era liniște. Unii jucau table, alții stăteau întinși la soare sub pledurile roase de timp sau decolorate. Pe ei nu-i mai interesa supraviețuirea. O parte plecaseră totuși luați de rudele ce-și amintiseră de ei.

Cei mai mulți n-aveau nici puteri și nici unde se duce, dar mai ales n-aveau de ce să se ducă. „Ne-am trăit traiul, ne-am mâncat mălaiul” strigau ei unul în urechea celuilalt, doar, să se audă. Indiferența unora, surzenia altora, și neputința îi făcuseră să se resemneze.

Vasile Mic

Unii intraseră în bucătărie și-și luaseră câte o bucată de pâine pe care o molfăiau nepăsători. Nu mai aveau supraveghetori să-i certe. La rândul meu abia am reușit să mă strecor către casă. Câini slobozi, vagabonzi sau de rasă, hălăduiau speriați printre coloanele de fugari. Liftul nu mai funcționa. Am urcat agitat pe scări. Ușa apartamentului era încuiată. Mi-am scos cheile. Abia am reușit să nimeresc broasca. Măinile îmi tremurau. Am deschis.

Ea nu era. Nu venise sau se hotărâse să nu mai vină. M-am repezit la telefon. Funcționa.

Am format numărul. Zadarnic. Nu răspundea nimeni. Din nou și din nou. Același rezultat.

Nu mai știam ce să fac. Mai erau aproape două ore. Am ieșit în balcon. De la înălțimea etajului opt, bulevardul se zărea ca n palmă. Grupuri mari de oameni se vânzoleau spre marginile orașului. Câteva incendii își aruncau fumul spre înălțimi. M-am reîntors în apartament. Nu știam ce să-mi iau. Singura mea avere erau cărțile. Mii de volume. Cum să le iau? Unde să le pun?...

Mi-am ales o sacoșă de voiaj cumpărată cu ani în urmă de la mare. Avea fermoarul stricat. Era imposibil să-mi pun atâtea cărți.

Mai bine să-mi iau manuscrisele.

Încăpeau. Gata, puteam pleca. Mai era aproape o oră și mi se făcuse foame... Și ea nu era. Aveam s-o aștept. Chiar dacă plecase, o voi aștepta. Aveam să-i arăt că eu rămân corect. Întotdeauna corect.

Mai bine mi-aș găti ceva. Ouă în frigider mai sunt. O să-mi fac niște ochiuri. Mi-am pus manuscrisele în hol. Am dat s-aprind aragazul. Nu mai funcționa.

Știam că vecinul are o butelie. Bat la ușă. Nu-mi răspunde. O fi plecat? Insist. Degeaba. Bat cu pumnii ba chiar și cu picioarele în ușa subțire. Zgomotele hăulesc în tot blocul, în liniștea ce s-a lăsat pe nesimțite de jur împrejur. Nedumerit abandonez ușa vecinului și ies din nou în balcon. Orașul e pustiu. Doar fumul incendiilor e mai consistent.

Nici un călător. Și mi-e o foamee... Mă-ntorc la ușa vecinului. O deschid bușindu-mă cu umărul în ea. A ieșit din țâțâni. Intru în bucătărie.

Butelia e sub masă. N-au luat-o. O clatin. Mai are ceva încărcătură. O iau și o aduc la mine.

Am un aragaz de voiaj. Cu ăsta ne făceam în concedii micul dejun.

Ne lua câte un prieten cu mașina la iarbă verde numai pentru că aveam aragaz de voiaj. Am legat furtunul la butelie. O adaptare de-a mea pentru cazuri când ar fi lipsit buteliile de voiaj. Ca acum de exemplu. Aprind.

Merge. Pun tigaia și uleiul. Aud pași pe scări. O fi ea?! Nu cred. Sparg ouăle. Uleiul sfârâie. Pașii se aud din ce în ce mai distinct. Se apropie. Albușul începe să se albească, ușa se deschide și apare ea.

Ţ Mi-e foame! Îi spun ca un fel de scuză în fața minunăției mele de a nu fi plecat.

- Ai spus ceva? mă întreabă cu glas șoptit.

- Mi-e foame, repet ca în transă ducându-mi mâna la stomacul ulceros, proverbial de ulceros.

- Îți fac imediat ceva, îmi spune ea limpede ridicându-se de lângă mine cu precauție. Stai liniștit. Îți fac numaidecât.

Mă-ntorc pe partea stângă. Așa durerile-mi sunt mai suportabile.

- Cât e ceasul? o întreb gemând.

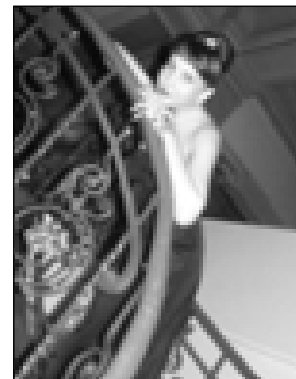
- E două și-un sfert, îmi răspunde ea din bucătărie. Mă uit la capătul patului. Da, e două și-un sfert.

Mă ridic speriat. Arunc plapuma grăbit. Vreau s-o chem s-o întreb dacă mai putem pleca. Dar mă trezesc de-a binelea. Intru în sufragerie. E frig. Caloriferele sunt reci. Privesc pe geam. Orașul e pustiu. Rar se vede umbra unui călător. Sub bec fulgii se zbenguie, liniștiți. Aud șuierul unei locomotive și mă liniștesc.

Ea îmi aduce un pahar cu lapte și biscuiți. Durerile de stomac se potolesc. Beau laptele. Biscuiții nu vor să se moaie în lapte. Păcat. Altădată se muiau.

Altădată. Acum beau laptele și mă duc să mă culc alături de ea, fără să-i povestesc nimic. Ar râde de mine, de visul meu zbuciumat într-un oraș totdeauna liniștit.

POEZII

CANDELA MAMEI

...Cât de frumoasă ai fost mamă
Și primăvara ține minte,
Șoptește plopilor - în taină
S-adie-aducerile-aminte.

Suvița orelor uitate
Mi-o răscolește peste frunte
Iar gustul merelor furate
Mușcă din vorbele-mi cărunte.

Mamă,-mi faci semne de departe
Din prispa udă-a înserării
Mă dojenești, mă-ntrebi de carte
Iar eu sorb cupa depărtării.

O cută-n bluză îți îngână
O doină din copilărie
Mamă, torci verdele din Lună
Iar eu i-adulmec scara vie.

Îți reazemi coatele pe stele.
Zei sfioși pleacă-n Olimp.
Nici Domnul nu-mi suflă în vele,
Nici sfinții nu mai ning cu timp.

Aprind și ard candelă simple
Și dorul se toarce în tâmpole.

NU VĂ-NTRISTAȚI

Măicuță, -n vara asta arsă
De griji, de ploi, de dorul meu,
E timpul să mă fac mireasă
Și să mă-ntorc la Dumnezeu.

Tăicuță, ori îmi pare mie?
Se strânse-n sac pogon de ani
De când nu mai plățiși simbrie
Nici la boieri, nici sorții bani.

Voi așteptați-mă la poartă
Cu calul alb ce-a-mbătrânit.
Mă-ntorc din patru vânturi, iată:
Îmi este greu și-am obosit.

Tocmiți mulți lăutari din sat
Și la fântâna de din vale
Să-mi cânte până pe-nserat
Cu voi - de doruri, si de jale.

Și nu fiți triști că-i vară arsă
De griji, de ploi, de dorul meu
Că-n toamna care stă netoarsă
Vom băsmui - cu Dumnezeu...

DELIR

Vin poteriile dimineții
Și mai bătrâni suntem cu-n an
Sub geam, stau plopilor - înțelepții
De vorbă cu un vechi castan.

Doar pietre-n cale, numai pietre
Poteca gândului o bat,
Iertarea urcă printre trepte
Își duce umbra la-nchinat.

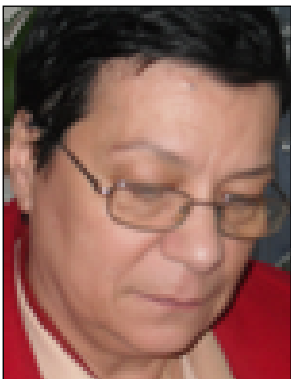
Prin camere doarme tăcerea
Își zornăie zalele-i reci
În ceașcă-și lasă adierea
S-o-nec în cerneala din veci.

Vin poteriile, vin din zodii
Timpul își rupe trist cămașa
Arhanghelii umblă în dodii
Frica lovindu-mi cu cravașa.

Cerșește vârsta pe la poartă,
doar ornicul bate, și iartă.

Dora Groza

Ultimii sfinți

ȘTEFANIA OPROESCU (ROMÂNIA)

Bătrânul stătea agățat cu mâinile de scândurile negre și rare ale gardului pe care abia-l depășea cu o înălțime de cap. Nodurile degetelor ce ridicau din loc în loc scoarța străbătută de șerpui vineții ai venelor păreau continuarea lemnului devastat de timp, rădăcini răstignite în aerul verde al muntelui.

Ținea capul ușor aplecat spre dreapta cu urechea îndreptată spre vale căutând să prindă orice zgomot diferit de foșnetul frunzelor, țistuitul lăcustelor sau bâzâitul tăunilor ademeniți de mirosul vitelor în miezul tăriei de zi a verii.

Ridica bărbia din când în când înălțându-se pe vârfuri ca un copil iscodind misterele dincolo de bariera grădinii în al cărei rai avea voie să umble nestingherit. Anii îl surpaseră până la dimensiunile copilăriei, doar capul mic aproape cât pumnul, cu pielea zbârcită, părul alb și rar pieptănat cu grebla degetelor și mâinile tăbăcite îl deosebeau de copilul care fusese cândva.

Motorul mașinii care urca drumul defundat trăgea greu, zgomotul răsfrângându-se de trunchiurile copacilor, de răpa terenului ce alunecase în trepte cu fiecare ploaie, adâncind distanța dintre casele puține, răsfirate într-o încremenire iluzorie. De două ori pe săptămână miercurea și duminica, mașina cu pâine urca pe golgota ultimelor așteptări, nu aducea numai pâine, aducea o altă lume în sticle cu arome artificiale, pe care gustul bătrânului nu apucase a le deprinde. Mai aducea însă și cuie, și lame de coasă și sticle de lampă, era un fel de luntre naufragiată între două lumi perisabile, căutând salvarea între valul câștigului și cel al milei creștine.

La auzul motorului, mâinile bătrânului tresăriseră și se strânse mai tare pe scândurile gardului ridicându-i trupul firav într-o zvâcnire scurtă. Ochii iscodiră drumul ascuns de coroanele verzi ale copacilor. Preț de câteva clipe, păru bărbatul falnic de odinioară privind pașii femeii tinere care-i căuta calea prin ascunzișurile răcoroase ale umbrarelor. Căzu apoi cu picioarele pe pământ, doar mâinile nu-și conteniră răstignirea pe mângâierea blândă a lemnului.

O ceață verzuie lăptoasă porni a se ridica din vale, ca un val uriaș cu mai multe trepte asemeni fântânilor arteziene, pe care bătrânul nu le văzuse niciodată, dar le vedea acum minunându-se de forța aceea necunoscută care urca spre înălțimi fuiorului de fum gata să-l cuprindă ca un râu ridicat în văzduh și care venea spre el neconținut – transparentă, gata să-l învâluie și din fața căruia n-avea unde să se retragă. Curând, ceața verzuie lăptoasă îl cuprinse în miezul ei, gândea că-i va fi greu, că se va sufoca, dar nu, respirația îi devenea din ce în ce mai ușoară, nu mai simțea nici tusea aceea hârâită care-i sfâșia pieptul la răstimpuri, în jurul lui alte respirații ușoare, ca aburul îl ademeneau, mersul îi era ușor ca o plutire spre înălțimile ceții. Apoi, aflat undeva, sus, pe pragul unei urcări auzii îndemnul rarefiat, a al unei fâlfâiri de aripă care-l îndemna să se lase în voia plutirii. Se temea la început, cum să plutească trupul lui care nu se desprinsese niciodată de pământ, se temea că ar să cadă și să se zdrobească de singurul loc sigur pe care-l cunoștea. Îndemnul se multiplica în valurile de ceață, se simți aproape luate pe sus de voința vocilor și fără să simtă pași în aer după care o bucurie necunoscută îl cuprinse, era una cu ceața care-și continua mersul purtându-l în plutire până când n-a mai simțit când și unde se află.

*

Bătrâna urca anevoie prin fâneață după ce cumpărase pâine de la mașina care venea miercurea și duminica, afară de zilele ploioase când nu putea urca pe drumul defundat. Adusă de spate, sprijinindu-se cu brațul drept într-un băț care-i ajuta mersul șchiopătat aproape basculant în jurul șoldului înțepenit de multă vreme, mergea spre casă ca spre mănăstire jinduind la răcoarea și odihna casei alături de bărbatul care-o aștepta să frângă pâinea în porții mici numărate pe zile. Pâinea proaspătă o ținea între brațul stâng și piept iar sub ea, cu antebrațul strângea lângă piept o sticlă de plastic de doi litri în care se legăna un lichid oranj cu aromă de portocale.

O ținea cu grijă, așa cum ar fi ținut un copil, odihnindu-l cu capul pe patul de pâine și-o legăna cu mersul ei șchiopătat, cum ar fi alintat o bucurie pe care cu toată neputința se încăpățâna s-o ducă acasă, acolo unde bucuriile erau din ce în ce mai rare. Bătrâna urca anevoie prin fâneață iar când privirea ei slăbită prinse conturul gardului rărit de vreme se întrebă, ca într-o doară unde era bărbatul, unde era copilul care-ar fi așteptat-o uitându-se printre scânduri să le aducă pâinea dorită, dar nu se îngrijoră prea tare.

Poezii

SANTINELĂ ÎN TENEBRE

*Cu arma încărcată, prin tenebre,
Ca santinelă-s gata să trag focuri,
(Așa i-a dat și mamei în ghiocuri
O ghicitoare, când prindeam vertebre).*

*Soldat, de strajă nopții în agoră,
Îmi port mantaua grea de întuneric
Și voi soma orice erou homeric
Să nu aducă-n iad vreo auroră.*

*Mă antrenez pe ținte mișcătoare
Ce-ncearcă să mă muște pe la spate
Și trag, în serii, rime-mperecheate
De sperii și borfașii-n închisoare.*

*Născut soldat, sfidez până și dracii
Cât am pe țeavă ritmurile sfinte;
Eu am consemn să nu dorm în cuvinte
Și să împușc cu stele vârcolacii!*

NAȘTEREA AFRODITEI

*Trec ciobani pe-oglinnda Lunii,
Lupii-nchid poarta pășunii,
Bacii mulg uger de noapte
Și-n cer crește drum de lapte,*

*Marinarii pun la proră
Cap-compas pe auroră;
Dorurile de fecioare
Vin din stele căzătoare,*

*Visele-adunate-n prove
Sparg furtunile de slove,
Iar în somnul lor, matrozii
Trec prin sabie irozii.*

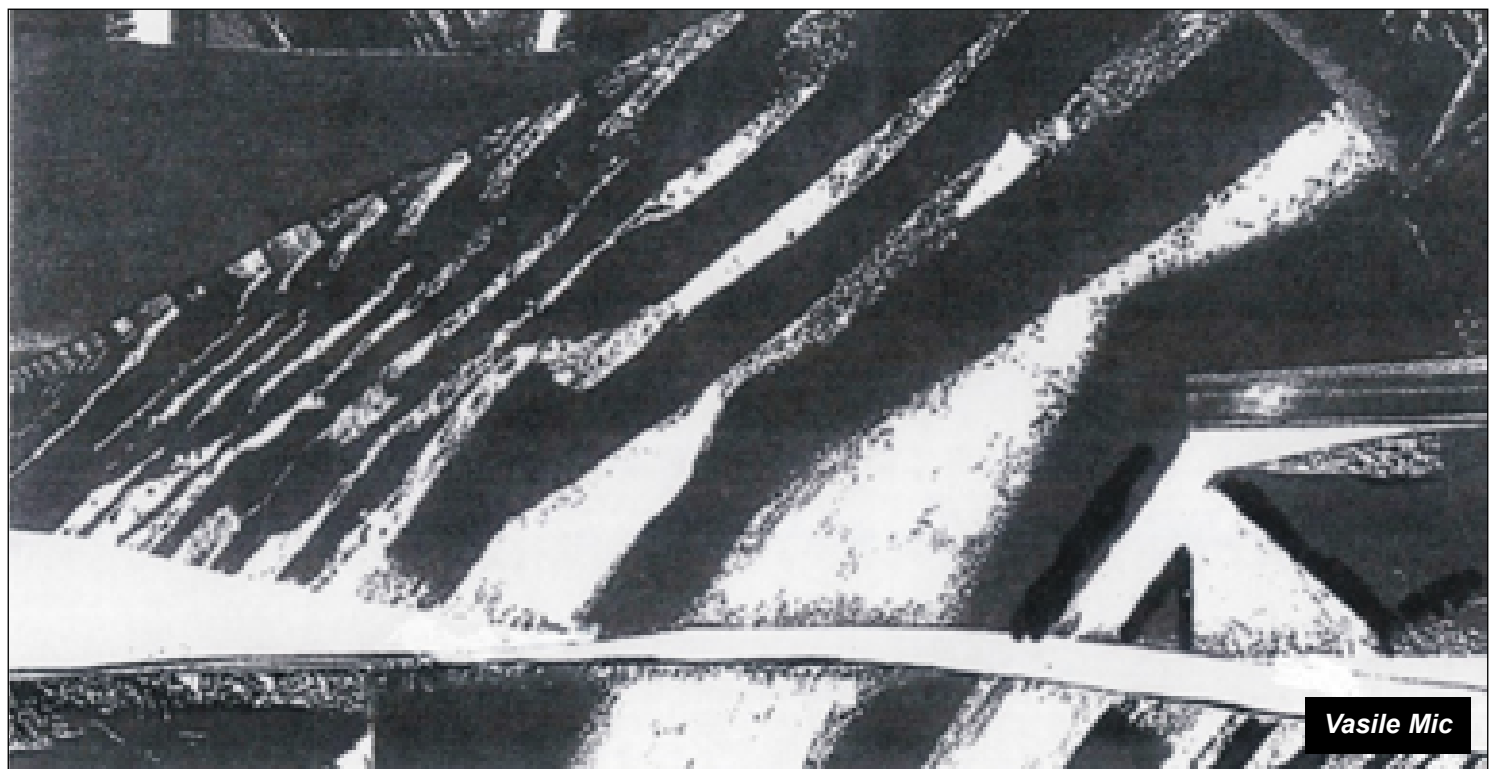
*Un poet în cart de câine
Duce nava către mâine,
Cu tăișul cârmei crapă
Noaptea coborâtă-n apă,*

*Adunând stelele-n turme,
Bacii pier fără de urme,
Cade-n val Calea Lactee,
Născând pe-Afrodita zeie!*

REFUZUL LUI ICAR

*Semădate-n primăveri,
Zilele răsar din ieri,
Ofilite-acum dau vamă
Timpului care le cheamă.*

*lelele-ntr-un dans frivol
Trec prin cimitirul gol,
Îngeri triști stau pe aproape
Cu petale să le-ngroape,*

Vasile Mic

*Zborul pur spre alte zări
Se aprinde-n lumânări
Și din flăcările sfinte
Punem aripi la cuvinte.*

*Babele tămâie-n zori
Umbrele de zburători,
Dar cu aripa de ceară
Icar nu mai vrea să piară!*

RĂSĂRITUL

*Vine iarăși răsăritul
Cu lumina lui incertă,
Deschizând prima copertă
Din ceaslovul cu sfârșitul.*

*Botezat cu ploi de stele,
Sufletul primește harul
Să își poarte-n timp calvarul
Glăsuț de cucuvele.*

*Cartea Sfântă, în Lumină,
A întors o filă nouă;
Crucea înroșește ouă
Care-ascund era creștină.*

*Ziua crește dintr-o rază,
Soarele din ea se naște,
Moartea piere-n prag de Paște
Când Hristosul înviază.*

Răsăritul iar vopsește
 Ceru-n sângele Luminii,
 Hăituiți mereu, creștinii
 Îl ascund sub solzi de pește!

EU, POETUL

Eu sunt poetul care
 Bea pelinul,
 Adus de vrăjitoare,
 Din tainul
 Păstrat pentru impudice fecioare.

Mă-mpleticesc în proză
 Dar am versul –
 O salvatoare doză –
 Pentru mersul
 Pe sârma-ntinsă lumii sub hipnoză.

Și scot nervos o spadă
 De lumină,
 Când dracii-n a lor sfadă
 Vor să-mi țină
 Destinul scurt, pe vârful lor de coadă.

Veniți, dar, după mine,
 Că-s nebunul,
 Curtat și de regine,
 Când surghiunul
 Îmi bate-n palme cuiele divine!

TRIBUTUL

Vin hienele să rupă
 Trupul țintuit pe cruce,
 Mustul încă fierbe-n cupă
 Învierea la răscruce.

Orbii sunt pățați cu sânge
 De pe litera Scripturii,
 Iar icoana Maicii plânge
 Când se ceartă Dioscurii.

Dora Groza

Trup de sfinți într-un masacru
 Crește-n cer pâinea și vinul
 Și-mbătat de sânge sacru
 Iuda-și ia din nou tainul.

Mai sperăm la Înviere
 Din mizeria minciunii;
 Viermii-așteaptă în tăcere
 Să plătim tribut genunii...

NEMURITORI, POEȚII

De dincolo de lume naște cântul
 În rimele visate doar de îngeri;
 Poeții și-au săpat în vers mormântul
 Să scape de teluricele plângeri.

Înfierbântate, muzele fecioare
 Se cuibăresc în inima naivă
 Și aruncând ocheade-nșelătoare
 Înebunesc poeții din colivă.

Ei poartă-acum a florilor corolă
 Crescute în grădina de lumină
 Și sting și-aprind pe strune de violă
 Durerea și iubirea lor divină.

Poeții cu păcatele prescrise
 Condamnă viața veșnic la cuvinte,
 Împerecheați cu muzele proscrise,
 Trimit din alte lumi poeme sfinte!

MELANIA CUC, VÂNĂTOARE CU ȘOIM

Într-una din zilele de sâmbătă ale lunii iulie, am făcut un popas în localitatea Teaca din apropiere de Bistrița pentru a participa la o aniversare: om al locului, scriitorul Francisc Păcurariu ar fi împlinit acum nouăzeci de ani. Printre participanți, o parte din redactorii revistei „Mișcarea literară” de la Bistrița și conducerea editurii Dacia, respectiv directorul Ion Vădan, care a lansat aici, în premieră, programul ei de viitor: seria editorială „Scriitorii la ei acasă”. La el acasă a fost și Francisc Păcurariu, cu o nouă reeditare a romanului „Labirintul”, cel care reconstituie cu mult dramatism zilele întunecate ale Dictatului de a Viena, dar și Melania Cuc, scriitoare și ziaristă, pictoriță, poetă, eseistă și romancieră, cu o activitate scriitoricească dintre cele mai bogate. Micuță de statură, cu un zâmbet cald și cuceritor, Melania Cuc e o zvârlugă de femeie care nu stă locului o clipă, dăruindu-se cu ardoare și vieții culturale a românilor din zonă, participând la expoziții, șezători literare, lansări de carte, întâlniri cu scriitorii, tabere de creație etc. Experiența sa de participantă la tabăra de pictură de la Lăpușna, din zona Munților Gurghiuului, este transpusă scriptic într-un caiet de notații, intitulat „Jurnalul de la Lăpușna” (ed. Nico, 2010), ilustrând modul ei de a vedea lumea, de a participa la viața micului grup de acolo și, în fond, de a rămâne în priză, conectată la scrisul zilnic, exersându-și simțul de observație și cel de imaginație. Sunt pagini de participare febrilă la viața taberei, pagini care schițează siluete, adâncesc linii de portret și trăiesc la modul direct întâmplările zilei.

Pentru întâlnirea de la Teaca, Ion Vădan i-a scos Melaniei Cuc, la editura Dacia, o carte nouă, intitulată, „Vânătoare cu șoim”, subintitulată „tablete șotron”, – un mod de a surprinde scurte și rapide „flaschuri” din orizontul ei de observație, pe care le consemnează, precum schițele unui nou tablou, din tușe nervoase și grăbite. Tehnica de lucru ne trimite în zona de întretăiere dintre poemul în proză, eseu, aforistică și tabletă, adică un gen hibrid, experimentat și anterior de autoare, în cartea „Fără nume”, tablete-șotron, Târgu Mureș, 2006. Toate la un loc și niciunul ca atare. E de fapt un melanj de improvizații, imagini, meditații, cusute în haina brodată a poetului, care travestește totul în joc reflexiv de proiecții de umbre chinezești. „Vânătoare cu șoim” e cartea unor exerciții de inteligență, a unor salturi în timp, dar și a ieșirii din timp în zona dominată de atotputernica poezie. Ca să îți trează și prizonieră atenția cititorului e nevoie de multă varietate, mobilitate, inteligență proiectivă. Evenimentialul e doar un punct de plecare, un dat motivațional, fiind când abolit, când absorbit, spre a lăsa drum liber doar metaforei: „Viețuiesc precum moneda înnodată în colțul bastei cu care bunica își ștergea fruntea mai înainte de-a îngenunchea la strană. /Albastre sunt cearcănele genunchiului meu și este luni, apoi... marți, miercuri, tot zile imposibil de trecut în pomelnicul pe care îl repet pe bandă magnetică./ În rochie prelungă de seară umblă boala incurabilă, ca un neguțător de sclave albe... (...)/ Secolul despre care scriu ziarele nici nu există decât așa, ca un pandantiv ruginit printre faldurile și păienjeniișul dintr-un muzeu părăsit.”

Puterea de seducție a unei astfel de proze stă în gama largă de asociații multicolore desfășurate, la fel ca un caleidoscop arătat la bâlci sau ca un joc de artificii și focuri bengale, proiectate pe o zariște albastră, fără sfârșit. Cadențate sau nu, ele cad în rafale ca ploile nedomolite de aprilie, vădind capacitatea autoarei de a se multiplica la infinit, fără să obosească și fără să se repete, așa cum îi place să se „portretizeze” singură într-o mulțime de ipostaze: „Bucuria mea este ca efectul de seră. În jurul ei balenele nu mai sunt ceea ce au fost și apa se schimbă-n formulă din oră în oră, ca o gardă la platul Buckingham”; „Eu merg mai departe, imaginar și fără pericol prin mucavaua cu flori de mătase și franjuri care se prind de gâtul meu slab ca disperatul de creanga unui castan fragil, comestibil”; „ Sunt o spadă fără podoabe, fără veșminte de purpură, doar un lut în care apa dulce și sufletul cresc ca în oul pajurei două aripi”.

În această forță de a rămâne mereu proaspătă și mereu nouă stă puterea de artistă a Melaniei Cuc.

EVANGHELIA INIMII

ANOTIMPURI

Jurnal de poet

(continuare din numărul trecut)

să fiu? Dincolo de toate-ndrăznelile inimii mele
caut Graalul cel sfânt...

13

Sunt! Împotriva cerului, niciodată! Sunt!
Împotriva rădăcinii, niciodată! Sunt! Cel ce am
fost nu mai e, cel ce sunt împarte arome și zile
de iarnă în săptămâna nebunilor. Am fost
verde, astăzi sunt cărunț de tristețe! Am iubit!
Niciodată n-am ucis o pasăre-n zbor! Deseori
am slăvit sunetul carnavalului, niciodată
sprânceana omului spân! Totdeauna am mers
în lumina inimii, niciodată spre doliul clipei! În
fiecare zi am sărutat mâna întâmplării,
niciodată boboteaza din lacrimi. Nebun de
tine, viață netrăită, mă însor pe-nserate!
Lunea și marțea se trag la sorți, miercurea mă
privește din stele, joia, nepomenită, necurată,
furnicile o vor slăvi! Gadinele tac. Vinerea,
scumpă de sine, în mosc se afundă, sâmbăta
albă, a ursului, merge la biserica ploii,
duminica, de lăsatul secului, îmi dă iertăciune!
Și simt cum în lucruri tăcerea mă-nvinge!
Fugar nebun dintr-o grădină zoologică nein-
ventată, vâslaș divin și iatagan milos! Mai
ambitios decât șobolanul, mai autoritar decât
bivolul de abanos, îndrăzneț tigrul pe patul lui
Procust, iepure calm, rătăcit în livadă, idealist
precum un dragon la porțile Poeziei, seducă-
tor șarpe Uroboros, năpârlind, ah, de la coadă
spre moarte, cal liber precum un vis nepot-
covit, inovatoare capră supusă berbecului,
descurcăreață maimuță, metodic cocoș,
sensibil câine, generos mistreț cu colți
diamantini și lunatici – oare sunt? Ce-ai vrea

14

Ianuarie mă începe cu teamă. Cu Sfântul
Vasile în lacrimi de dor, cu puterea creștină pe
săbii ce mor! Genarie scump! Gerar zgomotos
înfășat în mătăsurile de foc! Ghenarie veșnic
iubitor de cadâne! Calindariu nescris pe ușa
bisericii mele! Răsculați-vă zile și dați-mi
binecuvântarea din urmă! De Sânpetru de
iarnă mi-e teamă, de tine, Tănase de ciună
mi-e dor! Privește, Filipii de iarnă-s departe.
Cum să uit? Cum să mor? Ochii mei, risipiți în
cascade, întunericul urcă. La primul popas
întâlnesc o salamandră, o rață sălbatică și pe
însuși Hefaistos, pus să sufle în foalele
gândului. Nu mai pot, alternanța mă strânge-n
corsetul ierbos al iubirii, întru veșnică repetiție
a ceremoniei tăcerii. Nu mai pot, dar voi merge
să mă spovedesc zăpezii! În numele ei voi
târnosii bucuria de-a fi! Nu mai pot, dar cu
unghii negre de cântec voi trece prin magie
porunca-nălțării! Mai frumos ca acum nu am
fost niciodată! Elogiu luminii! Elogiu arborelui
cosmic Yggdrasil, Peridaxionului magic! Sunt
gata să-mbrățișez aerul morții, să-l respir până
la măduva adâncului negândit. Cămașa
neființei nu-i de mine! Trăiesc cum sunt și sunt
cum aș vrea să nu fiu! Ruptă din mine e
înălțimea Capricornului, inorog cu privirea
asmuțită spre Poarta Zeului! Ia, Doamne, de
pe mine hlamida disperărilor surde și-nvinge-
mă, Bunule, de mine, de mine, de mine...

15

Privesc la cerul inimii: mă ajuți să îndur miezul iernii? Ca mâine voi locui într-un cer de piatră, furat dintr-o carieră de piatră a inimii, piatră peste piatră și cer peste cer, cu stalagmite și stalactite de gheață? Dar sufletul meu este viu, el arde pe un rug neafiat, sub un cer înstelat! De ce mă taci, lisuse? Tu, Centrul tuturor lumilor, când Saturn mă veghează-n tipare demult încifrate, fii astrul melanholiei, nu mă fura la cântarul din urmă! Cum să tai legătura dintre cer și pământ prin magia visului? Cum să ucid această lebădă hiperbo-reeană ce-mi trece prin gânduri, când sălașul zânelor de mine se-ascunde? Mai bine Narcis decât Omfalos? Răspunde-mi! Adevărata cunoaș-

Damian Petrescu

tere este deasupra zadelor, ochii tăi neiubiți nu cunosc înflorirea! Și vom călători spre Delfi, cu luna în față mereu! Spre Olimpia, Delos și Lycosura! Vom profeți viitorul, vom chema sibilele-n grabă, chiar dacă departele plânge în noi. Aud sunetul lor, e acolo, e și aici, e și în noi! Șuvoi! Și lumină primi-voi de la toți profeții! O, tu, oglindă a inimii mele, loc unde păsările sărută spuma mării în cumpănă grea! Izgonește-mă din robia lui Pallas Athena, pe un gherghef de lacrimi îmi țes tainele, poeme de spus pe-nserate. Arată-mi altarul, Maică a Domnului, Mamă a scriselor și nescriselor Lumii, semănător de cuvinte aș vrea să îți fiu, piatra din vârful unghiului neumbrit, primordială stare de îndrăgostire nebună, nebună, nebună...

16

Și voi pleca! În abisul păsării albastre nu-i nimeni! În clepsidra sortită să mor, o harpă slujește! Cerescul palat mă primește fără cerneluri și pană, halucinația trezește în mine ogarii! Aflați: nu voi trăi niciodată în disprețul Cuvântului, în pleava uitării înnoptează poezii! Cât despre Moarte, nimic în rostire și cutumă de foc. „*Fedeli D'Amore*” mașteaptă să vin! Cu Dante în frunte, cu Lucifer, travestită licornă! Praf și pulbere în ispitele minții, troienite poteci colbuite de Cântec! Numai ancora Visului stă în lună pierdută, lumea necuvântătoarelor ispitind. Sclipiri de cabală se străvād de departe, imnul trezirii nu îl aud! Limpezi dimineți șamanii cunună, în totem mă ascund, mă ascund! Vezi, la poarta magiei ape primordiale în scoc se adună pe prund! Oi fi foc, oi fi măr ne-nceput, oi fi sete? Nu aprinde chibritul! Ușa e la perete...

17

Melhisedec! Melhisedec! Regele Salemului s-audă! Și voi pleca! Unde? Pe calea tarotului? Pe calea triadei? La sanctuarul florii de nap? Doldora de tine, femeie cu coasta strivită de prima zăpadă,

cu primul și ultimul sărut inventat! N-am uitat! N-am uitat! Și vor rămâne în urmă poeții cântând în Regatul ocult al lumii, cum grădina cea plină de totemuri și amulete suspină, suspină! Fântâna albastră va seca pe dată, o sinarhie tainică va spune că niciun om nu va ajunge-n sine pe drepte căi, de pietre și metale. Kratofanii sublime! Și voi pleca! Și-i voi iubi pe cei ce m-au urât cu setea cuvântului pe buze, iarna – prizonier fără voie, într-un cerc magic, nedesenat, bântuit de moroi, de strigoi, de pricolici, de iazme și iele! Sufletul meu, rătăcit de iubire va răsări odată cu soarele. Voi lua prânzul mic cu zorelele, prânzul mare cu anemonele, la amiază voi sta cu gladiolele, la cină nu voi merge, la chindii voi dansa cu nuferii Supremului Mag! Tu, Hod, zeul orb al iernii din mine, mă vezi? Cum de te-ai întovărășit cu Loki, înșelătorul, și mi-ai ucis pe Balder, zeul luminii și al bunătații în prag? Și voi pleca! Singur la judecata Înaltului, Marele Arhitect va îngenunchea! În fața unei fântâni fără de ghizduri doar pasărea Colibri mă va tulbura. Voi fi corb, voi fi iepure-n fugă? Poate urs, poate lup, poate doar cucuvea...

18

Învăț să mor prin tine, carnaval venețian al tristeții și bucuriei de oameni! Cât frumusețea neștiută a măștii m-apasă, mai dureros mă simt un olog cerșetor, serv al splendorii din tine, mireasă! Numai așa voi înțelege potirul sculptat în smaraldul divin, piatră căzută din cer, clandestin, clandestin, clandestin. La Cina cea de Taină nu am fost, dar Iosif din Arimateea mă știe pe de rost! Graalul e în mine, căci paznic eu îi sunt, stăpân pe toate, vrere, în tainele acestui de nerostit cuvânt! În gând, în gând, în gând! Și rugă fac și mă-nspăimânt că sunt! Luminătorii scot la greu mezat un zbor al îngerului, Doamne, de mine deochiat! Balul Moresca uită cavalcada, iar dogele privește cum se afumă slava pe chipul nevăzutelelor icoane, cu care la întrecere m-am luat! Să fiu Moretta mută, poate Ganga, Matto sau Bauta, tricorn întru albire, Tabarro, Pantalone ori poate Pulcinella, mai bine Colombina, Brighella ori Farfalla? Din tot ce văd doar plânsul nu-i o mască,

pe fața mea suspină chiar tinerețea noastră! De cârnelegi eu mă despart duios, în mine-apun toți praporii sfios! Și-n Styx nu mă arunc!

19

De când te caut, o, Shangri-La scumpă! Aici e Paradisul pe pământ? Ianuarie se-aplecă spre Tibet, lumina-i grea! Se duce ceața, iarna-i devorată de lupi înfomețați! Ce karmă grea! Să mergem mai departe, la Shambala! Pe roata-nțelepciunii timpul naște o evanghelie a florilor de nea! Eternitatea schilodește gândul, lumina dinlăuntru naște-o stea! Salvează-mă! În patul meu revino, să simt pe lună plină carnea vremii, pe cimaruta mea! Înzăpezite piscuri reapar, cum moartea nu distruge, iată, trupul, ci doar o taină risipind poeme, pentacole cu dinți fără să muște, când Paracelsus tace în alfabetul magic, supus enochian! Singurătatea ne privește-n față, din toate părțile suntem împresurați, o nouă iubire se strecoară hoțește, sunt robul tău, Doamne, am pasul curat...

20

A brad și scortîșoară miroase-n casa iernii, în cimbru, dafin, chimen e război, ienibaharul țipă de tristețe, în coriandru pocăința tace. Vanilia în rom se-ndurerează, departe este Jamaica-n vis, șampania dansează în pahare, cum vinul se destramă, în cais se-ntemnițează menta, busuiocul, în șapte pasiuni fără noroc. Doar ceaiul se răstește la oglindă, în roșu, negru, verde Ceylon. Gutuia în sangria se-ntărătă, crușonul se prefacă-n francmason! Ce vremuri magice trăiesc cu tine, la gura sobei – dor de primăvară, cafeaua dă în foc și punch-ul plânge, zăpada râde pentru-ntâia oară! Stingheri de noi devălmășim hotarul și noaptea o-mpărțim ca să se știe: amurgul mie, seara numai ție, a treia strajă ochilor din turn, pe la culcate ție, mie să-mi rămâie la cântători, la mânecate-n zori, nimicul revelat fără să știe, cât sunt poet și cât prevestitor...

Liceul Alexandru Lahovary

Vâlcea

(continuare din numărul trecut)

Sau domnișoara Puchiu cu Beba. Deși noi nu am avut-o ca profesoară pe Beba, (era la liceul de fete) le priveam plini de admirație când le vedeam împreună pe stradă. Una fină și delicată ca un bibelou de Sevres, alta frumoasă ca o pictură de Aman, adică Beba și domnișoara Puchiu. Când le vedeai pe amândouă, vedeai întruchiparea candoarei și a frumuseții sublime.

Dacă și astăzi eu ca și ceilalți colegi ai mei putem declama fragmente întregi din Divina Comedie a lui Dante sau versuri din Petrarca, este numai meritul lui Zinelli care a știut să ne insuflă dragostea și pasiunea pentru această limbă muzicală.

Păcat că nu am avut același noroc și la franceză, pentru că în afară de mici excepții, nu cred că mulți dintre noi știu poezii întregi pe din afară, în afară de câteva fragmente din Lamartin sau Victor Hugo.

Și nu numai ca profesori erau buni amândoi, dar timp de decenii cuplul Beba-Zinelli au fost animatorii echipei teatrale din Râmnicul Vâlcea condusă de inimosul doctor Georgescu. Era și director de scenă și pictor scenograf și tot ceea ce necesita realizarea artistică și tehnică a unui spectacol.

Cine poate uita pe Zinelli în personajul Mircea din Gaițele lui Kirițescu, precum a atâtor personaje la care a dat viață pe scena teatrului din Râmnicul Vâlcea?

Îmi reamintesc de obținerea premiului întâi pe țară la concursul de teatru ce a avut loc la teatrul din Lipsani, când împreună cu tot juriul-din care întâmplător făceam parte-ne-am dus în culise să felicităm interpreții. Ne-am întâlnit cu Kirițescu, autorul Gaițelor, care venise destul de sceptic la spectacol și l-am auzit spunându-i lui Zinelli:

- Așa l-am imaginat eu pe Mircea, așa cum l-ai creat dumneata. Te felicit și sunt fericit.

Asta poate unde Gaițele este într-o mare parte autobiografică și cum Kirițescu petrecuse o bună parte din viață la Roma ca atașat cultural, poate se vedea pe el tânăr în Mircea lui Zinelli, la fel de distins și aristocrat.

După ce au plecat toți din cabină, Zinelli cu lacrimi în ochi, m-a întrebat.

- Oare am fost așa de bun?...

Sau Emil Ștefănescu, profesorul pictor care expunea aproape tot timpul picturile în vitrina tipografiei lui Colțoș de pe bulevard. Colțoș încadra tablourile și după ce le puneam rame le puneam în vitrine pentru reclama lui și pentru satisfacția noastră care veneam să ne spălăm ochii privind tablourile sale, fiind nu numai un bun portretist, dar și un mare peisagist. Îmi aduc aminte că s-a străduit să ne insuflă și nouă această pasiune, dar în afară de Duci Pârnu și Nelu Crețu care erau buni la toate, numai Petrică Predoiu avea cu adevărat talent la desen.

Toți credeam că va face carieră în pictură.

Din păcate, lipsa posibilităților financiare l-au obligat să între în armată.

Tot în legătură cu desenul, pentru hărți militare.

Ultima dată când l-am întâlnit pe stradă, era colonel. Mi-a spus cu un oftat când l-am întrebat cum a putut să nu facă pictură.

- Nu vremile sunt sub cârma omului, ci bietul om sub vremi

Avea talent în pictură și Petrică Monea, cum de altfel și scria frumos. Peste ani de zile aveam să-i vizitez o expoziție de pictură la București când mi-a spus:

- Modelul meu a fost Emil Ștefănescu, păcat că nu am avut talentul lui.

Îmi aduc aminte de cum Emil ne-a povestit odată, (erau o plăcere orele de desen când după ce ne dădea o temă de desenat ne povestea lucruri interesante, mai ales pentru noi, tineri însetați de noutăți) cum, când era student la Belle-Arte, a participat și el cu o pictură la o expoziție la vernisajul căreia a venit și Regina Maria. Spre surprinderea lui cât și a celor ce organizaseră expoziția Regina s-a oprit în fața tabloului lui și a întrebat de cine e pictorul și atunci organizatorul (Dacă nu mă înșeală memoria era Victor Ion Popa-cel care avea să înființeze împreună cu Dimitrie Gusti Muzeul Satului din București) l-a prezentat și Regina l-a felicitat. După care, spunea cu veșnicul lui zâmbet în colțul gurii, că nu știa dacă este ironic sau nu, mi-am strâns singur mâinile pentru a mă felicita

Și, pe lângă alte tragedii ce s-au abătut asupra vieții lui, a mai fost una.

Într-o iarnă, în timpul unei recreații când ne băteam cu bulgări de zăpadă, ca toți elevii din țările cu ierni și cu zăpadă, fiul lui, care era prin clasa 4-5, nu-mi reamintesc exact, a fost lovit în ochi de un bulgăre de zăpadă în care un inconștient pusese un cui, încât băiatul lui avea să piardă ochiul.

În plus avea și talent la pictură.

Inconștiența tinereții..

De altfel a devenit pictor scenograf. Într-o vreme l-am întâlnit la teatrul din Sibiu...

Tot dintr-o recreație avea să mi se determine și cariera mea.

Eram în recreația mare și era un obicei tâmpit, o modă idioată care ca toate modele trece dar care este foarte virulentă când e în plin apogeu. Era obiceiul să se facă niște mici fleșe de hârtie ca să zic așa căci nu găsesc cel mai indicat mijloc să descriu. Adică o bucată de hârtie împăturită pe lung pe care o petreceai pe după un elastic și făceai un fel de praștie cu care aruncaai glonțul de hârtie în ceafa altuia care nu numai că avea surpriza să fie luat pe neașteptate, dar mai era și dureros.

Într-o recreație a venit și rândul meu să fiu ținta unuia și când m-am pomenit plesnit în ceafă - că te lovea pe la spate, ca să nu știi cine e - mi-am pus mâna la ceafă la locul dureros și întorcându-mă am trântit-o pe limba din satul meu

- Care pizda mă-ti dăduși mă?

Și culmea e că m-am pomenit cu un vlăjgan de prin clasa 8 - eu eram în clasa 1 și mai eram și slab și arătam ca doamne-ajută - că mă ia de guler și mă întrebă:

- De ce mă înjuri mă?

Și era gata să mă caftească.

Atunci, turbat de furie și de durere, speriat și de namila care cu un pumn m-ar fi făcut praf, instinctiv, căci nu am avut timp să meditez, i-am dat una cu capul în boașe de a căzut jos cât era de vlăjgan.

Nici nu mă desmeticisem bine că m-am trezit din nou luat de guler și am auzit:

- De ăsta am nevoie.

- Nu sunt eu de vină, Nea Costică. El mă lovi cu pliciu și mai vru să mă și bată.

Luat prin surprindere nu am mai avut timp să-i spun domne profesor, căci era profesorul de lucru manual Constantin Popian, ci l-am luat cu Nea Costică cum îi spunea toată lumea.

Constantin Popian era un adevărat rapsod organizând prin toate satele din Vâlcea spectacole cu piese de teatru, în special cu Iancu Jianu sau cu Haiduci. Odată a prezentat la mine în comună și piesa "Zori de Zi" de Zaharia Bârsan. El locuia în Râmnic, pe strada Tăbăcari, dar cum soția lui era din Bistrița Vâlci, chiar la poarta mănăstirii, cam pe acolo își făcea veacul și de sărbători-în special de Crăciun-organiza cu învățătorii din comune spectacole, fiind singurele mijloace de culturalizare a maselor pentru acele vremi, adică între 1930-1946.

Pe mine m-a luat gura pe dinainte și l-am luat cu „Nea Costică” cum îi spunea toată lumea la care el mi-a spus:

- Lasă bă nepoate. - asta era vorba lui, nepoate-că nu pentru asta vreau să stau de vorbă cu tine.

Popian pregătea cu elevii liceului piesa Răzvan și Vidra de Bogdan Petriceicu Hajdeu și se descurcase cu distribuția cum putuse printre elevii mai mari. Noroc că nu era decât un rol feminin, personajul Vidra, dar luase pe fata colonelului Fuks, care era în clasa 8 la liceul de fete.

Doamne, ce frumoasă femeie. Poate puțin cam planturoasă, dar ce brunetă focoasă și plină de draci era. Și ce mariaj anapoda (după părerea noastră) avea să facă cu tânărul Simian, băiatul patronului Tăbăcăriei din Râmnic, care o fi el calitățile lui, dar ca fizic era departe de ea.

- Repetițiile avansaseră bine încât ajunsese la momentul când în scenă vine un țânc cu un blid cu grâu și face o urare lui Răzvan care ajunsese domn, și nu avea încă interpretul. De aceia venise în curte să caute un puști mai înfapt și din punctul ăsta de vedere găsisese ce avea nevoie. Toți știam de pregătirea

spectacolului-era un eveniment-deci vă dați seama că mi-a trecut și usturime și tot când am auzit. Prima socoteală pe care mi-am făcut-o, a fost că voi avea prilejul pentru o bună bucată de timp să trag chiulul de la școală și încă oficial. Mai ales că și eu, ca toți copii ce participasem la piesele lui Nea Costică, mă visam deseori lăncu Jianu sau Tudor Vladimirescu, eroii mei preferați.

Și au început repetițiile, eu fiind numai ochi și mai ales urechi pe toți interpreții dar mai ales pe Nea Costică ce juca rolul lui Răzvan. Cum dacă cu alte daruri a fost zgârcit Dumnezeu cu mine, memorie mi-a dat din plin. Păcat că nu am știut să profit de ea. Dar memorie am avut. Și încă am, căci pot recita și acum, ceea ce și fac plimbându-mă pe malul mării, sute de versuri. Însă terorizat de a nu începe să vorbesc singur, semnul senilității, recit în gând. Dar asta e altă poveste.

Deci asistând la repetiții și sorbindu-l din ochi pe Răzvan după câteva repetiții am ajuns să știu pe de

rost nu numai replicile lui Răzvan, ci și ale celor cu care el dialoga, lucru care avea să mă salveze la bacalaureat. Dar asta am să o povestesc peste câteva clipe.

Piesa a avut succes și toată lumea a fost mulțumită, mai ales eu care am avut ocazia ca trei săptămâni pe scenă să-mi fac veacul. Dacă am pierdut destul de mult din cursuri, am câștigat învățând aproape tot textul pe dinafară plus microbul scenei care îmi intrase în existență și care nu avea să mă părăsească pe tot parcursul activității mele, adică până la pensie.

Poate că de aici, adică nu poate, ci precis, mi se trage cariera de actor și regizor artistic.

Prin anii 1975-1976, fiind regizor artistic la televiziune și realizând niște emisiuni cu rapsozi mi-am adus aminte de Nea Costică. Știam că în afară de a interpreta piese de teatru cânta și niște balade haiducești acompaniindu-se la vioară.

Adeseori dădea spectacole cu alt rapsod vestit, Gheorghe Bobei din Bărbătești. Așa aveam să aud pentru prima dată Balada lui Ciprian Porumbescu sau serenada lui Tosseli, interpretate de Bobei iar poeziile erau recitate de Popian. M-am interesat și aflând că încă trăiește, m-am dus la Bistrița și spre bucuria mea nu numai că era perfect lucid-avea 84 de ani-dar era tot drept și înalt ca bradul (Nu pot să nu fac comparația între el și Gușetoiu, amândoi drepti ca bradul până la adânci bătrânețe și amândoi cu mintea sprințară.)

L-am adus la București la emisiune unde a făcut o remarcabilă impresie. Un bătrân în costum gorjenesc, care după ce a povestit niște întâmplări cu haiduci-avea un talent deosebit de narator-el însuși fiind nepotul haiducului Radu, a cântat printre altele balada "Trage Radu din Cimpoi".

Emisiunea a fost prezentată de muzicologul Vasile Donose, care după emisiune a spus.

- "Nea Costică nu am avut deseori cinstea să prezint o asemenea emisiune. Să ne trăiești Nea Costică.

- Să ne trăiești Nea Costică, îi strigau la poartă oameni din toate colțurile țării care venea special la Bistrița să-l vadă mai ales că puteau să viziteze și mănăstirea.

- Am și acum scrisoare de la Nea Costică în care îmi scrie ce fericit a fost într-o zi la câtva timp după emisiune când a fost strigat la poartă de un Bucovinean care i-a spus:

- Am venit special să te cunoaștem că ne-ai plăcut tare mult. Să ne trăiești Nea Costică!

Și a încheiat scrisoarea:

- Nu mi-aș fi închipuit niciodată ca eu să-ți încep cariera, iar tu să mi-o închei.

Păstrez cu duiosie scrisoarea și recunosc cu emoție că este una dintre cele mai frumoase amintiri din viața mea.

Mai ales că nu numai că „mi-a început cariera” dar datorită lui am și luat bacalaureatul.

Cu chiu cu vai am ajuns în clasa 8. Cred că dacă aș fi fost în locul profesorilor, nu aș fi promovat în clasele următoare un elev așa de superficial pregătit ca mine Poate de aceea eu însumi ajungând cadru universitar - într-adevăr în domeniul artistic - am căutat să fiu înțelegător cu studenții mei.

Și a venit bacalaureatul în 1946. Nu mai aveam șansa (vai de șansa lor, căci cei mai mulți aveau să moară pe front) pe care au avut-o candidații la bacalaureat prin anii 1943-1944 cărora prima întrebare ce li se punea era:

- Ce vreți să faceți în viitor?

- Ofițer! Răspundeau aproape în unanimitate candidații Și asta era sinonim cu trecerea bacalaureatului.

Noi, fiind în anul de grație 1946, nu mai mergea figura. Ba începuseră profesorii să ia în serios bacalaureatul.

Pe vremea aceea comisia de examinare era formată din profesori din alte orașe pentru a se evita favoritismul, iar președintele comisiei era în general un inspector școlar dar care și examina la materia lui de specialitate.

Era pentru prima dată când luam cu toții lucrurile în serios. Mai ales că aveau voie să participe la examen și profesorii pe care i-am avut în cursul liceului, cât și, ceea ce era și mai grav, și părinții.

Deci asta mai lipsea.

În privința părinților, mama, mai mult de emoția ei decât de a mea, a pretestat că nu vrea să mă emoționez eu așa că nu vine. Dar a delegat-o pe fosta ei colegă doamna profesoară Elena Călinescu, profesoară la liceul de fete, să vină.

Doamna Călinescu avea două surori. Virginica, tot profesoară de Științele Naturale căsătorită cu profesorul de fizico-matematici Bălan-un om calm, domol, avea să ne predea pentru o scurtă perioadă în timpul războiului, și Rica, învățătoare în comuna Păușești Măglași. O comună în drum spre Olănești, la 14 kilometri de Râmnic. Știu pentru că am fost pe acolo și cu această ocazie doamna Rica mi-a povestit o întâmplare din copilăria lor de fete, întâmplare confirmată de doamna Călinescu. Virginica nemaiputând confirma, fiind răpusă de un cancer spre sfârșitul războiului.

Tatăl lor, tot învățător în aceeași comună, dar de fapt mama lor, avea în colivie o gaiță care vorbea.

Lucru obișnuit prin părțile noastre.

Și eu fiind copil am văzut la niște vecini gaițe care vorbeau, dar cea a familiei Rădulescu a întrecut orice măsură. Nu numai că vorbea, dar le și pâra mamei lor când făceau prostii. Eu nu am prea crezut dar doamna Rica, cu vocea ei blândă mi-a spus:

- Zău Vali că așa e. Uite să spună și Lenuța.

Când mama lor era plecată cu treburi în sat fetele, ca toți copiii, umblau la gavanoasele cu dulceață din sobă. Vara stăteau la curent și reveneală. Când venea acasă, mama lor vedea că e umblat la sobă și întreba:

- Care ați umblat la gavanoasele cu dulceață?

- Gaița din colivie, cu glas pițigăiat și repezit striga;

- Gica-Rica! Gica-Rica! - Gica Rica!

Și într-adevăr că ele, ca mai mari, umblaseră. Bineînțeles că își luau papara, după care fetele-copii de câțiva anișori-băteau gaița ca să se răzbune care începea să țipe ca în gură de șarpe până când apărea mama lor.

Gaița prompt:

- Gica –Rica, tuuuuut, Gica-Rica tuuut...(Bătut)

- Ce-ați avut mă cu gaița de ați bătut-o? Și altă papară.

Nu am întrebat ce s-a întâmplat cu gaița vrând să rămân cu această amintire, neconcepând să aflu că a fost mâncată de pisică sau că a murit...

Dar să revin la bacalaureat.

Stăteam afară pe culoar și așteptam să fim chemați. Eram introduși câte 5 elevi și de frică să fim strigați, nici la toaletă nu ne-am repezit. Deși tare am fi avut nevoie și de data asta pe bune, nu ca să chiulim cum făceam în timpul liceului. Nu e nevoie să vă descriu emoțiile, e ușor de imaginat. Când m-am auzit strigat, mi-am zis în gând.

- Curaj găină că te tai!

Uitând să-mi mai fac cruce cu limba în cerul gurii, am intrat mai rău ca o vită la abator. Nici nu am văzut cine era în sală-cine mai avea curaj să se uite-? dar știam că era și Șefu și doamna Călinescu. M-am uitat la comisia ce era pe podiumul catedrei. Catedra fusese scoasă și fuseseră puse 5 scaune; pentru profesorul de română, de franceză, de istorie, de geografie și nu mai știu pentru cine era al cincilea.

S-a așternut o liniște mormântală, că ni se auzeau respirațiile repezite, având cred 160 pulsul pe minut. Când în fine am avut curajul să mă uit la comisie mi-am dat seama că nu era nimeni cunoscut. Președintele comisiei, care era și profesor de română, ne-a strigat pe rând-eu eram al patrulea-și ne-a dat subiectele pe câte o bucățică de hârtie. Prima materie la care urma să fim chestionați fiind româna. Ulterior urma să ni se dea și celelalte subiecte. Nici nu știu cum nu mi-a căzut bilețelul din mână până să-l despăduresc și să-l citesc...

(Va urma)

A venit Stanley

(Fragment din volumul *Viața mea din închisoare și din libertate*)

www.memoria.ro/books/GeorgeSarry.pdf

(continuare)

În luna decembrie 1946 primim vizita unui locotenent de la Misiunea Militară Americană. Acesta primise un telefon de la Ambasada Engleză din București s-o anunțe pe mama că fiul ei, Stanley, va sosi cu familia lui pe data de 12 ianuarie 1947 pe vasul românesc de pasageri Transilvania. Bucurie mare pentru noi, însă Stanley nu știa că tata murise, el plecase din India spre țară, înainte de moartea lui. Făcuse mai multe opriri și schimbări de vapoare până să se îmbarce pe vasul Transilvania. Când a izbucnit războiul, iar România s-a aliat cu Germania, Consulatul Britanic a fost închis și tot personalul diplomatic, inclusiv Stanley, care era secretar la consulat, a părăsit România. Timp de șase ani, împreună cu familia lui, a locuit în India, în apropierea orașului Bombay, unde se afla un lagăr cu prizonieri de război de toate naționalitățile. Majoritatea acestor prizonieri era constituită din marinari de pe vase comerciale, care fuseseră prinși în timp de război, cu vaporul, în ape teritoriale interzise. Printre ei se aflau și români. Stanley nu era un Sarry, fiindcă, așa cum am spus mai devreme, când Dumitru Sarry a cunoscut-o pe Louise Coomes, aceasta era văduvă de război și avea deja doi băieți. Așa încât Stanley nu

avea sânge de grec, ca noi, cei șapte Sarry, dar pe lângă alte limbi, vorbea și grecește, iar acolo, în India, fusese încadrat în armată și servise ca translator între prizonieri și superiorii lui.

În 1947 și 1948 nu era zi în care lumea să nu vadă în timp ce mergea la piață un om mort cu o gaură în cap și într-un lac de sânge. Lângă această victimă stătea un polițist care o păzea de parcă ar fi fost un om viu. Peste trupul mortului se afla o pancartă de un metru pe o jumătate de metru pe care era scris cu litere mari „borfaș mort în luptă cu poliția“. A doua zi, în altă piață, vedeai un alt mort, tot cu o gaură în cap și purtând pe trupul lui aceeași pancartă. La fel, asemenea scene puteau fi văzute aproape zilnic prin diferite piețe, iar cei care aduceau în timpul nopții victima și o împușcau, știau că lumea care vedea aceste scene nu credea ce scria pe pancartă. De altfel, acesta era și scopul lor, ca lumea să știe ce pătesc cei care se opun regimului comunist. După îmbrăcăminte, oricine și-ar fi putut da seama că cei împușcați în cap nu erau borfași și oricine făcea legătura cu oamenii care dispăreau zilnic, răpiți de pe străzi, luați cu forța din case și chiar de la locurile de muncă. Aceste familii al căror tată, soț sau frate dispărea fără urmă

erau primele la fața locului când aflau că un alt mort a apărut în piața cutare. Se duceau repede să vadă dacă cel împușcat era dispărutul lor. Deși cazurile acestea au fost atât de numeroase, niciodată nu s-a întâmplat ca cineva să recunoască pe vreuna dintre aceste victime. Am fost de multe ori să văd și eu acești oameni morți. Este ade-vărat că era greu să recunoști chipul celui împușcat, pentru că toți erau împușcați în cap și în general erau desfigurați. Numai după îmbrăcăminte putea fi recunoscut de familie. Polițistul era prezent întotdeauna și nu lăsa pe nimeni să-l atingă pe cel împușcat. Era foarte clar că oamenii au fost aduși în aceste piețe și împușcați. Uneori erau lăsați acolo chiar și două zile, să fie văzuți de cât mai multă lume. Mai târziu, în închisoare, am aflat de la unii deținuți cu care am stat în aceeași celulă, că aceste crime tip execuție au avut loc în toată țara și cu aceeași lozincă, „borfaș mort în luptă cu poliția“, scrisă pe pancartă. Cu toții am tras concluzia că cei omorâți prin împușcare în cap și expuși prin piețele orașelor erau aduși din alte orașe, și nu omorâți în orașul lor, ca să nu fie identificați. Toate persoanele dispărute, despre a căror soartă nu s-a aflat niciodată, fie că au fost duse în Uniunea

Sovietică și au murit chinuite, în anchete, fie că au fost aceste victime necunoscute, omorâte prin piețele orașelor din țară. Nici după moartea lui Ceaușescu nu s-a putut afla identitatea lor, a celor văzuți de noi prin piețe, și respectiv locul unde și-au găsit sfârșitul, cei dispăruți de la casele lor.

Se apropia ziua sosirii lui Stanley. Mama pregătea mâncărurile care știa că îi plac. În ziua în care vasul Transilvania trebuia să intre în portul Constanța, eu cu Alec și Constantin eram pe chei, în zona unde știam că va fi ancorat vasul. Nu aveam voie să intrăm în port, se intra numai cu permis special. Când vasul intra în port, pe puntea vasului era o mulțime de pasageri care fluturau batiste, baticuri și pălării. La început a fost greu să-l distingem pe Stanley și familia lui, însă pe măsură ce vasul se apropia i-am recunoscut pe Stanley, pe soția lui Katy și pe cei trei copii: Jimmy, care era născut la Constanța, și pe cele două fiice, Doris și Sheila, născute la Bombay, India. După ce vasul a fost ancorat, ei au fost primii pasageri care au coborât. Deși distanța dintre vapor și locul unde așteptam noi era destul de mare, circa trei sute de metri, ei nu au avut probleme să ne recunoască. Așa că ne-am dus la poarta portului, pe unde știam că vor ieși. Noi rezervasem două trăsuri, iar ei mai luaseră una, cu care veniseră de la vapor până la ieșirea din port, unde ne-am îmbrățișat. Ne-am împărțit în cele trei trăsuri și am pornit spre casă, unde ne aștepta mama cu surorile noastre Chrisanti și Ema. Bagajele au sosit acasă în aceeași seara. În drum spre casă, Stanley ne întrebă de ce tata nu a venit cu noi să-l întâmpinăm. După o clipă lungă de tăcere, Alec i-a răspuns că tata a murit pe 27

noiembrie. Noi nu voiam ca Stanley să știe de tata înainte de a sosi acasă, însă, dacă ne-a întrebat, nu i-am putut ascunde adevărul. Deși Stanley nu era copilul lui, nu era un Sarry, tata îl iubea foarte mult. După sosirea din Anglia, în 1927, îl trimisese pe Stanley la Colegiul Roberts din Istanbul, Turcia, ca să-și termine studiile. Stanley la rândul lui îl iubea pe tata ca pe tatăl lui. Când a auzit de la Alec că tata a murit, nu i-a fost ușor. Ajunși acasă, cu toții am plâns, dar ne-am și bucurat că suntem din nou împreună, chiar așa, fără tata și fără cei trei, aflați acum în Anglia. Aici, la Constanța, Stanley a fost numit pe postul de reprezentant al intereselor Angliei. După o ședere de câteva săptămâni cu noi, el s-a mutat în clădirea unde fusese Consulatul Britanic înainte de război și unde el însuși fusese secretar pe acea vreme. Clădirea era proprietate engleză, dar în timpul războiului fusese ocupată de armata germană. Era situată chiar la ieșirea Porții numărul 1 a portului Constanța. Din balconul clădirii se putea vedea întregul port și toată partea de sud a litoralului. Tot din acest balcon se vedea un parc mare cu flori. Pe aici se plimba lumea spre seară de-a lungul parcului situat pe marginea mării, unde se află și Cazinoul din Constanța. Prietenii lui Stanley au aflat de venirea lui și îl vizitau mereu. Stanley le-a atras atenția că deși vin cu soțiile lor să-i vadă și să joace poker, vor deveni suspecti și s-ar putea să aibă neplăceri. Între timp, și eu sunt angajat, și de acum fac parte din personalul Consulatului Britanic. Doar eu și șoferul Manole eram, în afară de Stanley, oficial angajații consulatului. Manole și mașina, care era un vehicul de tip militar, erau rămași de la Misiunea Militară

Americană plecată deja la București. Atât vasele sub pavilion englez, cât și cele sub pavilion american, erau reprezentate de Consulatul Englez. De fiecare dată când intra în port vreun vas englezesc sau american, trebuia să merg la vapor să iau lista cu numele echipajului pentru a le elibera de la comandamentul portului permise de ieșire în oraș. La acest birou lucra un comandor de marină, Popovici, un om înalt, solid și cu mustață neagră. Când mergeam la el și îl găseam singur în birou, fără să se uite mult pe listă, îmi elibera permisele foarte repede. Însă când mai era cineva în birou cu el, chiar dacă avea un grad inferior față de el, părea să fie vigilent și îmi puneă întrebări în privința unora din echipaj, așa că trebuia să stau cel puțin jumătate de oră în biroul lui, până primeam permisele. De la fiecare vapor, căpitanul îmi dădea un plic mare cu documente privind cargoul adus și alte mesaje pe care le aduceam la consulat și le dădeam lui Stanley. Știam pe dinafară danele unde docau vasele comerciale. La fel știam și danele unde docau vasele petroliere. În ziua când știam că trebuia să sosească vasul pe care-l așteptam, ne uitam cu binoclul de pe balconul consulatului și-l vedeam venind. Când mergeam la comandamentul portului să obțin permise de ieșire în oraș pentru echipajele vaselor engleze și americane, aveam ascuns sub haină un carton de țigări pentru comandorul Popovici. Dacă era singur în încăperea, îl puneam pe birou, iar el îl lua imediat și îl puneam în sertar, ca nu cumva să intre cineva și să-l vadă, dar dacă era cineva cu el când intram acolo, mă întorceam cu cartonul, sperând ca data viitoare să-l găsească singur.

(Va continua)

VASILE VOICULESCU - MĂRTURISITOR AL RUGULUI APRINS

*Nu mai aștept lumina din afară
O alta-n mine tainic s-a aprins
Și arde-n fund pojarnica ei pară,
Văpaie noaptea, ziua stâlp de fum –
Cu ochii-ntorși spre ea pornesc la drum.
(Noul mag)*

Patimile lui Vasile Voiculescu (1884-1963) – medic de profesie, „doctorul fără arginți”, poet și prozator, destin literar sub semnul tragicului nimb de martir – nu pot fi despărțite de *Rugăciunea inimii*: „Doamne Isuse Hristoase, miluiește-mă pe mine păcătosul” – ce a însuflețit mișcarea *Rugului Aprins* de la mănăstirea Antim. Pentru Vasile Voiculescu, *Rugul Aprins* a însemnat ucenicia trăirii isihaste, pregătirea pentru martirajul care avea să-i încunune existența, cum afirma Zoe Dumitrescu Bușu-lenga. A vorbi despre *Rugul Aprins* înseamnă, a vorbi despre o anumită epocă din cultura și din spiritualitatea românească, incluzând și o anumită perioadă din viața Bisericii Ortodoxe Române. Mișcarea *Rugului Aprins* a fost un moment de cotitură în care Biserica și cultura, prin oamenii ei, a încercat să se situeze într-o poziție și într-o atmosferă de luptă și de rezistență culturală și spirituală față de un regim cu schimbări și orientări majore. Act de cultură, un absolut experiment prin rugăciune, mișcarea duhovnicească definită prin ea însăși, păstrează în organizarea ei concentrică nume sonore care au scris cu sacrificiul suprem pagina nemistuitei flăcări a *Rugului Aprins*. Astăzi, nu a rămas decât amintirea faptelor ce se petreceau acolo. Crezul de gândire și de viață al celor de la *Rugul Aprins*,

în autenticitatea literară și artistică, era îmbinat cu trăirea mistică în prezența lui Dumnezeu. Vasile Voiculescu se numără printre martirii mărturisitori care au scris versuri tradiționaliste menite să creeze o stare complexă prin sintetizarea surprizei și a emoției întâlnirii cu divinul în diferite ipostaze. Prin discursul liric abordează o formulă înrudită cu cea a rugăciunii punctată de imagini descriptive, unde imaginea sugerează o tentă suprarealistă. Nu zăbovim acum, asupra vastei sale creații, doar conturăm ideea că, acest *poet al îngerilor* a fost considerat unul din marii clasici ai literaturii române, poet inovator și creator în povestire al realismului magic, opera lui căpătând o binemeritată răspândire. Vasile Voiculescu este o personalitate complexă: într-un singur om se întâlnesc simultan: cărturarul, medicul, educatorul, ziaristul, etnograful și folcloristul și, nu în ultimul rând, scriitorul. La baza creației sale lirice și spirituale, dincolo de asperitățile vieții, stau oamenii pe care i-a cunoscut, locuri, credințe, tradiții, atitudini și mentalități, toate încadrându-se în armonia cuminte a universului său poetic. Asceza din anii prigoanei comuniste, puterea de-a refuza colaborarea, l-au ridicat pe înălțimile jertfirii christice. Voiculescu și-a răbdat martiriul conștient. Recunoaște vremea prigoanei venită peste creștini și, ca un alt Christ, acceptă Crucea mântuitoare, poate cea mai grea, fără răzvrătire: „Tu, Cruce, dulce jug al lui Christos,/ De Tine-n veci acuma nu mai fug”. Capodoperele voiculesciene, rămase în manuscris, văd lumina tiparului numai după moartea sa, prin grija fiului său Ionică Voiculescu, cel care a recuperat manuscrisele de la Securitate. Toți cei care l-au cunoscut, medici sau pacienți, scrii-

tori sau foști deținuți politici cu care a împărțit regimul aspru al detenției la Jilava și Aiud, îl descriu în același mod: un om modest, blând, tăcut, cu privirea ageră și fruntea înaltă, cu înfățișare de sfânt bizantin, gata totdeauna să sară în ajutorul celui în nevoie, înainte chiar de a i se solicita sprijinul. Părintele Dumitru Stăniloae scria despre el: „Am observat la poet o mare modestie, o fugă de exprimări și o demnitate care nu căuta să se impună, evitând politica și controversile, vorbirea de sine. Sunt un mare admirator al poeziei și prozei lui. Socotesc că poezia lui Vasile Voiculescu este cea mai substanțială și mai originală poezie românească după aceea a lui Eminescu, deoarece exprimă, în comparație cu orice altă poezie românească, un sentiment de taină a realității, propriu poporului român, precum proza lui desfășoară mai pe larg acest sentiment. Avem în această operă o marcă românească de mare autenticitate, fără să fie o declarație naționalistă superficială” (*Sfânta Treime sau La început a fost iubirea*, 2005). Poezia sa, născută în foc, nu mai umblă după metafora sofisticată, ci vibrează prin sensibilitatea ce atinge sublimul. Pentru poetul mărturisitor al lui Hristos, poezia a fost *poarta cerurilor*, *scara* ce duce la cer, *barca* de salvare, rugăciunea zdrobită și în același timp, paradoxal, re-născută ca o *pasăre Phoenix*. Marius Oprea în „*Adevărata călătorie a lui Zahei – V. Voiculescu și taina Rugului Aprins*” (2008), cu un cuvânt înainte de Andrei Pleșu, re-aduce în mintea cititorului, uitata mișcare a *Rugului Aprins*, unică în istoria românilor. Autorul cu îndelungă răbdare stăruie în căutarea prin țara mărturisitorilor martiri și identifică tensiunea spirituală. Fără a face o recenzie asupra romanului realist, căutăm să determinăm cititorul la o lectură participativă, al cărui rezultat va fi identificarea documentației despre câteva din mărturiile inedite și portrete remarcabile ale unor personalități isihaste. Nu lipsesc informațiile despre toți membrii *Rugului Aprins*. Revoltător va fi punctul în care descoperim că un poet bătrân – nimeni altul, decât Vasile Voiculescu – de aproape 74 ani este arestat și chinuit în închisori. Poetul se rupsese însă de această lume, supremul țel de-a fi era ancorat în Rugăciunea neîncetată, *Rugăciunea inimii* pe care o practica de mult timp și eficient. Experiențele spirituale i-au dat forța

lăuntrică de a lupta cu vitregia celulei și a statutului său de încarcerat. Colegii de celulă, conștienți de soarta crudă a poetului isihast, îi creează protecție suplimentară: un pat unde acesta va putea să se roage nevăzut. Trăirea sa spirituală s-a răsfrânt și în afara zidurilor detenției. Arheologul Vasile Boroneant, tânăr deținut pe-atunci, își amintește despre bunătatea doctorului-poet: „Se hrănea parcă din Duh Sfânt și era un creștin desăvârșit. Nu-l interesa prea mult hrana, împărțind-o cu ceilalți. Se crease în jurul lui un cerc de profitori, care uneori îi luau mâncarea fără ca măcar să-l întrebe. Într-o zi, un bolnav, deși operat, s-a repezit să-i ia mâncarea pe care i-o aduseseră deținuții de drept comun. Răspunsul lui la riposta colegilor a fost: „Lăsați-l, și el este creatura lui Dumnezeu și dacă s-a repezit s-o ia, înseamnă că el are nevoie mai mare decât mine de această mâncare”. Cuvintele lui mi-au rămas pentru totdeauna în memorie” (p.203). Cu puritatea naturii sale umane și totala nevinovăție față de verdictul dat, „uneltire contra ordinii sociale prin agitație publică”, s-a apărat doar cu dorința de a i se lua totul – cariera, libertatea, familia, avutul – dar să i se cruțe cărțile, fiind vorba de cele 6000 de volume în care-și întrupase esența vieții

Patimile lui Vasile Voiculescu și destinul său tragic – de martir al dreptei credințe mărturisitoare în spațiul românesc – stau sub semnul emoției înălțătoare a pildei morale – de ucenic al lui Hristos.

BIBLIOGRAFIE

1. Cistelecan, Al., Vasile Voiculescu – poet pe a V-a parte, în *Diacritice*, 2011;
2. Cistelecan, Ioana, *Antologia poeziei carcerale*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2006;
3. Plămădeală, Antonie, *Rugul Aprins*, Editura Arhiepiscopiei Sibiului, Sibiu, 2002;
4. Scarlat, Andrei, *Timpul Rugului Aprins*, Editura Humanitas, București, 1996;

STRĂNEPOTUL LUI SMETANA

descoperit de Dorel Schor

În ultimii ani, am întâlnit o mulțime de oameni pe care puteam foarte bine să nu-i întâlnesc... Numele multor israelieni sunt celebre fără că respectivii să aibă habar de asta și ei rămân, de cele mai multe ori, impasibili când le comunicăm amănuntul. Pe zarzavagiul meu îl cheamă Camus și când i-am spus că un tiz al lui a luat premiul Nobel pentru literatură, mi-a răspuns că nu se miră de loc, ei vindeau legume încă înainte de a emigra în Israel. Am cunoscut un contabil care se numește Pușkin, un chelner Robert Koch, un plutonier de poliție Fleming, un tehnician dentar Dali... Nu mai vorbesc de numele banale în țara noastră ca Wagner, Einstein, Strauss, Rubens, Rafael, Borohov, Perez, Lalo, Keppler sau Chopin...

De aceea, când mi-a fost prezentat domnul Itzhac Smetana, un agricultor vârstnic din câmpia Heferului, nu mi-am făcut nici o iluzie întrebându-l dacă nu cumva, cu totul întâmplător, are vreo legătură cu compozitorul Smetana.

- Da , a răspuns el pe tonul cel mai firesc. Bedrich Smetana a fost străbunicul meu...

*

Itzhac Smetana s-a născut în anul 1923, în Cehia și a ajuns în Eretz Israel în 1939. Povestea pe care am auzit-o de la el face parte din biografia familiei sale și, pentru că nu prea mulți îi pun întrebarea de mai înainte, nu are ocazia să o repete. Mirarea mea s-a concretizat imediat printr-o exclamație:

- Smetana a fost evreu?

- Nu, a zâmbit Itzhac Smetana, el nu, dar băieții lui, da!

Pe vremea când nu era decât un pianist sărac, cehul Bedrich Smetana trăia modest din lecțiile de pian pe care le dădea copiilor de burghezi mai înstăriți. Cum, necum, la un moment dat, a ajuns în orașul suedez Goteborg. Acolo profesorii de pian fiind mai rari, li se plătea mai bine și aveau și mai mulți elevi. Printre ei, la un moment dat, s-a numărat fiica adolescentă a cantorului. Relația muzicală, pe parcursul câtorva ani, s-a transformat la un moment dat într-o dragoste pasională, lecțiile de pian s-au fructificat până într-atât încât, progresul devenise foarte vizibil : pântecul fetei spunea totul!

Fata evreică și profesorul de pian! – iată un titlu de senzație pentru mijlocul secolului 19. Nu știm exact cum a reacționat comunitatea evreiască suedeză, părinții elevilor, elevele... Știm numai că tinerii neconformiști, respectiv profesorul de pian și fata cantorului au fost ajutați să fugă în Cehia lui Smetana. A urmat o perioadă bună pentru cuplu. El a compus o operă, celebră operă "Mireasa vândută", ea l-a născut pe primul lor copil. Mai apoi, el a compus poeme simfonice, a introdus stilul național ceh în muzică, iar ea, l-a născut pe al doilea băiat al lor. Smetana a ajuns repede în plină glorie, a fost recunoscut ca fiind principalul reprezentant al muzicii romantice din Bohemia și, așa cum se întâmplă cu multe genii, a sfârșit într-o casă de nebuni.

Văduva s-a adresat împăratului, cu rugămintea sa i se aprobe a purta numele de Smetana. Să nu uităm că nu fuseseră căsătoriți legal niciodată. Franz Josef i-a refuzat dreptul acesta. De altfel, ea era cetățeană unui stat străin. Dar celor doi băieți, fiilor lui naturali, da, le-a aprobat. Franz Josef era un împărat puternic și înțelept. Hotărârea lui a fost foarte bună, foarte corectă și cinstită. La ea s-a adăugat hotărârea marilor rabini care, după halaha, au decis fără ezitare că, mama fiind evreică, cei doi tineri Smetana sunt evrei. Ei și toate generațiile viitoare...

- Domnule, îl întreb pe agricultorul Itzhac Smetana, ai fost la Goteborg ?

- Da, zice el modest. Am fost la Goteborg și la Stockholm, la Praga și la Brno. Am răscolit arhive și am citit toate biografiile care s-au scris despre Bedrich Smetana. Exceptând un singur studiu, nicăieri nu se pomenește despre povestea de mai sus. Oricum, ceva tot am descoperit: pretextul muzical din "Vltava" din care s-a inspirat Hatikva, imnul nostru național, este de origine suedeză, nu cehă, cum se crede. Smetana l-a plantat în melosul boemian și de acolo a ajuns în România, la primii sioniști...

Mărturisesc că imediat ce am ajuns acasă, am deschis Enciclopedia. Din portretul lui Bedrich Smetana mă privea, inteligent, modest și inspirat, cetățeanul israelian Itzhac Smetana.

SCARA VALORILOR

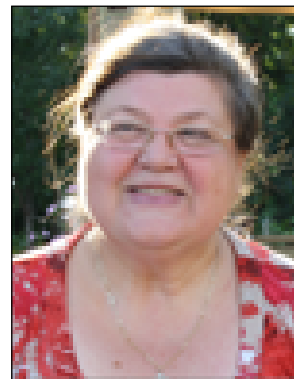

Dora Groza

- **Minunile nu trebuie explicate... Că dispar.**
- **Ca să te lași de fumat e destul să nu mai fumezi (sfatul medicului).**
- **ladul micilor necazuri**
- **Fiți atenți la absolvenții cu note mici. Ei vor fi șefii de mâine.**
- **Ăștia-s oamenii?! Cu ei NU defilam ! (Andrei Strihan).**
- **Drumul spre absurd e scurt.**
- **Tinerete fără bătrânețe nu înseamnă și lipsă de maturitate?**
- **Îl iubim pentru că e prost și sincer.**
- **Când scara valorilor e răsturnată, trebuie să urci în jos ca să progresezi.**
- **Martirajul cuvintelor (versuri).**
- **Nu aș vrea să-mi dau cu părerile în cap (Beatrice Vaisman).**
- **Nici teoria relativității nu dă soluții...**
- **Te poți culca pe o ureche în ideea că mai ai una?!**
- **Dramaticul fără comic devine tragic.**
- **Neadevărul ajută la supraviețuire (Bianca Marcovici).**

- **I-au spus să mai pună mâna pe o carte. A pus mâna dar se pare că nu-i de ajuns.**
- **Sufocat de nonvaloare.**
- **În unele cazuri, dacă aș înțelege întrebarea, poate aș găsi și răspunsul...**
- **Cuvintele duc uneori în locuri tainice. Dar nu e obligatoriu să le urmezi.**
- **„Toate pânzele sus! Până în pânzele albe!”**
- **Speranța moare penultima...Înainte noastră.**
- **Nefericit de profesie.**
- **Ideile mele proprii vin de la marii filozofi ai omenirii (citat).**
- **Dacă alegi între două rele dai sigur de belea.**

LA DONNA E MOBILE, când e trădată!

Din volumul
Conspirația iubirii - Editura NEMESIS, Montreal, 2010

Viața e făcută cam așa: bărbaților le place să se asocieze în jurul unui SECRET, iar femeile adoră să îl afle cât mai repede.

Dalila a descoperit secretul lui Samson, a cărui putere consta în lungimea părului său.

Marile secrete, privind ritualurile în lojele masonice, au fost dezvăluite de un ziarist care frecventa, din întâmplare, pe domnișoara Caron, actriță la Opera din Paris, amanta unui important membru mason, prin secolul al XVIII-lea.

Actrița Marilyn Monroe, amanta lui John Kennedy, era la curent cu cel mai bine păzit secret al Statelor Unite – extraterestrii și farfuriile lor zburătoare, adică două sute de ani mai târziu.

Concluzia care se impune este că forța IUBIRII penetrează orice mare secret al lumii, pentru că IUBIRE este anagrama cuvântului BIRUIE, un dans secret în care literele își schimbă locul în cuvânt.

Bărbații și-au creat confrerii și cluburi de G.O.L.F. – Gentlemen Only Ladies Forbidden – adică „numai pentru bărbați”, unde discută afacerile lumii și caută cuvântul pierdut după omorârea lui Hiram, fenicianul, marele maestru arhitect al Templului lui Solomon.

Femeile au fost însă întotdeauna în posesia CUVÂNTULUI MAGIC, prin intermediul reginei de SABA, prietenă cu HIRAM.

CUVÂNTUL MAGIC este o MANTRĂ VIBRATOARE care dă putere și biruință – cuvântul IUBIRE.

Despre RITUALUL DE PURIFICARE PRIN IUBIRE pomenește și IISUS CHRISTOS.

Aflând toate acestea, bărbații din cluburile selecte, au afirmat cu orgoliu și invidie:

„De fapt secretul e, că nu există nici un secret!”
Dar asta ține doar pentru fraieri.

Cei înțelepți nu s-au asociat la așa prostie și au început negocierile!

Și tot negociază... și negociază... pentru că mai există și alte taine.

Un Secret și mai multe MISTERE – combinație de mai multe necunoscute X, Y, Z.

Cam așa stau lucrurile:

Secretul Genezei (X)

Misterul Elementelor (Y)

Misterul Energiilor (Z)

Femeia (Y)

Fericirea (X)

Dragostea (Z)

Omul (X)

Viața (Y)

Creația (Z)

XYZ

XYZ

XYZ

Nimic mai simplu decât aceste „Adevăruri simple!”

Parabole și alegorii, informații esoterice și istorii reale, trecut și viitor, intraterestri și extraterestri, Pământul și Omul, Omul și Dumnezeu, Energie!

Antagonice, vizibile și invizibile, Densități și Vibrații, împletite în trei – ca părul femeii – ca să țină, și apoi, împletite iar în trei, ca să dea 9 (NOUĂ) și să ne dea NOUĂ, o poveste NOUĂ, despre... al nouălea CER!

Ce ar mai fi de aflat?

Mereu aceeași MĂRIE, cu... altă pălărie! – spune simplu, omul de rând.

Așa cum „Important e Trandafirul”, în cântecul francez al lui Gilbert Becault, în tot acest LABIRINT DE TAINE, „Important este SENSUL”, care se dă Energiei: împotriva sau în folosul oamenilor!

Numai Dragostea de oameni poate face ca „Secretul Genezei” să nu devină „Ultimul Spectacol!”

Cântați,

Cântați,

Cântați

și toți voioși să fim!

Lacrimi de revoltă

Un Copil vine în Lume ca un Mesager. El cunoaște toate răspunsurile la întrebările rostite și nerostite, altfel de ce ar mai veni?

Copilul însă nu poate să ni le dezvăluie vorbind, iar când începe să vorbească e deja prea târziu, pentru că poarta de deasupra capului i s-a închis și invizibilul nu i se mai arată.

Dar el, ne arată prin existența lui, tot ceea ce am vrea să știm despre formarea, etapele și apariția Universului. Doar trebuie să observăm, să înțelegem și să depășim acest defazaj, în care ne aflăm, cu copilăria și să ne trezim din amnezia în care ne-a cufundat starea de maturitate!

Când începe să ne privească în ochi, ne spune cum a apărut conștiința!

Când se agață de pătuț și îl găsim pentru prima dată în picioare, mirat de noua perspectivă ce i se arată și cu un zâmbet larg pe față, ne topim de fericire în fața acestui miracol – lată Omul!

Felul cum se hrănește ne arată că putem trăi fără să ucidem animalele, iar apariția dinților este necesară nu pentru hrană, în primul rând, ci ca un suport pentru vorbire, pentru comunicare!

Felul cum doarme ne arată că suntem legați pe vecie de energiile cosmice cu care trebuie să ne reîncărcăm permanent. Cât suntem de fragili!

Când începe să se joace, ne dă lecții despre cum a fost creată lumea oamenilor, cu ajutorul naturii înconjurătoare!

Când începe să intre în contact cu alți copii, atitudinea sa față de jucăriile lui și ale altora, ne arată cum au început să se țeară relațiile sociale între oameni, cu agresivitatea sau cu bună înțelegere!

Prioritatea pe care copilul o dă jocului, adică esenței acțiunii sale, îl face să fie absolut indiferent la forma sub care se prezintă cei implicați în joc. Prietenii săi de joacă pot fi pufuleții de pădăie, firele de iarbă, puișorii de găină, fluturii, pisoiul, cățelul, băieți, fetițe, copiii de toate culorile și de toate originile sociale, nu contează!

Toți prietenii sunt la fel atâta timp cât se amuză împreună în același joc de re-creație!

În jocul lui, el ne arată cum a fost făcut Universul în care a venit!

Câteodată cade pe gânduri, stă nemișcat, parcă ar intra în contact cu invizibilul din care s-a întrupat!

Așa, ne învață cum să ne desprindem puțin de iureșul vieții pe care o trăim și cum să ne conectăm la ceva invizibil și atotștiutor!

Copilul varsă Lacrimi de Revoltă când simte că părinții nu înțeleg nimic din răspunsurile pe care el le poate da. Ei nu pot sau nu au timp să înțeleagă cât este EL de impor-

tant și ei se enervează din cauza vieții în care trăiesc și caută mereu acolo unde nu sunt răspunsuri.

Ei, Copilul, are toate Răspunsurile și se agață de mamă, nu din frică pentru el, ci din dragoste pentru ea, NEȘTIUTOAREA. Numai ei, cea care l-a găzduit înainte de intrarea lui în lume, COPILUL vrea să îi dezvăluie tainele CREAȚIEI!

Numai ea are dreptul SĂ ȘTIE!

După trei ani copilul nu mai poate, nu mai știe, nu mai vrea sau poate nu mai este lăsat să dea răspunsuri.

Ei, profetul atotștiutor, este preluat de SISTEMUL de educație care trebuie să îl învețe ce e VIAȚA și să uite UNIVERSUL, a cărui cheie o deține.

Copilul Adolescent varsă din nou Lacrimi de Revoltă pentru educatorii și profesorii pe care îi iubește, dar care nu știu că EI NU ȘTIU NIMIC și în învățătura lor e doar o amăgire.

Copilul devenit Adult varsă Lacrimi de Revoltă pentru că nimic din ce este important pentru om, nu a aflat în școală: ce e iubirea, ce e Moartea, cine este Creatorul celor văzute și nevăzute, cine sunt adevărații Conducători ai Lumii – văzuți și nevăzuți.

Nimic din toate astea nu se învață în școală!

Fiecare trebuie să se descurce cum poate!

Să devii din nou Copil este singura soluție de evadare spre Adevăr, singura soluție de supraviețuire în matricea sistemului social.

Să privești viața cu înțelepciunea și veselia ochilor de copil, să dai și să primești iubire cu patina unui copil este, poate, TAINA de început și RĂSPUNSUL FINAL. Iubirea!

POEME PENTRU PRIETENI DIN CER ȘI DE PRE PĂMÂNT

DOR DE AMĂRĂȘTI

- poetului Alex Cetățeanu -

Motto:

triști și negri mai sunt norii
pe la Amărăști.
tu, pe unde, Alexandre,
pașii ți-i târăști?...

*lume...d-aia-mi vine câte-odată
să iau Oltu-n inimă la mine
și să-l duc...să-l duc în lumea mare,
care mă tot plimbă prin destine.*

*fii mai blând, prietene, cu viața,
nu-i a ta - ți-a dat-o Dumnezeu.
ți-ai zburdat desculț copilăria,
mai apoi te-ai învățat la greu.*

*ce n-ai da să hoinărești pe dealuri.
sau să sapi în vie - printre șesuri,
dar tu ai pornit peste planetă
să-i dai vieții și-alte înțeleșuri.*

*libertatea-i steagul tău de luptă.
ai învins și încă vei învinge.
mai vâslește - veșnic înainte!
timpul din clepsidră te împinge.*

*ia privește astăzi în oglindă.
chiar ciobită, ea îți știe anii.
dar tu Alex - nu te-ascunde-n vârstă
că prea des se scutură castanii.*

*ia-ți nepoții pe genunchi și cîntă
și învață-i cum să se răsfețe,
însă dă-le vlagă românească
fiindcă viața are multe fețe.*

*prietene, poștașul e la poartă.
de prin cer măicuța-ți scrie carte;*

*știe cât de dor îți e de Țară
și că Amărăștii-ți sunt departe.*

*omule – azi e aniversare.
trece-ți vesel către viață – puntea.
ștriu că Amărăștii-ți sunt departe
dacă vrei să-i vezi, ridică-ți fruntea!*

STIMATE PRIETEN

- la aniversarea scriitorului Ioan Barbu-

*nu-ți zic BĂTRÂNE, fiindcă nu uita,
sunt ca o umbră lângă vârsta ta
și când mă joc prin rimele aldine
măi Omule - eu scriu și pentru mine.*

*te-ntreb pe tine, poate tu mai știi,
cine ne-a strîns în brâu de confrerii
și care muze-n noapți de curara
ne-a dat condeiu - amândurora?*

*nu-i nici-o lege, prietenii nici nu-s
de printre puștii lumii - mai presus,
numai că Domnul, cel ce-mparte harul,
ne-a dat în plus nesomnul și...paharul.*

*nesomnul - să fugim prin lumi străine,
paharul - să sorbim licori divine
și sufletul, ștergar de mângâiere
al frunților turbatei noastre ere.*

*acum, c-am spus la lume cine ești
eu te-aș ruga să nu îmbătrânești;
privește toate florile de-afară;
tu ești simbol frumos de primăvară.*

*mai ai de mers spre viață, măi vâlcene.
te-așteaptă pajiști mari - cu cosânzene
și-ți cresc nepoți cu zbenghiuri peste frunți;
ține-te drept, c-o să le joci la nunți*

*și dac-o fi bătrân – și o să fii,
sunt și pe-acolo flori de bucurii,
dar pân-atunci, ia umple - ras, paharul;
să-ți ție Domnul casa ta și harul!*

AXIOMĂ

- Prof. doctor MARIAN BARBU -

*Socratele meu pescuiește
într-o axiomă foarte rotundă
pune momeală metafore
cu incertă lungime de undă
dimineața arar mă salută
fiindcă de obicei este absent
dar jonglează bine cu logica
și cândva o să-l las repetent*

*chiar de va veni cu părinții
eu o să le sparg ochelarii
să nu mai afirme vreodată că
n-au masă specifică - șalvarii*

*deci quos erat demonstrandum
metrul a fugit din meridian
au afirmat-o trecând podul
Apolodor și-mpăratul Traian*

*majusculele nici n-au existat
substantivele proprii-comune
Esop le-a vândut ca pe semințe
de dovleac pe la meciuri aș spune*

*când gândesc Socratele mă pândește
și nu este convins că se-ntâmplă
el știe că totul este cam relativ
când îți crapă nervul sub frunte*

*vedeți?... am mania lui șapte
de aici și cele șapte păcate
și pentru ce trebuie demonstrat
că port patul lui Procust în spate?*

FILĂ DIN JURNALUL DE BORD

- Ing. prof. dr. Pompiliu Manea,
care recent a făcut înconjurul lumii-

*în jurul lumii nu e nicăieri.
pornești cu barca și o ții spre aștri.
după lung timp te-ntorci acasă...ieri
și-n prag te-așteaptă ochii ei - albaștri.*

*am stat în prora și-am privit delfini.
ce calm trăgea din pipă - căpitanul!
zeul Neptul și sfinții serafimi
suceau prin porturi troluiul, cabestanul*

*siajul mă fura din amintiri
și altele năștea - mai viitoare.
carnetul meu de bord, printre psaltiri
a strâns chiar aurore - și mult soare.*

*lumea dansa și-n multe limbi cânta,
că Dumnezeu nu e bătrân - degeaba.
El știe bine-a-a bine-cuvânta
și pe planetă, încă drege treaba.*

*dacă-mi umblați, furiș, prin manuscris
și vreți să știți și voi cum e Pământul,
v-o spun chiar eu – creștinul neproscris:
terra se-nvârte precum bate vântul.*

*m-am ospătat cu șefi de trib și regi
și nu știu lume bună cum se face,
în limba noastră poți să te-nțelegi
pe ori ce țarm - de saltă steag de pace.*

*acum, în portul nostru ancorat,
întors ca Făt-Frumosul, de departe
eu am ajuns de unde am plecat
dar despre toate am să scriu o carte...*

MORTUA EST...

*an de an, în fiecare vară,
printre flori albastre și fiori,
iar vine MIHAI la noi să moară,
că și sfinții se mor - uneori.*

*nici doi poli de ani n-a strâns în tească.
doar niște pruncie - prin zăvoi,
nici-o nuntă mare - românească,
n-a tocmit poetul pe la noi.*

*anii lui cu iz de menestrele
au trecut...cum stelele se sting;
candela și visele rebele
i-au veghiat nesomnul - de paing.*

*s-a născut Luceafăr, să ne spună
taina fericirii de-a iubi.
versul lui hamletian răsună
pest timp: to by or not to by...*

nu i-au dat odihnă vârcolacii.
 epoca nătângă nu l-a vrut.
 El a tras în plug cu toți săracii
 și acele cnuturi l-au durut.

dar visa istoria...istorii
 pe papirus măiestrit a scris,
 Doina lui - și Țara lui de glorie
 au dumnezeiri de paraclis.

a murit acasă - sau oriunde.
 prin pădurea vieții poate-i viu.
 taina lui prin taine și-o ascunde,
 totuși: a plecat prea timpuriu.

nouă ne-au rămas o frunte lată,
 umerii și ochii lui adânci
 și înțelepciunea lui sculptată
 pe-ale nemuririi dure stânci.

la mormânt îi ducem pâine caldă
 și-un ulcior, cu vin de Botoșani.
 muzele în Lacul lui se scaldă
 când pleznesc harbuzii prin tufani.

mi-a rostit poetul o silabă
 despre o legendă dintr-o stea,
 apoi gândul și l-a șters în grabă:
 - ce vă pasă, oameni buni, de ea ?

nu se cade să-l trezim din vise.
 azi, MIHAI, este un prinț celest.
 mai grăiește doar prin manuscrite
 că aevea-i dus...mortua est.

LA UMBRA LUI MIHAI

- în fața Bisericii Sfântul Gheorghe -
 WINDSOR -

bun găsit din nou - frate MIHAI !
 cum îți e prin colțul tău de rai
 ce ți l-au croit aici românii buni,
 unde n-avem datini - nici străbuni ?

n-avem plaiuri, ca la Ipotești,
 dar tu poți, din cer, să le sfințești.
 păsările sfinte - migratoare,
 aduc și-aici verile cu soare.

unde ne sunt Dunărea, Carpații ?
 ne-am lăsat părinții, casa, frații

și-n Canada asta...am mai scris,
 am găsit pământul cel promis.

n-avem Marea, dar românilor
 ne pulsează-n piept un singur dor:
 când ne băsmuiește briza sării
 să dormim pe marginile Mării.

în această țară verde...verde,
 Dumnezeul nostru un ne pierde.
 și-n țărâna ei - dumnezeiască,
 altoim sămânța românească.

avem case mândre și bogate.
 omul, care-l Om, ne este frate
 și așa - nuntind, sau de jelim,
 noi ne închinăm spre velerim,

bun găsit din nou - frate MIHAI.
 ți-am dat somn de veci pe-un colț de rai
 unde n-avem datini, nici străbuni
 dar avem mari crezuri - de români !

OMUL DIN CARPAȚI

- Prof. dr. Claudiu Mățasa -

s-a dus prietenul din Sud...
 venea de prin Carpați - din Est.
 el și-a dorit să fie crud
 pisc teafăr peste Everest.

America l-a înfiat
 și-a devenit american,
 dar lezne nu s-a transhumat,
 puiul de dac și de roman.

a dat din brațe și idei
 și-a devenit ambasador
 printre cei buni - printre acei
 ce faimă fac - românilor

Vasile Mic

și-odată, dintre primăveri,
ultim lăstar i-a răsărit
și totul s-a topit în ieri
și Omul bun ne-a părăsit

să-ți fie cugetul curat,
plecând în raiul din genuni,
tu - Claud Mătasa - ai plecat
în amintiri...în rugăciuni...

INGERUL L-A STRIGAT

- la plecarea lui FĂNUȘ NEAGU -

sunt trist și nu-s prea trist, de ce aș fi?
englezu-a zis TO BE OR NOT TO BE.
Fănuș A FOST - prin văile de plângeri,
unul dintre frumoșii noștri îngeri.

prin lumea largă, lungă i-a fost goana.
rămîn în doliu Stela lui și Oana.
el doarme dus pe aripi de eter
și Mircea Micu îl așteaptă-n cer.

acolo, printre flamele din nori,
vor scoate ALMANAH cu scriitori.
glumele lor se vor topi în ploii,
sau în zăpezi, și-or ninge peste noi.

dar noi mai stăm pe-a timpului lacună
să ne mai răzvrătim SUB CLAR DE LUNĂ,
c-așa ne e dat nouă - și ne doare:
când un prunc nou se naște, un sfânt moare.

de ce-a plecat FĂNUȘ...păi a plecat
că ÎNGERUL la ceruri l-A STRIGAT .
l-a tămîiat Armindenii cu dichis,
caneaua brăileanului s-a-nchis...

24 mai, 2011 - la Montreal

PAȘI SPRE POEZIE

Este deosebi de îmbucurător să stai îndelung de vorbă cu un tânăr care nu știe că tu știi că el este poet. Deci de acea îmi pune zilnic infinite întrebări. Și de aceea se potignea când la rândul-mi îl întrebam despre-ale vieții. Liric și meschin liric fiind i-am furat poetului George INGINERU' din caietul lui intim, de inginer, câteva poeme pe care pe care, fără știrea lui, le-am încredințat tiparului și cititorilor. Și asta așa... ca să știe că eu știam de mult că el este poet, iar acum îi dau prilejul să afle și el. Succes poete, este departe până la capăt...

george TUZLEANU

DEBUT

**george...
INGINERU'**

TIMP CIRCULAR

Sunt avatar
a tot ce-am fost și-a ce-o să fiu,
Fiinta plamadita din ganduri,
vise, sperante și uitare.
Nu-s decat-o frantura de cuvânt,
Din dialogul mut al Lui cu El insusi
pe prea tristul pământ.

ȘAPTE

7 zile, 7 stele,
7 pietre de hotar,
7 monezi de-argint tinute-n gura,
creștinescului altar
7 Universuri ce nasc
unul din altul - firesc
7 oglinzi ce toate oglindesc
Acelasi obiectiv: Nimic.

CREDEM

Doar noi credem
ca unele stele

Stralucesc
mai puternic decat altele.
Sau - ca ele-ar straluci la fel.
De fapt, nici nu exista
Stelele - țel

VIAȚA

Ea canta
Cea mai frumoasa simfonie
La coarda sufletului meu
De omenie
De ce, oare de ce nu sunt in stare
Sa ma opresc si s-o ascult?
Intrebarea mă
Obsedează de mult...

ARMONIZARE

lubirea noastra creaza Universuri.
Totul e atat de simplu:
Hai sa intram in rezonanta
Cu lubirea cea mare,
S-o refacem
Si sa ne facem
Dintr-o strigare.

A POSTERIORI

Stii
(mi-am sosit,
dupa ce totul se terminase),
Totul s-a intamplat
exact cum trebuia sa se intample
și se mai întâmplase.

SACRIFICIU

Azi e ziua cea mare,
Ziua cand singur
mă duc prin Altar,
Imi scot inima
Si o mananc.
Ce delicioasa e!
Zeul zambeste, multumit;
El știa - așa dar...

VIAȚA CA O CLIPĂ

M-am trezit
Crezând că-i dimineață.
Era deja zi.
Păsărelele cântau.
Așa c-am mai zăbovit un pic,
Scriind această poezie.

MARIAN BARBU ȘI POEZIA ANALITICĂ

1. Marian Barbu, critic literar prin excelență, atât prin independența interioară cât și prin imparțialitatea exterioară a aserțiunilor estetice, constată la 65 de ani – cum scrie în prefața **Autoportret cu irizări târzii** a cărții de poeme, **Provizii de soare** (Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 2004) – că a „abandonat inexplicabil drumul spre poezie. El începuse – zice – din timpul facultății bucureștene (1959-1964), dar a fost repede dislocat, ba de ziarist, ba de criticul și istoricul literar, de prozator și înlăturat, dacă nu pus la colț, de Profesor, obligat să-și onoreze catedra, în fața elevilor și studenților”. Se știe că un critic, după exigența lui Călinescu, trebuie să rateze cât mai multe genuri literare, dar nici nu trebuie să fie cizmar, după spusa bătrânului Hegel referindu-se la estetician, ca să știe unde-l strânge cizma. Marian Barbu poartă dimensiunea poematului în structura fapturilor sale, fie ale prozei, fie ale reflecției critice, în pofida despărțirilor de gen, ce par și se doresc radicale. Ea îi stă retrasă într-un orizont privilegiat, din străfundurile psihismului, de unde dă semne și participă prin determinări la conexiuni din zona intelectului și a reflexiei dintre subiect și obiect, cu instituirii și clarificări analitice și sintetice. Alături de aceste „semne”, deseori diminesiunea poematului s-a manifestat la suprafață, dar din rigoare critică (și pudoare), Marian Barbu i-a pus și i-a ținut „rezultatele” prea mult timp în spatele „ușii secrete” a creației sale. O primă izbucnire, deschidere a ușii, are loc la patruzeci de ani, când „eliberează” un ciclu de zece poeme, sub titlul **Septembrie, fată tătară**, și-l trimite la Editura „Albatros”, unde trece concursul și apare, alături de poeziile altor 19 autori, în **Caietul debutanților**, în 1979. Câteva fulgurații, ca semne de identificare (greu de stabilit la atâtea autori), lasă Nicolae Manolescu (ce observă că autorul „forțează analogiile”), Eugen Barbu și Voicu Bugariu (ultimul, cu o intuiție de relevanță, îi încadrează demersul liric „în categoria poeziei de refuz intelectual al emoției”). Totuși, Marian Barbu nu se decide să iasă în „arenă”. Poate și presiunea ideologică, devenită sufocantă poeziei până în '89, și derapajul epidermic, generalizat de după, l-au determinat să-și țină „linia poeziei (...) mereu ascunsă”, cum zice în prefața amintită, încât „arhiva lirică” să-i sporească la nouă volume. Abia la 65 de ani se hotărăște să extragă un **eșantion** din aceste volume, publicându-l sub titlul explicit, ca o propoziție analitic-adevărată, **Provizii de soare** (Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 2004). Se pare, însă, că această reținere este condiționată și de convingerea autorului că: „poem citabil, indiferent de tectonica din pagină, este numai acela care produce coerență în viziune și propune o sintaxă multifuncțională”, cu exigența: „Starea naturală a poemului de referință trebuie să izbucnească dintr-o idee, dacă nu originală, obligatoriu, însă, autentică. Verbele la diatezele reflexivă și pasivă se cuvine să viziteze **in nuce** spiritul poetic”.

„Eșantionul” **Provizii de soare** este format din 151 de poeme, așezate alfabetic după titlu, extrase, probabil, din toate cele nouă volume, dar cu siguranță după convingerea și exigența autorului. Primul termen al titlului le precizează identitatea și funcția, iar al doilea, conținutul și calitatea. Ele par vitraliul unui edificiu de cultură, unde lumina din afară trece filtrată în interior, după formele și culorile fiecărei părți de cristal întâmpinate. Numai că aceste părți, smulse din alte întreguri, ca să dea forme cu sens și semnificație, trebuie ele însele să fie purtătoare ale acestora, adică partea să dea seamă despre întreg. Greu de presupus. Marian Barbu solicită poemului să

genereze „coerență în viziune” și să aibă o „sintaxă funcțională”. Primul termen poartă asupra **efectului** necesar, al doilea, asupra unei **cauze formale**. Determinarea lor ține de contextul cultural, fenomenologic și structuralist, și de exigența creatorului, nutrită din atâtea „lecții” și „poetici” întâlnite și **predade** ca dascăl. Dintre acestea, referindu-ne doar la spațiul românesc, se luminează, la un capăt, cea **barbiană**, iar la celălalt, cea **soresciană** – după cum accentul se mută de pe **cuvânt** pe **existență**. (Despre amândoi poeți, Marian Barbu a scris câte o carte: **Simbolistica poeziei lui Ion Barbu**, Ed. Spirit Românesc, Craiova, 1997, și **La Lilieci șase cărți în căutarea lui Marin Sorescu**, Ed. Sitech, Craiova, 2009). Și dacă întârziem mai mult în acest edificiu, exprimându-ne în continuare ornant, se observă că formele din vitraliu filtrează mereu **altfel** lumina, în funcție de etapele și intensitatea ei. Poemele vin de pe un traseu de cel puțin patru decenii! O infuzie de substanță livrescă se surprinde în fladurile lor, uneori bine ascunsă, alteori expusă la vedere, dar din fiecare răzbate, prin reflex, ecolul unei faze a subiectivității autorului din procesul de realizare a **individuației**.

Sub primul aspect, poemele sunt construcții bine chibzuite și îndelung șlefuite, parcă la „școala maiștrilor” (unele poartă semnul „maistrului” așezat sub titlu: **Cuvântul – sărbătoarea poezilor** (după o idee de Al. Philippide), **Geometrul de la Păltiniș barbiană**, **Sâmburele personal barbiană**, **În viața muntelui călinesciană**, **Picătură de primăvară bacoviană**, **S-a revărsat argheziană**, **Secerat blagiană**; altele prin dedicație: **Nu ne-am nuntit lui Cezar Baltag**, **Vănat lui Vl. Streinu**, **Marmură zeiască admirând statuia zeiței Venus din Milo**, **Zaruri lui V. G. Paleolog**; și în cele mai multe, prin trimiterile expres culturale). Poetul se simte solidar „cu toți acei / Ce sapă-n cuvinte ca într-un stei”, despărțindu-se de „Ceilalți care vorbesc în cuvinte lejere” și „Sunt precupeți de vorbe-n panere”, (**Neobositul odor**, p. 101), de „poezia leneșă”, cum a zis Ion Barbu. Din poezia barbiană, chiar dacă nu atât de evident în constituirea verbului secund, se aud sonori și rezonanți în câteva poeme (de pildă, în **Geometrul de la Păltiniș**: „E nașterea în zonă a ideii / Fierbinte ca un popas în somn / Se-aud retragerile-n vânt ale scânteii / Când aburesc în verticala unui dom”, p. 72; sau în **Sâmbure personal**, din incantațiile poemei **După melci**). Însă din „lecția” poetului-matematician, Marian Barbu și-a însușit mai mult. Și anume, acea aplecare asupra cuvântului și șlefuire spre a-l aduce la starea de oglindă a gândului. Dar, ca o reacție, sub aceasta se întinde acaparatoare „lecția soresciană” cu răsucirea de fire epice și înnodarea lor în idee. Rămâne scopul, dar mijloacele se schimbă! (Să cităm un singur poem, fie el cel care dă titlul, **Provizii de soare**: „Totuși niște provizii de soare / Autentice ca frânghiile de circ / Ne-ar trebui / Nu știi cum e vremea mâine / Să fie urmașilor / În mileniul următor / Să ne-ncingem cu ele / La nivelul inimii / Până murim / Apoi centura s-o punem / Tot spre răsărit / Nu vom mai putezi / Va fi cea mai bogată / Hrană de faraon / Până când urmașii / Vor găsi soare pe măsură / Și vor deschide un magazin / «Magazinul soarelui» – / El va fi rar / Dacă ne gândim bine, / Ca rocile selenare. // Ce vom face noi, / Noi adunătorii de soare?! / Noi vom vinde lumină / Altor galaxii / Vom fi savanții de duzină”, p. 123).

Faptul acestor însușiri de „lecții” se datorează atât experienței de dascăl și cărturar, cât și solicitării spiritului său de a face vădit sensul construcției poematice drept reflexie a celui din subterana existenței. Realitatea de zi cu zi îl obturează, ea se mulțumește cu precaritatea formelor și cu evanescența proprie. Rar ajunge sesizabil sensul ce mișcă lumea – și atunci, viclean, surprins conceptual de viclenia rațiunii. Este însă în sarcina celorlalte forme ale spiritului să se încerce, să-l caute și să-l lumineze în instituirile de sine, proprii și ale ființei. Rămâne, prin urmare, și artei și poeziei câmp larg întru încercare și împlinire ontică. Revenind, de aici poate la Marian Barbu nevoia de construcție riguroasă și intelectual-univocă. Dar o cantonare în orizonturile intelctului, oricât ar fi de stră-bătute, nu poate să aducă în față decât determinări abstracte și umbre de individualuri. Prins între acestea, poetul trăiește cu mare luciditate criza particularului cu precaritatea determinațiilor sale. Majoritatea poezilor se pierde în expresia și jocurile „ființei” de-o clipă a individualului, rămâne pradă **patologiei metaforei**, nesfârșitei metaforizării. Fenomenul cuprinde o întinsă arie a poeziei, din anumite zone și epoci, este aproape generalizat datorită absenței unei conștiințe critice și a neputinței intelective și creatoare a autorilor, postată în frapantă imaginație. Însă, la Marian Barbu, creator sorbit de idee, care consideră starea naturală a poemului ca

fiind izbucnirea dintr-o idee, se manifestă un alt fenomen: universalul în abstracțiunea sa îi solicită să configureze pregnant sensul și poetul se angajează la echivalări și apropieri de elemente la nivelul abstract al limbajului, forțând „metafora”, expresia plasticizantă. Inconsistenței din primul caz îi corespunde, la acest nivel, o **presiune ontică a poematului**. Aici **poetul trăiește sub presiunea sensului**. Marian Barbu a presimțit-o și poate din cauza asta, mult mai ascunsă și insidioasă, a amânat ieșirea în „arenă”. A încercat să i se sustragă, să iasă de sub presiunea ontică, dar, la celălalt capăt al traseului străbătut, clipeau ochii amăgitori ai metaforizării. Și luciditatea, experiența și lecțiile asumate nu l lasă să facă pasul înapoi, deși „resturi”, „veșminte colorate”, de pe acest traseu, poemele „eșantionului” **Provizii de soare** mai poartă cu ele. Este lesne de văzut cum unele își au axa construcției chiar pe aceste echivalențe și analogii și, totodată, printre cuvintele lor „zâmbesc” prepoziția atributivă „de” și „genitivele” (spre exemplificare, poemul **Măsurii de prevedere**, „*Când e frig / oamenii se pierd în priviri / se-ncrețesc în culori / și-n țipete / ca un cârd de cocori / Flăcările frigului / sug sângele lucrurilor / fruntea ceasului / limbile degetelor mele / Frigul parcă trage după sine / o sanie de pietre cu inele / Albul frig se-ntreabă de noi / ca de o credință de copil / furată într-un joc / de cărămidă-n doi / sau ca o cruce azvârlită / timpului înapoi*”, p. 94).

Sub al doilea aspect, al determinării din partea procesului individualității, se surprind unele fascicule de lumină, conturând stări și evenimente lăuntrice la marginea obsesivului: **cuvântul** cu lumea sa, reală și nominală, și **lanțul ființei omenești**, cu continuitatea și discontinuitatea sa. Ambele, încărcate, genetic, de tensiune, bucurie și tragism. Și între ele, se află **oglindea**, câmpul relațional al conștiinței. „Cuvântul” este răsucit și desrăsucit pe toate fețele, cu multă știință adunată din studii „poetice” și „stilistice”, uneori este trecut din materie a poemelor în principiu generator și model al lor. Marian Barbu și-a dorit continuu claritatea și triumful logos-ului. A preferat ordinea intelectului în pofida datelor dezordonate și inconsistente ale percepției. Cuvântul și-l închipuie oglindă a eului („*Clatină-mă, cuvântule, / Ca piatra în singurătate / Și copleșește-mă cu toate / Articulațiile tale calde. // Fă-mă oglindă numai pentru tine / Ca să văd grădina cerului*”, **Clatină-mă, cuvântule**, p. 31), iar în această oglindă se vede o verigă din lanțul ființei omenești, cea neînchisă și abstractă, pe latura fără puțință de trăit și extrem de dureroasă: **tată – fiu**. Singura relație peste care cade gilotina finitului, ca o fractură ontică, și naște percepția tragicului. Pe latura cealaltă, a mamei, nu se percepe finitul, căci legăturile vieții au un început nemijlocit. „*Femeia – geneza existenței*”, ce exact o spune poemul **Geneză nevăzută** (p. 71)! Ca salvare din fractura amintită se invocă relația dintre **cuvânt** și **eros**, în sensul lor adânc, de a aduna, de a pune împreună, de a strânge laolaltă. „*Trăim, constelații de munte și mare, / Prin copiii, veșnica noastră mișcare*”, **Între munte și mare**, p. 84). Și totuși, cuvântul rămâne salvator: „*cred că eu, numai eu / putrezesc cu fiecare clipă / netrasă-n cuvânt / ca un clopot de ceară e clipa / ca un sarcofag de pământ*” (**Pentru semenii mei**, p. 111). Dacă **femeia este geneza existenței**, pentru bărbat, pentru cine trăiește finitudinea și ajunge în ipostaza de poet, **cuvântul trebuie să fie geneza ființei**. Dar, oare, se observă că suntem în spațiul intelectului, sub soarele viu al amiezii spiritului și vieții, unde legile sunt trasate și făcute prin **litera** definiției și a necruțătorului **trebuie!**?

Intermezzo 1. Pentru Marian Barbu, 2004 este un an de coliziuni. Să ne imaginăm un copac ajuns la maturitatea deplină și încărcat cu fructe. Cu rădăcinile întinse prin pământ, aidoma cât coroanei, care extrag seva, o prelucrează pentru substanța și aroma fructelor, și o trimit acestora prin tulpină. Vine cineva și îi desparte coroana de trunchi. Ce se petrece cu seva ajunsă în tăietura despărțitoare? Fructele nu o știu, se ofilesc și cad, însă copacul plânge cu ea spre cer prin ochiul neașteptatei răni. Ce se întâmplă cu Dascălul care și-a făcut din viață și conștiință seva învățăceilor și brusc este pensionat? Profesorul Marian Barbu o știe. Nu mai poate să comunice ideea și să-și rezume privirea de tâmpla tinerilor. Și mai dureros, nici de a celor doi copii ai săi, plecați peste Atlantic. „Eșantionul” **Provizii de soare** vine ca o întoarcere a privirii înapoi și o clipire a ochilor printre lacrimi. Este darul din ceea ce a pus de-o parte pentru noi. Ni-l oferă și pleacă, peste ocean, la copiii săi, într-o peregrinare cultural existențială. Într-o nouă și concretă recuperare de sine. Sfâșiat și alunecat, dar cu încălțăminte înaripată. Între partea de sfârșit a anului 2004 și cea de început a anului 2005, Marian Barbu este pe „*pământul dintre două oceane*”, cum numeste USA. Scrie aici 12 texte, cele mai multe cu finisare în decembrie și martie, pe care le publică în seria cărților de critică și istorie literară, **Trăind printre cărți**, vol. IV (Ed. Fundației Culturale „Ion D. Sîrbu” Petroșani, 2005), ordonate (și alături de alte texte) în conexiune ideatică, în capitolele: **II. Literatură universală** (*Harold Bloom – la 75 de ani; Julio Cortázar – Proiectarea literară a concretului (Manuscris găsit într-un buzunar și alte povestiri); Ion Dugășescu – Complexul Dinicu Golescu (Prin America); Dan Grigorescu – O carte savantă (Romanul american al sec. XX); Javier Mariás – orașul englez ca pretext literar (Romanul Oxfordului); Toma Pavel – Preocupări transfrontaliere (Povestiri filosofice); Scriitori români în enciclopedii americane (Constatări și opinii)*) și **IV. Bloc notes** (*Despre cărți americane; Dorul imitației; Pământul dintre oceane; Temporar, locuind la Chicago și World Book despre România*). Prima serie se deschide cu cunoscutul critic literar american, Harold Bloom, care a introdus termenul de *canon* pentru *capodoperă* și a ordonat literatura universală pe „vârste”, și se încheie cu scriitori români prezenți în celebrele antologii americane; iar a doua serie, începe cu „cărți americane” și se încheie cu România în *World Book*. S-ar putea glosa mult despre cuprinsul acoladelor, de la probleme de teorie la teoreticienii scriitori, de la scriitori români americanizați la scriitori americani, despre „complexe” și savante contribuții profesionale românești pe teritoriul american, despre tentația concretului și orașul ca pretext literar; sau în partea a doua, despre ochiul pătrunzător și uimit al scriitorului și ziaristului Marian Barbu, care a văzut multe și a înțeles mult. „*Timp de aproape cinci luni de zile, spune el, am poposit în trei state americane: Illinois, Winsconsin, Indiana, având «bursă de familie» la Chicago și în zonele adiacente acestui megalopolis.*” (**Despre cărți americane**, op. cit., p. 334). Dar important este drumul de la cultură la experiență, calea de la reflecție la impresie și percepție. America i se pare „*spațiu privat al mediului acvatic pe care cele două oceane, Atlantic și Pacific, l-au ridicat în timp, drept buclă cosmică pentru odihnă și admirație.*” **Pământul dintre două oceane**, op. cit. p. 340). Oricum, coliziunea din structura sufletească nu se vindecă, se petrece doar o atingere antecică a existenței. **Reflecția**, în primă instanță, cedează din prerogativele sale în favoarea **experienței**. Principiul atât de drag profesorului, preluat de la eminescologul George Munteanu, **văzând și făcând**, se încarcă de substanță și-i devine un mobil important în actul de creație. Marian Barbu, ieșit din sine datorită coliziunii, se reîntoarce în sine, pășind printre cele două falii, cu o mână atingând realitatea nemijlocită, iar cu cealaltă, indicând imaginea realității. Și astfel înaintează, ca printre **oglinzi. Oglinzile din Chicago** (Ed. Sitech, Craiova, 2006) constituie, de altfel, cartea ce se naște ca să dea seamă despre acest itinerar, carte sub titlul căruia autorul notează, luându-și o marjă de siguranță: „– *aproape poeme – (interpretări libere după realități americane)*”.

Intermezzo 2. Marian Barbu se apleacă în sine și declanșează, dacă nu o revoltă, fiindcă el nu și-a luat ochii de la stelele fixe ale culturii, cel puțin un set de **contestații**. Importante pentru ființa poeziei. Mai întâi, împotriva propriei sale poezii scrisă la vârsta “artistului la tinerețe”, când lumea este privită în categoriile Idealelor și a substanței evanescente, iar poezia ca fiind un dulce și ireal joc de imagini. În

genere, această poezie acoperă lumea și o „înfrumusețează” cu metaforizări cât mai spectaculoase, crezându-se că-i adaugă sens. Dar ele nu duc nicăieri, cel mult, încântă gândul (ca părere) ce nu trece de clipirea ochiului. Apoi, și a creațiilor desubstanțializate, neridicate la ființă, într-o lume alienată, multiplu alienată – dar acest aspect nu-l vom decela aici și acum. Și în fine, ca o deschidere a **artistului reflexiv** căutând, cu instrumente pe măsură, noi „orizonturi” și cadre topologice poeziei (poate chiar în înțelesul vechi), în vederea schimbărilor proprii din procesul „individuației” creatorului și a creației. Iar drept consecință, apariția unei atitudini în contextul dat. Pentru cine o percepe. Contestația sa nu este singulară, de-ar fi să privim numai în istoria poeziei noastre, de la luciditatea eminesciană din **Epigonii** (ori celebra epistolă a poetului trimisă din Viena la 6 februarie 1871 lui Iacob Negruzzi, directorul **Convorbirilor literare** de la Iași, de definire a epocii în vederea proiectului românesc **Naturi Catilinare**, cu determinări la diferite nivele ontologice în planul artei și al societății) până la “monoloagele” lui Philippide, viziunile într-un **dincolo** ale lui Mircea Ciobanu din **Patimile** și descripțiile într-un aparent **dincoace** ale lui Marin Sorescu din **La lilieci**, sau atitudinea lui A. E. Baconsky, din **Declinul metaforei** (1961) și **Poeți și poezie** (1963). Firește, referitor la prima situație, linia descărcării de metaforizare însoțește poezia din prima ei clipă, și încearcă să îndepărteze roiul de neaveniți, chiar de cititori inadecvați ai acesteia. Dar dezavuarea metaforizării presupune eforturi continue, fiindcă metaforizarea este solicitată chiar de procesele limbii, unde se ascunde și fascinează, însoțind cuvântul ca o umbră, mai ales, în încercările inadecvate de recuperare a individualului. Și mai cu spor, sub volbura presiunilor ideologice. Este fapt evident că în procesul cunoașterii teoretice individualul se pierde, din prima clipă și fază, chiar prin numirea sa, recuperarea rămânând în sarcina celei artistice, care să-și încerce șansele în vederea unei conjugări în câmpurile ontice. În tentația recuperării prin numire se ascunde și partea goală de substanță și ființă din câmpul metaforei, cea nefolositoare și proastă, ca în cazul **infinitalui prost** cu care, de altfel, se înrudește – vizibil, în planul ravagiilor patologice în domeniu.

Creatorii, în marile lor experiențe și drame poetice, au încercat să-i recupereze și să-i constituie metaforei câmpuri ontice, ca de pildă situându-se și deschizând creația în viziuni, sau să-i îndepărteze prin demers „reflexiv”, uneori ironic, crustele hrănite și sporite cu sevă din marele proces al conotației și să facă, uneori, din această îndepărtare, “subiect” pentru avansările poetice. Ori să împingă reflexivitatea în aerul rarefiat și plin de traseele teoreticului, din preajma universalului. Însă o altă cale, și cea mai largă și bătătorită, este cea pe care călătoresc poeții sub deviza: „Înapoi la individual!”. Ea s-a bifurcat în nenumărate cărări în spațiul anglo-saxon, iar deviza amintită se aude tot

Dora Groza

mai puternic în epoca modernă, însă cu ceva corecturi. Unele din partea empirismului și **filosofiei analitice**.

Mai înapoi se distinge acel menhir britanic, lordul Bacon adunând mărturii și argumente pentru **filosofia experienței**, iar pe la începutul secolului al XX-lea îl vedem pe Bertrand Russell căutând, împreună cu matematicianul Alfred North Whitehead, **bazele logice ale matematicii** în monumentală **Principia Mathematica** (apărută la editura Universității din Cambridge, între anii 1910 și 1913), după care dă la iveală cărticica, **Problemele filosofiei** (1912), ce va însemna cu adevărat prima piatră a **filosofiei analitice**. Deși aceasta își are rădăcini și ramificații europene (de la Kant, și nu numai, la Frege, ori Carnap, care mută distincția dintre adevăruri analitice și sintetice ca graniță între științele formale și științele factuale, empirice, sau „Școala de la Viena”), fructele ei s-au împlinit și se savurează peste ocean. Se găsesc în empirismul logic, în semiotică și, chiar, în poezie. Ele au apărut ca reacție la indeciziile metafizice și ca nevoie a spiritului de căutare a adevărilor necesare în lumea empirică. La o privire atentă, nu cu acest context rezonază cuvintele poetei Sylvia Plath: „**Cred că poezia mea izvorăște direct din experiența senzorială și emoțională**; trebuie însă să spun că nu pot să accept aceste strigăte ale inimii, inspirate doar de un ac, de un cuțit, sau te miri ce altceva. Cred că **trebuie să fii în stare să manevrezi experiențele**, chiar și pe cele mai îngrozitoare – ca de exemplu nebunia, tortura, acest gen de experiențe, **acestea ar trebui manipulate de o minte inteligentă și inspirată**”, (Sylvia Plath, **Ariel și alte poeme**, Ed. Univers, Buc., 1980, apud. Vasile Nicolescu, *Cuvânt înainte*, p. 13, s.n.)? Sau considerațiile lui Petru Comarnescu, făcute pe când poeta avea doar 15 ani, despre specificitatea poeziei americane. El este, în secolul trecut, românul cu cea mai întinsă informație privind lumea și cultura americană și cu cea mai adâncă pătrundere a conștiinței acesteia. Studii peste studii, de la **Homo americanus** (Buc. 1933) la **Brâncuși's Work** (1970) și între ele, doctoratul cu lucrarea **The Nature of Beauty and Its Relations to Goodness**, susținut la Universitatea Southern din California. Lui i se datorează și prima **Antologie de poezie americană modernă**, Buc., 1947 (urmată mult mai târziu de cea a lui Ion Caraion, **Antologia poeziei americane**, Ed. „Univers”, Buc., 1979). Ca atare, cuvântul lui are greutate: „*Noua poezie americană, antiromantică, antitdidactică, antisentimentală, este o poezie vie, radicală, științifică, adâncind psihologia omului, exprimându-i suferințele, nevoile, elanurile, aducând umor, ironie, dar și profetism și generozitate socială (...). Poeții noi iubesc viața și lumea, chiar dacă sufăr mai tare încă decât ceilalți, din pricina sensibilității lor sau nu pot înțelege totul. Realismul lor social este considerabil lărgit, iar întrebuintarea vorbirii curente, a viziunilor și sonorităților unui secol mașinist, a procedeelelor științifice și gazetărești – îmbinate adesea cu o vastă cultură umanistă – le conferă mijloace de expresie mult mai variate și mai adecvate, apropiindu-i pe ei, poeții, de ceilalți muritori cu care se identifică deplin*”. Să reținem din acest evantai descriptiv, tăietura opozabilă față de retorica unei poezii transmutată peste ocean, îndreptarea ei spre experiența de zi cu zi a omului, de la lumina conștiinței la abisurile inconștientului, pentru a surprinde, decupa și recupera individualul propriu acestei lumi. O „*poezie vie*” cu catene prinse de volutele realității sociale, care să fie cu rădăcini specific americane. Unii poeți, cu rădăcini în America, și-au căutat cerul poeziei în Europa (Ezra Pound, T. S. Eliot), alți și l-au văzut deasupra creștetului (W. C. Williams, W. Stevens, E. E. Cummings). Cu stelele de deasupra luminându-le propriile drumuri, propriile pașiri și propriile orașe. „*Nu toți poeții împărtășesc vederile lui Williams – scrie în 1968 Serge Fauchereau – despre necesitatea unui limbaj absolut american (...) dar toți sunt convinși că rădăcinile poeziei nordamericane se găsesc în Statele Unite, ceea ce nu exclude că, pentru a le hrăni, pot fi folosite și izvoare ale poeziei europene, orientale sau sudamericane. Americanii nu mai sunt foști europeni.*” (**Introducere în poezia americană**, Ed. Minerva, Buc., 1974, p. 337). Prin urmare, unei nevoi artistice de **recuperare a individualului** i se alătură stringent determinanta **americanității**, iar pe deasupra, în rezonanță, schimbările aduse în cunoaștere de **filosofia analitică**. Un nod poetic privilegiat, rămas multora spre încercare și desfacere!

(Va urma)

Criteriile de punctaj pentru concursul

Cinci și Cinci - să ne cinstim înaintașii

1. Activitate anticomunistă	20 de puncte maxim
2. Persecuții ale regimului comunist sau postcomunist	20 de puncte maxim
3. Activitate de ajutorare a României în perioade critice	20 de puncte maxim
4. Activități care au contribuit la cunoașterea României și a culturii românești în Canada	20 de puncte maxim
5. Diplome și alte recunoașteri ale activității anticomuniste	10 de puncte maxim
6. Activitate profesională remarcabilă, recunoscută în Canada	10 de puncte maxim
7. Diplome sau recunoașteri oferite de regimul comunist sau postcomunist și acceptate	- 20 de puncte maxim
8. Diplome, titluri sau colaborări oferite de regimul comunist sau postcomunist și refuzate	10 de puncte maxim
9. Cinste, voință, determinare, ajutorare a imigranților și alte acte de caritate	10 de puncte maxim

Explicații:

Un candidat poate să obțină maxim 120 de puncte.

Criteriile și punctajul propuse mai sus nu sunt definitive. Așteptăm propunerile și sugestiile cititorilor. Aceste propuneri și sugestii vor fi publicate la Poșta redacției, împreună cu comentariile noastre.

În juriu nu va putea fi acceptat un eventual candidat la categoria «Primii cinci» în viață.

Acest juriu pentru analiza și acordarea punctajelor va fi stabilit de redacție, în funcție și de propunerile cititorilor, însă nu va fi făcut public decât în momentul anunțării clasificării finale.

Urmărim să existe maximă obiectivitate și corectitudine posibilă.

Pentru categoria «Primii cinci» care nu mai există printre noi, rudele sau orice organizație canadiană poate propune candidații. Această propunere trebuie să fie însoțită de toate documentele posibile (în copie, nu primim documentele originale) pentru a se obține maxim de punctaj, împreună cu explicațiile, mărturiile și pledoariile considerate concludente și pertinente.

Pentru categoria «Primii cinci» în viață, candidaturile pot fi propuse de cei care se consideră eligibili, de rude, de cunoștințe sau de diferite organizații, însoțite de documente, explicații, mărturii și pledoarii pentru fiecare criteriu.

Data limită de trimitere a propunerilor: 1 februarie, 2011.

Anunțarea rezultatelor: 1 martie 2011.

Așteptăm propuneri și colaborări.

Explicații referitoare la criteriile propuse:

1. Comunismul a făcut mai mult rău țării decât orice război sau cataclism. Comparând România de astăzi cu țări din zone care nu au fost abandonate lui Stalin și comunismului precum Italia, Grecia, Turcia ne putem da mai bine seama de diferențe. În Canada au existat români cu dragoste de

țară care au luptat și au demască ororile dictaturii comuniste din țara lor de origine. Au organizat activități anticomuniste, au participat la demonstrații anticomuniste, au scris împotriva comunismului etc. Unii mai există, alții au dispărut. În funcție de mărturii și probe, se vor acorda maxim 20 de puncte candidaților din cele două categorii.

2. Unii români care au emigrat în Canada au suferit fel de fel de persecuții, pușcărie, reținerea abuzivă în țară a copiilor și soțiilor, confiscarea proprietăților, alte pedepse și abuzuri. Se vor acorda maxim 20 de puncte candidaților eligibili.

3. În timpul Revoluției și în perioada grea imediat următoare Revoluției, au existat români canadieni care au ajutat țara. Se vor acorda de asemenea 20 de puncte pentru candidații eligibili.

4. Au existat și există români canadieni care au făcut mult bine românismului și recunoașterii culturii române în Canada. Li se vor acorda maxim 20 de puncte pentru acest gen de activități.

5. La acest punct, nu mai este nevoie de explicații suplimentare.

6. Prin activitatea profesională în cele mai diferite medii, mulți români s-au făcut remarcăți și simpatizați, obținând diplome și alte forme de recunoaștere făcând să crească respectul canadienilor pentru români și pentru România.

7. Colaborarea cu regimul comunist sau postcomunist și primirea de diplome, titluri etc. este discutabilă. În general, românii care au primit așa ceva nu au fast văzuți cu ochi buni de ceilalți români canadieni. Mircea Eliade, Emil Cioran, Vintilă Corbu și mulți alții au refuzat orice legătură cu comuniștii. Sunt penalizați cu până la 20 de puncte cei care intră în această categorie.

8. Este vorba de demnitate, chiar dacă pot exista argumente. Unii români au refuzat categoric orice contact cu cei care au făcut atâta rău țării lor, nefăcând nici un compromis. Credem că este firesc să primească maxim 10 puncte pentru comportamentul lor demn.

9. Acest punct nu credem că are nevoie de explicații suplimentare.

Oricum, repetăm: orice sugestii și propuneri vor fi binevenite, putându-se perfecta această încercare de clasificare și punctaj.

Redacția

***Acest concurs, se va extinde și în acest an,
în care ACSR va intra în cel de-al 11-lea an de activitate.***

Până în prezent avem următoarele propuneri:

**La categoria Români de vază
dispăruți:**

Prof. Dr. Mihai Botez
Av. Dr. Monica Mateescu Matte
Prof. Aurel Manolescu
Anticomunist-filantrop Nicolae Naum
Sculptor-scriitor Nica Petre
Pr. Dr. Petre Popescu
Scriitor Michael Solomon
Dr. Jean Țăranu

**La categoria Români de vază
în viață:**

Farm.-publicist George Bălașa
Arh. Dan Hanganu
Av. Dr. Nicolae Mateescu-Matte
Prof. Dr. Sorin Sonea
Ing. Herman Victorov
Victor Roșca
George Valentin Sarry
Feiu Mândru

***Așteptăm noi propuneri.
Redacția***

Reproducem textul din numărul pe ianuarie al revistei Destine literare - editorialul „2008 - AN AL MARILOR PIERDERI”

...Despre maestrul Vasile Gorduz, sculptor de valoare mondială, profesor universitar la Universitatea Națională de Arte, câștigător a numeroase premii naționale și internaționale, membru onorific al Asociației Canadiene a Scriitorilor Români, știam de multă vreme că se lupta cu un cancer la gât. Se pare că știa de cumplita boală încă din anul 2004, când a venit la Montreal pentru a asista la dezvelirea statuii lui Eminescu din Piața României, al cărei creator era. A scăpat de suferință pe 12 decembrie, în anul nefast 2008.

Când l-am vizitat la București ultima oară, acum un an, nu mai putea vorbi. La gât, avea un bandaj care acoperea o rană ce nu se mai vindeca. Avea corzile vocale distruse. Cu numai un alt an înainte, când l-am vizitat la atelier împreună cu poetul George Filip, făcea vin din strugurii pe care tocmai îi culesese din curte. Nu pentru el, ne-a explicat distinsa doamnă Silvia Radu, ci pentru prieteni și admiratori, care găseau întotdeauna un pahar de vin bun la Maestru. Era fericit când putea face o bucurie celor din jurul domniei sale, așa cum se bucura și sculptorița și pictorița Silvia Radu, distinsa vestală a profesorului. A cerut o bucată de hârtie și cu mâna tremurândă ne-a scris: «Vă rog să faceți tot posibilul ca statuia lui Eminescu de la Montreal să fie înălțată pe un soclu, așa cum am conceput-o».

Această dorință sfântă a Maestrului trebuie să fie îndeplinită, și fac un apel la toți romanii iubitori de țară și de cultura noastră, din Canada, din România și de oriunde s-ar afla, să contribuie la construirea unui soclu pentru statuia lui Eminescu de la Montreal. În numărul viitor al revistei Destine literare și pe internet la site-ul ACSR se va reveni cu detalii. Numai atunci când magnifica sculptură în bronz a lui Eminescu va fi prezentată așa cum se cuvine, chiar și cei mai sceptici români vor înțelege ce genială capodoperă ne-a lăsat Maestrul, care se va bucura și ne va binecuvânta de acolo, de sus, din Rai.

Drum bun spre eternitate, Maestre Gorduz.

Alexandru Cetățeanu

N.R. Se pot trimite bani prin poștă (cec) sau se poate face o contribuție cu VISA (tel. 450-373-8399).

Adresa: ACSR (pentru proiectul Gorduz), 7091 Hébert Boul., Salaberry de Valleyfield, Qc., J6S 2G6, Canada.

Lista contribuabililor va fi publicată în revistă.

Colectivul de redacție:

<i>Director:</i>	Alexandru Cetățeanu (romwriters@yahoo.com)
<i>Redactor-șef:</i>	Eliza Ghinea
<i>Redactor-șef adjunct:</i>	Maia Cristea Vieru
<i>Redactor-șef adjunct:</i>	Daniela Gîfu
<i>Redactor tehnic:</i>	Valentin Gheorghe Pițigoi (valentinpitigoi@gmail.com)
<i>Consultant literar:</i>	Marian Barbu
<i>Secretar literar principal:</i>	George Filip
<i>Secretar literar adjunct:</i>	Ion Anton Datcu

MEMBRII ACSR:

Alex Cetățeanu - Președinte
 Camil Moisa
 Cătălina Stroe
 Cezar Vasiliu
 Constantin Clisu
 Corneliu Florea
 Dragoș Samoilă - Vice președinte
 Elena Buică
 Eugen Caraghiaur
 Eugene Giurgiu
 Felicia Mihali
 Florin Oncescu
 Francisc Ion Dworschak
 George David
 George Filip
 George Georgescu
 Georges Tăutan
 Daniela Gîfu
 Eliza Ghinea
 + Ion Țăranu
 Ion-Anton Datcu – Vice președinte
 Ionela Manolesco
 Luminița Suse
 Irina Egli
 Livia Nemțeanu
 Margareta Amza
 Maia Cristea-Vieru
 Mihai Cristina - Vice președinte

Mircea Gheorghe
 Miruna Tarcău
 Florin Mălaele Toropu
 Radu Rășcanu
 Sorin Sonea
 + Zoe Torneanu Vasiliu

SECRETAR ACSR:

Corina Luca

MEMBRII ASOCIAȚI:

Clara Aruștei - România
 Octavian Curpaș - USA
 Petruș Andrei - România
 Nicolae Bălașa - România
 Michaela Bocu - România
 Hanna Bota - România
 Rareș Burlacu - România
 Sorin Cerin - România
 Nicholas Cetățeanu - China
 Julia Deaconu - Canada
 Lucreția Berzintu - Israel
 Mihaela Donciulescu - Canada
 Nicholas Dima - USA
 Dorel Schor - Israel
 Ștefan Dumitrescu - România
 Victorița Duțu - România
 Darie Ducan - România
 Traian Gărduş - Canada

Ioana Gherman - Canada
 Laura T. Ilea - România
 Liviu Florian Jianu - România
 Mariana Gheorghe - Canada
 Mihai Mălaimare - România
 Calin Mihăilescu - Canada
 Daniel Constantin Manolescu - Canada
 Silvia Miler - România
 Kae Morii - Japonia
 Ion Murgeanu - România
 Gheorghe Neagu - România
 Adrian Săhlean - USA
 Victor Roșca - Canada
 Andrei Seleanu - România
 Al. Florin Tene - România
 Veronica Balaj - România
 Daniela Voiculescu - România
 Le Verne - Germania
 Alina Voicu - Franța
 Ștefan Vișan - România
 Dan Vulpe - Canada
 Dan Brudașcu - România
 Virgil Diaconu - România
 Petre Fluierașu - România
 Ana-Maria Gibu - România
 Iury Gugolev - Federația Rusă
 Manea Pompiliu - România
 General Emil Străinu - România
 Florentin Smarandache - USA
 Mihai Batog Bujenița - România
 George Călin - România
 Radu Mihai Crișan - România
 Vali Nițu - România
 Octavian Sărbătoare - Australia
 Octavian Doreanu - USA
 Vasile Mic - România
 Gheorghe Culicovschi - România
 Viorel Dinescu - România
 Eugen Evu - România
 Ion Pachia Tatomirescu - România
 Virgil Sacerdoțeanu - Franța

Tsipi Sharor - Israel
 Flavia Teoc - România
 Victor Stroe - Canada
 Magda Botez - USA
 Irina Suatean - România
 Tsvica Szternfeld - Israel
 Roni Căciularu - Israel
 Carmen Doreal - Canada
 Ion Floricel Teicani - România
 Luisa Marc - România
 Ion Enescu Pietroșita - România
 Titina Nica Țene - România
 Mihaela Dordea - România
 Maurice Lebeuf - Canada
 Adrian Bebe - Elveția
 Rita Dahl - Finlanda
 Eduard Filip - USA

MEMBRII DE ONOARE:

Martin Alexander - Hong Kong
 Ioan Barbu - România
 Marian Barbu - România
 Jaques Bouchard - Canada
 Dan Brudașcu - România
 Jean-Yves Conrad - Franța
 Gilles Duguay - Canada
 + Vasile Gorduz - România
 Carolina Ilica - România
 Dumitru M. Ion - România
 Shirley Lee - South Coreea
 Corneliu Leu - România
 Caludiu Matasă - USA
 Kae Morii - Japonia
 Doru Moțoc - România
 General Ion Mihai Pacepa - USA
 Herman Victorov - Canada

MEMBRII DE ONOARE POST-MORTEM:

Grigore Vieru
 Cezar Ivănescu
 Arthur Silvestri

**Fiecare autor care semnează
în revista „Destine literare”
răspunde moral și juridic de conținutul articolului său.
Redacția respectă ortografia autorului.
Materialele nepublicate
nu se înapoiază autorilor.**

**Pentru a putea primi varianta tipărită a revistei „Destine Literare”,
puteți face un abonament în valoare de 80 de dolari pe an, plus
taxele de expediere.**

**Trimiteți un mail pe adresa Asociației cu toate informațiile dvs.
romwriters@yahoo.com sau valiluca@yahoo.com**

La cerere putem imprima orice număr.

ISSN 1916-0623

Journes Dentaires de Montreal - Mai 2011

**Echipament dentar modern prezentat
de Panoramic Radiology/Jemeca**

Telefon (514) 827-8333.

**„Au înflorit bujorii în Canada,
Precum odinioară-n România.
Au înflorit cu-atâta amânare
Ca să le-aștept mai mult magia...”**

**(Din poemul BUJOR, PEONY, PIVOINE, BOTANE...
de Alexandru Cetățeanu)**

Destine literare

ISSN 1916062-3

9 771916 062000

\$ 9,95